ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
*** ΠΡΟΣΟΧΗ Με το άρθρο 72 παρ.1 και 2 Ν.3994/2011, με τον οποίο και τροποποιήθηκε ο παρών κώδικας, ορίζεται ότι "1. Όλα τα χρηματικά ποσά που ορίζουν οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σε ευρώ, επιτρέπεται να αυξομειώνονται με διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. 2. Στις δίκες που κατά την εισαγωγή του παρόντος νόμου είναι εκκρεμείς στον πρώτο βαθμό, οι διαδικαστικές πράξεις ρυθμίζονται από τις διατάξεις του, όσες όμως είχαν ενεργηθεί πριν από την εισαγωγή του ρυθμίζονται από το προγενέστερο δίκαιο". *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Με την παρ.13 δ΄ άρθρου 3 Ν.2207/1994 " Όπου σε διατάξεις σχετικές με την Απόδειξη προβλέπεται η έκδοση "πράξης", νοείται εφεξής "απόφαση". *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001,ορίζεται ότι " 1. Όπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση". *** ΠΡΟΣΟΧΗ Κατά το άρθρο 15 Ν.2943/2001 "Ο χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν.2915/2001 (ΦΕΚ 109 Α'), που είχε προβλεφθεί από τα άρθρα 22 και 38 του νόμου αυτού για τις 16 Σεπτεμβρίου 2001, μετατίθεται στην 1η Ιανουαρίου 2002. Η προθεσμία επίδοσης της αγωγής του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του ίδιου νόμου παρατείνεται έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2001". ****ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Η μετατροπή των εκφρασμένων σε δραχμές χρηματικών ποσών του παρόντος νομοθετήματος έγινε σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του Ν. 2842/2000 (ΦΕΚ Α΄-207) και στον Κανονισμό ΕΟΚ 1103/1997. Τα προκύψαντα ποσά αναπροσαρμόστηκαν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του Ν. 2943/2001.	Καταργούνται οι διατάξεις του ισχύοντος Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας των άρθρων: 147 παρ. 3, 208, 211, 229, 231, 233 παρ. 2, 3 και 4, 244, 245 παρ. 2, 251, 269, 270, 311, 400 αρ. 3, 472, 696 παρ. 2 , 729Α, 736, 755, 756, 938, 960, 963, 999 και 1001 παρ. 1 και αντικαθίστανται οι διατάξεις των άρθρων: 16, 17, 47, 58 παρ. 1, 79 παρ. 1, 89, 91 παρ. 1, 94 παρ. 1 και 2, 115, 117 παρ. 1, 118, 119 παρ. 1 και 4, 126 παρ. 1, 128 παρ. 1, 143 παρ. 1, 147 παρ. 2 και 3, 148, 190 παρ. 2, 192, 200, 204, 205, 207 παρ. 2, 209 παρ. 1, 210, 212 παρ. 2, 213, 215 παρ. 2, 223, 226 παρ. 2, 228, 230 παρ. 1, 232, 237, 238, 254, 260 παρ. 2 και 3, 263, 268, 271 παρ. 1 και 2, 272 παρ. 1 και 3, 273, 274, 275, 276 παρ. 1, 277, 286, 287 παρ. 1, 293 παρ. 1, 294, 297, 305, 317 παρ. 3, 318 παρ. 1, 340, 370, 393, 394 παρ. 1, 398, 461, 466, 468 παρ. 1, 469 παρ. 1, 484 παρ. 2, 495, 498 παρ. 2, 502 παρ. 2, 512, 518 παρ. 2, 524 παρ. 1, 2 και 3, 527, 538, 544 αρ. 6, 546 παρ. 1, 548, 560, 562 παρ. 4, 564 παρ. 2 και 3, 565 παρ. 1 568 παρ. 2, 569 παρ. 2, 571, 574, 575, 580 παρ. 3, 581 παρ. 2, 585 παρ. 2, 591 έως 681Δ (τέταρτο βιβλίο), 682 παρ. 1, 686 παρ. 1, 4, 5 και 6, 689, 690 παρ. 1, 691, 693, 697, 700 παρ. 3, 702 παρ. 3, 724, 727, 729 παρ. 5, 730 παρ. 3, 734 παρ. 3 και 5, 740 παρ. 1, 747 παρ. 1, 748 παρ. 1, 3 και 4, 749, 750, 751, 754, 759 παρ. 2, 776 παρ. 1, 782 παρ. 1, 786 παρ. 1, 3 και 4, 796 παρ. 4, 797, 798, 799, 800 παρ. 1, 2, 4 και 5, 804 παρ. 1, 808 παρ. 3, 843 παρ. 2, 851 παρ. 2, 867, 878 παρ. 1 και 2, 879, 880 παρ. 2, 882 παρ. 6, 898, 901 παρ. 2, 908 παρ. 1 περ. ε', 909 αρ. 4, 912 παρ. 1, 913 παρ. 1, 914, 917, 924, 933, 934, 937 παρ. 1 και 3, 939 παρ. 1, 943 παρ. 3, 947 παρ. 1, 950 παρ. 1 και 3, 952, 953, 954 παρ. 1, 2 και 4, 955, 956 παρ. 1, 958, 959, 962, 965 παρ. 1, 2, 3, 4 και 5, 966 παρ. 4, 971 παρ. 2, 972 παρ. 1, 973, 975, 977, 978, 979 παρ. 2, 980 παρ. 2, 985 παρ. 1, 988 παρ. 2, 993 παρ. 2 995, 997, 998, 1000, 1001Α, 1009, 1011 παρ. 2, 1012, 1015, 1021, 1047 παρ. 1 και 1049 παρ. 1, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο πιο κάτω σχέδιο. Επίσης προστίθενται οι ακόλουθες διατάξεις των άρθρων: 14 παρ. 1 εδ. γ', 116 παρ. 2, 116Α, 214Γ, 396, 421, 422, 423, 424, 691Α, 983 παρ. 5 και 1011Α.

ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**	**ΠΡΩΤΟ ΒΙΒΛΙΟ** **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α` **ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α`** **ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ**
Άρθρο 1	**Άρθρο 1**
Στη δικαιοδοσία των τακτικών πολιτικών δικαστηρίων ανήκουν	Στη δικαιοδοσία των τακτικών πολιτικών δικαστηρίων ανήκουν:
α) Οι διαφορές του ιδιωτικού δικαίου, εφόσον ο νόμος δεν τις έχει υπαγάγει σε άλλα δικαστήρια, β) οι υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας που ο νόμος έχει υπαγάγει σ' αυτά, γ) οι υποθέσεις δημόσιου δικαίου που ο νόμος έχει υπαγάγει σ` αυτά και δ) οι διοικητικές διαφορές που δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία διοικητικών δικαστηρίων.	α) Οι διαφορές του ιδιωτικού δικαίου, εφόσον ο νόμος δεν τις έχει υπαγάγει σε άλλα δικαστήρια, β) οι υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας που ο νόμος έχει υπαγάγει σ' αυτά, γ) οι υποθέσεις δημόσιου δικαίου που ο νόμος έχει υπαγάγει σ` αυτά και δ) οι διοικητικές διαφορές που δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία διοικητικών δικαστηρίων.
Άρθρο 2	**Άρθρο 2**
Τα πολιτικά δικαστήρια απαγορεύεται να επεμβαίνουν σε διοικητικές διαφορές ή υποθέσεις που υπάγονται σε διοικητικά δικαστήρια ή αρχές, όπως επίσης απαγορεύεται τα διοικητικά δικαστήρια ή αρχές να επεμβαίνουν σε διαφορές ή υποθέσεις του ιδιωτικού δικαίου και επιτρέπεται μόνο η εξέταση των ζητημάτων που ανακύπτουν παρεμπιπτόντως.	Τα πολιτικά δικαστήρια απαγορεύεται να επεμβαίνουν σε διοικητικές διαφορές ή υποθέσεις που υπάγονται σε διοικητικά δικαστήρια ή αρχές, όπως επίσης απαγορεύεται τα διοικητικά δικαστήρια ή αρχές να επεμβαίνουν σε διαφορές ή υποθέσεις του ιδιωτικού δικαίου και επιτρέπεται μόνο η εξέταση των ζητημάτων που ανακύπτουν παρεμπιπτόντως.
Άρθρο 3	**Άρθρο 3**
1. Στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων υπάγονται Έλληνες και αλλοδαποί, εφόσον υπάρχει Αρμοδιότητα ελληνικού δικαστηρίου.	1. Στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων υπάγονται Έλληνες και αλλοδαποί, εφόσον υπάρχει Αρμοδιότητα ελληνικού δικαστηρίου.
2. Εξαιρούνται από τη δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων οι αλλοδαποί που έχουν ετεροδικία, εκτός αν πρόκειται για τις διαφορές που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 29.	2. Εξαιρούνται από τη δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων οι αλλοδαποί που έχουν ετεροδικία, εκτός αν πρόκειται για τις διαφορές που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 29.
Άρθρο 4	**Άρθρο 4**
Τα δικαστήρια ερευνούν την έλλειψη δικαιοδοσίας και αυτεπαγγέλτως στις περιπτώσεις των άρθρων 1 και 2. Στις περιπτώσεις του άρθρου 3 την ερευνούν αυτεπαγγέλτως, αν ο εναγόμενος δεν	Τα δικαστήρια ερευνούν την έλλειψη δικαιοδοσίας και αυτεπαγγέλτως στις περιπτώσεις των άρθρων 1 και 2. Στις περιπτώσεις του άρθρου 3 την ερευνούν αυτεπαγγέλτως, αν ο εναγόμενος δεν

παρίσταται στην πρώτη Συζήτηση ή αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν ακίνητα που βρίσκονται στο εξωτερικό. Το δικαστήριο απορρίπτει την αγωγή ή την αίτηση, αν δεν έχει δικαιοδοσία. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001,ορίζεται ότι " 1. `Οπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση".	παρίσταται στην Συζήτηση ή αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν ακίνητα που βρίσκονται στο εξωτερικό. Το δικαστήριο απορρίπτει την αγωγή ή την αίτηση, αν δεν έχει δικαιοδοσία.
Άρθρο 5 1. Αν είναι ανάγκη να γίνουν διαδικαστικές πράξεις στο εξωτερικό, τα δικαστήρια έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν να γίνουν είτε από τις ελληνικές προξενικές αρχές του εξωτερικού, είτε από τις αρμόδιες αλλοδαπές αρχές. Στην τελευταία περίπτωση μεσολαβεί για την διαβίβαση της αίτησης το Υπουργείο Δικαιοσύνης, εκτός αν διεθνείς συμβάσεις ορίζουν διαφορετικά.	**Άρθρο 5** 1. Αν είναι ανάγκη να γίνουν διαδικαστικές πράξεις στο εξωτερικό, τα δικαστήρια έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν να γίνουν είτε από τις ελληνικές προξενικές αρχές του εξωτερικού, είτε από τις αρμόδιες αλλοδαπές αρχές. Στην τελευταία περίπτωση μεσολαβεί για την διαβίβαση της αίτησης το Υπουργείο Δικαιοσύνης, εκτός αν διεθνείς συμβάσεις ορίζουν διαφορετικά.
2. Η πράξη της αλλοδαπής αρχής είναι έγκυρη, αν έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του δικού της δικαίου ή είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου.	2. Η πράξη της αλλοδαπής αρχής είναι έγκυρη, αν έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του δικού της δικαίου ή είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου.
Άρθρο 6 1. Τα ελληνικά δικαστήρια οφείλουν να ενεργούν ορισμένες διαδικαστικές πράξεις της δικαιοδοσίας τους που τους ζητούν αλλοδαπές αρχές, εκτός αν διεθνείς συμβάσεις ορίζουν διαφορετικά ή η εκτέλεσή τους είναι αντίθετη στη δημόσια τάξη. 2. Τα ελληνικά δικαστήρια, όταν εκτελούν τις αιτήσεις αυτές, ενεργούν και αυτεπαγγέλτως, εφαρμόζοντας τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου, εκτός αν διεθνείς συμβάσεις ορίζουν διαφορετικά.	**Άρθρο 6** 1. Τα ελληνικά δικαστήρια οφείλουν να ενεργούν ορισμένες διαδικαστικές πράξεις της δικαιοδοσίας τους που τους ζητούν αλλοδαπές αρχές, εκτός αν διεθνείς συμβάσεις ορίζουν διαφορετικά ή η εκτέλεσή τους είναι αντίθετη στη δημόσια τάξη. 2. Τα ελληνικά δικαστήρια, όταν εκτελούν τις αιτήσεις αυτές, ενεργούν και αυτεπαγγέλτως, εφαρμόζοντας τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου, εκτός αν διεθνείς συμβάσεις ορίζουν διαφορετικά.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β` **ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄** **ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ**

Άρθρο 7 Όταν η Αρμοδιότητα των δικαστηρίων ή η Όταν η αρμοδιότητα των δικαστηρίων ή η διαδικασία ή το παραδεκτό ενδίκου μέσου καθορίζεται από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις.	**Άρθρο 7** Όταν η αρμοδιότητα των δικαστηρίων ή η διαδικασία ή το παραδεκτό ενδίκου μέσου καθορίζεται από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις.
Άρθρο 8 Ο προσδιορισμός της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς ανήκει στην ελεύθερη κρίση του δικαστηρίου το οποίο, αν χρειάζεται, μπορεί να διατάξει Απόδειξη.	**Άρθρο 8** Ο προσδιορισμός της αξίας του αντικειμένου της διαφοράς ανήκει στην ελεύθερη κρίση του δικαστηρίου το οποίο, αν χρειάζεται, μπορεί να διατάξει απόδειξη.
Άρθρο 9 «Για την εκτίμηση του αντικειμένου της διαφοράς λαμβάνεται υπόψη το αίτημα της αγωγής. Δεν συνυπολογίζονται οι παρεπόμενες αιτήσεις για καρπούς, τόκους και έξοδα. Συνυπολογίζονται περισσότερες απαιτήσεις που επιδιώκονται με την ίδια αγωγή. Σε περίπτωση ομοδικίας, αν πρόκειται για διαιρετά δικαιώματα, λαμβάνεται υπόψη το αίτημα κάθε ενάγοντος ή το αιτούμενο από κάθε εναγόμενο, και αν οι απαιτήσεις υπάγονται στην καθ' ύλην Αρμοδιότητα διαφόρων δικαστηρίων, αρμόδιο είναι το ανώτερο από αυτά. Σε περίπτωση επικουρικής σώρευσης αγωγών, η αξία του αντικειμένου της διαφοράς προσδιορίζεται από το ανώτερο ως προς την αξία αίτημα.» *** Το άρθρο 9 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	**Άρθρο 9** Για την εκτίμηση του αντικειμένου της διαφοράς λαμβάνεται υπόψη το αίτημα της αγωγής. Δεν συνυπολογίζονται οι παρεπόμενες αιτήσεις για καρπούς, τόκους και έξοδα. Συνυπολογίζονται περισσότερες απαιτήσεις που επιδιώκονται με την ίδια αγωγή. Σε περίπτωση ομοδικίας, αν πρόκειται για διαιρετά δικαιώματα, λαμβάνεται υπόψη το αίτημα κάθε ενάγοντος ή το αιτούμενο από κάθε εναγόμενο, και αν οι απαιτήσεις υπάγονται στην καθ' ύλην Αρμοδιότητα διαφόρων δικαστηρίων, αρμόδιο είναι το ανώτερο από αυτά. Σε περίπτωση επικουρικής σώρευσης αγωγών, η αξία του αντικειμένου της διαφοράς προσδιορίζεται από το ανώτερο ως προς την αξία αίτημα.
Άρθρο 10 Για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που ασκείται η αγωγή.	**Άρθρο 10** Για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που ασκείται η αγωγή.
Άρθρο 11 Η αξία του αντικειμένου της διαφοράς προσδιορίζεται 1) για τη νομή και την κυριότητα, από την αξία του πράγματος και για την ψιλή κυριότητα, από το μισό της αξίας του πράγματος, 2) για το ενέχυρο, την υποθήκη, την εγγύηση και κάθε άλλη ασφάλεια, από την αξία που έχει η ασφαλιζόμενη απαίτηση, αν όμως το πράγμα	**Άρθρο 11** Η αξία του αντικειμένου της διαφοράς προσδιορίζεται: 1) για τη νομή και την κυριότητα, από την αξία του πράγματος και για την ψιλή κυριότητα, από το μισό της αξίας του πράγματος, 2) για το ενέχυρο, την υποθήκη, την εγγύηση και κάθε άλλη ασφάλεια, από την αξία που έχει η ασφαλιζόμενη απαίτηση, αν όμως το πράγμα

που δόθηκε για ασφάλεια έχει μικρότερη αξία, λαμβάνεται υπόψη αυτή, 3) για την πραγματική δουλεία, από την αξία που έχει η δουλεία για το δεσπόζον κτήμα, εκτός αν το ποσό, κατά το οποίο η δουλεία ελαττώνει την αξία του δουλεύοντος κτήματος, είναι μεγαλύτερο, οπότε λαμβάνεται υπόψη αυτό, 4) για την προσωπική δουλεία, από το μισό της αξίας του κτήματος, 5) για την διανομή, από την αξία του αντικειμένου που πρέπει να διανεμηθεί, 6) για τις διαφορές που αφορούν την ύπαρξη, τη διάρκεια, την εκτέλεση ή την ακυρότητα μισθωτικής σύμβασης, από το μίσθωμα ενός έτους. Αν όμως η διάρκεια της μίσθωσης είναι μικρότερη, λαμβάνεται υπόψη το ποσό του μισθώματος για το χρονικό αυτό διάστημα, 7) για τις έννομες σχέσεις, από τις οποίες πηγάζουν περιοδικές παροχές, από την αξία της ετήσιας παροχής, και ειδικότερα από το δεκαπλάσιο της ετήσιας παροχής, αν η επέλευση του γεγονότος από το οποίο εξαρτάται η παύση της παροχής είναι βέβαιη, αβέβαιος όμως ο χρόνος της, και αν οι παροχές διαρκούν απεριόριστα, από το εικοσαπλάσιο της ετήσιας παροχής. Αν οι παροχές έχουν ορισμένη διάρκεια, λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των μελλοντικών παροχών, αλλά ποτέ πάνω από το δεκαπλάσιο της ετήσιας παροχής.	που δόθηκε για ασφάλεια έχει μικρότερη αξία, λαμβάνεται υπόψη αυτή, 3) για την πραγματική δουλεία, από την αξία που έχει η δουλεία για το δεσπόζον κτήμα, εκτός αν το ποσό, κατά το οποίο η δουλεία ελαττώνει την αξία του δουλεύοντος κτήματος, είναι μεγαλύτερο, οπότε λαμβάνεται υπόψη αυτό, 4) για την προσωπική δουλεία, από το μισό της αξίας του κτήματος, 5) για την διανομή, από την αξία του αντικειμένου που πρέπει να διανεμηθεί, 6) για τις διαφορές που αφορούν την ύπαρξη, τη διάρκεια, την εκτέλεση ή την ακυρότητα μισθωτικής σύμβασης, από το μίσθωμα ενός έτους. Αν όμως η διάρκεια της μίσθωσης είναι μικρότερη, λαμβάνεται υπόψη το ποσό του μισθώματος για το χρονικό αυτό διάστημα, 7) για τις έννομες σχέσεις, από τις οποίες πηγάζουν περιοδικές παροχές, από την αξία της ετήσιας παροχής, και ειδικότερα από το δεκαπλάσιο της ετήσιας παροχής, αν η επέλευση του γεγονότος από το οποίο εξαρτάται η παύση της παροχής είναι βέβαιη, αβέβαιος όμως ο χρόνος της, και αν οι παροχές διαρκούν απεριόριστα, από το εικοσαπλάσιο της ετήσιας παροχής. Αν οι παροχές έχουν ορισμένη διάρκεια, λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των μελλοντικών παροχών, αλλά ποτέ πάνω από το δεκαπλάσιο της ετήσιας παροχής.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ`** **ΚΑΘ` ΥΛΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ`** **ΚΑΘ` ΥΛΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ**
Άρθρο 12	**Άρθρο 12**
1. Δύο μόνο βαθμοί δικαιοδοσίας των πολιτικών δικαστηρίων υπάρχουν, των οποίων την τήρηση το δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως. 2. Αυτοτελής αίτηση δεν επιτρέπεται να υποβληθεί απευθείας σε δευτεροβάθμιο δικαστήριο, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.	1. Δύο μόνο βαθμοί δικαιοδοσίας των πολιτικών δικαστηρίων υπάρχουν, των οποίων την τήρηση το δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως. 2. Αυτοτελής αίτηση δεν επιτρέπεται να υποβληθεί απευθείας σε δευτεροβάθμιο δικαστήριο, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.
Άρθρο 13	**Άρθρο 13**

Για την εκδίκαση των υποθέσεων που υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια είναι αρμόδια σε πρώτο βαθμό τα ειρηνοδικεία, τα μονομελή πρωτοδικεία και τα πολυμελή πρωτοδικεία.	Για την εκδίκαση των υποθέσεων που υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια είναι αρμόδια σε πρώτο βαθμό τα ειρηνοδικεία, τα μονομελή πρωτοδικεία και τα πολυμελή πρωτοδικεία.
Άρθρο 14	**Άρθρο 14**
«Στην Αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων υπάγονται	Στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων υπάγονται:
1. α) όλες οι διαφορές που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήματα και που η αξία του αντικειμένου τους δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ,	1. α) όλες οι διαφορές που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήματα και που η αξία του αντικειμένου τους δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ,
β) όλες οι διαφορές, κύριες ή παρεπόμενες, από σύμβαση μίσθωσης, καθώς και οι διαφορές του άρθρου 601 του Αστικού Κώδικα, εφόσον σε όλες τις περιπτώσεις αυτές το συμφωνημένο μηνιαίο μίσθωμα δεν υπερβαίνει τα εξακόσια (600) ευρώ.	β) όλες οι διαφορές, κύριες ή παρεπόμενες, από σύμβαση μίσθωσης, καθώς και οι διαφορές του άρθρου 601 του Αστικού Κώδικα, εφόσον σε όλες τις περιπτώσεις αυτές το συμφωνημένο μηνιαίο μίσθωμα δεν υπερβαίνει τα εξακόσια (600) ευρώ.
	γ) οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση της οροφοκτησίας και οι διαφορές ανάμεσα στους διαχειριστές ιδιοκτησίας κατ' ορόφους και στους ιδιοκτήτες ορόφων και διαμερισμάτων που αφορούν κοινόχρηστες δαπάνες, εφόσον η αξία του αντικειμένου τους δεν υπερβαίνει το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ.
2. «Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται όλες οι διαφορές που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήματα και που η αξία του αντικειμένου τους είναι πάνω από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, δεν υπερβαίνει όμως το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ.»	2. Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται όλες οι διαφορές που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήματα και που η αξία του αντικειμένου τους είναι πάνω από είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, δεν υπερβαίνει όμως το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ.
***Η παράγραφος 2 του άρθρου 14,όπως αυτό είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011, αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 1 άρθρου 6 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51.Έναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012.	

Άρθρο 15	**Άρθρο 15**
Στην Αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων υπάγονται ανεξάρτητα από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς 1) οι διαφορές από επίμορτη αγροληψία που αφορούν την παράδοση της χρήσης του μισθίου ή την απόδοσή της για οποιοδήποτε λόγο, 2) οι διαφορές που αφορούν ζημίες σε δέντρα, κλήματα, καρπούς, σπαρτά, ρίζες, και γενικά φυτά, που έγιναν με παράνομη βοσκή ζώων ή με οποιοδήποτε άλλον τρόπο, 3) οι διαφορές που προκύπτουν από τις διατάξεις των άρθρων 1003 έως 1009, 1018 έως 1020 και 1023 έως 1031 του Αστικού Κώδικα, καθώς και εκείνες που αναφέρονται σε ζημίες που προκλήθηκαν από την παράβασή τους, 4) οι διαφορές που αφορούν τον καθορισμό των αποστάσεων που επιβάλλουν οι νόμοι και οι κανονισμοί ή οι επιτόπιες συνήθειες για το φύτεμα δέντρων ή φυτειών ή για την ανέγερση φραχτών ή για τη διάνοιξη τάφρων, 5) οι διαφορές που αφορούν την παρεμπόδιση της ελεύθερης χρήσης δρόμων και μονοπατιών, καθώς και τις ζημίες που προκαλούνται από την παρεμπόδιση αυτής, 6) οι διαφορές που αφορούν τη χρήση του τρεχούμενου νερού ή την παρεμπόδιση της χρήσης του, 7) οι διαφορές που προκύπτουν από τις διατάξεις των άρθρων 834 έως 839 του Αστικού Κώδικα, 8) οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις των προσώπων που αναφέρονται στα άρθρα 834 και 839 του Αστικού Κώδικα ή των καθολικών διαδόχων τους, εναντίον των πελατών τους ή των καθολικών διαδόχων τους, 9) οι διαφορές από σύμβαση μεταφοράς προσώπων με οποιοδήποτε μέσο, για τις απαιτήσεις που έχουν από αυτήν οι μεταφορείς ή οι καθολικοί διάδοχοί τους, 10) οι διαφορές που αφορούν τις απαιτήσεις των σωματείων και των συνεταιρισμών εναντίον των μελών τους ή των καθολικών διαδόχων τους, για την εισφορά που τους οφείλουν, καθώς και οι διαφορές που αφορούν τις απαιτήσεις που έχουν εναντίον των σωματείων και των συνεταιρισμών τα μέλη ή οι καθολικοί διάδοχοί τους για χρηματική ή άλλη παροχή, 11) οι διαφορές που αφορούν τις απαιτήσεις των δικηγόρων ή των καθολικών διαδόχων τους για τις	Στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων υπάγονται ανεξάρτητα από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς: 1) οι διαφορές από επίμορτη αγροληψία που αφορούν την παράδοση της χρήσης του μισθίου ή την απόδοσή της για οποιοδήποτε λόγο, 2) οι διαφορές που αφορούν ζημίες σε δέντρα, κλήματα, καρπούς, σπαρτά, ρίζες, και γενικά φυτά, που έγιναν με παράνομη βοσκή ζώων ή με οποιοδήποτε άλλον τρόπο, 3) οι διαφορές που προκύπτουν από τις διατάξεις των άρθρων 1003 έως 1009, 1018 έως 1020 και 1023 έως 1031 του Αστικού Κώδικα, καθώς και εκείνες που αναφέρονται σε ζημίες που προκλήθηκαν από την παράβασή τους, 4) οι διαφορές που αφορούν τον καθορισμό των αποστάσεων που επιβάλλουν οι νόμοι και οι κανονισμοί ή οι επιτόπιες συνήθειες για το φύτεμα δέντρων ή φυτειών ή για την ανέγερση φραχτών ή για τη διάνοιξη τάφρων, 5) οι διαφορές που αφορούν την παρεμπόδιση της ελεύθερης χρήσης δρόμων και μονοπατιών, καθώς και τις ζημίες που προκαλούνται από την παρεμπόδιση αυτής, 6) οι διαφορές που αφορούν τη χρήση του τρεχούμενου νερού ή την παρεμπόδιση της χρήσης του, 7) οι διαφορές που προκύπτουν από τις διατάξεις των άρθρων 834 έως 839 του Αστικού Κώδικα, 8) οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις των προσώπων που αναφέρονται στα άρθρα 834 και 839 του Αστικού Κώδικα ή των καθολικών διαδόχων τους, εναντίον των πελατών τους ή των καθολικών διαδόχων τους, 9) οι διαφορές από σύμβαση μεταφοράς προσώπων με οποιοδήποτε μέσο, για τις απαιτήσεις που έχουν από αυτήν οι μεταφορείς ή οι καθολικοί διάδοχοί τους, 10) οι διαφορές που αφορούν τις απαιτήσεις των σωματείων και των συνεταιρισμών εναντίον των μελών τους ή των καθολικών διαδόχων τους, για την εισφορά που τους οφείλουν, καθώς και οι διαφορές που αφορούν τις απαιτήσεις που έχουν εναντίον των σωματείων και των συνεταιρισμών τα μέλη ή οι καθολικοί διάδοχοί τους για χρηματική ή άλλη παροχή, 11) οι διαφορές που αφορούν τις απαιτήσεις των δικηγόρων ή των καθολικών διαδόχων τους για τις αμοιβές και τα έξοδά τους, εφόσον πρόκειται για

αμοιβές και τα έξοδά τους, εφόσον πρόκειται για υπηρεσίες τους σε δίκες στο ειρηνοδικείο ή στο πταισματοδικείο, 12) οι διαφορές που αφορούν δικαιώματα ή αποζημιώσεις ή έξοδα των μαρτύρων που εξετάστηκαν σε οποιοδήποτε δικαστήριο ή σε διαιτητές, καθώς και εκείνες που αφορούν τα δικαιώματα ή αποζημιώσεις ή έξοδα των διερμηνέων, των μεσεγγυούχων, και των φυλάκων, με οποιοδήποτε τρόπο και αν διορίστηκαν, και των καθολικών διαδόχων όλων αυτών, 13) οι διαφορές που προκύπτουν από πώληση ζώων, εξαιτίας πραγματικών ελαττωμάτων ή έλλειψης συμφωνημένων ιδιοτήτων.	υπηρεσίες τους σε δίκες στο ειρηνοδικείο ή στο πταισματοδικείο, 12) οι διαφορές που αφορούν δικαιώματα ή αποζημιώσεις ή έξοδα των μαρτύρων που εξετάστηκαν σε οποιοδήποτε δικαστήριο ή σε διαιτητές, καθώς και εκείνες που αφορούν τα δικαιώματα ή αποζημιώσεις ή έξοδα των διερμηνέων, των μεσεγγυούχων, και των φυλάκων, με οποιοδήποτε τρόπο και αν διορίστηκαν, και των καθολικών διαδόχων όλων αυτών, 13) οι διαφορές που προκύπτουν από πώληση ζώων, εξαιτίας πραγματικών ελαττωμάτων ή έλλειψης συμφωνημένων ιδιοτήτων.
***Η περ. 14 Καταργήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88).	
Άρθρο 16	**Άρθρο 16**
«Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται, ακόμη και αν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ»	Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται, ακόμη και αν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ:
*** Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 16,το οποίο είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 3 παρ.1 Ν.3994/2011,ΦΕΚ Α 165, αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 2 άρθρου 6 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51.Έναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012.	
1) οι διαφορές από μίσθωση πράγματος ή άλλου προσοδοφόρου αντικειμένου ή από επίμορτη αγροληψία που δεν υπάγονται στην Αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, 2) οι διαφορές από παροχή εξαρτημένης εργασίας ή και από οποιαδήποτε άλλη αιτία με αφορμή την εργασία αυτή, ανάμεσα στους εργαζομένους ή τους διαδόχους τους ή εκείνους στους οποίους ο νόμος δίνει δικαιώματα από την παροχή της εργασίας των πρώτων και στους εργοδότες ή τους διαδόχους τους, 3) οι διαφορές από παροχή εξαρτημένης εργασίας ή και από οποιαδήποτε άλλη αιτία, με αφορμή την εργασία αυτή, ανάμεσα σε εκείνους που εργάζονται από κοινού στον ίδιο εργοδότη,	1) οι διαφορές από μίσθωση πράγματος ή άλλου προσοδοφόρου αντικειμένου ή από επίμορτη αγροληψία που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, 2) οι διαφορές από παροχή εξαρτημένης εργασίας ή και από οποιαδήποτε άλλη αιτία με αφορμή την εργασία αυτή, ανάμεσα στους εργαζομένους ή τους διαδόχους τους ή εκείνους στους οποίους ο νόμος δίνει δικαιώματα από την παροχή της εργασίας των πρώτων και στους εργοδότες ή τους διαδόχους τους, 3) οι διαφορές από παροχή εξαρτημένης εργασίας ή και από οποιαδήποτε άλλη αιτία, με αφορμή την εργασία αυτή, ανάμεσα σε εκείνους που εργάζονται από κοινού στον ίδιο εργοδότη, 4) οι διαφορές ανάμεσα στους επαγγελματίες

4) οι διαφορές ανάμεσα στους επαγγελματίες ή τους βιοτέχνες, είτε μεταξύ τους είτε με τους πελάτες τους, από την παροχή εργασίας ή ειδών που κατασκεύασαν αυτοί, 5) οι διαφορές από συλλογική σύμβαση εργασίας ή από διατάξεις που εξομοιώνονται με διατάξεις συλλογικής σύμβασης, είτε ανάμεσα σ` αυτούς, που δεσμεύονται από αυτές, είτε ανάμεσα σ` αυτούς και τρίτους, 6) οι διαφορές ανάμεσα σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και στους ασφαλισμένους σ` αυτούς ή τους διαδόχους τους ή εκείνους που κατά το νόμο έχουν δικαιώματα από τη σχέση ασφάλισης, 7) οι διαφορές που αφορούν τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα δικηγόρων, εκτός από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρ. 15 αρ. 11, συμβολαιογράφων, δικολάβων που έχουν διοριστεί νόμιμα, άμισθων δικαστικών επιμελητών, γιατρών, οδοντογιατρών, διπλωματούχων μαιών, κτηνιάτρων, μηχανικών και χημικών διπλωματούχων ανώτατων και ανώτερων σχολών, μεσιτών που έχουν διοριστεί νόμιμα, ή των καθολικών διαδόχων όλων αυτών, όπως και αν χαρακτηρίζεται η σχέση από την οποία προκύπτουν και ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι συμφωνία για τον καθορισμό της αμοιβής ή για τον τρόπο της πληρωμής της, 8) οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις διαιτητών, εκτελεστών διαθηκών, διαχειριστών σε ιδιοκτησία κατά ορόφους ή διαχειριστών που διορίστηκαν από δικαστική αρχή, εκκαθαριστών εταιριών ή νομικών προσώπων ή κληρονομιών ή των καθολικών διαδόχων όλων αυτών για τις αμοιβές και τα έξοδά τους, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι συμφωνία για τον καθορισμό της αμοιβής ή για τον τρόπο της πληρωμής της, 9) οι διαφορές που αφορούν το ποσοστό ή την πληρωμή του ασφαλίστρου, (10) οι διαφορές που αφορούν τον καθορισμό, τη μείωση ή την αύξηση της συνεισφοράς του καθενός από τους συζύγους για τις ανάγκες της οικογένειας, της διατροφής που οφείλεται εξαιτίας γάμου, διαζυγίου ή συγγένειας, των δαπανών τοκετού και της διατροφής της άγαμης μητέρας και της διατροφής της μητέρας από την κληρονομική μερίδα που είχε επαχθεί στο τέκνο που αυτή κυοφορεί) *** Η περίπτωση 10 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με	ή τους βιοτέχνες, είτε μεταξύ τους είτε με τους πελάτες τους, από την παροχή εργασίας ή ειδών που κατασκεύασαν αυτοί, 5) οι διαφορές από συλλογική σύμβαση εργασίας ή από διατάξεις που εξομοιώνονται με διατάξεις συλλογικής σύμβασης, είτε ανάμεσα σ` αυτούς, που δεσμεύονται από αυτές, είτε ανάμεσα σ` αυτούς και τρίτους, 6) οι διαφορές ανάμεσα σε οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και στους ασφαλισμένους σ` αυτούς ή τους διαδόχους τους ή εκείνους που κατά το νόμο έχουν δικαιώματα από τη σχέση ασφάλισης, 7) οι διαφορές που αφορούν τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα δικηγόρων, εκτός από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρ. 15 αρ. 11, **συμβολαιογράφων, άμισθων δικαστικών επιμελητών**, γιατρών, οδοντογιατρών, διπλωματούχων μαιών, κτηνιάτρων, μηχανικών και χημικών διπλωματούχων ανώτατων και ανώτερων σχολών, μεσιτών που έχουν διοριστεί νόμιμα, ή των καθολικών διαδόχων όλων αυτών, όπως και αν χαρακτηρίζεται η σχέση από την οποία προκύπτουν και ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι συμφωνία για τον καθορισμό της αμοιβής ή για τον τρόπο της πληρωμής της, 8) οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις διαιτητών, εκτελεστών διαθηκών, διαχειριστών σε ιδιοκτησία κατά ορόφους ή διαχειριστών που διορίστηκαν από δικαστική αρχή, εκκαθαριστών εταιριών ή νομικών προσώπων ή κληρονομιών ή των καθολικών διαδόχων όλων αυτών για τις αμοιβές και τα έξοδά τους, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι συμφωνία για τον καθορισμό της αμοιβής ή για τον τρόπο της πληρωμής της, 9) οι διαφορές που αφορούν το ποσοστό ή την πληρωμή του ασφαλίστρου, 10) οι διαφορές που αφορούν τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα των πραγματογνωμόνων, των διαιτητών πραγματογνωμόνων και των εκτιμητών, με οποιοδήποτε τρόπο και αν διορίστηκαν, ή των καθολικών διαδόχων τους, 11) οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις αποζημίωσης οποιασδήποτε μορφής για ζημίες από αυτοκίνητο, ανάμεσα στους δικαιούχους ή τους διαδόχους τους και εκείνους που έχουν υποχρέωση για αποζημίωση ή τους διαδόχους τους, όπως και οι απαιτήσεις από σύμβαση ασφάλισης αυτοκινήτου, ανάμεσα στις ασφαλιστικές εταιρίες και τους ασφαλισμένους ή τους διαδόχους τους, 12) οι διαφορές από

το άρθρο 3 παρ.2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	προσβολή της νομής ή κατοχής κινητών ή ακινήτων.
11) οι διαφορές που αφορούν τις αμοιβές, τις αποζημιώσεις και τα έξοδα των πραγματογνωμόνων, των διαιτητών πραγματογνωμόνων και των εκτιμητών, με οποιοδήποτε τρόπο και αν διορίστηκαν, ή των καθολικών διαδόχων τους, 12) οι διαφορές που αφορούν απαιτήσεις Αποζημίωσης οποιασδήποτε μορφής για ζημίες από αυτοκίνητο, ανάμεσα στους δικαιούχους ή τους διαδόχους τους και εκείνους που έχουν υποχρέωση για Αποζημίωση ή τους διαδόχους τους, όπως και οι απαιτήσεις από σύμβαση ασφάλισης αυτοκινήτου, ανάμεσα στις ασφαλιστικές εταιρίες και τους ασφαλισμένους ή τους διαδόχους τους. "13. οι διαφορές από προσβολή της νομής ή κατοχής κινητών ή ακινήτων".	
***Το εδάφιο 13 προστέθηκε με την παρ.2 του άρθρου 3 του Ν. 2207/1994 (Α 65).	
Άρθρο 17	**Άρθρο 17**
"Άρθρο 17	
Στην Αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται πάντοτε	Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται πάντοτε:
«1) οι διαφορές που αφορούν το διαζύγιο, την ακύρωση του γάμου, την αναγνώριση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας του γάμου, τις σχέσεις των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου, οι οποίες πηγάζουν από αυτόν, καθώς και εκείνες της παραγράφου 1 του άρθρου 614».	1) οι διαφορές που αφορούν το διαζύγιο, την ακύρωση του γάμου, την αναγνώριση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας του γάμου, τις σχέσεις των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου, οι οποίες πηγάζουν από αυτόν, καθώς **και εκείνες του άρθρου 592 αρ. 2**.
*** Η πιο πάνω νέα περίπτωση 1 προστέθηκε και οι περιπτώσεις 1, 2 και 3 αναριθμήθηκαν σε 2, 3 και 4 αντίστοιχα με την παράγραφο 5 άρθρου 6 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51. Έναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012.	2) **οι διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 αρ. 3,** καθώς και εκείνες που αφορούν τη ρύθμιση της οικογενειακής στέγης και την κατανομή των κινητών μεταξύ των συζύγων σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης,
"2") οι διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 681 Β, καθώς και εκείνες που αφορούν τη ρύθμιση της οικογενειακής στέγης και την κατανομή των κινητών μεταξύ των συζύγων σε περίπτωση διακοπής της συμβίωσης,	3) **με την επιφύλαξη του άρθρου 14 παρ. 1 περ. γ',** οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση της οροφοκτησίας, καθώς και οι διαφορές ανάμεσα στους διαχειριστές ιδιοκτησίας κατ` ορόφους και στους ιδιοκτήτες ορόφων και διαμερισμάτων και 4) οι διαφορές που αφορούν την ακύρωση αποφάσεων της γενικής συνέλευσης
"3") οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες	

ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση της οροφοκτησίας, καθώς και οι διαφορές ανάμεσα στους διαχειριστές ιδιοκτησίας κατ` ορόφους και στους ιδιοκτήτες ορόφων και διαμερισμάτων και "4") οι διαφορές που αφορούν την ακύρωση αποφάσεων της γενικής συνέλευσης σωματείων ή συνεταιρισμών". ***Το άρθρο 17 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 του άρθρου 8 του Ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88).	σωματείων ή συνεταιρισμών.
Άρθρο 17Α «Άρθρο 17 Α Στην Αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται και οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων της περιφέρειας τους. Στην περίπτωση αυτή τα μονομελή πρωτοδικεία συγκροτούνται από πρόεδρο πρωτοδικών ή πρωτοδίκη με πενταετή τουλάχιστον υπηρεσία, στην οποία συνυπολογίζεται και η υπηρεσία αυτού ως παρέδρου πρωτοδικείου και, σε περίπτωση που δεν υπηρετούν πρωτοδίκες με την πιο πάνω υπηρεσία ή αυτοί που υπηρετούν δεν επαρκούν, από τον αρχαιότερο κατά διορισμό πρωτοδίκη.» *** Το 17Α προστέθηκε με το άρθρο 3 παρ.3 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	**Άρθρο 17[Α]** Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται και οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων της περιφέρειας τους. Στην περίπτωση αυτή τα μονομελή πρωτοδικεία συγκροτούνται από πρόεδρο πρωτοδικών ή πρωτοδίκη με πενταετή τουλάχιστον υπηρεσία, στην οποία συνυπολογίζεται και η υπηρεσία αυτού ως παρέδρου πρωτοδικείου και, σε περίπτωση που δεν υπηρετούν πρωτοδίκες με την πιο πάνω υπηρεσία ή αυτοί που υπηρετούν δεν επαρκούν, από τον αρχαιότερο κατά διορισμό πρωτοδίκη.
Άρθρο 18 «Στην Αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων υπάγονται όλες οι διαφορές, για τις οποίες δεν είναι αρμόδια τα ειρηνοδικεία ή τα μονομελή πρωτοδικεία.» *** Το άρθρο 18 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 4 παρ.1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	**Άρθρο 18** Στην αρμοδιότητα των πολυμελών πρωτοδικείων υπάγονται όλες οι διαφορές, για τις οποίες δεν είναι αρμόδια τα ειρηνοδικεία ή τα μονομελή πρωτοδικεία.
Άρθρο 19 «Στην Αρμοδιότητα των μονομελών εφετείων υπάγονται οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των μονομελών πρωτοδικείων	**Άρθρο 19** Στην αρμοδιότητα των μονομελών εφετείων υπάγονται οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των μονομελών πρωτοδικείων και στην

και στην Αρμοδιότητα των τριμελών εφετείων υπάγονται οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των πολυμελών πρωτοδικείων της περιφέρειας τους.» *** Το άρθρο 19 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 4 παρ.2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.Με το άρθρο 72 παρ.13 του αυτού νόμου ορίζεται ότι "13. Στην Αρμοδιότητα των μονομελών δικαστηρίων του άρθρου 19 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας υπάγονται οι εφέσεις που ασκούνται μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου".	αρμοδιότητα των τριμελών εφετείων υπάγονται οι εφέσεις κατά των αποφάσεων των πολυμελών πρωτοδικείων της περιφέρειας τους.
Άρθρο 20 1. Στην Αρμοδιότητα του Αρείου Πάγου υπάγονται οι αναιρέσεις κατά αποφάσεων οποιουδήποτε πολιτικού δικαστηρίου. 2. Στην Αρμοδιότητα του Αρείου Πάγου ανήκουν επίσης, εφόσον δεν έχουν οριστεί άλλα δικαστήρια, α) οι αιτήσεις για παραπομπή, σε περίπτωση εξαίρεσης των δικαστών πολυμελούς πολιτικού δικαστηρίου, β) οι αιτήσεις για καθορισμό δικαστηρίου, αν δεν υπάρχει πια το δικαστήριο που είχε εκδώσει την απόφαση που προσβλήθηκε με ένδικο μέσο.	**Άρθρο 20** 1. Στην αρμοδιότητα του Αρείου Πάγου υπάγονται οι αναιρέσεις κατά αποφάσεων οποιουδήποτε πολιτικού δικαστηρίου. 2. Στην αρμοδιότητα του Αρείου Πάγου ανήκουν επίσης, εφόσον δεν έχουν οριστεί άλλα δικαστήρια, α) οι αιτήσεις για παραπομπή, σε περίπτωση εξαίρεσης των δικαστών πολυμελούς πολιτικού δικαστηρίου, β) οι αιτήσεις για καθορισμό δικαστηρίου, αν δεν υπάρχει πια το δικαστήριο που είχε εκδώσει την απόφαση που προσβλήθηκε με ένδικο μέσο.
Άρθρο 21 Αρμόδιο να δικάσει την Ανακοπή Ερημοδικίας ή την Αναψηλάφηση είναι το δικαστήριο που είχε εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση.	**Άρθρο 21** Αρμόδιο να δικάσει την ανακοπή ερημοδικίας ή την αναψηλάφηση είναι το δικαστήριο που είχε εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ` **ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ** **Άρθρο 22** Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του ο εναγόμενος, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ`** **ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ** **Άρθρο 22** Κατά τόπον αρμόδιο είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του ο εναγόμενος, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

Άρθρο 23	**Άρθρο 23**
1. Αν ο εναγόμενος δεν έχει κατοικία ούτε στην Ελλάδα ούτε στο εξωτερικό, αρμόδιο δικαστήριο είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου έχει τη διαμονή του. Αν ο τόπος που διαμένει δεν είναι γνωστός, αρμόδιο είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου είχε την τελευταία κατοικία του στην Ελλάδα και αν δεν είχε κατοικία, την τελευταία διαμονή του.	1. Αν ο εναγόμενος δεν έχει κατοικία ούτε στην Ελλάδα ούτε στο εξωτερικό, αρμόδιο δικαστήριο είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου έχει τη διαμονή του. Αν ο τόπος που διαμένει δεν είναι γνωστός, αρμόδιο είναι το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου είχε την τελευταία κατοικία του στην Ελλάδα και αν δεν είχε κατοικία, την τελευταία διαμονή του.
2. Αν ο εναγόμενος έχει ειδική κατοικία, είναι αρμόδιο και το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται αυτή.	2. Αν ο εναγόμενος έχει ειδική κατοικία, είναι αρμόδιο και το δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται αυτή.
Άρθρο 24	**Άρθρο 24**
Έλληνες που έχουν προνόμιο ετεροδικίας, καθώς και οι κρατικοί υπάλληλοι που είναι διορισμένοι στο εξωτερικό, υπάγονται στην Αρμοδιότητα του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου κατοικούσαν πριν από την αποστολή τους, και αν πριν από την αποστολή τους δεν είχαν κατοικία, στα δικαστήρια της πρωτεύουσας του κράτους. Το ίδιο ισχύει για τη σύζυγο και τα τέκνα τους.	Έλληνες που έχουν προνόμιο ετεροδικίας, καθώς και οι κρατικοί υπάλληλοι που είναι διορισμένοι στο εξωτερικό, υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου κατοικούσαν πριν από την αποστολή τους, και αν πριν από την αποστολή τους δεν είχαν κατοικία, στα δικαστήρια της πρωτεύουσας του κράτους. Το ίδιο ισχύει για τη σύζυγο και τα τέκνα τους.
Άρθρο 25	**Άρθρο 25**
1. Το δημόσιο υπάγεται στην Αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου είναι η έδρα της αρχής η οποία, σύμφωνα με το νόμο, το εκπροσωπεί στις δίκες που έχει κάθε φορά.	1. Το δημόσιο υπάγεται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου είναι η έδρα της αρχής η οποία, σύμφωνα με το νόμο, το εκπροσωπεί στις δίκες που έχει κάθε φορά.
«2. Τα μη φυσικά πρόσωπα που έχουν ικανότητα να είναι διάδικοι, υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα ή υποκατάστημα τους, εφόσον πρόκειται για διαφορές που αφορούν την εκμετάλλευση του.» *** Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 6 άρθρου 6 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51.Έναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012.	2. Τα μη φυσικά πρόσωπα που έχουν ικανότητα να είναι διάδικοι, υπάγονται στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα ή υποκατάστημα τους, εφόσον πρόκειται για διαφορές που αφορούν την εκμετάλλευση του.
Άρθρο 26	**Άρθρο 26**
Δικηγόροι και συμβολαιογράφοι υπάγονται	Δικηγόροι και συμβολαιογράφοι υπάγονται

στην Αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου ασκούν τα καθήκοντά τους.	στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου ασκούν τα καθήκοντά τους.
Άρθρο 27	**Άρθρο 27**
1. Διαφορές από την εταιρική σχέση ανάμεσα σε μια εταιρία και στους εταίρους της ή ανάμεσα στους εταίρους μεταξύ τους υπάγονται στην αποκλειστική Αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου η εταιρία έχει την έδρα της. 2. Στην Αρμοδιότητα του δικαστηρίου που ορίζει η παρ. 1 υπάγονται και οι διαφορές που δημιουργούνται μετά τη διάλυση και την εκκαθάριση της εταιρίας και αφορούν τη διανομή της εταιρικής περιουσίας, εφόσον η αγωγή ασκηθεί μέσα σε δύο χρόνια από την περάτωση της διανομής.	1. Διαφορές από την εταιρική σχέση ανάμεσα σε μια εταιρία και στους εταίρους της ή ανάμεσα στους εταίρους μεταξύ τους υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου η εταιρία έχει την έδρα της. 2. Στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου που ορίζει η παρ. 1 υπάγονται και οι διαφορές που δημιουργούνται μετά τη διάλυση και την εκκαθάριση της εταιρίας και αφορούν τη διανομή της εταιρικής περιουσίας, εφόσον η αγωγή ασκηθεί μέσα σε δύο χρόνια από την περάτωση της διανομής.
Άρθρο 28	**Άρθρο 28**
Διαφορές που αφορούν τη διαχείριση, η οποία διεξάγεται ύστερα από εντολή δικαστηρίου, υπάγονται στην αποκλειστική Αρμοδιότητα του δικαστηρίου που έδωσε την εντολή και αν την εντολή την έδωσε άλλη δικαστική αρχή, στην Αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα της η αρχή αυτή.	Διαφορές που αφορούν τη διαχείριση, η οποία διεξάγεται ύστερα από εντολή δικαστηρίου, υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου που έδωσε την εντολή και αν την εντολή την έδωσε άλλη δικαστική αρχή, στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα της η αρχή αυτή.
Άρθρο 29	**Άρθρο 29**
1. Διαφορές που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα επάνω σε ακίνητα, τη νομή ή την κατοχή τους, διαίρεση κοινού, κανονισμό ορίων, απαιτήσεις κατά οποιουδήποτε διακατόχου, Αποζημίωση για αναγκαστική απαλλοτρίωση, καθώς και διαφορές από μίσθωση ακινήτου ή δικαιώματος που συνδέεται με την εκμετάλλευσή του ή από επίμορτη αγροληψία, υπάγονται στην αποκλειστική Αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο. 2. Αν το ακίνητο βρίσκεται στις περιφέρειες περισσότερων δικαστηρίων, ο ενάγων έχει το δικαίωμα επιλογής.	1. Διαφορές που αφορούν εμπράγματα δικαιώματα επάνω σε ακίνητα, τη νομή ή την κατοχή τους, διαίρεση κοινού, κανονισμό ορίων, απαιτήσεις κατά οποιουδήποτε διακατόχου, αποζημίωση για αναγκαστική απαλλοτρίωση, καθώς και διαφορές από μίσθωση ακινήτου ή δικαιώματος που συνδέεται με την εκμετάλλευσή του ή από επίμορτη αγροληψία, υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο. 2. Αν το ακίνητο βρίσκεται στις περιφέρειες περισσότερων δικαστηρίων, ο ενάγων έχει το δικαίωμα επιλογής.
Άρθρο 30	**Άρθρο 30**
1. Διαφορές που αφορούν την αναγνώριση	1. Διαφορές που αφορούν την αναγνώριση

κληρονομικού δικαιώματος ή διανομή κληρονομίας, απαιτήσεις του κληρονόμου εναντίον του νομέα ή του κατόχου της κληρονομίας, απαιτήσεις από κληροδοτήματα ή απαιτήσεις από άλλες διατάξεις αιτία θανάτου ή απαιτήσεις από νόμιμη μοίρα ή απαιτήσεις εναντίον εκτελεστών διαθήκης για την εκτέλεση των διατάξεών της, υπάγονται στην αποκλειστική Αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος, όταν πέθανε, είχε την κατοικία του, και αν δεν είχε κατοικία τη διαμονή του.	κληρονομικού δικαιώματος ή διανομή κληρονομίας, απαιτήσεις του κληρονόμου εναντίον του νομέα ή του κατόχου της κληρονομίας, απαιτήσεις από κληροδοτήματα ή απαιτήσεις από άλλες διατάξεις αιτία θανάτου ή απαιτήσεις από νόμιμη μοίρα ή απαιτήσεις εναντίον εκτελεστών διαθήκης για την εκτέλεση των διατάξεών της, υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος, όταν πέθανε, είχε την κατοικία του και αν δεν είχε κατοικία τη διαμονή του.
2. Απαιτήσεις μεταξύ των κληρονόμων έως τη διανομή της κληρονομίας, απαιτήσεις τρίτων εξαιτίας χρεών του κληρονομουμένου ή της κληρονομίας, καθώς και εμπράγματες απαιτήσεις για κινητά που δεν περιλαμβάνονται στην παρ. 1 υπάγονται, για δύο χρόνια από το θάνατο του κληρονομουμένου, στην αποκλειστική Αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου είχε αυτός την κατοικία του και, αν δεν είχε κατοικία, τη διαμονή του.	2. Απαιτήσεις μεταξύ των κληρονόμων έως τη διανομή της κληρονομίας, απαιτήσεις τρίτων εξαιτίας χρεών του κληρονομουμένου ή της κληρονομίας, καθώς και εμπράγματες απαιτήσεις για κινητά που δεν περιλαμβάνονται στην παρ. 1 υπάγονται, για δύο χρόνια από το θάνατο του κληρονομουμένου, στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου είχε αυτός την κατοικία του και, αν δεν είχε κατοικία, τη διαμονή του.
Άρθρο 31	**Άρθρο 31**
1. Δίκες που έχουν μεταξύ τους σχέση κυρίου και παρεπομένου, ιδίως οι παρεμπίπτουσες αγωγές, οι αγωγές για εγγύηση, οι παρεμβάσεις, και άλλες όμοιες υπάγονται στην αποκλειστική Αρμοδιότητα του δικαστηρίου της κύριας δίκης.	1. Δίκες που έχουν μεταξύ τους σχέση κυρίου και παρεπομένου, ιδίως οι παρεμπίπτουσες αγωγές, οι αγωγές για εγγύηση, οι παρεμβάσεις, και άλλες όμοιες υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου της κύριας δίκης.
2. Στην Αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου που δικάζει την κύρια δίκη υπάγονται οι παρεπόμενες υποθέσεις της Αρμοδιότητας του μονομελούς και του ειρηνοδικείου, και στην Αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου που δικάζει την κύρια δίκη υπάγονται οι παρεπόμενες υποθέσεις της Αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου.	2. Στην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου που δικάζει την κύρια δίκη υπάγονται οι παρεπόμενες υποθέσεις της αρμοδιότητας του μονομελούς και του ειρηνοδικείου, και στην αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου που δικάζει την κύρια δίκη υπάγονται οι παρεπόμενες υποθέσεις της αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου.
3. Αν πρόκειται για κύριες δίκες που είναι συναφείς μεταξύ τους, έχει αποκλειστική Αρμοδιότητα το δικαστήριο που είχε επιληφθεί πρώτο, και εφαρμόζεται ανάλογα η διάταξη της παραγράφου 2.	3. Αν πρόκειται για κύριες δίκες που είναι συναφείς μεταξύ τους, έχει αποκλειστική αρμοδιότητα το δικαστήριο που είχε επιληφθεί πρώτο και εφαρμόζεται ανάλογα η διάταξη της παραγράφου 2.
Άρθρο 32	**Άρθρο 32**

Δημόσιοι υπάλληλοι υπάγονται και στην Αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου ασκούν τα καθήκοντά τους. Οι στρατιωτικοί υπάγονται και στην Αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η μονάδα, το κατάστημα ή η υπηρεσία όπου υπηρετούν.	Δημόσιοι υπάλληλοι υπάγονται και στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου ασκούν τα καθήκοντά τους. Οι στρατιωτικοί υπάγονται και στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η μονάδα, το κατάστημα ή η υπηρεσία όπου υπηρετούν.
Άρθρο 33	**Άρθρο 33**
Διαφορές που αφορούν την ύπαρξη ή το κύρος δικαιοπραξίας εν ζωή, και όλα τα δικαιώματα που πηγάζουν από αυτήν, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος όπου καταρτίστηκε η δικαιοπραξία ή όπου πρέπει να εκπληρωθεί η παροχή. Στο ίδιο δικαστήριο μπορούν να εισαχθούν και οι διαφορές για αρνητικό διαφέρον, καθώς και για Αποζημίωση εξαιτίας πταίσματος κατά τις διαπραγματεύσεις.	Διαφορές που αφορούν την ύπαρξη ή το κύρος δικαιοπραξίας εν ζωή, και όλα τα δικαιώματα που πηγάζουν από αυτήν, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος όπου καταρτίστηκε η δικαιοπραξία ή όπου πρέπει να εκπληρωθεί η παροχή. Στο ίδιο δικαστήριο μπορούν να εισαχθούν και οι διαφορές για αρνητικό διαφέρον, καθώς και για αποζημίωση εξαιτίας πταίσματος κατά τις διαπραγματεύσεις.
Άρθρο 34	**Άρθρο 34**
Οι ανταγωγές μπορούν να εισαχθούν στο δικαστήριο όπου εκκρεμεί η αγωγή, εφόσον υπάγονται στην καθ' ύλην Αρμοδιότητα του ιδίου ή κατώτερου δικαστηρίου.	Οι ανταγωγές μπορούν να εισαχθούν στο δικαστήριο όπου εκκρεμεί η αγωγή, εφόσον υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του ιδίου ή κατώτερου δικαστηρίου.
Άρθρο 35	**Άρθρο 35**
«Διαφορές από αδικοπραξία μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός ή επίκειται η επέλευση του.» *** Το άρθρο 35 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 5 παρ.1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	Διαφορές από αδικοπραξία μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός ή επίκειται η επέλευση του.
Άρθρο 36	**Άρθρο 36**
Διαφορές από διαχείριση που έγινε χωρίς δικαστική εντολή μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του	Διαφορές από διαχείριση που έγινε χωρίς δικαστική εντολή μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου

οποίου έγινε η διαχείριση.	έγινε η διαχείριση.
Άρθρο 37	**Άρθρο 37**
1.Όταν ενάγονται περισσότερα πρόσωπα που συνδέονται με το δεσμό της ομοδικίας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του, και αν δεν έχει κατοικία, τη διαμονή του, οποιοσδήποτε από τους ομοδίκους.	1. Όταν ενάγονται περισσότερα πρόσωπα που συνδέονται με το δεσμό της ομοδικίας, αρμόδιο είναι το δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία του, και αν δεν έχει κατοικία, τη διαμονή του, οποιοσδήποτε από τους ομοδίκους.
2. Διαφορές ανάμεσα στα ίδια πρόσωπα, οι οποίες έχουν την ίδια βάση και αφορούν εμπράγματα δικαιώματα επάνω σε ακίνητα που βρίσκονται στις περιφέρειες διαφορετικών δικαστηρίων, μπορούν να εισαχθούν σε ένα από τα δικαστήρια αυτά.	2. Διαφορές ανάμεσα στα ίδια πρόσωπα, οι οποίες έχουν την ίδια βάση και αφορούν εμπράγματα δικαιώματα επάνω σε ακίνητα που βρίσκονται στις περιφέρειες διαφορετικών δικαστηρίων, μπορούν να εισαχθούν σε ένα από τα δικαστήρια αυτά.
Άρθρο 38	**Άρθρο 38**
Απαιτήσεις εναντίον προσώπων που έχουν ικανότητα δικαστικής παράστασης και, εξαιτίας ειδικών συνθηκών, έχουν σε ορισμένο τόπο διαμονή με μακρότερη διάρκεια, όπως είναι ιδίως οι υπάλληλοι, οι υπηρέτες, οι σπουδαστές, οι μαθητές, εφόσον το αντικείμενό τους είναι περιουσιακό, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος διαμονής τους.	Απαιτήσεις εναντίον προσώπων που έχουν ικανότητα δικαστικής παράστασης και, εξαιτίας ειδικών συνθηκών, έχουν σε ορισμένο τόπο διαμονή με μακρότερη διάρκεια, όπως είναι ιδίως οι υπάλληλοι, οι υπηρέτες, οι σπουδαστές, οι μαθητές, εφόσον το αντικείμενό τους είναι περιουσιακό, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος διαμονής τους.
Άρθρο 39	**Άρθρο 39**
Γαμικές διαφορές μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος της τελευταίας κοινής διαμονής των συζύγων.	Γαμικές διαφορές μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος της τελευταίας κοινής διαμονής των συζύγων.
Άρθρο 39 Α	**Άρθρο 39^Α**
«Άρθρο 39 Α Ειδική δωσιδικία διατροφών Διαφορές που αφορούν αξιώσεις διατροφής μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου έχει την κατοικία του ή τη	Διαφορές που αφορούν αξιώσεις διατροφής μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο του τόπου όπου έχει την κατοικία του ή τη διαμονή του ο δικαιούχος

διαμονή του ο δικαιούχος της διατροφής.» *** Το άρθρο 39Α προστέθηκε με το άρθρο 6 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	της διατροφής.
Άρθρο 40 1. Δίκες εναντίον προσώπων που δεν έχουν κατοικία στην Ελλάδα, εφόσον το αντικείμενό τους είναι περιουσιακό, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου υπάρχει περιουσία του εναγομένου ή βρίσκεται το επίδικο αντικείμενο. 2. Αν η περιουσία συνίσταται σε χρηματικές απαιτήσεις του εναγομένου εναντίον τρίτου, θεωρείται πως η περιουσία βρίσκεται στον τόπο της κατοικίας του τρίτου.	**Άρθρο 40** 1. Δίκες εναντίον προσώπων που δεν έχουν κατοικία στην Ελλάδα, εφόσον το αντικείμενό τους είναι περιουσιακό, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου υπάρχει περιουσία του εναγομένου ή βρίσκεται το επίδικο αντικείμενο. 2. Αν η περιουσία συνίσταται σε χρηματικές απαιτήσεις του εναγομένου εναντίον τρίτου, θεωρείται πως η περιουσία βρίσκεται στον τόπο της κατοικίας του τρίτου.
Άρθρο 40^{Α} "Άρθρο 40^{Α} (Διαφορές που αφορούν απαιτήσεις Αποζημίωσης οποιασδήποτε μορφής για ζημιές που έχουν προκληθεί από αυτοκίνητο, μπορούν να εισαχθούν και στο δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου προκλήθηκε η ζημία.") *** Το άρθρο 40α,το οποίο είχε προστεθεί με το άρθρο 26 Ν.2721/1999, ΦΕΚ Α 112, ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 5 παρ.2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	
Άρθρο 41 Ανάμεσα σε περισσότερα αρμόδια δικαστήρια , ο ενάγων έχει το δικαίωμα επιλογής. Η προτεραιότητα μεταξύ τους κανονίζεται από το χρόνο που ασκήθηκε η αγωγή.	**Άρθρο 41** Ανάμεσα σε περισσότερα αρμόδια δικαστήρια, ο ενάγων έχει το δικαίωμα επιλογής. Η προτεραιότητα μεταξύ τους κανονίζεται από το χρόνο που ασκήθηκε η αγωγή.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε` **ΠΑΡΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε`** **ΠΑΡΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ**

Άρθρο 42	**Άρθρο 42**
1. Πρωτοβάθμιο τακτικό δικαστήριο που δεν είναι κατά τόπον αρμόδιο μπορεί, με ρητή ή σιωπηρή συμφωνία των διαδίκων, να γίνει αρμόδιο, εκτός αν πρόκειται για διαφορές που δεν έχουν περιουσιακό αντικείμενο. Η συμφωνία πρέπει να είναι ρητή, όταν πρόκειται για διαφορές για τις οποίες ισχύει αποκλειστική Αρμοδιότητα.	1. Πρωτοβάθμιο τακτικό δικαστήριο που δεν είναι κατά τόπον αρμόδιο μπορεί, με ρητή ή σιωπηρή συμφωνία των διαδίκων, να γίνει αρμόδιο, εκτός αν πρόκειται για διαφορές που δεν έχουν περιουσιακό αντικείμενο. Η συμφωνία πρέπει να είναι ρητή, όταν πρόκειται για διαφορές για τις οποίες ισχύει αποκλειστική αρμοδιότητα.
2. Θεωρείται πως υπάρχει σιωπηρή συμφωνία, αν ο εναγόμενος παρίσταται στο ακροατήριο στην πρώτη Συζήτηση και δεν προτείνει έγκαιρα την ένσταση ανΑρμοδιότητας.	2. Θεωρείται πως υπάρχει σιωπηρή συμφωνία, αν ο εναγόμενος παρίσταται στο ακροατήριο στην συζήτηση και δεν προτείνει έγκαιρα την ένσταση αναρμοδιότητας.
*** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001,ορίζεται ότι " 1. Όπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση".	
Άρθρο 43	**Άρθρο 43**
Η συμφωνία των διαδίκων, με την οποία τακτικό δικαστήριο γίνεται αρμόδιο για μελλοντικές διαφορές είναι έγκυρη μόνο αν είναι έγγραφη και αναφέρεται σε ορισμένη έννομη σχέση, από την οποία θα προέλθουν οι διαφορές.	Η συμφωνία των διαδίκων, με την οποία τακτικό δικαστήριο γίνεται αρμόδιο για μελλοντικές διαφορές είναι έγκυρη μόνο αν είναι έγγραφη και αναφέρεται σε ορισμένη έννομη σχέση, από την οποία θα προέλθουν οι διαφορές.
Άρθρο 44	**Άρθρο 44**
Οι συμφωνίες κατά τα άρθρα 42 και 43 δημιουργούν αποκλειστική Αρμοδιότητα εκτός αν από την ίδια τη συμφωνία προκύπτει το αντίθετο.	Οι συμφωνίες κατά τα άρθρα 42 και 43 δημιουργούν αποκλειστική αρμοδιότητα εκτός αν από την ίδια τη συμφωνία προκύπτει το αντίθετο.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ` **ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ`** **ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ**
Άρθρο 45	**Άρθρο 45**
Το δικαστήριο που ήταν καθ` ύλην και κατά τόπον αρμόδιο όταν ασκήθηκε η αγωγή, είναι αρμόδιο έως την περάτωση της δίκης,	Το δικαστήριο που ήταν καθ` ύλην και κατά τόπον αρμόδιο όταν ασκήθηκε η αγωγή, είναι αρμόδιο έως την περάτωση της δίκης,

ακόμη και αν, στη διάρκειά της, μεταβληθούν τα πραγματικά περιστατικά που καθορίζουν την Αρμοδιότητα.	ακόμη και αν, στη διάρκειά της, μεταβληθούν τα πραγματικά περιστατικά που καθορίζουν την αρμοδιότητα.
Άρθρο 46	**Άρθρο 46**
Αν το δικαστήριο δεν είναι καθ' ύλην ή κατά τόπον αρμόδιο, αποφαίνεται γι' αυτό αυτεπαγγέλτως και προσδιορίζει το αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο παραπέμπει την υπόθεση. Η παραπεμπτική απόφαση, όταν τελεσιδικήσει, είναι υποχρεωτική, τόσο για την ανΑρμοδιότητα του δικαστηρίου, που παρέπεμψε, όσο και για την Αρμοδιότητα του δικαστηρίου στο οποίο γίνεται η παραπομπή. Οι συνέπειες που έχει η άσκηση της αγωγής διατηρούνται.	Αν το δικαστήριο δεν είναι καθ' ύλην ή κατά τόπον αρμόδιο, αποφαίνεται γι' αυτό αυτεπαγγέλτως και προσδιορίζει το αρμόδιο δικαστήριο, στο οποίο παραπέμπει την υπόθεση. Η παραπεμπτική απόφαση, όταν τελεσιδικήσει είναι υποχρεωτική, τόσο για την αναρμοδιότητα του δικαστηρίου που παρέπεμψε, όσο και για την αρμοδιότητα του δικαστηρίου στο οποίο γίνεται η παραπομπή. Οι συνέπειες που έχει η άσκηση της αγωγής διατηρούνται.
Άρθρο 47	**Άρθρο 47**
Απόφαση πολυμελούς ή μονομελούς πρωτοδικείου δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο για το λόγο ότι η υπόθεση ανήκει στην Αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου. Το ίδιο εφαρμόζεται αναλόγως και για τις αποφάσεις του πολυμελούς πρωτοδικείου, σχετικά με τις υποθέσεις που ανήκουν στην Αρμοδιότητα του μονομελούς.	**Απόφαση πολυμελούς ή μονομελούς πρωτοδικείου δεν προσβάλλεται με ένδικο μέσο για το λόγο ότι η υπόθεση ανήκει στην αρμοδιότητα του κατώτερου δικαστηρίου. Το ίδιο εφαρμόζεται αναλόγως και για την απόφαση κατώτερου δικαστηρίου που παραπέμπει την υπόθεση σε ανώτερο.**
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' **ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΑΠΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΣΕ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'** **ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΑΠΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΣΕ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ**
Άρθρο 48	**Άρθρο 48**
Παραπομπή από ένα δικαστήριο σε άλλο, ισόβαθμο και ομοειδές γίνεται με αίτηση "1. αν από ένα δικαστήριο εξαιρεθούν τόσοι δικαστές, ώστε οι υπόλοιποι να μην αρκούν για τη νόμιμη συγκρότηση του δικαστηρίου." 2. αν, εξαιτίας ασθένειας ή από οποιοδήποτε άλλο λόγο, δεν υπάρχει ο αριθμός των δικαστών που απαιτείται από το νόμο για τη συγκρότηση του	Παραπομπή από ένα δικαστήριο σε άλλο, ισόβαθμο και ομοειδές γίνεται με αίτηση: 1. αν από ένα δικαστήριο εξαιρεθούν τόσοι δικαστές, ώστε οι υπόλοιποι να μην αρκούν για τη νόμιμη συγκρότηση του δικαστηρίου, 2. αν, εξαιτίας ασθένειας ή από οποιοδήποτε άλλο λόγο, δεν υπάρχει ο αριθμός των δικαστών που απαιτείται από το νόμο για τη συγκρότηση του δικαστηρίου, 3. αν από τη συζήτηση της υπόθεσης σε ορισμένο τόπο προκύπτει κίνδυνος για την κοινή ασφάλεια.

δικαστηρίου, 3. αν από τη Συζήτηση της υπόθεσης σε ορισμένο τόπο προκύπτει κίνδυνος για την κοινή ασφάλεια. *** Η περ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δωδέκατο παρ.3 Ν.3666/2008,ΦΕΚ Α` 105/10.06.2008.	
Άρθρο 49 "Άρθρο 49 Την παραπομπή έχει δικαίωμα να ζητήσει οποιοσδήποτε διάδικος και αυτεπαγγέλτως ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή του συμβουλίου διεύθυνσης του δικαστηρίου εφαρμόζοντας αναλόγως τις διατάξεις του άρθρου 307, στις περιπτώσεις 1 και 2 του άρθρου 48 και μόνον ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου στην περίπτωση 3 του ίδιου άρθρου." *** Το άρθρο 49 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δωδέκατο παρ.2 Ν.3666/2008,ΦΕΚ Α` 105/10.06.2008.	**Άρθρο 49** Την παραπομπή έχει δικαίωμα να ζητήσει οποιοσδήποτε διάδικος και αυτεπαγγέλτως ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή του συμβουλίου διεύθυνσης του δικαστηρίου εφαρμόζοντας αναλόγως τις διατάξεις του άρθρου 307, στις περιπτώσεις 1 και 2 του άρθρου 48 και μόνον ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου στην περίπτωση 3 του ίδιου άρθρου.
Άρθρο 50 Για την παραπομπή, στις περιπτώσεις 1 και 2 του άρθρου 48, έχει Αρμοδιότητα 1) το πολυμελές πρωτοδικείο, αν πρόκειται για παραπομπή από ειρηνοδικείο σε ειρηνοδικείο, 2) το εφετείο, αν πρόκειται για παραπομπή από μονομελές ή πολυμελές πρωτοδικείο σε μονομελές ή πολυμελές πρωτοδικείο, 3) ο Αρειος Πάγος, σε κάθε άλλη περίπτωση. Για την παραπομπή στην περίπτωση 3 του άρθρου 48, έχει Αρμοδιότητα πάντοτε ο Αρειος Πάγος.	**Άρθρο 50** Για την παραπομπή, στις περιπτώσεις 1 και 2 του άρθρου 48, έχει Αρμοδιότητα: 1) το πολυμελές πρωτοδικείο, αν πρόκειται για παραπομπή από ειρηνοδικείο σε ειρηνοδικείο, 2) το εφετείο, αν πρόκειται για παραπομπή από μονομελές ή πολυμελές πρωτοδικείο σε μονομελές ή πολυμελές πρωτοδικείο, 3) ο Άρειος Πάγος, σε κάθε άλλη περίπτωση. Για την παραπομπή στην περίπτωση 3 του άρθρου 48, έχει Αρμοδιότητα πάντοτε ο Άρειος Πάγος.
Άρθρο 51 Η αίτηση για παραπομπή γίνεται με έγγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του αρμοδίου δικαστηρίου και δικάζεται κατά τη διαδικασία που τηρείται στο δικαστήριο αυτό, χωρίς να χρειάζεται παραπομπή της υπόθεσης σε εισηγητή. Για την παραδοχή της αίτησης αρκεί Πιθανολόγηση των λόγων για	**Άρθρο 51** Η αίτηση για παραπομπή γίνεται με έγγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του αρμοδίου δικαστηρίου και δικάζεται κατά τη διαδικασία που τηρείται στο δικαστήριο αυτό, χωρίς να χρειάζεται παραπομπή της υπόθεσης σε εισηγητή. Για την παραδοχή της αίτησης αρκεί πιθανολόγηση των λόγων για τους οποίους ζητείται η παραπομπή.

τους οποίους ζητείται η παραπομπή. **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄** **ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ** **Άρθρο 52** 1. Δικαστές, εισαγγελείς και υπάλληλοι της γραμματείας, με οποιαδήποτε ιδιότητα και αν ενεργούν, μπορούν να προτείνουν την εξαίρεσή τους ή να εξαιρεθούν από οποιοδήποτε διάδικο α) αν είναι διάδικοι ή συνδέονται με έναν από τους διαδίκους ως συνδικαιούχοι, συνυπόχρεοι ή είναι υπόχρεοι σε Αποζημίωση ή έχουν άμεσο ή έμμεσο συμφέρον στη δίκη, β) αν συνδέονται με κάποιο διάδικο σε ευθεία γραμμή, με συγγένεια εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή με υιοθεσία, αν είναι συγγενείς σε πλάγια γραμμή με συγγένεια εξ αίματος έως τον τέταρτο βαθμό ή με συγγένεια εξ αγχιστείας έως το δεύτερο βαθμό, αν είναι ή υπήρξαν σύζυγοι ή μνηστήρες ενός από τους διαδίκους, γ) αν είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, σε ευθεία γραμμή ή συνδέονται με υιοθεσία, ή είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας σε πλάγια γραμμή έως το δεύτερο βαθμό προσώπου, το οποίο παίρνει μισθό ή άλλη χορηγία με χρηματική αξία είτε για τις υπηρεσίες που παρέχει, είτε για οποιοδήποτε άλλο λόγο από φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οποιασδήποτε μορφής εταιρία που έχουν άμεσο ή έμμεσο ιδιωτικό συμφέρον στην έκβαση της δίκης, δ) αν στην ίδια υπόθεση εξετάστηκαν ως μάρτυρες ή παραστάθηκαν ως δικηγόροι ή γενικά ως πληρεξούσιοι ή παραστάθηκαν ή μπορούν να παραστούν ως νόμιμοι αντιπρόσωποι κάποιου από τους διαδίκους, ε) αν διεξήγαγαν την υπόθεση, από την οποία προήλθε η διαφορά ή έχουν ενεργήσει στη δίκη ως πραγματογνώμονες ή σύμβουλοι ή διαιτητές ή έχουν συντάξει το έγγραφο που προσβάλλεται ή είχαν μετάσχει στη σύνθεση του δικαστηρίου του οποίου η απόφαση είχε προσβληθεί με έφεση ή αναίρεση, στ) αν έχουν προκαλέσει ή προκαλούν υπόνοια μεροληψίας, ιδίως αν έχουν με κάποιο διάδικο ιδιαίτερη φιλία, ιδιαίτερες σχέσεις καθηκόντων ή	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄** **ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ** **Άρθρο 52** 1. Δικαστές, εισαγγελείς και υπάλληλοι της γραμματείας, με οποιαδήποτε ιδιότητα και αν ενεργούν, μπορούν να προτείνουν την εξαίρεσή τους ή να εξαιρεθούν από οποιοδήποτε διάδικο: α) αν είναι διάδικοι ή συνδέονται με έναν από τους διαδίκους ως συνδικαιούχοι, συνυπόχρεοι ή είναι υπόχρεοι σε Αποζημίωση ή έχουν άμεσο ή έμμεσο συμφέρον στη δίκη, β) αν συνδέονται με κάποιο διάδικο σε ευθεία γραμμή, με συγγένεια εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή με υιοθεσία, αν είναι συγγενείς σε πλάγια γραμμή με συγγένεια εξ αίματος έως τον τέταρτο βαθμό ή με συγγένεια εξ αγχιστείας έως το δεύτερο βαθμό, αν είναι ή υπήρξαν σύζυγοι ή μνηστήρες ενός από τους διαδίκους, γ) αν είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, σε ευθεία γραμμή ή συνδέονται με υιοθεσία, ή είναι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας σε πλάγια γραμμή έως το δεύτερο βαθμό προσώπου, το οποίο παίρνει μισθό ή άλλη χορηγία με χρηματική αξία είτε για τις υπηρεσίες που παρέχει, είτε για οποιοδήποτε άλλο λόγο από φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οποιασδήποτε μορφής εταιρία που έχουν άμεσο ή έμμεσο ιδιωτικό συμφέρον στην έκβαση της δίκης, δ) αν στην ίδια υπόθεση εξετάστηκαν ως μάρτυρες ή παραστάθηκαν ως δικηγόροι ή γενικά ως πληρεξούσιοι ή παραστάθηκαν ή μπορούν να παραστούν ως νόμιμοι αντιπρόσωποι κάποιου από τους διαδίκους, ε) αν διεξήγαγαν την υπόθεση, από την οποία προήλθε η διαφορά ή έχουν ενεργήσει στη δίκη ως πραγματογνώμονες ή σύμβουλοι ή διαιτητές ή έχουν συντάξει το έγγραφο που προσβάλλεται ή είχαν μετάσχει στη σύνθεση του δικαστηρίου του οποίου η απόφαση είχε προσβληθεί με έφεση ή αναίρεση, στ) αν έχουν προκαλέσει ή προκαλούν υπόνοια μεροληψίας, ιδίως αν έχουν με κάποιο διάδικο ιδιαίτερη φιλία, ιδιαίτερες σχέσεις καθηκόντων ή εξάρτησης, έριδα ή έχθρα.

εξάρτησης, έριδα ή έχθρα. 2. Οι εισαγγελείς δεν εξαιρούνται, όταν ενεργούν ως διάδικοι.	2. Οι εισαγγελείς δεν εξαιρούνται, όταν ενεργούν ως διάδικοι.
Άρθρο 53	**Άρθρο 53**
1. Είναι απαράδεκτη η αίτηση για την εξαίρεση ολόκληρου του δικαστηρίου του Αρείου Πάγου ή όλων των μελών της εισαγγελίας του ή τόσων αρεοπαγιτών, ώστε με τον αριθμό που απομένει να μην είναι δυνατή η νόμιμη συγκρότηση του δικαστηρίου αυτού.	1. Είναι απαράδεκτη η αίτηση για την εξαίρεση ολόκληρου του δικαστηρίου του Αρείου Πάγου ή όλων των μελών της εισαγγελίας του ή τόσων αρεοπαγιτών, ώστε με τον αριθμό που απομένει να μην είναι δυνατή η νόμιμη συγκρότηση του δικαστηρίου αυτού.
2. Οι διατάξεις της παρ. 1 εφαρμόζονται και όταν η αίτηση για την εξαίρεση αφορά όλα τα εφετεία, τα πρωτοδικεία ή τα ειρηνοδικεία του κράτους.	2. Οι διατάξεις της παρ. 1 εφαρμόζονται και όταν η αίτηση για την εξαίρεση αφορά όλα τα εφετεία, τα πρωτοδικεία ή τα ειρηνοδικεία του κράτους.
3.«Η αίτηση εξαίρεσης είναι απαράδεκτη αν δεν συνοδεύεται από παράβολο εκατό (100) ευρώ, το οποίο επιστρέφεται αν γίνει αυτή ολικά ή μερικά δεκτή. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.» *** Η παράγραφος 3 προστέθηκε με την παράγραφο 2 άρθρου 6 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51.Έναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012.	3.Η αίτηση εξαίρεσης είναι απαράδεκτη αν δεν συνοδεύεται από παράβολο εκατό (100) ευρώ, το οποίο επιστρέφεται αν γίνει αυτή ολικά ή μερικά δεκτή. Το ύψος του ποσού αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
Άρθρο 54	**Άρθρο 54**
Αρμόδιο να αποφανθεί για την εξαίρεση είναι το δικαστήριο στο οποίο υπηρετεί ο εξαιρούμενος. Σε περίπτωση εξαίρεσης δικαστή μονομελούς πρωτοδικείου ή ειρηνοδίκη, είναι αρμόδιο το πολυμελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγονται τα δικαστήρια αυτά. Σε περίπτωση εξαίρεσης υπαλλήλου γραμματείας, είναι αρμόδιος ο προϊστ2άμενος του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετεί ο εξαιρούμενος.	Αρμόδιο να αποφανθεί για την εξαίρεση είναι το δικαστήριο στο οποίο υπηρετεί ο εξαιρούμενος. Σε περίπτωση εξαίρεσης δικαστή μονομελούς πρωτοδικείου ή ειρηνοδίκη, είναι αρμόδιο το πολυμελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου υπάγονται τα δικαστήρια αυτά. Σε περίπτωση εξαίρεσης υπαλλήλου γραμματείας, είναι αρμόδιος ο προϊστάμενος του δικαστηρίου στο οποίο υπηρετεί ο εξαιρούμενος.
Άρθρο 55	**Άρθρο 55**
1. Δικαστές πολυμελών δικαστηρίων και εισαγγελείς, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον	1. Δικαστές πολυμελών δικαστηρίων και εισαγγελείς, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον

πρόεδρο του δικαστηρίου.	πρόεδρο του δικαστηρίου.
2. Υπάλληλοι της γραμματείας των πολυμελών δικαστηρίων, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον προϊστάμενο της γραμματείας.	2. Υπάλληλοι της γραμματείας των πολυμελών δικαστηρίων, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον προϊστάμενο της γραμματείας.
3. Δικαστές μονομελών πρωτοδικείων και ειρηνοδίκες, καθώς και υπάλληλοι της γραμματείας τους, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου και να απόσχουν από τα καθήκοντά τους εωσότου αυτό αποφασίσει.	3. Δικαστές μονομελών πρωτοδικείων και ειρηνοδίκες, καθώς και υπάλληλοι της γραμματείας τους, αν υπάρχει λόγος εξαίρεσής τους, οφείλουν να το δηλώσουν στον πρόεδρο του πολυμελούς πρωτοδικείου και να απόσχουν από τα καθήκοντά τους εωσότου αυτό αποφασίσει.
4. Το δικαστήριο αποφασίζει χωρίς τη συμμετοχή εκείνου που υπέβαλε τη δήλωση και χωρίς Συζήτηση στο ακροατήριο.	4. Το δικαστήριο αποφασίζει χωρίς τη συμμετοχή εκείνου που υπέβαλε τη δήλωση και χωρίς Συζήτηση στο ακροατήριο.
Άρθρο 56	**Άρθρο 56**
Το αρμόδιο δικαστήριο έχει εξουσία να αποφασίσει για την εξαίρεση των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 52 και αυτεπαγγέλτως, ύστερα από πρόταση του προέδρου ή του εισαγγελέα, έχοντας τη δυνατότητα να ακούσει και τον εξαιρούμενο.	Το αρμόδιο δικαστήριο έχει εξουσία να αποφασίσει για την εξαίρεση των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 52 και αυτεπαγγέλτως, ύστερα από πρόταση του προέδρου ή του εισαγγελέα, έχοντας τη δυνατότητα να ακούσει και τον εξαιρούμενο.
Άρθρο 57	**Άρθρο 57**
"Άρθρο 57	
1. Η εξαίρεση προτείνεται από τον διάδικο πέντε ημέρες πριν από τη Συζήτηση στο ακροατήριο, ενώ αργότερα έως ότου περατωθεί η Συζήτηση στο ακροατήριο, μόνο αν πιθανολογείται ότι η περίπτωση ή οι λόγοι της εξαίρεσης προέκυψαν ή έγιναν γνωστοί στον διάδικο μετά την πάροδο της πενθήμερης προθεσμίας. Στην τελευταία περίπτωση, αν η εξαίρεση γίνει δεκτή, μπορούν, ύστερα από αίτηση, να κηρυχθούν άκυρες οι πράξεις της διαδικασίας στις οποίες είχε συμπράξει εκείνος του οποίου ζητείται η εξαίρεση.	1. Η εξαίρεση προτείνεται από τον διάδικο πέντε ημέρες πριν από τη συζήτηση στο ακροατήριο, ενώ αργότερα έως ότου περατωθεί η συζήτηση στο ακροατήριο, μόνο αν πιθανολογείται ότι η περίπτωση ή οι λόγοι της εξαίρεσης προέκυψαν ή έγιναν γνωστοί στον διάδικο μετά την πάροδο της πενθήμερης προθεσμίας. Στην τελευταία περίπτωση, αν η εξαίρεση γίνει δεκτή, μπορούν, ύστερα από αίτηση, να κηρυχθούν άκυρες οι πράξεις της διαδικασίας στις οποίες είχε συμπράξει εκείνος του οποίου ζητείται η εξαίρεση.
2. Δεν επιτρέπεται αίτηση εξαίρεσης α) όλων των μελών του δικαστηρίου, στο οποίο υπηρετούν πράγματι περισσότεροι από πέντε δικαστές, β) μελών του δικαστηρίου ή του γραμματέα του δικαστηρίου, το οποίο αποφασίζει για την	2. Δεν επιτρέπεται αίτηση εξαίρεσης: α) όλων των μελών του δικαστηρίου, στο οποίο υπηρετούν πράγματι περισσότεροι από πέντε δικαστές, β) μελών του δικαστηρίου ή του γραμματέα του δικαστηρίου, το οποίο

αίτηση εξαίρεσης κατά το άρθρο 54, γ) περισσοτέρων των οκτώ δικαστών για κάθε δικαστήριο στο οποίο υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον δώδεκα δικαστές, δ) περισσοτέρων των τεσσάρων δικαστών για κάθε δικαστήριο, στο οποίο υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον επτά δικαστές και περισσοτέρων των δύο όταν υπηρετούν πράγματι λιγότεροι από επτά δικαστές, ε) μελών του δικαστηρίου, το οποίο αποφασίζει για την παραπομπή της αίτησης εξαίρεσης από δικαστήριο σε δικαστήριο κατά το άρθρο 50. 3. Αίτηση εξαίρεσης, η οποία υποβάλλεται παρά τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, είναι απαράδεκτη και απορρίπτεται από το ίδιο το δικαστήριο, του οποίου ζητείται η εξαίρεση μελών του. Η αίτηση αυτή δεν αποτελεί λόγο αποχής από την άσκηση των καθηκόντων τους για τα πρόσωπα των οποίων ζητείται η εξαίρεση." *** Το άρθρο 57 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο δωδέκατο παρ.1 Ν.3666/2008,ΦΕΚ Α` 105/10.06.2008.	αποφασίζει για την αίτηση εξαίρεσης κατά το άρθρο 54, γ) περισσοτέρων των οκτώ δικαστών για κάθε δικαστήριο στο οποίο υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον δώδεκα δικαστές, δ) περισσοτέρων των τεσσάρων δικαστών για κάθε δικαστήριο, στο οποίο υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον επτά δικαστές και περισσοτέρων των δύο όταν υπηρετούν πράγματι λιγότεροι από επτά δικαστές, ε) μελών του δικαστηρίου, το οποίο αποφασίζει για την παραπομπή της αίτησης εξαίρεσης από δικαστήριο σε δικαστήριο κατά το άρθρο 50. 3. Αίτηση εξαίρεσης, η οποία υποβάλλεται παρά τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, είναι απαράδεκτη και απορρίπτεται από το ίδιο το δικαστήριο, του οποίου ζητείται η εξαίρεση μελών του. Η αίτηση αυτή δεν αποτελεί λόγο αποχής από την άσκηση των καθηκόντων τους για τα πρόσωπα των οποίων ζητείται η εξαίρεση.
Άρθρο 58 1. Η αίτηση για την εξαίρεση, που υποβάλλεται έως την έναρξη της Συζήτησης στο ακροατήριο, γίνεται με κατάθεση εγγράφου στη γραμματεία του αρμοδίου δικαστηρίου. Στην αίτηση πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι της εξαίρεσης, διαφορετικά είναι απαράδεκτη. 2. Η αίτηση για την εξαίρεση ανακοινώνεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον εξαιρούμενο για να λάβει θέση, και συζητείται το αργότερο έως την εκδίκαση της υπόθεσης, κατά τη διαδικασία που εφαρμόζει το δικαστήριο που τη δικάζει, χωρίς συμμετοχή του εξαιρουμένου. Οι διάδικοι καλούνται να παραστούν στη Συζήτηση με την επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου. Ο εξαιρούμενος, από τότε που θα του ανακοινωθεί ότι έχει υποβληθεί η αίτηση, οφείλει να απέχει από κάθε ενέργεια, εκτός αν προκύπτει κίνδυνος από την αναβολή. **Άρθρο 59**	**Άρθρο 58** **1. Η αίτηση για την εξαίρεση που υποβάλλεται έως την έναρξη της συζήτησης γίνεται με την κατάθεση εγγράφου στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου. Στην αίτηση πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι της εξαίρεσης, διαφορετικά είναι απαράδεκτη.** 2. Η αίτηση για την εξαίρεση ανακοινώνεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον εξαιρούμενο για να λάβει θέση, και συζητείται το αργότερο έως την εκδίκαση της υπόθεσης, κατά τη διαδικασία που εφαρμόζει το δικαστήριο που τη δικάζει, χωρίς συμμετοχή του εξαιρουμένου. Οι διάδικοι καλούνται να παραστούν στη συζήτηση με την επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου. Ο εξαιρούμενος, από τότε που θα του ανακοινωθεί ότι έχει υποβληθεί η αίτηση, οφείλει να απέχει από κάθε ενέργεια, εκτός αν προκύπτει κίνδυνος από την αναβολή. **Άρθρο 59**

Η αίτηση για την εξαίρεση, όταν υποβάλλεται κατα τη διάρκεια της Συζήτησης στο ακροατήριο, γίνεται με δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά και αναφέρει τους λόγους της εξαίρεσης. Στα πολυμελή δικαστήρια συζητείται αμέσως, χωρίς συμμετοχή του εξαιρουμένου. Ο εξαιρούμενος, απο τότε που θα μάθει ότι έχει υποβληθεί αίτηση, οφείλει να απέχει απο κάθε ενέργεια, εκτός αν προκύπτει κίνδυνος απο την αναβολή.	Η αίτηση για την εξαίρεση, όταν υποβάλλεται κατά τη διάρκεια της συζήτησης στο ακροατήριο, γίνεται με δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά και αναφέρει τους λόγους της εξαίρεσης. Στα πολυμελή δικαστήρια συζητείται αμέσως, χωρίς συμμετοχή του εξαιρουμένου. Ο εξαιρούμενος, από τότε που θα μάθει ότι έχει υποβληθεί αίτηση, οφείλει να απέχει από κάθε ενέργεια, εκτός αν προκύπτει κίνδυνος από την αναβολή.
Άρθρο 60	**Άρθρο 60**
1. Η απόφαση για την αίτηση της εξαίρεσης εκδίδεται αμέσως, με απλή Πιθανολόγηση των λόγων της εξαίρεσης. Η απόφαση για την εξαίρεση υπαλλήλου της γραμματείας καταχωρίζεται κάτω απο την αίτηση. 2. Σε περίπτωση που η αίτηση γίνει δεκτή, δεν επιδικάζονται έξοδα. 3. «Όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός, περισσοτέρων ή όλων των μελών του δικαστηρίου, κρίνεται ότι είναι αόριστη ως προς τα πραγματικά γεγονότα ή προδήλως ανεπίδεκτη εκτίμησης ή ασκείται καταχρηστικά, απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου στο οποίο υποβάλλεται.» *** Η παράγραφος 3 προστέθηκε με την παράγραφο 4 άρθρου 6 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51.Έναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012.	1. Η απόφαση για την αίτηση της εξαίρεσης εκδίδεται αμέσως, με απλή πιθανολόγηση των λόγων της εξαίρεσης. Η απόφαση για την εξαίρεση υπαλλήλου της γραμματείας καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση. 2. Σε περίπτωση που η αίτηση γίνει δεκτή, δεν επιδικάζονται έξοδα. 3. Όταν η αίτηση εξαίρεσης κατά ενός, περισσοτέρων ή όλων των μελών του δικαστηρίου, κρίνεται ότι είναι αόριστη ως προς τα πραγματικά γεγονότα ή προδήλως ανεπίδεκτη εκτίμησης ή ασκείται καταχρηστικά, απορρίπτεται στην ίδια συνεδρίαση από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου στο οποίο υποβάλλεται.
Άρθρο 61	**Άρθρο 61**
Αν η αίτηση για την εξαίρεση δικαστή μονομελούς πρωτοδικείου ή ειρηνοδίκη γίνει δεκτή και το δικαστήριο δεν μπορεί να συγκροτηθεί, το πολυμελές πρωτοδικείο, με την ίδια απόφαση για την εξαίρεση παραπέμπει την υπόθεση σε άλλο μονομελές πρωτοδικείο ή ειρηνοδικείο της περιφερείας του.	Αν η αίτηση για την εξαίρεση δικαστή μονομελούς πρωτοδικείου ή ειρηνοδίκη γίνει δεκτή και το δικαστήριο δεν μπορεί να συγκροτηθεί, το πολυμελές πρωτοδικείο, με την ίδια απόφαση για την εξαίρεση παραπέμπει την υπόθεση σε άλλο μονομελές πρωτοδικείο ή ειρηνοδικείο της περιφερείας του.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ`	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ`**

ΔΙΑΔΙΚΟΙ	ΔΙΑΔΙΚΟΙ
Άρθρο 62	**Άρθρο 62**
Οποιος έχει την ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων έχει και την ικανότητα να είναι διάδικος. Ενώσεις προσώπων που επιδιώκουν κάποιο σκοπό, χωρίς να είναι σωματεία, καθώς και εταιρείες που δεν έχουν νομική προσωπικοτητα, μπορούν να είναι διάδικοι.	Όποιος έχει την ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων έχει και την ικανότητα να είναι διάδικος. Ενώσεις προσώπων που επιδιώκουν κάποιο σκοπό, χωρίς να είναι σωματεία, καθώς και εταιρείες που δεν έχουν νομική προσωπικότητα, μπορούν να είναι διάδικοι.
Άρθρο 63	**Άρθρο 63**
"Άρθρο 63. Οποιος είναι ικανός για οποιαδήποτε δικαιοπραξία μπορεί να παρίσταται στο δικαστήριο με δικό του όνομα. Οποιος έχει περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία ή βρίσκεται, κατά το χρόνο που επιχειρεί συγκεκριμένη δήλωση της βούλησης του, σε κατάσταση που δεν επιτρέπει να είναι αυτή έγκυρη, μπορεί να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό του όνομα, μόνο όπου κατά το ουσιαστικό δίκαιο έχει ικανότητα για δικαιοπραξία ή όπου ο νόμος επιτρέπει την αυτοπρόσωπη παραστασή του". *** Η πρώτη παράγραφος τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 32 Ν.2447/1996 (Α 278). 2. Στα Ασφαλιστικά μέτρα για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος από την αναβολή μπορεί να παρίσταται και όποιος δεν είναι ικανός για δικαιοπραξία.	1. Όποιος είναι ικανός για οποιαδήποτε δικαιοπραξία μπορεί να παρίσταται στο δικαστήριο με δικό του όνομα. Όποιος έχει περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία ή βρίσκεται, κατά το χρόνο που επιχειρεί συγκεκριμένη δήλωση της βούλησης του, σε κατάσταση που δεν επιτρέπει να είναι αυτή έγκυρη, μπορεί να παρίσταται στο δικαστήριο με το δικό του όνομα, μόνο όπου κατά το ουσιαστικό δίκαιο έχει ικανότητα για δικαιοπραξία ή όπου ο νόμος επιτρέπει την αυτοπρόσωπη παράσταση του. 2. Στα ασφαλιστικά μέτρα για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος από την αναβολή μπορεί να παρίσταται και όποιος δεν είναι ικανός για δικαιοπραξία.
Άρθρο 64	**Άρθρο 64**
1. Οσοι είναι ανίκανοι να παρίστανται στο δικαστήριο με το δικό τους όνομα εκπροσωπούνται από τους νόμιμους αντιπροσώπους τους. 2. Τα νομικά πρόσωπα παρίστανται στο δικαστήριο με όποιον τα εκπροσωπεί. Στις περιπτώσεις που χρειάζεται προηγούμενη άδεια για τη διεξαγωγή της δίκης, η απεριόριστη χορήγησή της περιλαμβάνει και τη δίκη κατ` έφεση, Αναψηλάφηση και αναίρεση. 3. Οι ενώσεις προσώπων που επιδιώκουν	1. Όσοι είναι ανίκανοι να παρίστανται στο δικαστήριο με το δικό τους όνομα εκπροσωπούνται από τους νόμιμους αντιπροσώπους τους. 2. Τα νομικά πρόσωπα παρίστανται στο δικαστήριο με όποιον τα εκπροσωπεί. Στις περιπτώσεις που χρειάζεται προηγούμενη άδεια για τη διεξαγωγή της δίκης, η απεριόριστη χορήγησή της περιλαμβάνει και τη δίκη κατ` έφεση, Αναψηλάφηση και αναίρεση. 3. Οι ενώσεις προσώπων που επιδιώκουν

κάποιο σκοπό, χωρίς να αποτελούν σωματείο, καθώς και οι εταιρίες που δεν έχουν νομική προσωπικότητα, παρίστανται στο δικαστήριο με τα πρόσωπα, στα οποία έχει ανατεθεί η διαχείριση των υποθέσεών τους. 4. Αν δεν υπάρχει διάταξη που ρυθμίζει τη δικαστική παράσταση των προσώπων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 3, τα πρόσωπα αυτά εκπροσωπούνται από όποιους τα αντιπροσωπεύουν στις συναλλακτικές τους σχέσεις.	κάποιο σκοπό, χωρίς να αποτελούν σωματείο, καθώς και οι εταιρίες που δεν έχουν νομική προσωπικότητα, παρίστανται στο δικαστήριο με τα πρόσωπα, στα οποία έχει ανατεθεί η διαχείριση των υποθέσεών τους. 4. Αν δεν υπάρχει διάταξη που ρυθμίζει τη δικαστική παράσταση των προσώπων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 3, τα πρόσωπα αυτά εκπροσωπούνται από όποιους τα αντιπροσωπεύουν στις συναλλακτικές τους σχέσεις.
Άρθρο 65	**Άρθρο 65**
1. Πράξεις για την εξώδικη ενέργεια των οποίων απο το νόμιμο αντιπρόσωπο του διαδίκου απαιτείται, κατά τους ορισμούς του ουσιαστικού δικαίου, ειδική εξουσιοδότηση είναι ισχυρές και χωρίς αυτήν, ως διαδικαστικες πράξεις, αν έχει δοθεί γενική εξουσιοδότηση για τη διεξαγωγή της δίκης. 2. Ο συμβιβασμός, η αναγνώριση ή η παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής και η συμφωνία για διαιτησία είναι ανίσχυρες, χωρίς εξουσιοδότηση για την ενέργεια των πράξεων αυτών.	1. Πράξεις για την εξώδικη ενέργεια των οποίων από το νόμιμο αντιπρόσωπο του διαδίκου απαιτείται, κατά τους ορισμούς του ουσιαστικού δικαίου, ειδική εξουσιοδότηση είναι ισχυρές και χωρίς αυτήν, ως διαδικαστικές πράξεις, αν έχει δοθεί γενική εξουσιοδότηση για τη διεξαγωγή της δίκης. 2. Ο συμβιβασμός, η αναγνώριση ή η παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής και η συμφωνία για διαιτησία είναι ανίσχυρες, χωρίς εξουσιοδότηση για την ενέργεια των πράξεων αυτών.
Άρθρο 66	**Άρθρο 66**
Αλλοδαπό πρόσωπο που δεν έχει σύμφωνα με το δίκαιο της ιθαγένειάς του ικανότητα για δικαστική παράσταση με το δικό του όνομα, θεωρείται πως έχει ικανότητα να παρίσταται στα ελληνικά δικαστήρια αν έχει αυτή την ικανότητα σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο.	Αλλοδαπό πρόσωπο που δεν έχει σύμφωνα με το δίκαιο της ιθαγένειάς του ικανότητα για δικαστική παράσταση με το δικό του όνομα, θεωρείται πως έχει ικανότητα να παρίσταται στα ελληνικά δικαστήρια αν έχει αυτή την ικανότητα σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο.
Άρθρο 67	**Άρθρο 67**
1. Αν υπάρχουν ελλείψεις σχετικά με την ικανότητα των διαδίκων για δικαστική παράσταση με το δικό τους όνομα ή σχετικά με τη νόμιμη εκπροσώπησή τους και την άδεια ή εξουσιοδότηση που απαιτείται για	1. Αν υπάρχουν ελλείψεις σχετικά με την ικανότητα των διαδίκων για δικαστική παράσταση με το δικό τους όνομα ή σχετικά με τη νόμιμη εκπροσώπησή τους και την άδεια ή εξουσιοδότηση που απαιτείται για

την διεξαγωγή της δίκης, εφόσον μπορούν να συμπληρωθούν, το δικαστήριο αναβάλλει την πρόοδο της δίκης και ορίζει προθεσμία για τη συμπλήρωση των ελλείψεων. Αν από την αναβολή απειλείται κίνδυνος για τα συμφέροντα του διαδίκου, μπορεί να επιτρέψει σ` αυτόν ή στον αντιπρόσωπό του να συνεχίσει τη δίκη ή να ενεργήσει τις διαδικαστικές πράξεις που χρειάζονται για να αποφευχθεί ο κίνδυνος, δεν έχει όμως την εξουσία να εκδώσει οριστική αποφαση προτού συμπληρωθούν οι ελλείψεις ή προτού περάσει η προθεσμία που έταξε για το σκοπό αυτόν. Το κύρος των πράξεων που επιτράπηκαν, εξαρτάται από την εμπρόθεσμη συμπλήρωση των ελλείψεων. 2. Αν η συμπλήρωση των ελλείψεων είναι αδύνατη ή πέρασε άπρακτη η προθεσμία που ορίστηκε για το σκοπό αυτόν, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση της υπόθεσης.	την διεξαγωγή της δίκης, εφόσον μπορούν να συμπληρωθούν, το δικαστήριο αναβάλλει την πρόοδο της δίκης και ορίζει προθεσμία για τη συμπλήρωση των ελλείψεων. Αν από την αναβολή απειλείται κίνδυνος για τα συμφέροντα του διαδίκου, μπορεί να επιτρέψει σ` αυτόν ή στον αντιπρόσωπό του να συνεχίσει τη δίκη ή να ενεργήσει τις διαδικαστικές πράξεις που χρειάζονται για να αποφευχθεί ο κίνδυνος, δεν έχει όμως την εξουσία να εκδώσει οριστική απόφαση προτού συμπληρωθούν οι ελλείψεις ή προτού περάσει η προθεσμία που έταξε για το σκοπό αυτόν. Το κύρος των πράξεων που επιτράπηκαν, εξαρτάται από την εμπρόθεσμη συμπλήρωση των ελλείψεων. 2. Αν η συμπλήρωση των ελλείψεων είναι αδύνατη ή πέρασε άπρακτη η προθεσμία που ορίστηκε για το σκοπό αυτόν, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση της υπόθεσης.
Άρθρο 68 Δικαστική προστασία έχει δικαίωμα να ζητήσει όποιος έχει άμεσο έννομο συμφέρον.	**Άρθρο 68** Δικαστική προστασία έχει δικαίωμα να ζητήσει όποιος έχει άμεσο έννομο συμφέρον.
Άρθρο 69 1. Επιτρέπεται να ζητηθεί δικαστική προστασία και α) αν η παροχή που δεν εξαρτάται απο αντιπαροχή συνδέεται με την επέλευση χρονικού σημείου, προτού επέλθει το χρονικό σημείο, β) στην περίπτωση του άρθρου 378 του Αστικού κώδικα, γ) αν ο ενάγων ζητεί να του παραδοθεί ένα πράγμα και, για την περίπτωση που δεν του παραδοθεί το ίδιο το πράγμα, ζητεί το διαφέρον, δ) αν η γένεση ή η άσκηση του δικαιώματος εξαρτάται από την έκδοση της απόφασης, ε) αν το δικαίωμα εξαρτάται από την πλήρωση αίρεσης ή την επέλευση γεγονότος, στ) σε κάθε άλλη περιπτωση, αν υπάρχει βάσιμος φόβος ότι ο οφειλέτης θα αποφύγει την έγκαιρη εκπλήρωση της παροχής. 2. Στην περίπτωση του εδαφ. α` της προηγουμένης παραγράφου , ο εναγόμενος	**Άρθρο 69** 1. Επιτρέπεται να ζητηθεί δικαστική προστασία και α) αν η παροχή που δεν εξαρτάται από αντιπαροχή συνδέεται με την επέλευση χρονικού σημείου, προτού επέλθει το χρονικό σημείο, β) στην περίπτωση του άρθρου 378 του αστικού κώδικα, γ) αν ο ενάγων ζητεί να του παραδοθεί ένα πράγμα και, για την περίπτωση που δεν του παραδοθεί το ίδιο το πράγμα, ζητεί το διαφέρον, δ) αν η γένεση ή η άσκηση του δικαιώματος εξαρτάται από την έκδοση της απόφασης, ε) αν το δικαίωμα εξαρτάται από την πλήρωση αίρεσης ή την επέλευση γεγονότος, στ) σε κάθε άλλη περίπτωση, αν υπάρχει βάσιμος φόβος ότι ο οφειλέτης θα αποφύγει την έγκαιρη εκπλήρωση της παροχής. 2. Στην περίπτωση του εδαφ. α` της προηγουμένης παραγράφου, ο εναγόμενος

καταδικάζεται να καταβάλλει τα χρήματα ή να παραδώσει το πράγμα μολις επέλθει το χρονικό σημείο. Στην περίπτωση του εδαφ. 1 καταδικάζεται να πληρώσει Αποζημίωση αν δεν βρεθεί το πράγμα στο στάδιο της εκτέλεσης. Στην περίπτωση του εδαφ. ε` καταδικάζεται στην παροχή, μόλις πληρωθεί η αίρεση ή επέλθει το γεγονός και αυτό διαπιστωθεί με τον τρόπο που ορίζει η απόφαση.	καταδικάζεται να καταβάλλει τα χρήματα ή να παραδώσει το πράγμα μόλις επέλθει το χρονικό σημείο. Στην περίπτωση του εδαφ. 1 καταδικάζεται να πληρώσει αποζημίωση αν δεν βρεθεί το πράγμα στο στάδιο της εκτέλεσης. Στην περίπτωση του εδαφ. ε` καταδικάζεται στην παροχή, μόλις πληρωθεί η αίρεση ή επέλθει το γεγονός και αυτό διαπιστωθεί με τον τρόπο που ορίζει η απόφαση.
Άρθρο 70	**Άρθρο 70**
Οποιος έχει έννομο συμφέρον να αναγνωριστεί η ύπαρξη ή μη ύπαρξη κάποιας έννομης σχέσης, μπορεί να εγείρει σχετική αγωγή.	Όποιος έχει έννομο συμφέρον να αναγνωριστεί η ύπαρξη ή μη ύπαρξη κάποιας έννομης σχέσης, μπορεί να εγείρει σχετική αγωγή.
Άρθρο 71	**Άρθρο 71**
Δικαστική προστασία μπορεί να ζητήσει όποιος επιδιώκει τη σύσταση, τη μεταβολή ή την κατάργηση έννομης σχέσης στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.	Δικαστική προστασία μπορεί να ζητήσει όποιος επιδιώκει τη σύσταση, τη μεταβολή ή την κατάργηση έννομης σχέσης στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.
Άρθρο 72	**Άρθρο 72**
Οι δανειστές έχουν δικαίωμα να ζητήσουν δικαστική προστασία ασκώντας τα δικαιώματα του οφειλέτη τους εφόσον εκείνος δεν τα ασκεί, εκτός αν συνδέονται στενά με το πρόσωπό του.	Οι δανειστές έχουν δικαίωμα να ζητήσουν δικαστική προστασία ασκώντας τα δικαιώματα του οφειλέτη τους εφόσον εκείνος δεν τα ασκεί, εκτός αν συνδέονται στενά με το πρόσωπό του.
Άρθρο 73	**Άρθρο 73**
Το δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, αν υπάρχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 62 έως 72.	Το δικαστήριο εξετάζει και αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, αν υπάρχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 62 έως 72.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ**

ΟΜΟΔΙΚΙΑ	ΟΜΟΔΙΚΙΑ
Άρθρο 74	**Άρθρο 74**
Περισσότερα πρόσωπα μπορούν να ασκήσουν αγωγή ή να εναχθούν απο κοινού , ως ομόδικοι, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζουν άλλες διατάξεις, 1) αν, σχετικά με το αντικείμενο της διαφοράς, έχουν κοινό δικαίωμα ή κοινή υποχρέωση ή αν τα δικαιώματα ή οι υποχρεώσεις τους στηρίζονται στην ίδια πραγματική και νομική αιτία, ή 2) αν αντικείμενο της διαφοράς είναι ομοειδείς απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που στηρίζονται σε όμοια, κατα τα ουσιώδη στοιχεία της, ιστορική και νομική βάση και συγχρόνως το δικαστήριο έχει Αρμοδιότητα για τον καθέναν από τους εναγόμενους.	Περισσότερα πρόσωπα μπορούν να ασκήσουν αγωγή ή να εναχθούν από κοινού , ως ομόδικοι, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζουν άλλες διατάξεις, 1) αν, σχετικά με το αντικείμενο της διαφοράς, έχουν κοινό δικαίωμα ή κοινή υποχρέωση ή αν τα δικαιώματα ή οι υποχρεώσεις τους στηρίζονται στην ίδια πραγματική και νομική αιτία, ή 2) αν αντικείμενο της διαφοράς είναι ομοειδείς απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που στηρίζονται σε όμοια, κατά τα ουσιώδη στοιχεία της, ιστορική και νομική βάση και συγχρόνως το δικαστήριο έχει Αρμοδιότητα για τον καθέναν από τους εναγόμενους.
Άρθρο 75	**Άρθρο 75**
1.Κάθε ομόδικος, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ενεργεί στη δίκη ανεξάρτητα από τους άλλους. Οι πράξεις και οι παραλείψεις κάθε ομοδίκου δεν βλάπτουν, ούτε ωφελούν τους άλλους. 2. Κάθε ομόδικος έχει δικαίωμα να επισπεύσει τη δίκη. Το δικαστήριο αν κρίνει αναγκαία την ενιαία διεξαγωγή της δίκης, έχει το δικαίωμα να διατάξει το διάδικο που επισπεύδει τη διαδικασία να καλέσει και τους ομοδίκους που δεν κάλεσε.	1. Κάθε ομόδικος, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, ενεργεί στη δίκη ανεξάρτητα από τους άλλους. Οι πράξεις και οι παραλείψεις κάθε ομοδίκου δεν βλάπτουν, ούτε ωφελούν τους άλλους. 2. Κάθε ομόδικος έχει δικαίωμα να επισπεύσει τη δίκη. Το δικαστήριο αν κρίνει αναγκαία την ενιαία διεξαγωγή της δίκης, έχει το δικαίωμα να διατάξει το διάδικο που επισπεύδει τη διαδικασία να καλέσει και τους ομοδίκους που δεν κάλεσε.
Άρθρο 76	**Άρθρο 76**
1. Όταν η διαφορά επιδέχεται ενιαία μόνον ρύθμιση ή η ισχύς της απόφασης που θα εκδοθεί εκτείνεται σε όλους τους ομοδίκους ή όταν οι ομόδικοι μόνο από κοινού μπορούν να ασκήσουν αγωγή ή να εναχθούν ή, εξαιτίας των περιστάσεων που συνοδεύουν την υπόθεση, δεν μπορούν να υπάρχουν αντίθετες αποφάσεις απέναντι στους ομοδίκους, οι πράξεις του καθενός ωφελούν και βλάπτουν τους άλλους. Οι ομόδικοι που μετέχουν νόμιμα στη δίκη ή έχουν προσεπικληθεί, αν δεν παραστούν,	1. Όταν η διαφορά επιδέχεται ενιαία μόνον ρύθμιση ή η ισχύς της απόφασης που θα εκδοθεί εκτείνεται σε όλους τους ομοδίκους ή όταν οι ομόδικοι μόνο από κοινού μπορούν να ασκήσουν αγωγή ή να εναχθούν ή, εξαιτίας των περιστάσεων που συνοδεύουν την υπόθεση, δεν μπορούν να υπάρχουν αντίθετες αποφάσεις απέναντι στους ομοδίκους, οι πράξεις του καθενός ωφελούν και βλάπτουν τους άλλους. Οι ομόδικοι που μετέχουν νόμιμα στη δίκη ή έχουν προσεπικληθεί, αν δεν παραστούν,

θεωρούνται ότι αντιπροσωπεύονται από εκείνους που παρίστανται. 2. Η διάταξη της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται στο συμβιβασμό , στην αναγνώριση , στην παραίτηση από τη δίκη και στη συμφωνία για διαιτησία. 3. Οι απόντες ομόδικοι καλούνται σε κάθε μεταγενέστερη διαδικαστική πράξη. 4. Η άσκηση των ένδικων μέσων από κάποιον από τους ομοδίκους της παρ. 1 έχει αποτέλεσμα και για τους άλλους.	θεωρούνται ότι αντιπροσωπεύονται από εκείνους που παρίστανται. 2. Η διάταξη της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται στο συμβιβασμό , στην αναγνώριση , στην παραίτηση από τη δίκη και στη συμφωνία για διαιτησία. 3. Οι απόντες ομόδικοι καλούνται σε κάθε μεταγενέστερη διαδικαστική πράξη. 4. Η άσκηση των ένδικων μέσων από κάποιον από τους ομοδίκους της παρ.1 έχει αποτέλεσμα και για τους άλλους.
Άρθρο 77 Στις περιπτώσεις του άρθρου 76, αν οι ομόδικοι προτείνουν αντιφατικούς ισχυρισμούς, το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την επιρροή τους στη διαδικασία και στην απόφαση, και μπορεί να καθορίσει τα αποτελέσματά τους, χωριστά για κάθε ομόδικο.	**Άρθρο 77** Στις περιπτώσεις του άρθρου 76, αν οι ομόδικοι προτείνουν αντιφατικούς ισχυρισμούς, το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την επιρροή τους στη διαδικασία και στην απόφαση, και μπορεί να καθορίσει τα αποτελέσματά τους, χωριστά για κάθε ομόδικο.
Άρθρο 78 Αν λείπουν οι προϋποθέσεις της ομοδικίας, το δικαστήριο διατάζει το χωρισμό.	**Άρθρο 78** Αν λείπουν οι προϋποθέσεις της ομοδικίας, το δικαστήριο διατάζει το χωρισμό.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ` **ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΡΙΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΚΗ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ`** **ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΡΙΤΩΝ ΣΤΗ ΔΙΚΗ**
Άρθρο 79 1. Αν τρίτος αντιποιείται ολόκληρο ή ένα μέρος από το αντικείμενο της δίκης που εκκρεμεί ανάμεσα σε άλλους, έχει δικαίωμα να παρέμβει κυρίως σε κάθε στάση της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας διαδικασίας. 2. Όποιος παρεμβαίνει κατά την παράγραφο 1, δεν έχει δικαίωμα να ζητήσει να τεθεί εκτός δίκης οποιοσδήποτε από τους αρχικούς διαδίκους, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά ή αν συμφωνούν σ` αυτό όλοι οι διάδικοι.	**Άρθρο 79** **1. Αν τρίτος αντιποιείται ολόκληρο ή ένα μέρος από το αντικείμενο της δίκης που εκκρεμεί ανάμεσα σε άλλους, έχει δικαίωμα να παρέμβει κυρίως στον πρώτο βαθμό.** 2. Όποιος παρεμβαίνει κατά την παράγραφο 1, δεν έχει δικαίωμα να ζητήσει να τεθεί εκτός δίκης οποιοσδήποτε από τους αρχικούς διαδίκους, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά ή αν συμφωνούν σ` αυτό όλοι οι διάδικοι.

Άρθρο 80 Αν σε δίκη που εκκρεμεί μεταξύ άλλων, τρίτος έχει έννομο συμφέρον να νικήσει κάποιος διάδικος, έχει δικαίωμα έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, να ασκήσει Πρόσθετη παρέμβαση για να υποστηρίξει το διάδικο αυτόν.	**Άρθρο 80** Αν σε δίκη που εκκρεμεί μεταξύ άλλων, τρίτος έχει έννομο συμφέρον να νικήσει κάποιος διάδικος, έχει δικαίωμα έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, να ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση για να υποστηρίξει το διάδικο αυτόν.
Άρθρο 81 1. Η κύρια και η Πρόσθετη παρέμβαση, ανεξάρτητα από το αν γίνεται εκούσια ή ύστερα από προσεπίκληση ή ανακοίνωση, ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή και κοινοποιείται σε όλους τους διαδίκους. Το δικόγραφο της παρέμβασης πρέπει να περιέχει, εκτός από τα στοιχεία που απαιτούνται για κάθε δικόγραφο α) αναγραφή των διαδίκων και της διαφοράς που εκκρεμεί, β) προσδιορισμό του έννομου συμφέροντος που έχει ο παρεμβαίνων στην εκκρεμή δίκη, καθώς και του δικαιώματος με βάση το οποίο αντιποιείται το επίδικο, γ) σε περίπτωση πρόσθετης παρέμβασης, καθορισμό του διαδίκου για την υποστήριξη του οποίου γίνεται η παρέμβαση. 2. Η άσκηση της κύριας παρέμβασης έχει τα αποτελέσματα που έχει και η άσκηση της αγωγής. 3. Ο παρεμβαίνων καλείται στις επόμενες διαδικαστικές πράξεις από το διάδικο που επισπεύδει τη δίκη. Σε περίπτωση πρόσθετης παρέμβασης έχει δικαίωμα να προτείνει την έλλειψη κλήτευσης και ο διάδικος για την υποστήριξη του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Με την παρ. 1γ άρθρ.1 Ν.2479/1997 (ΦΕΚ Α 67/6-5-97) ορίζεται ότι "Η κατά το εδάφιο α` παρέμβαση ενώπιον του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, της Ολομέλειας του Αρείου Πάγου και της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκείται σύμφωνα με τα άρθρα 13 του Κώδικα "περί του κατά το άρθρο 100 του	**Άρθρο 81** 1. Η κύρια και η πρόσθετη παρέμβαση, ανεξάρτητα από το αν γίνεται εκούσια ή ύστερα από προσεπίκληση ή ανακοίνωση, ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή και κοινοποιείται σε όλους τους διαδίκους. Το δικόγραφο της παρέμβασης πρέπει να περιέχει, εκτός από τα στοιχεία που απαιτούνται για κάθε δικόγραφο α) αναγραφή των διαδίκων και της διαφοράς που εκκρεμεί, β) προσδιορισμό του έννομου συμφέροντος που έχει ο παρεμβαίνων στην εκκρεμή δίκη, καθώς και του δικαιώματος με βάση το οποίο αντιποιείται το επίδικο, γ) σε περίπτωση πρόσθετης παρέμβασης, καθορισμό του διαδίκου για την υποστήριξη του οποίου γίνεται η παρέμβαση. 2. Η άσκηση της κύριας παρέμβασης έχει τα αποτελέσματα που έχει και η άσκηση της αγωγής. 3. Ο παρεμβαίνων καλείται στις επόμενες διαδικαστικές πράξεις από το διάδικο που επισπεύδει τη δίκη. Σε περίπτωση πρόσθετης παρέμβασης έχει δικαίωμα να προτείνει την έλλειψη κλήτευσης και ο διάδικος για την υποστήριξη του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση.

Συντάγματος Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου" (ν.345/1976, ΦΕΚ 141 Α`), 49 του π. δ/τος 18/1989 (ΦΕΚ 8Α`), 81 παρ.1 του Κ.Πολ.Δ. και 14 του π. δ/τος 1225/1981 (ΦΕΚ 304 Α`), αντιστοίχως".	
Άρθρο 82	**Άρθρο 82**
Όποιος προσθέτως παρεμβαίνει έχει δικαίωμα να ενεργήσει όλες τις διαδικαστικές πράξεις που επιτρέπονται στη δίκη προς το συμφέρον εκείνου για την υποστήριξη του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση και έχει την υποχρέωση να δεχτεί τη δίκη στη θέση που βρίσκεται κατά το χρόνο της παρέμβασής του. Οι πράξεις που ενεργεί είναι ισχυρές, εφόσον δεν είναι αντίθετες προς τις πράξεις του διαδίκου, για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση. Αποφάσεις και δικόγραφα που επιδίδονται στους κύριους διαδίκους πρέπει να επιδίδονται και σε εκείνον που άσκησε Πρόσθετη παρέμβαση.	Όποιος προσθέτως παρεμβαίνει έχει δικαίωμα να ενεργήσει όλες τις διαδικαστικές πράξεις που επιτρέπονται στη δίκη προς το συμφέρον εκείνου για την υποστήριξη του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση και έχει την υποχρέωση να δεχτεί τη δίκη στη θέση που βρίσκεται κατά το χρόνο της παρέμβασής του. Οι πράξεις που ενεργεί είναι ισχυρές, εφόσον δεν είναι αντίθετες προς τις πράξεις του διαδίκου, για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση. Αποφάσεις και δικόγραφα που επιδίδονται στους κύριους διαδίκους πρέπει να επιδίδονται και σε εκείνον που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση.
Άρθρο 83	**Άρθρο 83**
Αν η ισχύς της απόφασης στην κύρια δίκη εκτείνεται και στις έννομες σχέσεις εκείνου που άσκησε Πρόσθετη παρέμβαση προς τον αντίδικό του, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 76 έως 78.	Αν η ισχύς της απόφασης στην κύρια δίκη εκτείνεται και στις έννομες σχέσεις εκείνου που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση προς τον αντίδικό του, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 76 έως 78.
Άρθρο 84	**Άρθρο 84**
Όποιος άσκησε Πρόσθετη παρέμβαση, στις σχέσεις του με το διάδικο για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση, δεν έχει δικαίωμα να ισχυριστεί ότι το δικαστήριο έκρινε εσφαλμένα τη διαφορά έτσι όπως του υποβλήθηκε. Έχει δικαίωμα να προτείνει ότι ο διάδικος, για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση, διεξήγαγε τη δίκη κατά τρόπο πλημμελή, αλλά μόνον όταν είτε εξαιτίας της στάσης, στην οποία βρισκόταν η δίκη όταν άσκησε την παρέμβασή του, είτε από τις	Όποιος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση, στις σχέσεις του με το διάδικο για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση, δεν έχει δικαίωμα να ισχυριστεί ότι το δικαστήριο έκρινε εσφαλμένα τη διαφορά έτσι όπως του υποβλήθηκε. Έχει δικαίωμα να προτείνει ότι ο διάδικος, για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση, διεξήγαγε τη δίκη κατά τρόπο πλημμελή, αλλά μόνον όταν είτε εξαιτίας της στάσης, στην οποία βρισκόταν η δίκη όταν άσκησε την παρέμβασή του, είτε από τις

πράξεις του διαδίκου, για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση, εμποδίστηκε να προτείνει ισχυρισμούς ή όταν ο διάδικος για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση , παράλειψε από δόλο ή από βαριά αμέλεια να προτείνει ισχυρισμούς που ήταν άγνωστοι σε εκείνον που άσκησε την παρέμβαση.	πράξεις του διαδίκου, για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση, εμποδίστηκε να προτείνει ισχυρισμούς ή όταν ο διάδικος για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση , παράλειψε από δόλο ή από βαριά αμέλεια να προτείνει ισχυρισμούς που ήταν άγνωστοι σε εκείνον που άσκησε την παρέμβαση.
Άρθρο 85	**Άρθρο 85**
Όποιος άσκησε Πρόσθετη παρέμβαση έχει δικαίωμα, αν συμφωνούν και οι δύο διάδικοι, να συμμετάσχει στη δίκη ως κύριος διάδικος, οπότε παίρνει τη θέση του διαδίκου για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση και εκείνος τίθεται εκτός δίκης. Η απόφαση που θα εκδοθεί δεν ισχύει εναντίον του αρχικού διαδίκου, που με τη συναίνεση όλων των διαδίκων τέθηκε εκτός δίκης.	Όποιος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση έχει δικαίωμα, αν συμφωνούν και οι δύο διάδικοι, να συμμετάσχει στη δίκη ως κύριος διάδικος, οπότε παίρνει τη θέση του διαδίκου για την υποστήριξη του οποίου άσκησε την παρέμβαση και εκείνος τίθεται εκτός δίκης. Η απόφαση που θα εκδοθεί δεν ισχύει εναντίον του αρχικού διαδίκου, που με τη συναίνεση όλων των διαδίκων τέθηκε εκτός δίκης.
Άρθρο 86	**Άρθρο 86**
Στις περιπτώσεις του άρθρου 76, αν μόνο ένας ή μερικοί από τους ομοδίκους ασκούν την αγωγή, ενώ οι άλλοι δεν θέλουν να συμπράξουν μαζί τους, οι πρώτοι έχουν δικαίωμα να προσεπικαλέσουν τους τελευταίους για τη Συζήτηση της υπόθεσης. Το ίδιο δικαίωμα έχει και ο εναγόμενος, αν μόνον ένας ή κάποιος από τους ομοδίκους άσκησαν εναντίον του την αγωγή ή αν ο ενάγων άσκησε την αγωγή μόνον εναντίον ενός ή μερικών από τους ομοδίκους.	Στις περιπτώσεις του άρθρου 76, αν μόνο ένας ή μερικοί από τους ομοδίκους ασκούν την αγωγή, ενώ οι άλλοι δεν θέλουν να συμπράξουν μαζί τους, οι πρώτοι έχουν δικαίωμα να προσεπικαλέσουν τους τελευταίους για τη συζήτηση της υπόθεσης. Το ίδιο δικαίωμα έχει και ο εναγόμενος, αν μόνον ένας ή κάποιος από τους ομοδίκους άσκησαν εναντίον του την αγωγή ή αν ο ενάγων άσκησε την αγωγή μόνον εναντίον ενός ή μερικών από τους ομοδίκους.
Άρθρο 87	**Άρθρο 87**
Όποιος ενάγεται με εμπράγματη αγωγή, αν κατέχει το επίδικο πράγμα ή αν ασκεί εμπράγματο δικαίωμα στο όνομα άλλου, έχει δικαίωμα να τον προσεπικαλέσει στη δίκη.	Όποιος ενάγεται με εμπράγματη αγωγή, αν κατέχει το επίδικο πράγμα ή αν ασκεί εμπράγματο δικαίωμα στο όνομα άλλου, έχει δικαίωμα να τον προσεπικαλέσει στη δίκη.
Άρθρο 88	**Άρθρο 88**

Ο ενάγων, ο εναγόμενος και όποιος άσκησε Κύρια παρέμβαση έχουν δικαίωμα να προσεπικαλέσουν στη δίκη εκείνους από τους οποίους έχουν δικαίωμα να απαιτήσουν Αποζημίωση σε περίπτωση ήττας.	Ο ενάγων, ο εναγόμενος και όποιος άσκησε κύρια παρέμβαση έχουν δικαίωμα να προσεπικαλέσουν στη δίκη εκείνους από τους οποίους έχουν δικαίωμα να απαιτήσουν αποζημίωση σε περίπτωση ήττας.
Άρθρο 89	**Άρθρο 89**
Η προσεπίκληση ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή, το αργότερο έως την πρώτη Συζήτηση στο ακροατήριο, και κοινοποιείται στον προσεπικαλούμενο. Η άσκηση της προσεπίκλησης έχει τα αποτελέσματα που έχει και η άσκηση της αγωγής. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001,ορίζεται ότι " 1. `Οπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση".	**Η προσεπίκληση ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή και κοινοποιείται στον προσεπικαλούμενο.** Η άσκηση της προσεπίκλησης έχει τα αποτελέσματα που έχει και η άσκηση της αγωγής.
Άρθρο 90	**Άρθρο 90**
Αν υπάρχει περίπτωση να προσεπικαλέσει ένας διάδικος κάποιον τρίτο και το δικαστήριο κρίνει αναγκαία την παρέμβασή του στη δίκη, έχει εξουσία να διατάξει και αυτεπαγγέλτως την προσεπίκλησή του, με απόφαση που ορίζει με την επιμέλεια ποιού διαδίκου θα γίνει η προσεπίκληση καθώς και το χρόνο κατά τον οποίο πρέπει να γίνει. Η προσεπίκληση που διατάχθηκε επιτρέπεται να γίνει και με την επιμέλεια οποιουδήποτε άλλου διαδίκου.	Αν υπάρχει περίπτωση να προσεπικαλέσει ένας διάδικος κάποιον τρίτο και το δικαστήριο κρίνει αναγκαία την παρέμβασή του στη δίκη, έχει εξουσία να διατάξει και αυτεπαγγέλτως την προσεπίκλησή του, με απόφαση που ορίζει με την επιμέλεια ποιού διαδίκου θα γίνει η προσεπίκληση καθώς και το χρόνο κατά τον οποίο πρέπει να γίνει. Η προσεπίκληση που διατάχθηκε επιτρέπεται να γίνει και με την επιμέλεια οποιουδήποτε άλλου διαδίκου.
Άρθρο 91	**Άρθρο 91**
1. Όποιος έχει έννομο συμφέρον δικαιούται να ανακοινώσει τη δίκη σε τρίτους, ώσπου να εκδοθεί από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο οριστική απόφαση για την ουσία της υπόθεσης. 2. Η ανακοίνωση γίνεται με δικόγραφο, που πρέπει να αναφέρει και την αιτία, για την οποία γίνεται η ανακοίνωση, καθώς και τη	1. **Με την επιφύλαξη του άρθρου 238,** όποιος έχει έννομο συμφέρον δικαιούται να ανακοινώσει τη δίκη σε τρίτους, ώσπου να εκδοθεί από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο οριστική απόφαση για την ουσία της υπόθεσης. 2. Η ανακοίνωση γίνεται με δικόγραφο, που πρέπει να αναφέρει και την αιτία, για την

στάση στην οποία βρίσκεται η δίκη. Η ανακοίνωση ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή και κοινοποιείται στον τρίτον. 3. Η ανακοίνωση δεν δίνει σε εκείνον που ανακοινώνει τη δίκη το δικαίωμα να ζητήσει αναβολή της δίκης ή παράταση των προθεσμιών της.	οποία γίνεται η ανακοίνωση, καθώς και τη στάση στην οποία βρίσκεται η δίκη. Η ανακοίνωση ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αγωγή και κοινοποιείται στον τρίτον. 3. Η ανακοίνωση δεν δίνει σε εκείνον που ανακοινώνει τη δίκη το δικαίωμα να ζητήσει αναβολή της δίκης ή παράταση των προθεσμιών της.
Άρθρο 92	**Άρθρο 92**
Ο τρίτος, στον οποίο έγινε η ανακοίνωση, έχει δικαίωμα να συμμετάσχει στη δίκη, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την παρέμβαση. Αν εκείνος προς τον οποίο έγινε η ανακοίνωση δεν συμμετάσχει στη δίκη, και η ανακοίνωση έγινε πριν από την πρώτη Συζήτηση στο ακροατήριο, δεν έχει δικαίωμα να ασκήσει τριτανακοπή εναντίον της απόφασης που θα εκδοθεί. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001, ορίζεται ότι " 1. Όπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση".	Ο τρίτος, στον οποίο έγινε η ανακοίνωση, έχει δικαίωμα να συμμετάσχει στη δίκη, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την παρέμβαση. Αν εκείνος προς τον οποίο έγινε η ανακοίνωση δεν συμμετάσχει στη δίκη, και η ανακοίνωση έγινε πριν από την συζήτηση στο ακροατήριο, δεν έχει δικαίωμα να ασκήσει τριτανακοπή εναντίον της απόφασης που θα εκδοθεί.
Άρθρο 93	**Άρθρο 93**
Αν παρέμβει στη δίκη τρίτος, αντιποιούμενος επίδικη απαίτηση, με αντικείμενο που μπορεί να κατατεθεί, εφόσον ο εναγόμενος το καταθέσει δημόσια και παραιτηθεί από το δικαίωμα να το αναλάβει, το δικαστήριο ύστερα από αίτηση του εναγομένου τον θέτει εκτός δίκης.	Αν παρέμβει στη δίκη τρίτος, αντιποιούμενος επίδικη απαίτηση, με αντικείμενο που μπορεί να κατατεθεί, εφόσον ο εναγόμενος το καταθέσει δημόσια και παραιτηθεί από το δικαίωμα να το αναλάβει, το δικαστήριο ύστερα από αίτηση του εναγομένου τον θέτει εκτός δίκης.
Άρθρο 93Α	
"Άρθρο 93 Α ***Το άρθρο 93Α, το οποίο είχε προστεθεί με την παρ. 3 του άρθρου 8 του Ν.2145/1993 (ΦΕΚ Α 88), Καταργήθηκε από την παρ.3 του άρθρου 3 του Ν. 2207/1994 (Α 65).	

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ' **ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΑ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ'** **ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΑ**
Άρθρο 94	**Άρθρο 94**
«1. Στα πολιτικά δικαστήρια και για την κατάρτιση της έγγραφης συμφωνίας του συναινετικού διαζυγίου οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο.» *** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 7 άρθρου 6 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51.Έναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012.	1. **Στα πολιτικά δικαστήρια οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να παρίστανται με πληρεξούσιο δικηγόρο.**
«2. Επιτρέπεται η δικαστική παράσταση διαδίκου χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο α) στο Ειρηνοδικείο, εφόσον το αντικείμενο της διαφοράς δεν υπερβαίνει το ποσό των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ, β) στα Ασφαλιστικά μέτρα, γ) για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος.» *** Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 7 παρ.1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	2. Επιτρέπεται η δικαστική παράσταση διαδίκου χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο: α) **στο ειρηνοδικείο, εφόσον πρόκειται για μικροδιαφορές β) για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος.**
3. Στις περιπτώσεις της παρ.2 ο δικαστής έχει δικαίωμα, εκτιμώντας τις ιδιαίτερες περιπτώσεις, να υποχρεώσει το διάδικο να προσλάβει δικηγόρο.	3. Στις περιπτώσεις της παρ. 2 ο δικαστής έχει δικαίωμα, εκτιμώντας τις ιδιαίτερες περιστάσεις, να υποχρεώσει το διάδικο να προσλάβει δικηγόρο.
Άρθρο 95	**Άρθρο 95**
Αν στην ίδια δίκη εκπροσωπούν το διάδικο περισσότεροι πληρεξούσιοι δικηγόροι, έχουν δικαίωμα να ενεργούν είτε από κοινού είτε ο καθένας χωριστά. Αντίθετος όρος του πληρεξούσιου εγγράφου δεν ισχύει απέναντι στον αντίδικο, εκτός αν το πληροφορήθηκε με κοινοποίηση.	Αν στην ίδια δίκη εκπροσωπούν το διάδικο περισσότεροι πληρεξούσιοι δικηγόροι, έχουν δικαίωμα να ενεργούν είτε από κοινού είτε ο καθένας χωριστά. Αντίθετος όρος του πληρεξούσιου εγγράφου δεν ισχύει απέναντι στον αντίδικο, εκτός αν το πληροφορήθηκε με κοινοποίηση.
Άρθρο 96	**Άρθρο 96**
«1. Η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά ή στην έκθεση είτε με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον η υπογραφή εκείνου που παρέχει την	1. Η πληρεξουσιότητα δίνεται είτε με συμβολαιογραφική πράξη είτε με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση είτε με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον η υπογραφή εκείνου που παρέχει την

πληρεξουσιότητα βεβαιώνεται από δημόσια, δημοτική ή άλλη αρμόδια αρχή ή από δικηγόρο. Η πληρεξουσιότητα μπορεί να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει και πρέπει να αναγράφει τα ονόματα των πληρεξουσίων. 2. Η πληρεξουσιότητα μιας αρχής μπορεί να δοθεί σε δικηγόρο και με έγγραφο της που περιέχει τα στοιχεία που αναγράφονται στην παράγραφο 1. 3. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου και στις περιπτώσεις του άρθρου 98 η πληρεξουσιότητα δίνεται μόνο με συμβολαιογραφική πράξη ή με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά ή στην έκθεση.» *** Το άρθρο 96 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο7 παρ.2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	πληρεξουσιότητα βεβαιώνεται από δημόσια, δημοτική ή άλλη αρμόδια αρχή ή από δικηγόρο. Η πληρεξουσιότητα μπορεί να αφορά ορισμένες ή όλες τις δίκες εκείνου που την παρέχει και πρέπει να αναγράφει τα ονόματα των πληρεξουσίων. 2. Η πληρεξουσιότητα μιας αρχής μπορεί να δοθεί σε δικηγόρο και με έγγραφο της που περιέχει τα στοιχεία που αναγράφονται στην παράγραφο 1. 3. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου και στις περιπτώσεις του άρθρου 98 η πληρεξουσιότητα δίνεται μόνο με συμβολαιογραφική πράξη ή με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση.
Άρθρο 97	**Άρθρο 97**
1. Η πληρεξουσιότητα παρέχει στον πληρεξούσιο το δικαίωμα να παριστά στο δικαστήριο εκείνον που έδωσε την πληρεξουσιότητα, να ενεργεί όλες τις κύριες ή παρεπόμενες πράξεις που αφορούν τη διεξαγωγή της δίκης, στις οποίες περιλαμβάνεται η άσκηση αγωγών, παρεμβάσεων, προσεπικλήσεων και ένδικων μέσων, να λαμβάνει Ασφαλιστικά μέτρα και να επιδιώκει την εκτέλεση, καθώς και να παρίσταται στις αντίστοιχες δίκες που δημιουργούνται από τις πράξεις αυτές. 2. Περιορισμός της πληρεξουσιότητας ισχύει μόνον αν δηλωθεί ρητά, όταν χορηγήθηκε. 3. Η πληρεξουσιότητα για όλες τις δίκες παύει να ισχύει μετά πέντε χρόνια από τη χορήγησή της.	1. Η πληρεξουσιότητα παρέχει στον πληρεξούσιο το δικαίωμα να παριστά στο δικαστήριο εκείνον που έδωσε την πληρεξουσιότητα, να ενεργεί όλες τις κύριες ή παρεπόμενες πράξεις που αφορούν τη διεξαγωγή της δίκης, στις οποίες περιλαμβάνεται η άσκηση αγωγών, παρεμβάσεων, προσεπικλήσεων και ένδικων μέσων, να λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα και να επιδιώκει την εκτέλεση, καθώς και να παρίσταται στις αντίστοιχες δίκες που δημιουργούνται από τις πράξεις αυτές. 2. Περιορισμός της πληρεξουσιότητας ισχύει μόνον αν δηλωθεί ρητά, όταν χορηγήθηκε. 3. Η πληρεξουσιότητα για όλες τις δίκες παύει να ισχύει μετά πέντε χρόνια από τη χορήγησή της.
Άρθρο 98	**Άρθρο 98**
Η πληρεξουσιότητα που δίνεται κατά το άρθρο 96 δεν περιλαμβάνει, εκτός αν το αναφέρει ειδικά, α) το δικαίωμα να ασκηθεί αγωγή κακοδικίας, καθώς και να διεξαχθεί δίκη που αφορά γαμικές διαφορές ή σχέσεις των τέκνων με τους γονείς τους, β) το δικαίωμα να συμφωνηθεί συμβιβασμός και	Η πληρεξουσιότητα που δίνεται κατά το άρθρο 96 δεν περιλαμβάνει, εκτός αν το αναφέρει ειδικά, α) το δικαίωμα να ασκηθεί αγωγή κακοδικίας, καθώς και να διεξαχθεί δίκη που αφορά γαμικές διαφορές ή σχέσεις των τέκνων με τους γονείς τους, β) το δικαίωμα να συμφωνηθεί συμβιβασμός και

διαιτησία, να γίνει αναγνώριση, παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής ή των ενδίκων μέσων, καθώς και την προσβολή εγγράφου ως πλαστού.	διαιτησία, να γίνει αναγνώριση, παραίτηση από το δικαίωμα της αγωγής ή των ενδίκων μέσων, καθώς και την προσβολή εγγράφου ως πλαστού.
Άρθρο 99	**Άρθρο 99**
Ο διάδικος, όταν εμφανίζεται μαζί με πληρεξούσιο, έχει δικαίωμα να ανακαλεί αμέσως τις ομολογίες εκείνου.	Ο διάδικος, όταν εμφανίζεται μαζί με πληρεξούσιο, έχει δικαίωμα να ανακαλεί αμέσως τις ομολογίες εκείνου.
Άρθρο 100	**Άρθρο 100**
Η πληρεξουσιότητα παύει 1) όταν πεθάνει ο πληρεξούσιος ή μεταβληθεί η ικανότητά του για δικαστική παράσταση, 2) όταν περατωθεί η δίκη ή η πράξη για την οποία είχε δοθεί η πληρεξουσιότητα, 3) όταν ο πληρεξούσιος δικηγόρος παραιτηθεί ή παυθεί περισσότερο από τρεις μήνες ή εκπέσει από το λειτούργημά του, 4) όταν ανακληθεί η πληρεξουσιότητα, 5) όταν ο πληρεξούσιος παραιτηθεί από την πληρεξουσιότητα.	Η πληρεξουσιότητα παύει : 1) όταν πεθάνει ο πληρεξούσιος ή μεταβληθεί η ικανότητά του για δικαστική παράσταση, 2) όταν περατωθεί η δίκη ή η πράξη για την οποία είχε δοθεί η πληρεξουσιότητα, 3) όταν ο πληρεξούσιος δικηγόρος παραιτηθεί ή παυθεί περισσότερο από τρεις μήνες ή εκπέσει από το λειτούργημά του, 4) όταν ανακληθεί η πληρεξουσιότητα, 5) όταν ο πληρεξούσιος παραιτηθεί από την πληρεξουσιότητα.
Άρθρο 101	**Άρθρο 101**
Σε περίπτωση θανάτου εκείνου που έδωσε την πληρεξουσιότητα ή μεταβολής της ικανότητας για δικαστική παράσταση του ίδιου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του, η πληρεξουσιότητα εξακολουθεί και παύει μόνο όταν διακοπεί η δίκη για έναν από τους λόγους αυτούς.	Σε περίπτωση θανάτου εκείνου που έδωσε την πληρεξουσιότητα ή μεταβολής της ικανότητας για δικαστική παράσταση του ίδιου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του, η πληρεξουσιότητα εξακολουθεί και παύει μόνο όταν διακοπεί η δίκη για έναν από τους λόγους αυτούς.
Άρθρο 102	**Άρθρο 102**
1. Η παύση της πληρεξουσιότητας για την διεξαγωγή δίκης ή την ενέργεια ορισμένων διαδικαστικών πράξεων, που προκλήθηκε με	1. Η παύση της πληρεξουσιότητας για την διεξαγωγή δίκης ή την ενέργεια ορισμένων διαδικαστικών πράξεων, που προκλήθηκε με την ανάκλησή της ή με την παραίτηση του

την ανάκλησή της ή με την παραίτηση του πληρεξουσίου, ισχύει απέναντι στον αντίδικο μόνο από τότε που του κοινοποιείται η ανάκληση ή η παραίτηση ή από τη δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά. Όπου ο νόμος απαιτεί να διοριστεί άλλος πληρεξούσιος δικηγόρος, η παύση ισχύει από τότε που θα γνωστοποιηθεί στον αντίδικο και ο διορισμός του νέου πληρεξουσίου. 2. Η παύση που επέρχεται με ανάκληση της πληρεξουσιότητας πρέπει να κοινοποιηθεί και στον ανακαλούμενο πληρεξούσιο, καθώς και στο συμβολαιογράφο που έχει συντάξει το πληρεξούσιο έγγραφο ο οποίος είναι υποχρεωμένος να σημειώσει την ανάκληση στο πρωτότυπο του πληρεξουσίου εγγράφου.	πληρεξουσίου, ισχύει απέναντι στον αντίδικο μόνο από τότε που του κοινοποιείται η ανάκληση ή η παραίτηση ή από τη δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά. Όπου ο νόμος απαιτεί να διοριστεί άλλος πληρεξούσιος δικηγόρος, η παύση ισχύει από τότε που θα γνωστοποιηθεί στον αντίδικο και ο διορισμός του νέου πληρεξουσίου. 2. Η παύση που επέρχεται με ανάκληση της πληρεξουσιότητας πρέπει να κοινοποιηθεί και στον ανακαλούμενο πληρεξούσιο, καθώς και στο συμβολαιογράφο που έχει συντάξει το πληρεξούσιο έγγραφο ο οποίος είναι υποχρεωμένος να σημειώσει την ανάκληση στο πρωτότυπο του πληρεξουσίου εγγράφου.
Άρθρο 103 Επί ένα μήνα μετά την παύση της πληρεξουσιότητας που προκλήθηκε με παραίτηση του πληρεξουσίου, αν δεν ανέλαβε τη διεξαγωγή της δίκης αντικαταστάτης, ο πληρεξούσιος που παραιτήθηκε έχει δικαίωμα και υποχρέωση να ενεργεί στη δίκη μόνο τις πράξεις που είναι αναγκαίες για να προστατευθούν τα συμφέροντα εκείνου που έδωσε την πληρεξουσιότητα και να αποτραπούν επιβλαβείς συνέπειες εξαιτίας της παραίτησης.	**Άρθρο 103** Επί ένα μήνα μετά την παύση της πληρεξουσιότητας που προκλήθηκε με παραίτηση του πληρεξουσίου, αν δεν ανέλαβε τη διεξαγωγή της δίκης αντικαταστάτης, ο πληρεξούσιος που παραιτήθηκε έχει δικαίωμα και υποχρέωση να ενεργεί στη δίκη μόνο τις πράξεις που είναι αναγκαίες για να προστατευθούν τα συμφέροντα εκείνου που έδωσε την πληρεξουσιότητα και να αποτραπούν επιβλαβείς συνέπειες εξαιτίας της παραίτησης.
Άρθρο 104 Για τις προπαρασκευαστικές πράξεις και τις κλήσεις έως την πρώτη Συζήτηση στο ακροατήριο θεωρείται ότι υπάρχει πληρεξουσιότητα ενώ για τη Συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα και αν δεν υπάρχει κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις, ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως. Το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας, καθώς και την υπέρβασή της. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001, ορίζεται ότι " 1. Όπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας	**Άρθρο 104** Για τις προπαρασκευαστικές πράξεις και τις κλήσεις έως την συζήτηση στο ακροατήριο θεωρείται ότι υπάρχει πληρεξουσιότητα ενώ για τη συζήτηση στο ακροατήριο απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα και αν δεν υπάρχει κηρύσσονται άκυρες όλες οι πράξεις, ακόμη και εκείνες που είχαν γίνει προηγουμένως. Το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, σε κάθε στάση της δίκης, την έλλειψη πληρεξουσιότητας, καθώς και την υπέρβαση της.

αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση".	
Άρθρο 105	**Άρθρο 105**
1. Αν αυτός που παρίσταται ως πληρεξούσιος δεν αποδεικνύει την ύπαρξη πληρεξουσιότητας, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει σύντομη προθεσμία για τη συμπλήρωση της έλλειψης και να επιτρέψει σε εκείνον που δεν αποδεικνύει την πληρεξουσιότητά του να συμμετάσχει στη δίκη προσωρινά . Το κύρος των πράξεων που επιτράπηκαν εξαρτάται από την εμπρόθεσμη συμπλήρωση της έλλειψης. 2. Η οριστική απόφαση δεν επιτρέπεται να εκδοθεί προτού συμπληρωθεί η έλλειψη ή πριν παρέλθει η προθεσμία που ορίστηκε. 3. Αν δεν συμπληρώθηκε η έλλειψη μέσα στην προθεσμία που ορίστηκε, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση της υπόθεσης και καταδικάζει εκείνον που παραστάθηκε χωρίς πληρεξουσιότητα , να πληρώσει τα έξοδα που προκλήθηκαν από την παράστασή του αυτή.	1. Αν αυτός που παρίσταται ως πληρεξούσιος δεν αποδεικνύει την ύπαρξη πληρεξουσιότητας, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει σύντομη προθεσμία για τη συμπλήρωση της έλλειψης και να επιτρέψει σε εκείνον που δεν αποδεικνύει την πληρεξουσιότητά του να συμμετάσχει στη δίκη προσωρινά . Το κύρος των πράξεων που επιτράπηκαν εξαρτάται από την εμπρόθεσμη συμπλήρωση της έλλειψης. 2. Η οριστική απόφαση δεν επιτρέπεται να εκδοθεί προτού συμπληρωθεί η έλλειψη ή πριν παρέλθει η προθεσμία που ορίστηκε. 3. Αν δεν συμπληρώθηκε η έλλειψη μέσα στην προθεσμία που ορίστηκε, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση της υπόθεσης και καταδικάζει εκείνον που παραστάθηκε χωρίς πληρεξουσιότητα , να πληρώσει τα έξοδα που προκλήθηκαν από την παράστασή του αυτή.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ' ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ' ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ**
Άρθρο 106	**Άρθρο 106**
Το δικαστήριο ενεργεί μόνο ύστερα από αίτηση διαδίκου και αποφασίζει με βάση τους πραγματικούς ισχυρισμούς που προτείνουν και αποδεικνύουν οι διάδικοι και τις αιτήσεις που υποβάλλουν, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.	Το δικαστήριο ενεργεί μόνο ύστερα από αίτηση διαδίκου και αποφασίζει με βάση τους πραγματικούς ισχυρισμούς που προτείνουν και αποδεικνύουν οι διάδικοι και τις αιτήσεις που υποβάλλουν, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.
Άρθρο 107	**Άρθρο 107**
Το δικαστήριο διατάζει και αυτεπαγγέλτως τη διεξαγωγή Απόδειξης με οποιαδήποτε κατάλληλα Αποδεικτικά μέσα που επιτρέπει ο νόμος, και αν δεν τα επικαλέστηκαν οι διάδικοι.	Το δικαστήριο διατάζει και αυτεπαγγέλτως τη διεξαγωγή απόδειξης με οποιαδήποτε κατάλληλα αποδεικτικά μέσα που επιτρέπει ο νόμος, και αν δεν τα επικαλέστηκαν οι διάδικοι.

Άρθρο 108	**Άρθρο 108**
Οι διαδικαστικές πράξεις ενεργούνται με πρωτοβουλία και επιμέλεια των διαδίκων, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.	Οι διαδικαστικές πράξεις ενεργούνται με πρωτοβουλία και επιμέλεια των διαδίκων, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.
Άρθρο 109	**Άρθρο 109**
1. Δεν επιτρέπεται να αφαιρεθεί από κανέναν χωρίς τη θέλησή του, ο δικαστής που ορίζει ο νόμος γι` αυτόν. 2. Το αρμόδιο δικαστήριο δεν μπορεί να μεταβιβάσει τη δικαιοδοσία του, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Μόνο ειδικές διαδικαστικές πράξεις μπορούν να ανατεθούν και σε άλλα δικαστήρια ή δικαστές, στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.	1. Δεν επιτρέπεται να αφαιρεθεί από κανέναν χωρίς τη θέλησή του, ο δικαστής που ορίζει ο νόμος γι` αυτόν. 2. Το αρμόδιο δικαστήριο δεν μπορεί να μεταβιβάσει τη δικαιοδοσία του, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Μόνο ειδικές διαδικαστικές πράξεις μπορούν να ανατεθούν και σε άλλα δικαστήρια ή δικαστές, στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.
Άρθρο 110	**Άρθρο 110**
1. Οι διάδικοι έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις και είναι ίσοι ενώπιον του δικαστηρίου. 2. Οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε όλες τις συζητήσεις της υπόθεσης, ακόμη και όταν γίνονται κεκλεισμένων των θυρών και πρέπει για το σκοπό αυτό να καλούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου. 3. Οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να εμφανίζονται αυτοπροσώπως στο δικαστήριο, όταν τους καλεί για το σκοπό αυτό.	1. Οι διάδικοι έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις και είναι ίσοι ενώπιον του δικαστηρίου. 2. Οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε όλες τις συζητήσεις της υπόθεσης, ακόμη και όταν γίνονται κεκλεισμένων των θυρών και πρέπει για το σκοπό αυτό να καλούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου. 3. Οι διάδικοι έχουν υποχρέωση να εμφανίζονται αυτοπροσώπως στο δικαστήριο, όταν τους καλεί για το σκοπό αυτό.
Άρθρο 111	**Άρθρο 111**
1. Η διαδικασία στο ακροατήριο στηρίζεται στην έγγραφη Προδικασία. 2. Καμία κύρια ή παρεμπίπτουσα αίτηση για δικαστική προστασία δεν μπορεί να εισαχθεί στο δικαστήριο χωρίς να τηρηθεί Προδικασία, εκτός αν ο νόμος ορίζει	1. Η διαδικασία στο ακροατήριο στηρίζεται στην έγγραφη προδικασία. 2. Καμία κύρια ή παρεμπίπτουσα αίτηση για δικαστική προστασία δεν μπορεί να εισαχθεί στο δικαστήριο χωρίς να τηρηθεί

διαφορετικά. Η αίτηση που έχει εισαχθεί χωρίς Προδικασία απορρίπτεται ως απαράδεκτη και αυτεπαγγέλτως.	προδικασία, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Η αίτηση που έχει εισαχθεί χωρίς προδικασία απορρίπτεται ως απαράδεκτη και αυτεπαγγέλτως.
Άρθρο 112	**Άρθρο 112**
Η Προδικασία και η διαδικασία έξω από το ακροατήριο δεν είναι δημόσιες επιτρέπεται όμως να προσέρχονται σε αυτές οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι και οι πληρεξούσιοί τους.	Η προδικασία και η διαδικασία έξω από το ακροατήριο δεν είναι δημόσιες επιτρέπεται όμως να προσέρχονται σε αυτές οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι και οι πληρεξούσιοί τους.
Άρθρο 113	**Άρθρο 113**
1. Οι συνεδριάσεις όλων των πολιτικών δικαστηρίων γίνονται δημόσια. Η διάσκεψη για την έκδοση της απόφασης γίνεται μυστικά. 2. Όποιος διευθύνει τη διαδικασία ορίζει κατά την κρίση του τον αριθμό των προσώπων που μπορούν να μείνουν στην αίθουσα των συνεδριάσεων και έχει την εξουσία να διατάξει τον αποκλεισμό των ανηλίκων, εκείνων που οπλοφορούν, καθώς και εκείνων που εμφανίζονται με τρόπο ανάρμοστο και αντίθετο προς την τάξη και την ευπρέπεια της συνεδρίασης.	1. Οι συνεδριάσεις όλων των πολιτικών δικαστηρίων γίνονται δημόσια. Η διάσκεψη για την έκδοση της απόφασης γίνεται μυστικά. 2. Όποιος διευθύνει τη διαδικασία ορίζει κατά την κρίση του τον αριθμό των προσώπων που μπορούν να μείνουν στην αίθουσα των συνεδριάσεων και έχει την εξουσία να διατάξει τον αποκλεισμό των ανηλίκων, εκείνων που οπλοφορούν, καθώς και εκείνων που εμφανίζονται με τρόπο ανάρμοστο και αντίθετο προς την τάξη και την ευπρέπεια της συνεδρίασης.
Άρθρο 114	**Άρθρο 114**
1. Αν η διεξαγωγή της Συζήτησης θα μπορούσε να είναι επιβλαβής για τα χρηστά ήθη ή τη δημόσια τάξη, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει και αυτεπαγγέλτως τη διεξαγωγή ολόκληρης της Συζήτησης ή ενός μέρους της κεκλεισμένων των θυρών. Οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι πληρεξούσιοι και οι τεχνικοί σύμβουλοί τους έχουν δικαίωμα να παρίστανται. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να παραμείνουν στο ακροατήριο τα πρόσωπα που έχουν εντολή να τηρούν την τάξη, οι μάρτυρες και οι πραγματογνώμονες καθώς και να επιτρέψει, ύστερα από αίτηση διαδίκου να παραμείνουν στο ακροατήριο έως τρία πρόσωπα της εκλογής του.	1. Αν η διεξαγωγή της συζήτησης θα μπορούσε να είναι επιβλαβής για τα χρηστά ήθη ή τη δημόσια τάξη, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει και αυτεπαγγέλτως τη διεξαγωγή ολόκληρης της συζήτησης ή ενός μέρους της κεκλεισμένων των θυρών. Οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι πληρεξούσιοι και οι τεχνικοί σύμβουλοί τους έχουν δικαίωμα να παρίστανται. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να παραμείνουν στο ακροατήριο τα πρόσωπα που έχουν εντολή να τηρούν την τάξη, οι μάρτυρες και οι πραγματογνώμονες καθώς και να επιτρέψει, ύστερα από αίτηση διαδίκου να παραμείνουν στο ακροατήριο έως τρία πρόσωπα της εκλογής του.

2. Η απόφαση της παραγράφου 1 δεν επιτρέπεται να εκδοθεί χωρίς προηγουμένη ακρόαση των διαδίκων ή των πληρεξουσίων τους και του εισαγγελέα, αν αυτός παρίσταται. Η Συζήτηση γίνεται δημόσια, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να γίνει και αυτή κεκλεισμένων των θυρών. 3. Η απόφαση που διατάζει να γίνει η Συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών, καθώς και η απόφαση για την υπόθεση δημοσιεύονται σε δημόσια συνεδρίαση. 4. Ο εισαγγελέας που ήταν παρών καθώς και οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να ασκήσουν αμέσως και αυτοτελώς τα ένδικα μέσα της έφεσης και της αναίρεσης εναντίον της απόφασης που διέταξε να γίνει η Συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών. Τα ένδικα αυτά μέσα δεν αναστέλλουν τη Συζήτηση της υπόθεσης.	2. Η απόφαση της παραγράφου 1 δεν επιτρέπεται να εκδοθεί χωρίς προηγουμένη ακρόαση των διαδίκων ή των πληρεξουσίων τους και του εισαγγελέα, αν αυτός παρίσταται. Η συζήτηση γίνεται δημόσια, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να γίνει και αυτή κεκλεισμένων των θυρών. 3. Η απόφαση που διατάζει να γίνει η συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών, καθώς και η απόφαση για την υπόθεση δημοσιεύονται σε δημόσια συνεδρίαση. 4. Ο εισαγγελέας που ήταν παρών καθώς και οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να ασκήσουν αμέσως και αυτοτελώς τα ένδικα μέσα της έφεσης και της αναίρεσης εναντίον της απόφασης που διέταξε να γίνει η συζήτηση κεκλεισμένων των θυρών. Τα ένδικα αυτά μέσα δεν αναστέλλουν τη συζήτηση της υπόθεσης.
Άρθρο 115 1. Η διαδικασία πριν από τη δημόσια συνεδρίαση και έξω από το ακροατήριο είναι πάντοτε έγγραφη. "2. Στον πρώτο βαθμό, καθώς και στις υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας, η προφορική Συζήτηση είναι υποχρεωτική, (εκτός από την περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 226"). *** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.4 του άρθρου 3 του Ν. 2207/1994 (Α 65). *** ΠΡΟΣΟΧΗ Στην παρ.2 οι λέξεις και οι αριθμοί "εκτός από την περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 226" διαγράφτηκαν με την παρ. 2 άρθρ.1 Ν.2915/2001,ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. Εναρξη ισχύος από 1.1.2002 (άρθρ.15 Ν.2943/2001) 3. Οι διάδικοι ενώπιον του ειρηνοδικείου έχουν δικαίωμα, ενώ ενώπιον των άλλων δικαστηρίων έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν προτάσεις. 4. Σε δύσκολες υποθέσεις ο ειρηνοδίκης μπορεί να υποχρεώσει τους διαδίκους να καταθέσουν προτάσεις. Στην περίπτωση του άρθρου 242 παράγραφος 2 η υποβολή προτάσεων είναι υποχρεωτική.	**Άρθρο 115** 1. Η διαδικασία πριν από τη δημόσια συνεδρίαση και έξω από το ακροατήριο είναι πάντοτε έγγραφη. **2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 237 και 238 στον πρώτο βαθμό καθώς και στις υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας η προφορική συζήτηση είναι υποχρεωτική.** **3. Με την επιφύλαξη των υποθέσεων των μικροδιαφορών, η κατάθεση προτάσεων είναι υποχρεωτική.** **4. (Η παρ. 4 καταργείται)**

Άρθρο 116	**Άρθρο 116**
Οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι και οι πληρεξούσιοί τους οφείλουν να τηρούν τους κανόνες των χρηστών ηθών και της καλής πίστης, να αποφεύγουν ενέργειες που φανερά οδηγούν στην παρέλκυση της δίκης, να εκθέτουν τα πραγματικά γεγονότα που αναφέρονται στην υπόθεση, έτσι ακριβώς όπως τα γνωρίζουν, με πληρότητα και σύμφωνα με την αλήθεια, αποφεύγοντας διφορούμενες και ασαφείς εκφράσεις.	1. Οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι και οι πληρεξούσιοί τους οφείλουν να τηρούν τους κανόνες των χρηστών ηθών και της καλής πίστης, να αποφεύγουν ενέργειες που φανερά οδηγούν στην παρέλκυση της δίκης, να εκθέτουν τα πραγματικά γεγονότα που αναφέρονται στην υπόθεση, έτσι ακριβώς όπως τα γνωρίζουν, με πληρότητα και σύμφωνα με την αλήθεια, αποφεύγοντας διφορούμενες και ασαφείς εκφράσεις. **2. Το δικαστήριο, οι διάδικοι, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι νόμιμοι εκπρόσωποι των διαδίκων οφείλουν να συμβάλλουν με την εν γένει δικονομική τους συμπεριφορά και ιδίως με την επιμελή διεξαγωγή της δίκης, την εμπρόθεσμη επιχείρηση διαδικαστικών πράξεων, την έγκαιρη προβολή ισχυρισμών και προσαγωγή αποδεικτικών μέσων στην επίσπευση της δίκης και στην ταχεία επίλυση της διαφοράς.**
	Άρθρο 116[Α] **Το δικαστήριο ενθαρρύνει σε κάθε στάση της δίκης και σε κάθε διαδικασία τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, την επιλογή της διαμεσολάβησης ως μέτρο εξώδικης επίλυσης της διαφοράς, υποστηρίζει σχετικές πρωτοβουλίες των διαδίκων και μπορεί να διατυπώνει προτάσεις συμβιβασμού με συνεκτίμηση της πραγματικής και νομικής κατάστασης.**
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ` **ΕΚΘΕΣΕΙΣ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ`** **ΕΚΘΕΣΕΙΣ**
Άρθρο 117	**Άρθρο 117**
«1. Ουσιώδη προαπαιτούμενα για κάθε έκθεση είναι α) να συντάσσεται όταν γίνεται η πράξη με την παρουσία όσων συμπράττουν,	1. Ουσιώδη προαπαιτούμενα για κάθε έκθεση είναι: α) να συντάσσεται όταν γίνεται η πράξη με

β) να αναφέρει τον τόπο και το χρόνο που γίνεται η πράξη, το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο και την κατοικία κάθε προσώπου που είναι παρόν, γ) να διαβάζεται στους παρόντες διαδίκους και στα άλλα πρόσωπα που συμπράττουν και να επιβεβαιώνεται από αυτούς, δ) να υπογράφεται από το δικαστή ή δικαστικό υπάλληλο που τη συνέταξε, από το γραμματέα που συνέπραξε, από τους παρόντες διαδίκους και τα άλλα πρόσωπα που συνέπραξαν ή να αναφέρεται η άρνηση ή η αδυναμία τους να υπογράψουν. 2. Η σύνταξη της έκθεσης μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα.» *** Το άρθρο 117 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 8 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. *** Βλ. σχετ. και ΠΔ 150/2013,ΦΕΚ Α 234/1.11.2013 "Ηλεκτρονική κατάθεση προτάσεων και σχετικών εγγράφων (αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων) ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων".	την παρουσία όσων συμπράττουν, β) να αναφέρει τον τόπο και το χρόνο που γίνεται η πράξη, το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο, την κατοικία, **τη διεύθυνση, καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου** κάθε προσώπου που είναι παρόν, γ) να διαβάζεται στους παρόντες διαδίκους και στα άλλα πρόσωπα που συμπράττουν και να επιβεβαιώνεται από αυτούς, δ) να υπογράφεται από το δικαστή ή δικαστικό υπάλληλο που τη συνέταξε, από το γραμματέα που συνέπραξε, από τους παρόντες διαδίκους και τα άλλα πρόσωπα που συνέπραξαν ή να αναφέρεται η άρνηση ή η αδυναμία τους να υπογράψουν. 2. Η σύνταξη της έκθεσης μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ` **ΔΙΚΟΓΡΑΦΑ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ`** **ΔΙΚΟΓΡΑΦΑ**
Άρθρο 118	**Άρθρο 118**
Τα δικόγραφα που επιδίδονται από ένα διάδικο σε άλλον ή υποβάλλονται στο δικαστήριο πρέπει να αναφέρουν 1) το δικαστήριο ή το δικαστή, ενώπιον του οποίου διεξάγεται η δίκη ή η διαδικαστική πράξη, 2) το είδος του δικογράφου, 3) το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο και την κατοικία όλων των διαδίκων και των νόμιμων αντιπροσώπων τους και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, την επωνυμία και την έδρα τους, 4) το αντικείμενο του δικογράφου, κατά τρόπο σαφή, ορισμένο και ευσύνοπτο και 5) τη χρονολογία και την υπογραφή του διαδίκου ή του νομίμου αντιπροσώπου ή του δικαστικού πληρεξουσίου του και, όταν είναι υποχρεωτική η παράσταση με δικηγόρο, την υπογραφή του δικηγόρου.	Τα δικόγραφα που επιδίδονται από ένα διάδικο σε άλλον ή υποβάλλονται στο δικαστήριο πρέπει να αναφέρουν: 1) το δικαστήριο ή το δικαστή, ενώπιον του οποίου διεξάγεται η δίκη ή η διαδικαστική πράξη, 2) το είδος του δικογράφου, 3) το όνομα, το επώνυμο, το πατρώνυμο, την κατοικία **και τη διεύθυνση** όλων των διαδίκων και των νόμιμων αντιπροσώπων τους, **καθώς και τον αριθμό φορολογικού μητρώου του διαδίκου που επιδίδει ή υποβάλλει το δικόγραφο** και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, την επωνυμία, **τη διεύθυνση της έδρας τους, καθώς και τον αριθμό του φορολογικού μητρώου τους.** 4) το αντικείμενο του δικογράφου, κατά τρόπο σαφή, ορισμένο και ευσύνοπτο και 5) τη χρονολογία και την υπογραφή του διαδίκου ή του νομίμου αντιπροσώπου ή του

	δικαστικού πληρεξουσίου του και, όταν είναι υποχρεωτική η παράσταση με δικηγόρο, την υπογραφή του δικηγόρου.
Άρθρο 119	**Άρθρο 119**
1. Τα δικόγραφα της αγωγής, της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης, της αναίρεσης, της Αναψηλάφησης, της τριτανακοπής, της ανακοπής εναντίον εξώδικων και δικαστικών πράξεων, της κύριας και πρόσθετης παρέμβασης, της ανακοίνωσης και της προσεπίκλησης πρέπει να περιέχουν, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρον 118, και ακριβή καθορισμό της διεύθυνσης, και ιδίως οδό και αριθμό της κατοικίας ή του γραφείου ή του καταστήματος του διαδίκου που ενεργεί τη διαδικαστική πράξη, του νόμιμου αντιπροσώπου του και του δικαστικού πληρεξουσίου του.	1. Τα δικόγραφα της αγωγής, της ανακοπής ερημοδικίας, της έφεσης, της αναίρεσης, της αναψηλάφησης, της τριτανακοπής, της ανακοπής εναντίον εξώδικων και δικαστικών πράξεων, της κύριας και πρόσθετης παρέμβασης, της ανακοίνωσης και της προσεπίκλησης πρέπει να περιέχουν, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρον 118, και ακριβή καθορισμό της διεύθυνσης, και ιδίως οδό και αριθμό της κατοικίας ή του γραφείου ή του καταστήματος του διαδίκου που ενεργεί τη διαδικαστική πράξη, του νόμιμου αντιπροσώπου του και του δικαστικού πληρεξουσίου του. **Τα δικόγραφα περιέχουν επίσης τις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των πληρεξούσιων δικηγόρων.**
2. Η διάταξη της παραγράφου 1 εφαρμόζεται και στο δικόγραφο της δήλωσης για την εκούσια επανάληψη της δίκης, καθώς και στις προτάσεις που υποβάλλονται για πρώτη φορά σε κάθε δικαστήριο, εφόσον ο διάδικος δεν είχε κοινοποιήσει δικόγραφο από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 1.	2. Η διάταξη της παραγράφου 1 εφαρμόζεται και στο δικόγραφο της δήλωσης για την εκούσια επανάληψη της δίκης, καθώς και στις προτάσεις που υποβάλλονται για πρώτη φορά σε κάθε δικαστήριο, εφόσον ο διάδικος δεν είχε κοινοποιήσει δικόγραφο από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης πρέπει να γνωστοποιείται με τα δικόγραφα που κοινοποιεί ο ένας διάδικος στον άλλο ή με τις προτάσεις ή με χωριστό δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί η υπόθεση, επισυνάπτεται στη δικογραφία και κοινοποιείται στον αντίδικο.	3. Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης πρέπει να γνωστοποιείται με τα δικόγραφα που κοινοποιεί ο ένας διάδικος στον άλλο ή με τις προτάσεις ή με χωριστό δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί η υπόθεση, επισυνάπτεται στη δικογραφία και κοινοποιείται στον αντίδικο.
«4. Τα δικόγραφα είναι δυνατόν να υποβάλλονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 του προεδρικού διατάγματος 150/2001 (Α` 125). Το δικόγραφο που έχει υποβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική Απόδειξη, που θα φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την άνω έννοια και θα περιέχει και την έκθεση	4. **Τα δικόγραφα κάθε φύσεως**, είναι δυνατό να υποβάλλονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 του προεδρικού διατάγματος 150/2001 (Α` 125). **Κατά τον ίδιο τρόπο είναι δυνατό να υποβάλλονται και τα επικαλούμενα με τις προτάσεις αποδεικτικά μέσα.** Το δικόγραφο που έχει υποβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκε, εφόσον επιστραφεί στον

κατάθεσης.» *** Η παράγραφος 4 προστέθηκε με το άρθρο 9 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.Με το άρθρο 72 παρ.7 του αυτού νόμου ορίζεται ότι "Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 119 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα τεθεί σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο θα ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται". *** Βλ. ΠΔ 150/2013,ΦΕΚ Α 234/1.11.2013 "Ηλεκτρονική κατάθεση προτάσεων και σχετικών εγγράφων (αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων) ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων".	αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη, που θα φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την άνω έννοια και θα περιέχει και την έκθεση κατάθεσης.
Άρθρο 120 Η επίδοση εγγράφου που αφορά την εκκρεμή δίκη, καθώς και η επίδοση της οριστικής απόφασης, που γίνεται στη διεύθυνση της κατοικίας ή του γραφείου ή του καταστήματος, η οποία είχε αναφερθεί σύμφωνα με το άρθρον 119, είναι έγκυρη, ακόμη και αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν είχε ή δεν έχει πια εκεί την κατοικία ή το γραφείο ή το κατάστημά του.	**Άρθρο 120** Η επίδοση εγγράφου που αφορά την εκκρεμή δίκη, καθώς και η επίδοση της οριστικής απόφασης, που γίνεται στη διεύθυνση της κατοικίας ή του γραφείου ή του καταστήματος, η οποία είχε αναφερθεί σύμφωνα με το άρθρον 119, είναι έγκυρη, ακόμη και αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν είχε ή δεν έχει πια εκεί την κατοικία ή το γραφείο ή το κατάστημά του.
Άρθρο 121 Αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 119, επιτρέπεται να γίνουν όλες οι επιδόσεις στον αντίκλητο, ακόμη και εκείνες που πρέπει να γίνουν στον ίδιο το διάδικο. Αν δεν υπάρχει Αντίκλητος ή υπάρχει αλλά είναι άγνωστη η διεύθυνσή του, καθώς και του διαδίκου, οι επιδόσεις αυτές μπορεί να γίνουν στη γραμματεία του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου διεξάγεται η δίκη. Για την κρίση αν είναι άγνωστη η διεύθυνση του διαδίκου ή του αντικλήτου, όταν υπάρχει αρκεί και απλή Πιθανολόγηση.	**Άρθρο 121** Αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 119, επιτρέπεται να γίνουν όλες οι επιδόσεις στον αντίκλητο, ακόμη και εκείνες που πρέπει να γίνουν στον ίδιο το διάδικο. Αν δεν υπάρχει αντίκλητος ή υπάρχει αλλά είναι άγνωστη η διεύθυνσή του, καθώς και του διαδίκου, οι επιδόσεις αυτές μπορεί να γίνουν στη γραμματεία του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου διεξάγεται η δίκη. Για την κρίση αν είναι άγνωστη η διεύθυνση του διαδίκου ή του αντικλήτου, όταν υπάρχει αρκεί και απλή πιθανολόγηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ' **ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ** **Άρθρο 122** 1. Η επίδοση κάθε εγγράφου γίνεται με δικαστικό επιμελητή διορισμένο στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία ή τη διαμονή του, όταν γίνεται η επίδοση, εκείνος προς τον οποίο αυτή απευθύνεται. «2. Οι επιδόσεις που γίνονται με την επιμέλεια του δικαστηρίου μπορούν να γίνουν και από ποινικό κλητήρα της περιφέρειας ή από όργανο της ελληνικής αστυνομίας ή της δασοφυλακής, ή από το γραμματέα του δήμου. 3. Αν δεν υπάρχει δικαστικός επιμελητής στον τόπο της επίδοσης ή αν κατά την κρίση του εισαγγελέα πρωτοδικών ή του ειρηνοδίκη της περιφέρειας όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση είναι δύσκολη η μετάβαση του δικαστικού επιμελητή στον τόπο αυτόν, η επίδοση μπορεί να γίνει και από ποινικό κλητήρα της περιφέρειας ή από όργανο της ελληνικής αστυνομίας ή της δασοφυλακής ή από τον γραμματέα του δήμου που ορίζεται από τον προαναφερόμενο εισαγγελέα η ειρηνοδίκη.» *** Οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 10 παρ.1 Ν.3994/2011,ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. 4. Με διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μπορεί να καθιερωθεί και η επίδοση με το ταχυδρομείο ή με τηλεγράφημα ή τηλέφωνο, όλων ή μερικών από τα προαναφερόμενα έγγραφα και παράλληλα να οριστεί ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται και θα αποδεικνύεται η επίδοση. «5. Τα δικόγραφα είναι δυνατόν να επιδίδονται, σύμφωνα με την παράγραφο 1, και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 του προεδρικού διατάγματος 150/2001. Το δικόγραφο που έχει επιδοθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι επιδόθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από τον παραλήπτη ηλεκτρονική Απόδειξη, που θα φέρει προηγμένη ηλεκτρονική	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ'** **ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ** **Άρθρο 122** 1. Η επίδοση κάθε εγγράφου γίνεται με δικαστικό επιμελητή διορισμένο στο δικαστήριο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την κατοικία ή τη διαμονή του, όταν γίνεται η επίδοση, εκείνος προς τον οποίο αυτή απευθύνεται. 2. Οι επιδόσεις που γίνονται με την επιμέλεια του δικαστηρίου μπορούν να γίνουν και από ποινικό κλητήρα της περιφέρειας ή από όργανο της ελληνικής αστυνομίας ή της δασοφυλακής, ή από το γραμματέα του δήμου. 3. Αν δεν υπάρχει δικαστικός επιμελητής στον τόπο της επίδοσης ή αν κατά την κρίση του εισαγγελέα πρωτοδικών ή του ειρηνοδίκη της περιφέρειας όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση είναι δύσκολη η μετάβαση του δικαστικού επιμελητή στον τόπο αυτόν, η επίδοση μπορεί να γίνει και από ποινικό κλητήρα της περιφέρειας ή από όργανο της ελληνικής αστυνομίας ή της δασοφυλακής ή από τον γραμματέα του δήμου που ορίζεται από τον προαναφερόμενο εισαγγελέα η ειρηνοδίκη. 4. Με διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μπορεί να καθιερωθεί και η επίδοση με το ταχυδρομείο ή με τηλεγράφημα ή τηλέφωνο, όλων ή μερικών από τα προαναφερόμενα έγγραφα και παράλληλα να οριστεί ο τρόπος με τον οποίο θα γίνεται και θα αποδεικνύεται η επίδοση. 5. Τα δικόγραφα είναι δυνατόν να επιδίδονται, σύμφωνα με την παράγραφο 1, και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 του προεδρικού διατάγματος 150/2001. Το δικόγραφο που έχει επιδοθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι επιδόθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από τον παραλήπτη ηλεκτρονική απόδειξη, που θα φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την άνω έννοια και θα ισχύει ως έκθεση επίδοσης.

υπογραφή, κατά την άνω έννοια και θα ισχύει ως έκθεση επίδοσης.» *** Η παράγραφος 5 προστέθηκε με το άρθρο 10 παρ.2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.Με το άρθρο 72 παρ.10-11 του αυτού νόμου ορίζεται ότι "10.Η διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 122 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα τεθεί σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο θα ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται. 11. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προσδιορίζεται ειδικότερα ο τρόπος καταβολής και είσπραξης τελών και ενσήμων για τα δικόγραφα που κατατίθενται και επιδίδονται ηλεκτρονικά".	
Άρθρο 123 1.Η επίδοση γίνεται με την επιμέλεια του διαδίκου ύστερα από παραγγελία που δίνεται είτε από τον ίδιο ή τον πληρεξούσιό του, είτε με αίτησή τους, από τον αρμόδιο δικαστή, και προκειμένου για πολυμελή δικαστήρια από τον πρόεδρό τους. 2. Η Παραγγελία για επίδοση δίνεται εγγράφως κάτω από το έγγραφο που επιδίδεται.	**Άρθρο 123** 1. Η επίδοση γίνεται με την επιμέλεια του διαδίκου ύστερα από παραγγελία που δίνεται είτε από τον ίδιο ή τον πληρεξούσιό του, είτε με αίτησή τους, από τον αρμόδιο δικαστή, και προκειμένου για πολυμελή δικαστήρια από τον πρόεδρό τους. 2. Η παραγγελία για επίδοση δίνεται εγγράφως κάτω από το έγγραφο που επιδίδεται.
Άρθρο 124 1. Η επίδοση επιτρέπεται οπουδήποτε βρεθεί το πρόσωπο προς το οποίο πρόκειται να γίνει. 2. Αν το πρόσωπο έχει στον τόπο όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση κατοικία, κατάστημα, γραφείο ή εργαστήριο, είτε μόνο του είτε με άλλον ή εργάζεται εκεί ως υπάλληλος, εργάτης ή υπηρέτης, η επίδοση σε άλλο μέρος δεν μπορεί να γίνει χωρίς τη συναίνεσή του. 3. Η επίδοση δεν επιτρέπεται να γίνει σε εκκλησία, την ώρα που γίνεται ιεροτελεστία ή άλλη θρησκευτική τελετή ή προσευχή, ούτε σε αίθουσα δικαστηρίου όταν αυτό	**Άρθρο 124** 1. Η επίδοση επιτρέπεται οπουδήποτε βρεθεί το πρόσωπο προς το οποίο πρόκειται να γίνει. 2. Αν το πρόσωπο έχει στον τόπο όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση κατοικία, κατάστημα, γραφείο ή εργαστήριο, είτε μόνο του είτε με άλλον ή εργάζεται εκεί ως υπάλληλος, εργάτης ή υπηρέτης, η επίδοση σε άλλο μέρος δεν μπορεί να γίνει χωρίς τη συναίνεσή του. 3. Η επίδοση δεν επιτρέπεται να γίνει σε εκκλησία, την ώρα που γίνεται ιεροτελεστία ή άλλη θρησκευτική τελετή ή προσευχή, ούτε σε αίθουσα δικαστηρίου όταν αυτό

συνεδριάζει.	συνεδριάζει.
Άρθρο 125	**Άρθρο 125**
«1. Η επίδοση δεν επιτρέπεται να γίνει νύχτα, Σάββατο ή Κυριακή ή άλλη εορτή που ορίζεται από το νόμο ως αργία, χωρίς να συναινεί ο παραλήπτης ή χωρίς άδεια του αρμόδιου δικαστή στον οποίο εκκρεμεί η υπόθεση και, αν πρόκειται για πολυμελή δικαστήρια, του προέδρου τους. Αν δεν εκκρεμεί δίκη, η άδεια δίνεται από τον ειρηνοδίκη, στην περιφέρεια του οποίου πρόκειται να γίνει η επίδοση.» *** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 11 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. 2. Η νύχτα θεωρείται ότι διαρκεί από τις 7 το βράδυ ως τις 7 το πρωί. 3. Η άδεια που δίνεται στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 πρέπει να σημειώνεται στο έγγραφο που επιδίδεται και στην έκθεση της επίδοσης .	1. Η επίδοση δεν επιτρέπεται να γίνει νύχτα, Σάββατο ή Κυριακή ή άλλη εορτή που ορίζεται από το νόμο ως αργία, χωρίς να συναινεί ο παραλήπτης ή χωρίς άδεια του αρμόδιου δικαστή στον οποίο εκκρεμεί η υπόθεση και, αν πρόκειται για πολυμελή δικαστήρια, του προέδρου τους. Αν δεν εκκρεμεί δίκη, η άδεια δίνεται από τον ειρηνοδίκη, στην περιφέρεια του οποίου πρόκειται να γίνει η επίδοση. 2. Η νύχτα θεωρείται ότι διαρκεί από τις 7 το βράδυ ως τις 7 το πρωί. 3. Η άδεια που δίνεται στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 πρέπει να σημειώνεται στο έγγραφο που επιδίδεται και στην έκθεση της επίδοσης.
Άρθρο 126	**Άρθρο 126**
1. Η επίδοση γίνεται α) προσωπικά σε εκείνον στον οποίο απευθύνεται το έγγραφο, β) για πρόσωπα που δεν έχουν ικανότητα δικαστικής παράστασης, στο νόμιμο αντιπρόσωπό τους, (γ) για πρόσωπα που πάσχουν από πνευματική ασθένεια, χωρίς να έχουν κηρυχθεί σε απαγόρευση, στον προσωρινό διαχειριστή, εφόσον έχει διοριστεί), δ) για νομικά πρόσωπα ή άλλες ενώσεις προσώπων, στον εκπρόσωπό τους, σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό, ε) για το δημόσιο, σε εκείνους που το εκπροσωπούν σύμφωνα με το νόμο. *** Η άνω περ.γ` διαγράφηκε με το άρθρο 33 Ν.2447/1996 (Α 278). 2. Αν υπάρχουν περισσότεροι νόμιμοι αντιπρόσωποι, αρκεί η επίδοση σε έναν από αυτούς.	**1. Η επίδοση γίνεται α) προσωπικά σε εκείνον στον οποίο απευθύνεται το έγγραφο, β) για πρόσωπα που δεν έχουν ικανότητα δικαστικής παράστασης, στο νόμιμο αντιπρόσωπό τους, γ) για νομικά πρόσωπα ή άλλες ενώσεις προσώπων, στον εκπρόσωπό τους, σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό, δ) για το δημόσιο, σε εκείνους που το εκπροσωπούν σύμφωνα με το νόμο.** 2. Αν υπάρχουν περισσότεροι νόμιμοι αντιπρόσωποι, αρκεί η επίδοση σε έναν από αυτούς.
Άρθρο 127	**Άρθρο 127**
1. Η επίδοση συνίσταται στην παράδοση	1. Η επίδοση συνίσταται στην παράδοση του

του εγγράφου στα χέρια του προσώπου προς το οποίο γίνεται. 2. Αν η επίδοση γίνεται στο νόμιμο αντιπρόσωπο περισσότερων ανίκανων προσώπων ή στον αντίκλητο περισσοτέρων, αρκεί να του παραδοθεί ένα μόνο αντίγραφο ή πρωτότυπο του εγγράφου που πρέπει να επιδοθεί.	εγγράφου στα χέρια του προσώπου προς το οποίο γίνεται. 2. Αν η επίδοση γίνεται στο νόμιμο αντιπρόσωπο περισσότερων ανίκανων προσώπων ή στον αντίκλητο περισσοτέρων, αρκεί να του παραδοθεί ένα μόνο αντίγραφο ή πρωτότυπο του εγγράφου που πρέπει να επιδοθεί.
Άρθρο 128	**Άρθρο 128**
«1. Αν ο παραλήπτης δεν βρίσκεται στην κατοικία του, το έγγραφο παραδίδεται σε έναν από τους ενήλικους συγγενείς ή υπηρέτες που συνοικούν μαζί του. Αν απουσιάζουν ή δεν υπάρχουν και αυτοί, η παράδοση γίνεται σε έναν από τους άλλους ενήλικους συνοίκους που έχουν συνείδηση των πράξεων τους και δεν συμμετέχουν στη δίκη ως αντίδικοι του ενδιαφερομένου.» *** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 12 παρ.1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	1. **Αν ο παραλήπτης δεν βρίσκεται στην κατοικία του, το έγγραφο παραδίδεται σε έναν από τους ενήλικους συνοίκους του, που έχουν συνείδηση των πράξεών τους και δεν συμμετέχουν στη δίκη ως αντίδικοί του.**
2. Κατοικία με την έννοια της παραγράφου 1, είναι το σπίτι ή το διαμέρισμα που είναι προορισμένο για διημέρευση ή διανυκτέρευση του παραλήπτη, ακόμη και αν για πολύ μικρό διάστημα δεν χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτό. 3. Σύνοικοι θεωρούνται εκείνοι που διαμένουν στο ίδιο διαμέρισμα, οι θυρωροί πολυκατοικιών και τα μέλη της οικογενείας τους, που συνοικούν μαζί τους, οι διευθυντές ξενοδοχείων και οικοτροφείων, καθώς και το υπηρετικό και υπαλληλικό προσωπικό τους, όχι όμως οι ένοικοι άλλου διαμερίσματος ή δωματίου της ίδιας κατοικίας. 4. Αν κανείς από όσους αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν βρίσκεται στην κατοικία, «α) το έγγραφο πρέπει να κολληθεί στην πόρτα της κατοικίας και σε ενσφράγιστο φάκελο, επί του οποίου θα υπάρχουν μόνο τα στοιχεία του δικαστικού επιμελητή και του προς όν η επίδοση, μπροστά σε ένα μάρτυρα. Σε περιπτώσεις πολυκατοικιών, οι οποίες είναι κλειστές και δεν είναι δυνατόν να κολληθεί το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας, η επικόλληση μπορεί να γίνεται κατά τα ανωτέρω και στην κεντρική είσοδο της πολυκατοικίας, β) το αργότερο την επομένη εργάσιμη ημέρα	2. Κατοικία με την έννοια της παραγράφου 1, είναι το σπίτι ή το διαμέρισμα που είναι προορισμένο για διημέρευση ή διανυκτέρευση του παραλήπτη, ακόμη και αν για πολύ μικρό διάστημα δεν χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτό. 3. Σύνοικοι θεωρούνται εκείνοι που διαμένουν στο ίδιο διαμέρισμα, οι θυρωροί πολυκατοικιών και τα μέλη της οικογενείας τους, που συνοικούν μαζί τους, οι διευθυντές ξενοδοχείων και οικοτροφείων, καθώς και το υπηρετικό και υπαλληλικό προσωπικό τους, όχι όμως οι ένοικοι άλλου διαμερίσματος ή δωματίου της ίδιας κατοικίας. 4. Αν κανείς από όσους αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν βρίσκεται στην κατοικία, α) το έγγραφο πρέπει να κολληθεί στην πόρτα της κατοικίας και σε ενσφράγιστο φάκελο, επί του οποίου θα υπάρχουν μόνο τα στοιχεία του δικαστικού επιμελητή και του προς όν η επίδοση, μπροστά σε ένα μάρτυρα. Σε περιπτώσεις πολυκατοικιών, οι οποίες είναι κλειστές και δεν είναι δυνατόν να κολληθεί το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας, η επικόλληση μπορεί να γίνεται κατά τα ανωτέρω και στην κεντρική είσοδο της πολυκατοικίας, β) το αργότερο την επομένη εργάσιμη ημέρα

μετά τη θυροκόλληση, αντίγραφο του εγγράφου, που συντάσσεται ατελώς, πρέπει να παραδοθεί στα χέρια του προϊσταμένου του αστυνομικού τμήματος ή σταθμού της περιφέρειας της κατοικίας και αν λείπει ο προϊστάμενος, στον αξιωματικό ή υπαξιωματικό υπηρεσίας ή στο σκοπό του αστυνομικού καταστήματος. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις η παράδοση βεβαιώνεται με Απόδειξη που συντάσσεται ατελώς κάτω από την έκθεση της επίδοσης που αναφέρεται στο άρθρο 140 παράγραφος 1. Η Απόδειξη αυτή πρέπει να αναφέρει την ημερομηνία που έγινε η παράδοση, και το ονοματεπώνυμο, καθώς και την ιδιότητα εκείνου που παρέλαβε το αντίγραφο, ο οποίος υπογράφει την Απόδειξη και τη σφραγίζει με την υπηρεσιακή σφραγίδα. Το αντίγραφο που παραδόθηκε φυλάγεται σε ιδιαίτερο φάκελο στο υπηρεσιακό γραφείο, όπου υπηρετεί εκείνος που το παρέλαβε, γ) το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την παράδοση, σύμφωνα με την περίπτωση β`, εκείνος που ενήργησε την επίδοση του εγγράφου πρέπει να ταχυδρομήσει σε εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται η επίδοση έγγραφη ειδοποίηση στην οποία πρέπει να αναφέρεται το είδος του εγγράφου που επιδόθηκε, η διεύθυνση της κατοικίας, όπου έγινε η θυροκόλληση του, η ημερομηνία της θυροκόλλησης, η αρχή στην οποία παραδόθηκε το αντίγραφο, καθώς και η ημερομηνία της παράδοσης. Η ειδοποίηση ταχυδρομείται με έξοδα εκείνου που ζητεί να γίνει η επίδοση. Το γεγονός ότι ταχυδρομήθηκε η ειδοποίηση βεβαιώνεται με Απόδειξη, την οποία συντάσσει και υπογράφει ατελώς, κάτω από την επιδοτήρια έκθεση της παραγράφου 1 του άρθρου 140, εκείνος που ενεργεί την επίδοση. Η βεβαίωση πρέπει να αναφέρει το ταχυδρομικό γραφείο, με το οποίο έστειλε την ειδοποίηση, και τον υπάλληλο που την παρέλαβε, ο οποίος προσυπογράφει τη βεβαίωση. Υστερα από προφορική αίτηση του παραλήπτη, η αρχή στην οποία είχε παραδοθεί το αντίγραφο, σύμφωνα με την άνω περίπτωση β` του παρόντος, του το παραδίδει, με έγγραφη Απόδειξη που συντάσσεται ατελώς.» *** Οι περιπτώσεις α` β` και γ` της παραγράφου 4 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 12 παρ.2 Ν.3994/2011,ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	μετά τη θυροκόλληση, αντίγραφο του εγγράφου, που συντάσσεται ατελώς, πρέπει να παραδοθεί στα χέρια του προϊσταμένου του αστυνομικού τμήματος ή σταθμού της περιφέρειας της κατοικίας και αν λείπει ο προϊστάμενος, στον αξιωματικό ή υπαξιωματικό υπηρεσίας ή στο σκοπό του αστυνομικού καταστήματος. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις η παράδοση βεβαιώνεται με απόδειξη που συντάσσεται ατελώς κάτω από την έκθεση της επίδοσης που αναφέρεται στο άρθρο 140 παράγραφος 1. Η απόδειξη αυτή πρέπει να αναφέρει την ημερομηνία που έγινε η παράδοση, και το ονοματεπώνυμο, καθώς και την ιδιότητα εκείνου που παρέλαβε το αντίγραφο, ο οποίος υπογράφει την απόδειξη και τη σφραγίζει με την υπηρεσιακή σφραγίδα. Το αντίγραφο που παραδόθηκε φυλάγεται σε ιδιαίτερο φάκελο στο υπηρεσιακό γραφείο, όπου υπηρετεί εκείνος που το παρέλαβε, γ) το αργότερο την επόμενη εργάσιμη ημέρα από την παράδοση, σύμφωνα με την περίπτωση β`, εκείνος που ενήργησε την επίδοση του εγγράφου πρέπει να ταχυδρομήσει σε εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται η επίδοση έγγραφη ειδοποίηση στην οποία πρέπει να αναφέρεται το είδος του εγγράφου που επιδόθηκε, η διεύθυνση της κατοικίας, όπου έγινε η θυροκόλληση του, η ημερομηνία της θυροκόλλησης, η αρχή στην οποία παραδόθηκε το αντίγραφο, καθώς και η ημερομηνία της παράδοσης. Η ειδοποίηση ταχυδρομείται με έξοδα εκείνου που ζητεί να γίνει η επίδοση. Το γεγονός ότι ταχυδρομήθηκε η ειδοποίηση βεβαιώνεται με Απόδειξη, την οποία συντάσσει και υπογράφει ατελώς, κάτω από την επιδοτήρια έκθεση της παραγράφου 1 του άρθρου 140, εκείνος που ενεργεί την επίδοση. Η βεβαίωση πρέπει να αναφέρει το ταχυδρομικό γραφείο, με το οποίο έστειλε την ειδοποίηση, και τον υπάλληλο που την παρέλαβε, ο οποίος προσυπογράφει τη βεβαίωση. Ύστερα από προφορική αίτηση του παραλήπτη, η αρχή στην οποία είχε παραδοθεί το αντίγραφο, σύμφωνα με την άνω περίπτωση β` του παρόντος, του το παραδίδει, με έγγραφη Απόδειξη που συντάσσεται ατελώς.

Άρθρο 129	**Άρθρο 129**
1. Αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν βρίσκεται στο κατάστημα, το γραφείο ή το εργαστήριο, που προβλέπει το άρθρο 124 παράγραφος 2, το έγγραφο παραδίδεται στα χέρια του διευθυντή του καταστήματος, του γραφείου, ή του εργαστηρίου ή σε έναν από τους συνεταίρους, συνεργάτες, υπαλλήλους ή υπηρέτες, εφόσον έχουν συνείδηση των πράξεών τους και δεν συμμετέχουν στη δίκη ως αντίδικοι του παραλήπτη της επίδοσης.	1. Αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν βρίσκεται στο κατάστημα, το γραφείο ή το εργαστήριο, που προβλέπει το άρθρο 124 παράγραφος 2, το έγγραφο παραδίδεται στα χέρια του διευθυντή του καταστήματος, του γραφείου, ή του εργαστηρίου ή σε έναν από τους συνεταίρους, συνεργάτες, υπαλλήλους ή υπηρέτες, εφόσον έχουν συνείδηση των πράξεών τους και δεν συμμετέχουν στη δίκη ως αντίδικοι του παραλήπτη της επίδοσης.
2. Αν κανένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν βρίσκεται στο κατάστημα, στο γραφείο ή στο εργαστήριο, εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 128 παράγραφος 4.	2. Αν κανένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν βρίσκεται στο κατάστημα, στο γραφείο ή στο εργαστήριο, εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 128 παράγραφος 4.
Άρθρο 130	**Άρθρο 130**
1. Αν ο παραλήπτης της επίδοσης ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 128 και 129 αρνηθούν να παραλάβουν το έγγραφο ή να υπογράψουν την έκθεση της επίδοσης ή αν δεν μπορούν να την υπογράψουν, το όργανο της επίδοσης επικολλά το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας, του γραφείου, του καταστήματος ή του εργαστηρίου, μπροστά σε έναν μάρτυρα.	1. Αν ο παραλήπτης της επίδοσης ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 128 και 129 αρνηθούν να παραλάβουν το έγγραφο ή να υπογράψουν την έκθεση της επίδοσης ή αν δεν μπορούν να την υπογράψουν, το όργανο της επίδοσης επικολλά το έγγραφο στην πόρτα της κατοικίας, του γραφείου, του καταστήματος ή του εργαστηρίου, μπροστά σε έναν μάρτυρα.
«2. Αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν έχει κατοικία, γραφείο, κατάστημα ή εργαστήριο και είτε αρνείται να παραλάβει το έγγραφο είτε δεν μπορεί ή αρνείται να υπογράψει την έκθεση της επίδοσης και η άρνηση του παραλήπτη ή η αδυναμία του βεβαιώνεται και από ένα μάρτυρα που προσλαμβάνεται από το όργανο της επίδοσης για το σκοπό αυτόν, το έγγραφο παραδίδεται στα χέρια των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 128 παράγραφος 4 εδάφιο β`.»	2. Αν ο παραλήπτης της επίδοσης δεν έχει κατοικία, γραφείο, κατάστημα ή εργαστήριο και είτε αρνείται να παραλάβει το έγγραφο είτε δεν μπορεί ή αρνείται να υπογράψει την έκθεση της επίδοσης και η άρνηση του παραλήπτη ή η αδυναμία του βεβαιώνεται και από ένα μάρτυρα που προσλαμβάνεται από το όργανο της επίδοσης για το σκοπό αυτόν, το έγγραφο παραδίδεται στα χέρια των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 128 παράγραφος 4 εδάφιο β`.
*** Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 13 Ν.3994/2011,ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	
Άρθρο 131	**Άρθρο 131**

Αν ο παραλήπτης της επίδοσης νοσηλεύεται σε νοσοκομείο ή κρατείται σε φυλακή και δεν είναι δυνατή η επικοινωνία μαζί του, σύμφωνα με βεβαίωση της διεύθυνσης του νοσοκομείου ή της φυλακής, που σημειώνεται στην έκθεση της επίδοσης, η επίδοση μπορεί να γίνει στο διευθυντή του νοσοκομείου ή της φυλακής, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να παραδώσει το έγγραφο στα χέρια εκείνου προς τον οποίο γίνεται η επίδοση.	Αν ο παραλήπτης της επίδοσης νοσηλεύεται σε νοσοκομείο ή κρατείται σε φυλακή και δεν είναι δυνατή η επικοινωνία μαζί του, σύμφωνα με βεβαίωση της διεύθυνσης του νοσοκομείου ή της φυλακής, που σημειώνεται στην έκθεση της επίδοσης, η επίδοση μπορεί να γίνει στο διευθυντή του νοσοκομείου ή της φυλακής, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να παραδώσει το έγγραφο στα χέρια εκείνου προς τον οποίο γίνεται η επίδοση.
Άρθρο 132	**Άρθρο 132**
1. Αν εκείνος προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση υπηρετεί σε εμπορικό πλοίο που βρίσκεται σε ελληνικό λιμάνι, αν απουσιάζει ή αρνείται να παραλάβει το έγγραφο ή αρνείται ή δεν μπορεί να υπογράψει την έκθεση, η επίδοση γίνεται στον πλοίαρχο του πλοίου ή στον αναπληρωτή του και αν απουσιάζουν ή αρνούνται και αυτοί να το παραλάβουν, η επίδοση γίνεται στο λιμενάρχη, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει εκείνον προς τον οποίο γίνεται η επίδοση. 2. Αν εκείνος προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση υπηρετεί σε εμπορικό πλοίο που δεν βρίσκεται σε ελληνικό λιμάνι, η επίδοση γίνεται στην κατοικία του, σύμφωνα με το άρθρο 128 και αν δεν έχει κατοικία, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την επίδοση σε πρόσωπο άγνωστης διαμονής. Σε κάθε περίπτωση η επίδοση γίνεται και στα γραφεία του πλοιοκτήτη στην Ελλάδα, ή, διαφορετικά, στα γραφεία του πράκτορα του πλοίου σε ελληνικό λιμάνι, εφόσον υπάρχουν.	1. Αν εκείνος προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση υπηρετεί σε εμπορικό πλοίο που βρίσκεται σε ελληνικό λιμάνι, αν απουσιάζει ή αρνείται να παραλάβει το έγγραφο ή αρνείται ή δεν μπορεί να υπογράψει την έκθεση, η επίδοση γίνεται στον πλοίαρχο του πλοίου ή στον αναπληρωτή του και αν απουσιάζουν ή αρνούνται και αυτοί να το παραλάβουν, η επίδοση γίνεται στο λιμενάρχη, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει εκείνον προς τον οποίο γίνεται η επίδοση. 2. Αν εκείνος προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση υπηρετεί σε εμπορικό πλοίο που δεν βρίσκεται σε ελληνικό λιμάνι, η επίδοση γίνεται στην κατοικία του, σύμφωνα με το άρθρο 128 και αν δεν έχει κατοικία, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την επίδοση σε πρόσωπο άγνωστης διαμονής. Σε κάθε περίπτωση η επίδοση γίνεται και στα γραφεία του πλοιοκτήτη στην Ελλάδα, ή, διαφορετικά, στα γραφεία του πράκτορα του πλοίου σε ελληνικό λιμάνι, εφόσον υπάρχουν.
Άρθρο 133	**Άρθρο 133**
1. Για πρόσωπα που ανήκουν σε μία απο τις ακόλουθες κατηγορίες και βρίσκονται σε ενεργή υπηρεσία, αν δεν είναι δυνατή η επίδοση στους ίδιους ή στους συγγενείς ή υπηρέτες, που συνοικούν μαζί τους, γίνεται, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 128, καθώς και α) για εκείνους που	1. Για πρόσωπα που ανήκουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες και βρίσκονται σε ενεργή υπηρεσία, αν δεν είναι δυνατή η επίδοση στους ίδιους ή στους συγγενείς ή υπηρέτες, που συνοικούν μαζί τους, γίνεται, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 128, καθώς και α) για εκείνους που

υπηρετούν γενικά στις ένοπλες δυνάμεις της ξηράς, στο διοικητή της μονάδας ή του καταστήματος ή της υπηρεσίας, όπου ανήκει ο παραλήπτης της επίδοσης. Αν είναι άγνωστη η μονάδα, το κατάστημα ή η υπηρεσία, η επίδοση γίνεται στον αρχηγό του αντίστοιχου κλάδου, β) για αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και ναύτες του πολεμικού ναυτικού, στον αρχηγό του γενικού επιτελείου ναυτικού, γ) για αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και σμηνίτες της πολεμικής αεροπορίας, στον αρχηγό του γενικού επιτελείου αεροπορίας,δ) για αξιωματικούς και υπαξιωματικούς της αστυνομίας πόλεων, της χωροφυλακής και του λιμενικού σώματος, καθώς και για αστυφύλακες, χωροφύλακες και λιμενοφύλακες, στον προιστάμενο της υπηρεσίας τους, ε) για εκείνους που ανήκουν στο προσωπικό των φάρων, των φανών και των σηματοφόρων, στο λιμενάρχη της περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους. 2. Οι αναφερόμενοι στην παράγραφο 1 α` έως ε`, όταν λάβουν το έγγραφο, είναι υποχρεωμένοι να το στείλουν χωρίς υπαίτια καθυστέρηση σε εκείνον στον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση με το πιο γρήγορο και πιο ασφαλές μέσο.	υπηρετούν γενικά στις ένοπλες δυνάμεις της ξηράς, στο διοικητή της μονάδας ή του καταστήματος ή της υπηρεσίας, όπου ανήκει ο παραλήπτης της επίδοσης. Αν είναι άγνωστη η μονάδα, το κατάστημα ή η υπηρεσία, η επίδοση γίνεται στον αρχηγό του αντίστοιχου κλάδου, β) για αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και ναύτες του πολεμικού ναυτικού, στον αρχηγό του γενικού επιτελείου ναυτικού, γ) για αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και σμηνίτες της πολεμικής αεροπορίας, στον αρχηγό του γενικού επιτελείου αεροπορίας, δ) για αξιωματικούς και υπαξιωματικούς της αστυνομίας πόλεων, της χωροφυλακής και του λιμενικού σώματος, καθώς και για αστυφύλακες, χωροφύλακες και λιμενοφύλακες, στον προϊστάμενο της υπηρεσίας τους, ε) για εκείνους που ανήκουν στο προσωπικό των φάρων, των φανών και των σηματοφόρων, στο λιμενάρχη της περιφέρειας, όπου ασκούν τα καθήκοντά τους. 2. Οι αναφερόμενοι στην παράγραφο 1 α` έως ε`, όταν λάβουν το έγγραφο, είναι υποχρεωμένοι να το στείλουν χωρίς υπαίτια καθυστέρηση σε εκείνον στον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση με το πιο γρήγορο και πιο ασφαλές μέσο.
Άρθρο 134 1. Αν το πρόσωπο στο οποίο γίνεται η επίδοση διαμένει ή έχει την έδρα του στο εξωτερικό, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη ή σ` αυτό που εξέδωσε την επιδοδόμενη απόφαση και για δίκες στο ειρηνοδικείο, στον εισαγγελέα του πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το ειρηνοδικείο. Για έγγραφα που αφορούν την εκτέλεση, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών, στην περιφέρεια του οποίου γίνεται η εκτέλεση, και για εξώδικες πράξεις, στον εισαγγελέα της τελευταίας στο εσωτερικό κατοικίας ή γνωστής διαμονής του παραλήπτη της επίδοσης και αν δεν υπάρχει κατοικία ή γνωστή διαμονή στο εσωτερικό, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών της πρωτεύουσας. 2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 η	**Άρθρο 134** 1. Αν το πρόσωπο στο οποίο γίνεται η επίδοση διαμένει ή έχει την έδρα του στο εξωτερικό, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη ή σ' αυτό που εξέδωσε την επιδιδόμενη απόφαση και για δίκες στο ειρηνοδικείο, στον εισαγγελέα του πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται το ειρηνοδικείο. Για έγγραφα που αφορούν την εκτέλεση, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών, στην περιφέρεια του οποίου γίνεται η εκτέλεση, και για εξώδικες πράξεις, στον εισαγγελέα της τελευταίας στο εσωτερικό κατοικίας ή γνωστής διαμονής του παραλήπτη της επίδοσης και αν δεν υπάρχει κατοικία ή γνωστή διαμονή στο εσωτερικό, η επίδοση γίνεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών της πρωτεύουσας.

Παραγγελία για επίδοση πρέπει να περιέχει με ακρίβεια τον τόπο και τη διεύθυνση του παραλήπτη της επίδοσης. 3. Ο εισαγγελέας, όταν παραλάβει το έγγραφο, οφείλει να το αποστείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον Υπουργό των Εξωτερικών, ο οποίος έχει την υποχρέωση να το διαβιβάσει σε εκείνον προς τον οποίο γίνεται η επίδοση.	2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 η Παραγγελία για επίδοση πρέπει να περιέχει με ακρίβεια τον τόπο και τη διεύθυνση του παραλήπτη της επίδοσης. 3. Ο εισαγγελέας, όταν παραλάβει το έγγραφο, οφείλει να το αποστείλει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στον Υπουργό των Εξωτερικών, ο οποίος έχει την υποχρέωση να το διαβιβάσει σε εκείνον προς τον οποίο γίνεται η επίδοση.
Άρθρο 135	**Άρθρο 135**
1. Αν είναι άγνωστος ο τόπος ή η ακριβής διεύθυνση διαμονής εκείνου προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 134 και συγχρόνως δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες, απο τις οποίες η μια πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα και η άλλη στην έδρα του δικαστηρίου, διαφορετικά και η άλλη πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα, ύστερα από υπόδειξη του εισαγγελέα στον οποίο γίνεται η επίδοση, περίληψη του δικογράφου που κοινοποιήθηκε. Η περίληψη συντάσσεται και υπογράφεται από εκείνον που ενεργεί την επίδοση και πρέπει να αναφέρει το ονοματεπώνυμο των διαδίκων, το είδος του δικογράφου που επιδόθηκε, το αίτημά του και, προκειμένου για απόφαση, το διατακτικό, το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη ή τον υπάλληλο που ενεργεί την εκτέλεση και, αν εκείνος προς τον οποίο γίνεται η επίδοση καλείται να εμφανιστεί ή να ενεργήσει ορισμένη πράξη, πρέπει να αναφέρεται ο τόπος και ο χρόνος εμφάνισης, καθώς και το είδος της πράξης. 2. Οποιος επισπεύδει την επίδοση σε πρόσωπο άγνωστης διαμονής, μπορεί να δημοσιεύσει σε εφημερίδες προσκλήσεις προς καθέναν που γνωρίζει τον τόπο και τη συγκεκριμένη διεύθυνση διαμονής εκείνου προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση, να ανακοινώσει ενυπογράφως τα στοιχεία αυτά με αναφορά της συγκεκριμένης διεύθυνσής του, στη γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών ή του πρωτοδικείου της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του. Ως προς τις εφημερίδες εφαρμόζεται ανάλογα η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού. Ο προσδιορισμός τους γίνεται από τον εισαγγελέα, που είναι αρμόδιος σύμφωνα με	1. Αν είναι άγνωστος ο τόπος ή η ακριβής διεύθυνση διαμονής εκείνου προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 134 και συγχρόνως δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες, από τις οποίες η μια πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα και η άλλη στην έδρα του δικαστηρίου, διαφορετικά και η άλλη πρέπει να εκδίδεται στην Αθήνα, ύστερα από υπόδειξη του εισαγγελέα στον οποίο γίνεται η επίδοση, περίληψη του δικογράφου που κοινοποιήθηκε. Η περίληψη συντάσσεται και υπογράφεται από εκείνον που ενεργεί την επίδοση και πρέπει να αναφέρει το ονοματεπώνυμο των διαδίκων, το είδος του δικογράφου που επιδόθηκε, το αίτημά του και, προκειμένου για απόφαση, το διατακτικό, το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη ή τον υπάλληλο που ενεργεί την εκτέλεση και, αν εκείνος προς τον οποίο γίνεται η επίδοση καλείται να εμφανιστεί ή να ενεργήσει ορισμένη πράξη, πρέπει να αναφέρεται ο τόπος και ο χρόνος εμφάνισης, καθώς και το είδος της πράξης. 2. Όποιος επισπεύδει την επίδοση σε πρόσωπο άγνωστης διαμονής, μπορεί να δημοσιεύσει σε εφημερίδες προσκλήσεις προς καθέναν που γνωρίζει τον τόπο και τη συγκεκριμένη διεύθυνση διαμονής εκείνου προς τον οποίο πρέπει να γίνει η επίδοση, να ανακοινώσει ενυπογράφως τα στοιχεία αυτά με αναφορά της συγκεκριμένης διεύθυνσής του, στη γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών ή του πρωτοδικείου της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του. Ως προς τις εφημερίδες εφαρμόζεται ανάλογα η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού. Ο προσδιορισμός τους γίνεται από τον εισαγγελέα, που είναι αρμόδιος σύμφωνα με

το άρθρ. 134 παράγραφος 1, ύστερα από αίτηση εκείνου που επισπεύδει την επίδοση. Οι δημοσιεύσεις γίνονται σε εμφανές μέρος των εφημερίδων και μάλιστα σε δύο φύλλα που απέχουν μεταξύ τους οκτώ ημέρες. Στις προσκλήσεις που δημοσιεύονται με τον τρόπο αυτόν δεν είναι απαραίτητο να αναφέρεται ο λόγος, για τον οποίο ζητούνται τα στοιχεία. Αν, ύστερα από οκτώ ημέρες μετά την τελευταία δημοσίευση, δεν φτάσει ανακοίνωση σε καμιά από τις γραμματείες αυτές, ισχύει το τεκμήριο ότι ο τόπος ή η συγκεκριμένη διεύθυνση διαμονής του παραλήπτη της επίδοσης είναι άγνωστα και η αντΑπόδειξη αποκλείεται. 3. Οι διαταξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις που το Υπουργείο Εξωτερικών βεβαιώσει ότι δεν είναι δυνατή η αποστολή του εγγράφου σε πρόσωπο που διαμένει ή εδρεύει στο εξωτερικό.	το άρθρ. 134 παράγραφος 1, ύστερα από αίτηση εκείνου που επισπεύδει την επίδοση. Οι δημοσιεύσεις γίνονται σε εμφανές μέρος των εφημερίδων και μάλιστα σε δύο φύλλα που απέχουν μεταξύ τους οκτώ ημέρες. Στις προσκλήσεις που δημοσιεύονται με τον τρόπο αυτόν δεν είναι απαραίτητο να αναφέρεται ο λόγος, για τον οποίο ζητούνται τα στοιχεία. Αν, ύστερα από οκτώ ημέρες μετά την τελευταία δημοσίευση, δεν φτάσει ανακοίνωση σε καμιά από τις γραμματείες αυτές, ισχύει το τεκμήριο ότι ο τόπος ή η συγκεκριμένη διεύθυνση διαμονής του παραλήπτη της επίδοσης είναι άγνωστα και η ανταπόδειξη αποκλείεται. 3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις που το Υπουργείο Εξωτερικών βεβαιώσει ότι δεν είναι δυνατή η αποστολή του εγγράφου σε πρόσωπο που διαμένει ή εδρεύει στο εξωτερικό.
Άρθρο 136 1. Η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε προκειμένου για τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 131 έως 134, μόλις παραδοθεί το έγγραφο στις αρχές ή τα πρόσωπα που ορίζονται εκεί, ανεξάρτητα από το χρόνο αποστολής και παραλαβής του, και για τα πρόσωπα άγνωστης διαμονής η επίδοση θεωρείται ότι ολοκληρώθηκε από τη δημοσίευση της περίληψης, σύμφωνα με το άρθρο 135 παράγραφος 1. 2. Στις επιδόσεις του άρθρου 128 παράγραφος 4 η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε με τη θυροκόλληση του εγγράφου στην πόρτα της κατοικίας εκείνου προς τον οποίο γίνεται η επίδοση, με την προυπόθεση, ότι έγιναν όσα ορίζονται στην παράγραφο αυτή με τα στοιχεία β` και γ`.	**Άρθρο 136** 1. Η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε προκειμένου για τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 131 έως 134, μόλις παραδοθεί το έγγραφο στις αρχές ή τα πρόσωπα που ορίζονται εκεί, ανεξάρτητα από το χρόνο αποστολής και παραλαβής του, και για τα πρόσωπα άγνωστης διαμονής η επίδοση θεωρείται ότι ολοκληρώθηκε από τη δημοσίευση της περίληψης, σύμφωνα με το άρθρο 135 παράγραφος 1. 2. Στις επιδόσεις του άρθρου 128 παράγραφος 4 η επίδοση θεωρείται ότι συντελέστηκε με τη θυροκόλληση του εγγράφου στην πόρτα της κατοικίας εκείνου προς τον οποίο γίνεται η επίδοση, με την προϋπόθεση, ότι έγιναν όσα ορίζονται στην παράγραφο αυτή με τα στοιχεία β` και γ`.
Άρθρο 137 Η επίδοση σε εκείνους που έχουν τη διαμονή ή την έδρα τους στο εξωτερικό μπορεί να γίνει και με τις διατυπώσεις του αλλοδαπού νόμου, από τα όργανα που αυτός ορίζει.	**Άρθρο 137** Η επίδοση σε εκείνους που έχουν τη διαμονή ή την έδρα τους στο εξωτερικό μπορεί να γίνει και με τις διατυπώσεις του αλλοδαπού νόμου, από τα όργανα που αυτός ορίζει.

Άρθρο 138	**Άρθρο 138**
Αν τα γραφεία ή καταστήματα που αναφέρονται στα άρθρα 128 παράγραφος 4, στοιχείο β`, 131, 132 και 133, είναι κλειστά ή οι αρχές ή τα πρόσωπα που αναφέρονται σ` αυτά αρνούνται να παραλάβουν το επιδιδόμενο έγγραφο ή να υπογράψουν την εκθεση της επίδοσης, όποιος ενεργεί την επίδοση συντάσσει σχετική έκθεση και παραδίδει το επιδιδόμενο έγγραφο στον εισαγγελέα πρωτοδικών, στην Αρμοδιότητα του οποίου ανήκει ο τόπος της επίδοσης, ο οποίος αποστέλλει το έγγραφο σε εκείνον που είχε αρνηθεί να το παραλάβει ή να υπογράψει την έκθεση. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται το άρθρο 136.	Αν τα γραφεία ή καταστήματα που αναφέρονται στα άρθρα 128 παράγραφος 4, στοιχείο β`, 131, 132 και 133, είναι κλειστά ή οι αρχές ή τα πρόσωπα που αναφέρονται σ` αυτά αρνούνται να παραλάβουν το επιδιδόμενο έγγραφο ή να υπογράψουν την έκθεση της επίδοσης, όποιος ενεργεί την επίδοση συντάσσει σχετική έκθεση και παραδίδει το επιδιδόμενο έγγραφο στον εισαγγελέα πρωτοδικών, στην Αρμοδιότητα του οποίου ανήκει ο τόπος της επίδοσης, ο οποίος αποστέλλει το έγγραφο σε εκείνον που είχε αρνηθεί να το παραλάβει ή να υπογράψει την έκθεση. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται το άρθρο 136.
Άρθρο 139	**Άρθρο 139**
1. Οποιος ενεργεί την επίδοση συντάσσει έκθεση, η οποία εκτός απο όσα απαιτεί το άρθρο 117, πρέπει να περιέχει και α) την Παραγγελία για επίδοση, β) σαφή καθορισμό του εγγράφου που επιδόθηκε και των προσώπων που αφορά, γ) μνεία της ημέρας και της ώρας της επίδοσης, δ) μνεία του προσώπου στο οποίο παραδόθηκε το έγγραφο και τον τρόπο που επιδόθηκε σε περίπτωση απουσίας ή αρνησης του παραληπτη ή των προσώπων που ορίζονται στα άρθρα 128 έως 135 και 138. 2. Η έκθεση υπογράφεται από εκείνον που ενεργεί την επίδοση, καθώς και από εκείνον που παραλαμβάνει το έγγραφο και σε περίπτωση άρνησης ή αδυναμίας του, υπογράφεται και από το μάρτυρα που είχε προσληφθεί για το σκοπό αυτόν. 3. Οποιος ενεργεί την επίδοση σημειώνει επάνω στο επιδιδόμενο έγγραφο την ημέρα και την ώρα της επίδοσης και υπογράφει. Η σημείωση αυτή αποτελεί Απόδειξη υπέρ εκείνου προς τον οποίο έγινε η επίδοση. Αν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην έκθεση της επίδοσης και στη σημείωση, υπερισχύει η έκθεση.	1. Όποιος ενεργεί την επίδοση συντάσσει έκθεση, η οποία εκτός από όσα απαιτεί το άρθρο 117, πρέπει να περιέχει και α) την Παραγγελία για επίδοση, β) σαφή καθορισμό του εγγράφου που επιδόθηκε και των προσώπων που αφορά, γ) μνεία της ημέρας και της ώρας της επίδοσης, δ) μνεία του προσώπου στο οποίο παραδόθηκε το έγγραφο και τον τρόπο που επιδόθηκε σε περίπτωση απουσίας ή άρνησης του παραλήπτη ή των προσώπων που ορίζονται στα άρθρα 128 έως 135 και 138. 2. Η έκθεση υπογράφεται από εκείνον που ενεργεί την επίδοση, καθώς και από εκείνον που παραλαμβάνει το έγγραφο και σε περίπτωση άρνησης ή αδυναμίας του, υπογράφεται και από το μάρτυρα που είχε προσληφθεί για το σκοπό αυτόν. 3. Όποιος ενεργεί την επίδοση σημειώνει επάνω στο επιδιδόμενο έγγραφο την ημέρα και την ώρα της επίδοσης και υπογράφει. Η σημείωση αυτή αποτελεί Απόδειξη υπέρ εκείνου προς τον οποίο έγινε η επίδοση. Αν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην έκθεση της επίδοσης και στη σημείωση, υπερισχύει η έκθεση.

Άρθρο 140	**Άρθρο 140**
1. Η έκθεση του άρθρου 139 συντάσσεται σε δύο πρωτότυπα, απο τα οποία το ένα παραδίδεται σε εκείνον που είχε δώσει την παραγγελία της επίδοσης, ενώ το άλλο ατελώς φυλάγεται απο το όργανο της επίδοσης. Για την επίδοση γίνεται περιληπτική σημείωση σε ειδικό βιβλίο που τηρεί το όργανο της επίδοσης.	1. Η έκθεση του άρθρου 139 συντάσσεται σε δύο πρωτότυπα, από τα οποία το ένα παραδίδεται σε εκείνον που είχε δώσει την παραγγελία της επίδοσης, ενώ το άλλο ατελώς φυλάγεται από το όργανο της επίδοσης. Για την επίδοση γίνεται περιληπτική σημείωση σε ειδικό βιβλίο που τηρεί το όργανο της επίδοσης.
2. Ο δικαστικός επιμελητής οφείλει να δίνει αντίγραφα από το πρωτότυπο που έχει στο αρχείο του, ύστερα από αίτησή τους, σε όποιον είχε δώσει την Παραγγελία για επίδοση και σε εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται και σε καθέναν που έχει έννομο συμφέρον, αν ο πρόεδρος πρωτοδικών της περιφέρειας, όπου έγινε η επίδοση, το εγκρίνει με σημείωσή του, επάνω στην αίτηση.	2. Ο δικαστικός επιμελητής οφείλει να δίνει αντίγραφα από το πρωτότυπο που έχει στο αρχείο του, ύστερα από αίτησή τους, σε όποιον είχε δώσει την Παραγγελία για επίδοση και σε εκείνον προς τον οποίο απευθύνεται και σε καθέναν που έχει έννομο συμφέρον, αν ο πρόεδρος πρωτοδικών της περιφέρειας, όπου έγινε η επίδοση, το εγκρίνει με σημείωσή του, επάνω στην αίτηση.
3. Αν η επίδοση έγινε από τα όργανα που αναφέρονται στο άρθρο 122 παράγραφοι 2 και 3, τα όργανα αυτά καταθέτουν το δεύτερο πρωτότυπο στο γραφείο του δήμου ή της κοινότητας, στην περιφέρεια του οποίου έγινε η επίδοση, όπου φυλάγεται σε ιδιαίτερο φάκελο, από τον οποίο ο αρμόδιος υπάλληλος του δήμου ή της κοινότητας εκδίδει τα αντίγραφα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο. Τα όργανα που αναφέρονται στο άρθρο 122 παράγραφοι 2 και 3 δεν τηρούν το ειδικό βιβλίο της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.	3. Αν η επίδοση έγινε από τα όργανα που αναφέρονται στο άρθρο 122 παράγραφοι 2 και 3, τα όργανα αυτά καταθέτουν το δεύτερο πρωτότυπο στο γραφείο του δήμου ή της κοινότητας, στην περιφέρεια του οποίου έγινε η επίδοση, όπου φυλάγεται σε ιδιαίτερο φάκελο, από τον οποίο ο αρμόδιος υπάλληλος του δήμου ή της κοινότητας εκδίδει τα αντίγραφα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο. Τα όργανα που αναφέρονται στο άρθρο 122 παράγραφοι 2 και 3 δεν τηρούν το ειδικό βιβλίο της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.
Άρθρο 141	**Άρθρο 141**
1. Στις περιπτώσεις που η επίδοση γίνεται αυτεπαγγέλτως την παραγγελία δίνει η γραμματεία η οποία οφείλει να επιβλέψει για την πραγματοποίηση της επίδοσης και να φροντίσει να αρθούν οι ενδεχόμενες ελλείψεις.	1. Στις περιπτώσεις που η επίδοση γίνεται αυτεπαγγέλτως την παραγγελία δίνει η γραμματεία η οποία οφείλει να επιβλέψει για την πραγματοποίηση της επίδοσης και να φροντίσει να αρθούν οι ενδεχόμενες ελλείψεις.
2. Υστερα από έγγραφη αίτηση οποιουδήποτε διαδίκου, ο γραμματέας μπορεί να επιτρέψει να γίνει η επίδοση με την επιμέλεια του αιτούντος, ορίζοντας την προθεσμία, μέσα στην οποία ο διάδικος αυτός πρέπει να προσκομίσει την έκθεση της επίδοσης. Αν ο διάδικος δεν την προσκομίσει μέσα στην προθεσμία, η επίδοση γίνεται με την επιμέλεια της γραμματείας.	2. Ύστερα από έγγραφη αίτηση οποιουδήποτε διαδίκου, ο γραμματέας μπορεί να επιτρέψει να γίνει η επίδοση με την επιμέλεια του αιτούντος, ορίζοντας την προθεσμία, μέσα στην οποία ο διάδικος αυτός πρέπει να προσκομίσει την έκθεση της επίδοσης. Αν ο διάδικος δεν την προσκομίσει μέσα στην προθεσμία, η επίδοση γίνεται με

3. Η επίδοση για το διάδικο που τη ζήτησε θεωρείται ότι έγινε από την υποβολή της αίτησης.	την επιμέλεια της γραμματείας. 3. Η επίδοση για το διάδικο που τη ζήτησε θεωρείται ότι έγινε από την υποβολή της αίτησης.
Άρθρο 142	**Άρθρο 142**
1. Κάθε διάδικος ή άλλος ενδιαφερόμενος μπορεί να διορίσει αντίκλητο για να παραλαμβάνει τα έγγραφα που του κοινοποιούνται. Ο διορισμός γίνεται για όλες ή ορισμένες απο τις δικαστικές ή εξώδικες επιδόσεις που του απευθύνονται και αφορούν μία ή περισσότερες ή όλες τις υποθέσεις του. Ο διορισμός γίνεται με δήλωση στη γραμματεία του πρωτοδικείου της κατοικίας του και αν τη δήλωση την κάνει κάτοικος του εξωτερικού, γίνεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου της πρωτεύουσας. Στη δήλωση αναφέρεται με ακρίβεια η διεύθυνση της κατοικίας ή του γραφείου του αντικλήτου. Η δήλωση γίνεται αυτοπροσώπως ή με ειδικό πληρεξούσιο. Ο αρμόδιος υπάλληλος της γραμματείας συντάσσει εκθεση που υπογράφει ο ίδιος και εκείνος που κάνει τη δήλωση και καταχωρίζεται σε ευρετήριο με την αλφαβητική σειρά των επωνύμων. 2. Με τον τρόπο της παραγράφου 1 γίνεται και η αντικατάσταση ή η ανάκληση του αντικλήτου, η οποία σημειώνεται κάτω από την πράξη του διορισμού. Το ίδιο ισχύει και όταν ο Αντίκλητος δηλώσει παραίτηση. 3. Η εξουσία του αντικλήτου παύει α) όταν πεθαίνει, β) όταν περατωθεί η υπόθεση ή η πράξη για την οποία διορίστηκε, γ) δύο πλήρεις ημέρες μετά την ανάκληση του αντικλήτου ή την παραίτησή του. 4. Μπορεί να διοριστεί έγκυρα Αντίκλητος και με ρήτρα σε σύμβαση. Στον αντίκλητο που διορίστηκε με τον τρόπο αυτόν, και μάλιστα στη διεύθυνσή του που αναφέρεται στη σύμβαση, ύστερα από παραγγελία του αντισυμβαλλομένου ή των καθολικών ή ειδικών διαδόχων του, γίνεται η επίδοση όλων των εξώδικων ή διαδικαστικών πράξεων που έχουν σχέση με τη σύμβαση,στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις ή πράξεις που επιβάλλουν αυτοπρόσωπη ενέργεια από τον παραλήπτη της επίδοσης, εκτός αν η σύμβαση έχει ρητά διαφορετική ρύθμιση. Σε περίπτωση αμφιβολίας η επίδοση στον αντίκλητο που	1. Κάθε διάδικος ή άλλος ενδιαφερόμενος μπορεί να διορίσει αντίκλητο για να παραλαμβάνει τα έγγραφα που του κοινοποιούνται. Ο διορισμός γίνεται για όλες ή ορισμένες από τις δικαστικές ή εξώδικες επιδόσεις που του απευθύνονται και αφορούν μία ή περισσότερες ή όλες τις υποθέσεις του. Ο διορισμός γίνεται με δήλωση στη γραμματεία του πρωτοδικείου της κατοικίας του και αν τη δήλωση την κάνει κάτοικος του εξωτερικού, γίνεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου της πρωτεύουσας. Στη δήλωση αναφέρεται με ακρίβεια η διεύθυνση της κατοικίας ή του γραφείου του αντικλήτου. Η δήλωση γίνεται αυτοπροσώπως ή με ειδικό πληρεξούσιο. Ο αρμόδιος υπάλληλος της γραμματείας συντάσσει έκθεση που υπογράφει ο ίδιος και εκείνος που κάνει τη δήλωση και καταχωρίζεται σε ευρετήριο με την αλφαβητική σειρά των επωνύμων. 2. Με τον τρόπο της παραγράφου 1 γίνεται και η αντικατάσταση ή η ανάκληση του αντικλήτου, η οποία σημειώνεται κάτω από την πράξη του διορισμού. Το ίδιο ισχύει και όταν ο αντίκλητος δηλώσει παραίτηση. 3. Η εξουσία του αντικλήτου παύει α) όταν πεθαίνει, β) όταν περατωθεί η υπόθεση ή η πράξη για την οποία διορίστηκε, γ) δύο πλήρεις ημέρες μετά την ανάκληση του αντικλήτου ή την παραίτησή του. 4. Μπορεί να διοριστεί έγκυρα αντίκλητος και με ρήτρα σε σύμβαση. Στον αντίκλητο που διορίστηκε με τον τρόπο αυτόν, και μάλιστα στη διεύθυνσή του που αναφέρεται στη σύμβαση, ύστερα από παραγγελία του αντισυμβαλλομένου ή των καθολικών ή ειδικών διαδόχων του, γίνεται η επίδοση όλων των εξώδικων ή διαδικαστικών πράξεων που έχουν σχέση με τη σύμβαση, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αποφάσεις ή πράξεις που επιβάλλουν αυτοπρόσωπη ενέργεια από τον παραλήπτη

διορίστηκε με σύμβαση, είναι δυνητική. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται και γι` αυτούς τους αντικλήτους, αλλά η ανάκληση ή η παραίτηση ισχύει απέναντι στον αντισυμβαλλόμενο ή στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους του, μόνο αν περιέχει διορισμό άλλου αντικλήτου στην ίδια πόλη, με σημείωση της συγκεκριμένης διεύθυνσής του. Τα ίδια ισχύουν και σε περίπτωση που μεταβληθεί η διεύθυνση του διορισμένου αντικλήτου, η οποία είχε δηλωθεί στη σύμβαση ή στο μεταγενέστερο διορισμό του. 5. Ο αρμόδιος γραμματέας στέλνει αντίγραφα των δηλώσεων των παραγράφων 1 και 2 στο γραμματέα του πρωτοδικείου Αθηνών, ο οποίος τα καταχωρίζει σε ευρετήριο με την αλφαβητική σειρά των επωνύμων.	της επίδοσης, εκτός αν η σύμβαση έχει ρητά διαφορετική ρύθμιση. Σε περίπτωση αμφιβολίας η επίδοση στον αντίκλητο που διορίστηκε με σύμβαση, είναι δυνητική. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται και γι` αυτούς τους αντικλήτους, αλλά η ανάκληση ή η παραίτηση ισχύει απέναντι στον αντισυμβαλλόμενο ή στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους του, μόνο αν περιέχει διορισμό άλλου αντικλήτου στην ίδια πόλη, με σημείωση της συγκεκριμένης διεύθυνσής του. Τα ίδια ισχύουν και σε περίπτωση που μεταβληθεί η διεύθυνση του διορισμένου αντικλήτου, η οποία είχε δηλωθεί στη σύμβαση ή στο μεταγενέστερο διορισμό του. 5. Ο αρμόδιος γραμματέας στέλνει αντίγραφα των δηλώσεων των παραγράφων 1 και 2 στο γραμματέα του πρωτοδικείου Αθηνών, ο οποίος τα καταχωρίζει σε ευρετήριο με την αλφαβητική σειρά των επωνύμων.
Άρθρο 143	**Άρθρο 143**
1. Ο δικαστικός πληρεξούσιος που διορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 96 είναι αυτοδικαίως και Αντίκλητος για όλες τις επιδόσεις που αναφέρονται στη δίκη στην οποία είναι πληρεξούσιος στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και η επίδοση της οριστικής απόφασης. 2. Η επίδοση μπορεί να γίνει και στον αντίκλητο, εκτός αν πρόκειται για αποφάσεις ή πράξεις που επιβάλλουν αυτοπρόσωπη ενέργεια του ενδιαφερομένου, οι οποίες πρέπει να επιδίδονται στον ίδιο. 3. Η επίδοση της κλήσης για την πρώτη Συζήτηση αγωγής ή ενδίκου μέσου μπορεί να γίνει και σε όποιον τα έχει υπογράψει ως πληρεξούσιος. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001,ορίζεται ότι " 1. `Οπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση". 4. Η επίδοση σε πρόσωπο που έχει τη διαμονή ή την έδρα του στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής πρέπει να γίνεται υποχρεωτικά στον αντίκλητο, εφόσον αναφέρεται στον κύκλο των υποθέσεων για τις οποίες έχει γίνει ο διορισμός του, και όταν ακόμη πρόκειται για αποφάσεις ή	1. Ο δικαστικός πληρεξούσιος που διορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 96 είναι αυτοδικαίως και αντίκλητος για όλες τις επιδόσεις που αναφέρονται στη δίκη στην οποία είναι πληρεξούσιος, **έως και την έκδοση αμετάκλητης απόφασης, εκτός αν με δικόγραφο γνωστοποιηθεί στους λοιπούς διαδίκους η αντικατάστασή του.** 2. Η επίδοση μπορεί να γίνει και στον αντίκλητο, εκτός αν πρόκειται για αποφάσεις ή πράξεις που επιβάλλουν αυτοπρόσωπη ενέργεια του ενδιαφερομένου, οι οποίες πρέπει να επιδίδονται στον ίδιο. 3. Η επίδοση της κλήσης για την συζήτηση αγωγής ή ενδίκου μέσου μπορεί να γίνει και σε όποιον τα έχει υπογράψει ως πληρεξούσιος. 4. Η επίδοση σε πρόσωπο που έχει τη διαμονή ή την έδρα του στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής πρέπει να γίνεται υποχρεωτικά στον αντίκλητο, εφόσον αναφέρεται στον κύκλο των υποθέσεων για τις οποίες έχει γίνει ο διορισμός του, και όταν ακόμη πρόκειται για αποφάσεις ή πράξεις που επιβάλλουν αυτοπρόσωπη ενέργεια του

πράξεις που επιβάλλουν αυτοπρόσωπη ενέργεια του παραλήπτη της επίδοσης.	παραλήπτη της επίδοσης.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ` **ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΖ`** **ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ**
Άρθρο 144	**Άρθρο 144**
1. Οι προθεσμίες που ορίζονται από το νόμο ή τα δικαστήρια αρχίζουν από την επόμενη ημέρα μετά την επίδοση ή μετά τη συντέλεση του γεγονότος που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας και λήγουν στις 7 το βράδυ της τελευταίας ημέρας και αν αυτή είναι κατα το νόμο εξαιρετέα, την ίδια ώρα τη επομένης μη εξαιρετέας ημέρας. 2. Οι προθεσμίες που αρχίζουν με την επίδοση εγγράφων τρέχουν εναντίον και εκείνου με παραγγελία του οποίου έγινε η επίδοση. «3. Το Σάββατο θεωρείται για τον παρόντα Κώδικα εξαιρετέα και μη εργάσιμη ημέρα.» *** Η παράγραφος 3 προστέθηκε με το άρθρο 14 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	1. Οι προθεσμίες που ορίζονται από το νόμο ή τα δικαστήρια αρχίζουν από την επόμενη ημέρα μετά την επίδοση ή μετά τη συντέλεση του γεγονότος που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας και λήγουν στις 7 το βράδυ της τελευταίας ημέρας και αν αυτή είναι κατά το νόμο εξαιρετέα, την ίδια ώρα τη επομένης μη εξαιρετέας ημέρας. 2. Οι προθεσμίες που αρχίζουν με την επίδοση εγγράφων τρέχουν εναντίον και εκείνου με παραγγελία του οποίου έγινε η επίδοση. 3. Το Σάββατο θεωρείται για τον παρόντα Κώδικα εξαιρετέα και μη εργάσιμη ημέρα.
Άρθρο 145	**Άρθρο 145**
1.Η προθεσμία που προσδιορίζεται σε έτη λήγει μόλις περάσει η αντίστοιχη ημερομηνία του τελευταίου έτους. 2. Η προθεσμία που προσδιορίζεται σε μήνες λήγει μόλις περάσει η ημέρα του τελευταίου μήνα που αντιστοιχεί αριθμητικά στην ημέρα έναρξης,και άν δεν υπάρχει τέτοια αντιστοιχία,τότε υπολογίζεται η τελευταία ημέρα του μήνα. 3. Προθεσμία μισού έτους ισχύει ως προθεσμία έξι μηνών και προθεσμία μισού μήνα ισχύει ως προθεσμία δεκαπέντε ημερών. 4. Αν η προθεσμία προσδιορίζεται σε ώρες, δεν συνυπολογίζονται οι ημέρες που μεσολαβούν και είναι κατά το νόμο εξαιρετέες. 5. Αν η ορισμένη προθεσμία αποτελείται από μήνες και ημέρες υπολογίζονται πρώτα οι μήνες και μετά προσθέτονται οι ημέρες.	1.Η προθεσμία που προσδιορίζεται σε έτη λήγει μόλις περάσει η αντίστοιχη ημερομηνία του τελευταίου έτους. 2. Η προθεσμία που προσδιορίζεται σε μήνες λήγει μόλις περάσει η ημέρα του τελευταίου μήνα που αντιστοιχεί αριθμητικά στην ημέρα έναρξης, και αν δεν υπάρχει τέτοια αντιστοιχία, τότε υπολογίζεται η τελευταία ημέρα του μήνα. 3. Προθεσμία μισού έτους ισχύει ως προθεσμία έξι μηνών και προθεσμία μισού μήνα ισχύει ως προθεσμία δεκαπέντε ημερών. 4. Αν η προθεσμία προσδιορίζεται σε ώρες, δεν συνυπολογίζονται οι ημέρες που μεσολαβούν και είναι κατά το νόμο εξαιρετέες. 5. Αν η ορισμένη προθεσμία αποτελείται από μήνες και ημέρες υπολογίζονται πρώτα οι μήνες και μετά προσθέτονται οι ημέρες.

Άρθρο 146	**Άρθρο 146**
1. Αν κάποιος διάδικος πεθάνει, ενώ διαρκεί η προθεσμία, αυτή διακόπτεται. 2.Αν η προθεσμία που διακόπηκε είχε αρχίσει με την επίδοση εγγράφου, η νέα προθεσμία αρχίζει με τη νέα επίδοση σ` αυτούς που κατά το νόμο διαδέχθηκαν εκείνον που πέθανε. Αν η προθεσμία που διακόπηκε είχε αρχίσει με κάποιο άλλο γεγονός,η νέα προθεσμία αρχίζει με την επίδοση σχετικής δήλωσης στα παραπάνω πρόσωπα. 3. Η διακοπή της δίκης που επέρχεται κατά τη διάρκεια κάποιας προθεσμίας διακόπτει και την προθεσμία και η νέα προθεσμία αρχίζει με την επανάληψη της δίκης.	1. Αν κάποιος διάδικος πεθάνει, ενώ διαρκεί η προθεσμία, αυτή διακόπτεται. 2.Αν η προθεσμία που διακόπηκε είχε αρχίσει με την επίδοση εγγράφου, η νέα προθεσμία αρχίζει με τη νέα επίδοση σ` αυτούς που κατά το νόμο διαδέχθηκαν εκείνον που πέθανε. Αν η προθεσμία που διακόπηκε είχε αρχίσει με κάποιο άλλο γεγονός, η νέα προθεσμία αρχίζει με την επίδοση σχετικής δήλωσης στα παραπάνω πρόσωπα. 3. Η διακοπή της δίκης που επέρχεται κατά τη διάρκεια κάποιας προθεσμίας διακόπτει και την προθεσμία και η νέα προθεσμία αρχίζει με την επανάληψη της δίκης.
Άρθρο 147	**Άρθρο 147**
«1. Οι συντηρητικές αποδείξεις που έχουν επιτραπεί διεξάγονται σε όλη τη διάρκεια των διακοπών 2. Το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου δεν υπολογίζεται για τις προθεσμίες των άρθρων 503, 518 παράγραφος 1, 545 παράγραφοι 1 και 2, 564 παράγραφοι 1 και 2, καθώς και των άρθρων 153, 632 παράγραφος 1, 633 παράγραφος 2, 652, 662 ΣΤ, 681 Δ παράγραφος 5, 715 παράγραφος 5, 729 παράγραφος 5, 847 παράγραφος 1, 926 παράγραφος 2, 934 παράγραφος 1 στοιχεία α` και γ`, 943 παράγραφος 4, 955, 959 παράγραφος 4 εδάφιο τρίτο, 960, 966 παράγραφοι 2 και 3, 971 παράγραφος 1, 972 παράγραφος 1 εδάφιο τρίτο, 973, 974, 979 παράγραφος 2, 985 παράγραφος 1, 986, 988 παράγραφος 1, 995, 998 παράγραφος 4 εδάφιο τρίτο και 999. 3. Το χρονικό διάστημα των δικαστικών διακοπών δεν υπολογίζεται στην προθεσμία του άρθρου 938 παράγραφος 4.» *** Το άρθρο 147 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 15 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	1. Οι συντηρητικές αποδείξεις που έχουν επιτραπεί διεξάγονται σε όλη τη διάρκεια των διακοπών. 2. Το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου δεν υπολογίζεται για τις προθεσμίες των άρθρων 503, 518 παρ. 1, 545 παρ. 1 και 2, 564 παρ. 1 και 2, καθώς και των άρθρων 153, **215 παρ. 2, 237 παρ. 1, 238 παρ. 1, 598, 632 παρ. 2, 633 παρ. 2, 642, 715 παρ. 5, 729 παρ. 5, 847 παρ. 1, 926 παρ. 2, 934 παρ. 1 στοιχεία α' και β', 943 παρ. 4, 955, 966 παρ. 2 και 3, 971 παρ. 1, 972 παρ. 1 στοιχείο β', 973, 974, 979 παρ. 2, 985 παρ. 1, 986, 988 παρ. 1, 995 και 997 παρ. 2.** **Η παρ. 3 καταργείται.**
Άρθρο 148	**Άρθρο 148**

1. Οι διάδικοι μπορούν με συμφωνία να παρατείνουν τις προθεσμίες που ορίζει ο νόμος ή ο δικαστής, μόνο με τη συναίνεση του δικαστή, ο οποίος σταθμίζει τις ειδικές κάθε φορά περιστάσεις. "2. Η παράταση αυτή όταν αφορά προθεσμίες για τη διεξαγωγή των αποδείξεων μπορεί να γίνει το πολύ δύο φορές και δεν θα μπορεί να υπερβαίνει τους οκτώ (8) μήνες κάθε φορά". *** Η ήδη υπάρχουσα παράγραφος έλαβε τον αριθμ. 1 και η παρ.2 προστέθηκε με την παρ.1 άρθρου 6 Ν.2479/1997 (ΦΕΚ Α 67/6-5-97) με το εδάφ. β` δε της αυτής παρ. ορίσθηκε ότι "β. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου (παρ.2) δεν ισχύει για εκκρεμείς διεξαγωγές αποδείξεων κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού". *** Η παρ.2 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ με την παρ.3 άρθρ.1 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. Εναρξη ισχύος από 1.1.2002 (άρθρ.15 Ν.2943/2001)	**Οι προθεσμίες που ορίζει ο νόμος ή ο δικαστής και αφορούν τη διαδικασία μπορούν να παραταθούν από τους διαδίκους, με συμφωνία αυτών, μόνο εφόσον συμφωνεί ο δικαστής ή από τον ίδιο το δικαστή, ο οποίος σταθμίζει τις ειδικές κάθε φορά περιστάσεις. Η δυνατότητα αυτή δεν ισχύει για τις προθεσμίες ένδικων μέσων.**
Άρθρο 149	**Άρθρο 149**
"Άρθρο 149 1. Το δικαστήριο, ύστερα από προφορική ή έγγραφη αίτηση διαδίκου, μπορεί να παρατείνει τις προθεσμίες για τη διεξαγωγή αποδείξεων το πολύ δύο φορές, με απόφασή του που καταχωρίζεται στα Πρακτικά. Η παράταση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τέσσερις μήνες κάθε φθρά. Η αίτηση υποβάλλεται πριν από τη λήξη της προθεσμίας ή της παράτασής της. Η παράταση αρχίζει αφότου λήξει η παρατεινόμενη προθεσμία. Ο αιτών καταδικάζεται στα έξοδα. 2. Αν η Απόδειξη διεξάγεται ενώπιον του εισηγητή του άρθρου 341 παράγραφος 3, η παράταση χορηγείται από αυτόν με απόφασή του που καταχωρίζεται στα Πρακτικά ή στην έκθεση. 3. Αν η διεξαγωγή των αποδείξεων γίνεται ενώπιον εντεταλμένου δικαστή, η παράταση της παραγράφου 1 γίνεται, ύστερα από αίτηση διαδίκου, με απόφαση του δικαστηρίου που έχει διατάξει την Απόδειξη και αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, από τον πρόεδρο, κατά τη διαδικασία των	**(Το άρθρο 149 έχει καταργηθεί)**

άρθρων 686 επ. του Κώδικα, Πολιτικής Δικονομίας. 4. Το δικαστήριο, όταν δικάζει την ουσία της υπόθεσης, μπορεί, ύστερα από αίτηση διαδίκου που, υποβάλλεται με τις προτάσεις, να χορηγήσει σε κάθε περίπτωση νέα προθεσμία διεξαγωγής των αποδείξεων έως έξι μήνες. ***Το άρθρο 149 το οποίο είχε αντικατασταθεί με την παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88), αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από την παρ. 5 του άρθρου 3 του Ν. 2207/1994 (Α 65). *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Κατά την παρ.30 άρθρου 3 του Ν.2207/1994 (Α 65) " Οι διατάξεις των άρθρων 149, 341 και 406 παρ.1 του Κ.Πολ.Δ., όπως αντικαταστάθηκαν με το νόμο αυτόν, εφαρμόζονται και στη διεξαγωγή αποδείξεων που διατάχθηκαν υπό την ισχύ του ν.2145/1993. Διαδικαστικές πράξεις που έγιναν όσο ίσχυε η καταργούμενη ρύθμιση διατηρούν την ισχύ τους. Αποδείξεις για τις οποίες ορίστηκε δικάσιμος σε ρητή ημέρα, αν έχουν ματαιωθεί ή δεν έχουν ακόμη διεξαχθεί, μπορεί να επισπευσθούν από οποιονδήποτε διάδικο μέσα σε τρεις μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου και πρέπει να ολοκληρωθούν μέσα σε έξι το πολύ μήνες από την επίσπευση". *** Το άρθρο 149 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ με την παρ.3 άρθρ.1 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. Εναρξη ισχύος από 1.1.2002 (άρθρ.15 Ν.2943/2001)	
Άρθρο 150 1.Ο πρόεδρος του δικαστηρίου, ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης, εφόσον πιθανολογούνται σπουδαίοι λόγοι, μπορούν με απόφασή τους ύστερα απο αίτηση κάποιου διάδικου, που δικάζεται κατα τη διαδικάσία των άρθρων 686 επ. να διατάξουν τη σύντημηση των νόμιμων προθεσμιών, με εξαίρεση τις προθεσμίες για την άσκηση ενδίκων μέσων. 2. Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν τη σύντμηση των νόμιμων ή δικαστικών προθεσμιών.	**Άρθρο 150** 1.Ο πρόεδρος του δικαστηρίου, ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης, εφόσον πιθανολογούνται σπουδαίοι λόγοι, μπορούν με απόφασή τους ύστερα από αίτηση κάποιου διάδικου, που δικάζεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. να διατάξουν τη σύντμηση των νόμιμων προθεσμιών, με εξαίρεση τις προθεσμίες για την άσκηση ενδίκων μέσων. 2. Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν τη σύντμηση των νόμιμων ή δικαστικών προθεσμιών.
Άρθρο 151	**Άρθρο 151**

Η παρέλευση νόμιμης η δικαστικης προθεσμίας συνεπάγεται έκπτωση από το δικαίωμα να επιχειρηθεί η πράξη για την οποία είχε οριστεί η προθεσμία, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.	Η παρέλευση νόμιμης η δικαστικής προθεσμίας συνεπάγεται έκπτωση από το δικαίωμα να επιχειρηθεί η πράξη για την οποία είχε οριστεί η προθεσμία, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ' **ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΗ'** **ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**
Άρθρο 152	**Άρθρο 152**
1. Αν κάποιος διάδικος δεν μπόρεσε να τηρήσει κάποια προθεσμία εξαιτίας ανώτερης βίας ή δόλου του αντιδίκου του, έχει δικαίωμα να ζητήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. 2. Πταίσμα του δικαστικού πληρεξουσίου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του αιτούντος διαδίκου δεν αποτελεί λόγο για την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. 3. Η αίτηση για την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση δεν μπορεί να στηριχθεί σε περιστατικά τα οποία ο δικαστής, όταν εξέταζε την αίτηση για παράταση της προθεσμίας ή για αναβολή, είχε κρίνει ανεπαρκή για τη χορήγηση της παράτασης ή της αναβολής.	1. Αν κάποιος διάδικος δεν μπόρεσε να τηρήσει κάποια προθεσμία εξαιτίας ανώτερης βίας ή δόλου του αντιδίκου του, έχει δικαίωμα να ζητήσει την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. 2. Πταίσμα του δικαστικού πληρεξουσίου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του αιτούντος διαδίκου δεν αποτελεί λόγο για την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση. 3. Η αίτηση για την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση δεν μπορεί να στηριχθεί σε περιστατικά τα οποία ο δικαστής, όταν εξέταζε την αίτηση για παράταση της προθεσμίας ή για αναβολή, είχε κρίνει ανεπαρκή για τη χορήγηση της παράτασης ή της αναβολής.
Άρθρο 153	**Άρθρο 153**
Η επαναφορά πρέπει να ζητηθεί μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών απο την ημέρα της άρσης του εμποδίου που συνιστούσε την ανώτερη βία ή της γνώσης του δόλου.	Η επαναφορά πρέπει να ζητηθεί μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την ημέρα της άρσης του εμποδίου που συνιστούσε την ανώτερη βία ή της γνώσης του δόλου.
Άρθρο 154	**Άρθρο 154**
Η επαναφορά ζητείται από το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η κύρια δίκη ή, άν υπάρχει εκκρεμοδικία,ζητείται από το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να αποφασίσει για το αν ασκήθηκε εμπρόθεσμα η πραξη για	Η επαναφορά ζητείται από το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η κύρια δίκη ή, αν υπάρχει εκκρεμοδικία, ζητείται από το δικαστήριο που είναι αρμόδιο να αποφασίσει για το αν ασκήθηκε εμπρόθεσμα η πράξη για

την ενέργεια της οποίας είχε ταχθεί η προθεσμία.	την ενέργεια της οποίας είχε ταχθεί η προθεσμία.
Άρθρο 155	**Άρθρο 155**
1.Η αίτηση για την επαναφορά ασκείται με τα δικόγραφα που κοινοποιεί ο ένας διάδικος στον άλλον ή με τις προτάσεις ή με χωριστό δικόγραγο που κατατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την άσκηση της αγωγής και κοινοποιείται στον αντίδικο. 2. Η αίτηση της παραγράφου 1 πρέπει να αναφέρει τους λόγους για τους οποίους δεν ήταν δυνατό να τηρηθεί η προθεσμία,καθώς και τα αποδεικτικά μέσα για την εξακρίβωση της αλήθείας τους και να περιέχει την πράξη που παραλείφθηκε ή να αναφέρει ότι έχει ήδη ενεργηθεί και εφόσον για την άσκηση της πράξης χρειάζεται ιδιαίτερος τύπος, πρέπει να αναφερέται και ότι τηρήθηκε ο τύπος.	1.Η αίτηση για την επαναφορά ασκείται με τα δικόγραφα που κοινοποιεί ο ένας διάδικος στον άλλον ή με τις προτάσεις ή με χωριστό δικόγραφο που κατατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την άσκηση της αγωγής και κοινοποιείται στον αντίδικο. 2. Η αίτηση της παραγράφου 1 πρέπει να αναφέρει τους λόγους για τους οποίους δεν ήταν δυνατό να τηρηθεί η προθεσμία, καθώς και τα αποδεικτικά μέσα για την εξακρίβωση της αλήθειας τους και να περιέχει την πράξη που παραλείφθηκε ή να αναφέρει ότι έχει ήδη ενεργηθεί και εφόσον για την άσκηση της πράξης χρειάζεται ιδιαίτερος τύπος, πρέπει να αναφέρεται και ότι τηρήθηκε ο τύπος.
Άρθρο 156	**Άρθρο 156**
Η Συζήτηση της αίτησης γίνεται μαζί με τη Συζήτηση της κύριας υπόθεσης, εφόσον είναι εκκρεμής,το δικαστήριο όμως μπορεί να διατάξει τη χωριστή εκδίκασή τους.	Η συζήτηση της αίτησης γίνεται μαζί με τη συζήτηση της κύριας υπόθεσης, εφόσον είναι εκκρεμής, το δικαστήριο όμως μπορεί να διατάξει τη χωριστή εκδίκασή τους.
Άρθρο 157	**Άρθρο 157**
Η άσκηση της αίτησης δεν αναστέλλει την πρόοδο της κύριας δίκης ή την εκτέλεση της απόφασης που εκδίδεται,εκτός αν το δικαστήριο που έχει Αρμοδιότητα σύμφωνα με το άρθρο 154, διατάξει την αναστολή της προόδου της δίκης ή της εκτέλεσης, ύστερα από πρόταση διάδικου που υποβάλλεται κατά την εκδίκαση της αίτησης.	Η άσκηση της αίτησης δεν αναστέλλει την πρόοδο της κύριας δίκης ή την εκτέλεση της απόφασης που εκδίδεται, εκτός αν το δικαστήριο που έχει Αρμοδιότητα σύμφωνα με το άρθρο 154, διατάξει την αναστολή της προόδου της δίκης ή της εκτέλεσης, ύστερα από πρόταση διάδικου που υποβάλλεται κατά την εκδίκαση της αίτησης.
Άρθρο 158	**Άρθρο 158**
Δεν επιτρέπεται να υποβληθή αίτηση για την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, αν χάθηκε η προθεσμία του άρθρου 153 από οποιοδήποτε	Δεν επιτρέπεται να υποβληθεί αίτηση για την επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, αν χάθηκε η προθεσμία του άρθρου 153 από οποιοδήποτε

λόγο.	λόγο.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ΄ **ΑΚΥΡΟΤΗΤΕΣ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΘ΄** **ΑΚΥΡΟΤΗΤΕΣ**
Άρθρο 159	**Άρθρο 159**
Η παράβαση διάταξης που ρυθμίζει τη διαδικασία και ιδίως τον τύπο κάποιας διαδικαστικής πράξης συνεπάγεται ακυρότητα, την οποία απαγγέλλει το δικαστήριο 1) αν την τήρηση της διάταξης απαιτεί ρητά ο νόμος με την ποινή της ακυρότητας, 2) αν για την παράβαση αυτή επιτρέπεται αναίρεση ή Αναψηλάφηση, 3) σε κάθε αλλη περίπτωση, αν ο δικαστής κρίνει ότι η παράβαση προκάλεσε στο διάδικο που την προτείνει βλάβη η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας.	Η παράβαση διάταξης που ρυθμίζει τη διαδικασία και ιδίως τον τύπο κάποιας διαδικαστικής πράξης συνεπάγεται ακυρότητα, την οποία απαγγέλλει το δικαστήριο 1) αν την τήρηση της διάταξης απαιτεί ρητά ο νόμος με την ποινή της ακυρότητας, 2) αν για την παράβαση αυτή επιτρέπεται αναίρεση ή Αναψηλάφηση, 3) σε κάθε άλλη περίπτωση, αν ο δικαστής κρίνει ότι η παράβαση προκάλεσε στο διάδικο που την προτείνει βλάβη η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας.
Άρθρο 160	**Άρθρο 160**
1. Η ακυρότητα δεν μπορεί να απαγγελθεί χωρίς πρόταση του διαδίκου, εκτός αν ο νόμος παρέχει στο δικαστήριο την εξουσία να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν τηρήθηκε η διάταξη. 2. Δεν έχει δικαίωμα να προτείνει την ακυρότητα εκείνος που είχε ενεργήσει την προσβαλλόμενη σαν άκυρη πράξη ή εκείνος του οποίου η συμπεριφορά προκάλεσε την ακυρότητα ή εκείνος που, αφού είχε γίνει η άκυρη πράξη,παραιτήθηκε ρητώς ή σιωπηρώς από την πρόταση της ακυρότητας. 3. Η Πρόταση της ακυρότητας είναι απαράδεκτη,αν δεν γίνει κατά την πρώτη διαδικαστική πράξη, ύστερα απο εκείνη που προσβάλλεται ως άκυρη, εκτός αν νόμος δίνει στο δικαστήριο την εξουσία να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν τηρήθηκε η διάταξη ή αν εξαιτίας της ακυρότητας μπορεί να ζητηθεί αναίρεση.	1. Η ακυρότητα δεν μπορεί να απαγγελθεί χωρίς πρόταση του διαδίκου, εκτός αν ο νόμος παρέχει στο δικαστήριο την εξουσία να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν τηρήθηκε η διάταξη. 2. Δεν έχει δικαίωμα να προτείνει την ακυρότητα εκείνος που είχε ενεργήσει την προσβαλλόμενη σαν άκυρη πράξη ή εκείνος του οποίου η συμπεριφορά προκάλεσε την ακυρότητα ή εκείνος που, αφού είχε γίνει η άκυρη πράξη, παραιτήθηκε ρητώς ή σιωπηρώς από την πρόταση της ακυρότητας. 3. Η Πρόταση της ακυρότητας είναι απαράδεκτη, αν δεν γίνει κατά την πρώτη διαδικαστική πράξη, ύστερα από εκείνη που προσβάλλεται ως άκυρη, εκτός αν νόμος δίνει στο δικαστήριο την εξουσία να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν τηρήθηκε η διάταξη ή αν εξαιτίας της ακυρότητας μπορεί να ζητηθεί αναίρεση.
Άρθρο 161	**Άρθρο 161**
Το δικαστήριο, όταν απαγγέλλει την ακυρότητα, διατάζει αυτεπαγγέλτως να	Το δικαστήριο, όταν απαγγέλλει την ακυρότητα, διατάζει αυτεπαγγέλτως να

επαναληφθεί η πράξη μέσα σε ορισμένη προθεσμία, αν κρίνει ότι αυτό είναι δυνατό,εκτός αν έχει ήδη επέλθει έκπτωση από το δικαίωμα ή απαράδεκτο.	επαναληφθεί η πράξη μέσα σε ορισμένη προθεσμία, αν κρίνει ότι αυτό είναι δυνατό, εκτός αν έχει ήδη επέλθει έκπτωση από το δικαίωμα ή απαράδεκτο.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ΄ **ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ΄** **ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ**
Άρθρο 162	**Άρθρο 162**
Το δικαστήριο διατάζει εγγυοδοσία στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος,με την επιφύλαξη ότι οι διάδικοι δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά, εκτιμώντας ελεύθερα και καθορίζοντας το μέγεθος της ποσότητας που πρέπει να δοθεί, καθώς και την προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να γίνει η παροχή αυτή.	Το δικαστήριο διατάζει εγγυοδοσία στις περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος, με την επιφύλαξη ότι οι διάδικοι δεν έχουν συμφωνήσει διαφορετικά, εκτιμώντας ελεύθερα και καθορίζοντας το μέγεθος της ποσότητας που πρέπει να δοθεί, καθώς και την προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να γίνει η παροχή αυτή.
Άρθρο 163	**Άρθρο 163**
Η εγγυοδοσία γίνεται με την κατάθεση μετρητών χρημάτων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Το γραμμάτιο της κατάθεσης πρέπει να κατατεθεί, μέσα στην προθεσμία του άρθρου 162, στη γραμματεία του δικαστηρίου που διέταξε την εγγυοδοσία.	Η εγγυοδοσία γίνεται με την κατάθεση μετρητών χρημάτων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Το γραμμάτιο της κατάθεσης πρέπει να κατατεθεί, μέσα στην προθεσμία του άρθρου 162, στη γραμματεία του δικαστηρίου που διέταξε την εγγυοδοσία.
Άρθρο 164	**Άρθρο 164**
Το δικαστήριο, όταν διατάζει εγγυοδοσία, μπορεί ύστερα από αίτηση του υπόχρεου,να επιτρέψει, αντί για μετρητά χρήματα, να δοθεί 1) με τίτλους παραστατικούς αξίας, στους οποίους πρέπει να είναι προσαρτημένα τα μη ληξιπρόθεσμα τοκομερίδια ή οι μη απαιτητές μερισματοποδείξεις, 2) με εγγυτική επιστολή αξιόχρεης τράπεζας, 3) με εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλαδα. Οι παραστατικοί αξίας τίτλοι και τα ακίνητα υπολογίζονται για την εγγύηση στα τρία τέταρτα της αξίας τους.	Το δικαστήριο, όταν διατάζει εγγυοδοσία, μπορεί ύστερα από αίτηση του υπόχρεου, να επιτρέψει, αντί για μετρητά χρήματα, να δοθεί 1)με τίτλους παραστατικούς αξίας, στους οποίους πρέπει να είναι προσαρτημένα τα μη ληξιπρόθεσμα τοκομερίδια ή οι μη απαιτητές μερισματοποδείξεις, 2) με εγγυητική επιστολή αξιόχρεης τράπεζας, 3) με εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα. Οι παραστατικοί αξίας τίτλοι και τα ακίνητα υπολογίζονται για την εγγύηση στα τρία τέταρτα της αξίας τους.
Άρθρο 165	**Άρθρο 165**

1. Η εγγύηση με τίτλους παραστατικούς αξίας γίνεται με την κατάθεσή τους στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Αν πρόκειται για εγγυοδοσία με ονομαστικούς τίτλους, το Ταμείο Παρακατηθηκών και Δανείων ανακοινώνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση την κατάθεση αυτή στην ανώνυμη εταιρία που τους έχει εκδώσει, η οποία αμέσως το σημειώνει στα βιβλία της. 2. Το γραμμάτιο που βεβαιώνει την κατάθεση των τίτλων, η εγγυητική επιστολή της αξιόχρεης τράπεζας και το πιστοποιητικό εγγραφής της υποθήκης πρέπει να κατατεθούν , μέσα στην προθεσμία του άρθρου 162, στη γραμματεία του δικαστηρίου που διέταξε την εγγυοδοσία .Το μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο, όταν αυτό διέταξε την εγγυοδοσία, μπορεί να παρατείνει την προθεσμία αυτή για δεκαπέντε ημέρες, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.	1. Η εγγύηση με τίτλους παραστατικούς αξίας γίνεται με την κατάθεσή τους στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Αν πρόκειται για εγγυοδοσία με ονομαστικούς τίτλους, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ανακοινώνει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση την κατάθεση αυτή στην ανώνυμη εταιρία που τους έχει εκδώσει, η οποία αμέσως το σημειώνει στα βιβλία της. 2. Το γραμμάτιο που βεβαιώνει την κατάθεση των τίτλων, η εγγυητική επιστολή της αξιόχρεης τράπεζας και το πιστοποιητικό εγγραφής της υποθήκης πρέπει να κατατεθούν , μέσα στην προθεσμία του άρθρου 162, στη γραμματεία του δικαστηρίου που διέταξε την εγγυοδοσία .Το μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο, όταν αυτό διέταξε την εγγυοδοσία, μπορεί να παρατείνει την προθεσμία αυτή για δεκαπέντε ημέρες, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.
Άρθρο 166 Από την κατάθεση ως εγγυοδοσίας των χρημάτων ή των παραστατικών αξίας τίτλων εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η εγγύηση αποκτά δικαίωμα ενεχύρου επάνω σ` αυτά για την απαίτηση για την οποία δόθηκε η εγγύηση.	**Άρθρο 166** Από την κατάθεση ως εγγυοδοσίας των χρημάτων ή των παραστατικών αξίας τίτλων εκείνος υπέρ του οποίου έγινε η εγγύηση αποκτά δικαίωμα ενεχύρου επάνω σ` αυτά για την απαίτηση για την οποία δόθηκε η εγγύηση.
Άρθρο 167 Αν μετά τη χορήγηση της εγγύησης γίνει φανερό ότι είναι ανεπαρκής ή αν μεσολαβήσουν νέα γεγονότα που δικαιολογούν την αντικατάστασή της, μπορεί να ζητηθεί συμπλήρωση ή αντικατάσταση από το μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο, όταν αυτό είχε διατάξει την εγγυοδοσία ,κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Η σχετική αίτηση δεν αναστέλλει την πρόοδο της κύριας δίκης.	**Άρθρο 167** Αν μετά τη χορήγηση της εγγύησης γίνει φανερό ότι είναι ανεπαρκής ή αν μεσολαβήσουν νέα γεγονότα που δικαιολογούν την αντικατάστασή της, μπορεί να ζητηθεί συμπλήρωση ή αντικατάσταση από το μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο, όταν αυτό είχε διατάξει την εγγυοδοσία ,κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Η σχετική αίτηση δεν αναστέλλει την πρόοδο της κύριας δίκης.
Άρθρο 168 Αν πάψει η αιτία για την οποία δόθηκε η εγγύηση, αυτή αίρεται και αν	**Άρθρο 168** Αν πάψει η αιτία για την οποία δόθηκε η εγγύηση, αυτή αίρεται και αν

πραγματοποιηθεί ο λόγος για τον οποίο δόθηκε, επέρχεται κατάπτωση της εγγύησης υπέρ εκείνου,για τον οποίο είχε δοθεί. Σχετικά αποφασίζει το μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο, όταν αυτό είχε διατάξει την εγγύηση, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.	πραγματοποιηθεί ο λόγος για τον οποίο δόθηκε, επέρχεται κατάπτωση της εγγύησης υπέρ εκείνου, για τον οποίο είχε δοθεί. Σχετικά αποφασίζει το μονομελές πρωτοδικείο ή το ειρηνοδικείο, όταν αυτό είχε διατάξει την εγγύηση, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.
Άρθρο 169	**Άρθρο 169**
Το δικαστήριο,ύστερα από αίτηση του εναγόμενου ή του διαδίκου εναντίον του οποίου ασκήθηκε Κύρια παρέμβαση ή ένδικο μέσο, μπορεί να υποχρεώσει σε εγγυοδοσία τον ενάγοντα, ή το διάδικο που άσκησε Κύρια παρέμβαση ή ενδικο μέσο, για τα έξοδα της διαδικασίας που γίνεται στο ίδιο δικαστήριο, αν αυτο κρίνει ότι υπάρχει προφανής κίνδυνος αδυναμίας να εκτελεστεί η ενδεχόμενη καταδίκη του στα έξοδα.	Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση του εναγόμενου ή του διαδίκου εναντίον του οποίου ασκήθηκε κύρια παρέμβαση ή ένδικο μέσο, μπορεί να υποχρεώσει σε εγγυοδοσία τον ενάγοντα, ή το διάδικο που άσκησε Κύρια παρέμβαση ή ένδικο μέσο, για τα έξοδα της διαδικασίας που γίνεται στο ίδιο δικαστήριο, αν αυτό κρίνει ότι υπάρχει προφανής κίνδυνος αδυναμίας να εκτελεστεί η ενδεχόμενη καταδίκη του στα έξοδα.
Άρθρο 170	**Άρθρο 170**
Δεν επιτρέπεται εγγυοδοσία,σύμφωνα με το άρθρο 169, 1) αν ο ενάγων ή ο διάδικος που άσκησε Κύρια παρέμβαση ή ένδικο μέσο έχει το ευεργέτημα της πενίας, 2) σε περίπτωση Ανταγωγής, 3) στις γαμικές διαφορές, στις διαφορές που αναφέρονται στις σχέσεις γονέων και τέκνων και γενικά στις μη περιουσιακές διαφορές, 4) στις διαφορές διατροφής, 5) στις διαφορές από συναλλαγματικές ή άλλους τίτλους εις διαταγήν, 6) στις εργατικές διαφορές και στις διαφορές από αμοιβές για την παροχή εργασίας.	Δεν επιτρέπεται εγγυοδοσία, σύμφωνα με το άρθρο 169,1) αν ο ενάγων ή ο διάδικος που άσκησε κύρια παρέμβαση ή ένδικο μέσο έχει το ευεργέτημα της πενίας, 2) σε περίπτωση ανταγωγής, 3) στις γαμικές διαφορές, στις διαφορές που αναφέρονται στις σχέσεις γονέων και τέκνων και γενικά στις μη περιουσιακές διαφορές, 4) στις διαφορές διατροφής, 5) στις διαφορές από συναλλαγματικές ή άλλους τίτλους εις διαταγήν, 6) στις εργατικές διαφορές και στις διαφορές από αμοιβές για την παροχή εργασίας.
Άρθρο 171	**Άρθρο 171**
Ο εναγόμενος ή ο διάδικος εναντίον του οποίου ασκήθηκε Κύρια παρέμβαση δεν έχει υποχρέωση να απαντήσει στην αγωγή ή στην κύρια παρέμβαση ώσπου να κατατεθεί η εγγύηση που διατάχθηκε. Το δικαστήριο δεν προχωρεί στη Συζήτηση του ένδικου μέσου, ώσπου να κατατεθεί η εγγύηση που διέταξε σγετικά με το ένδικο αυτό μέσο.	Ο εναγόμενος ή ο διάδικος εναντίον του οποίου ασκήθηκε κύρια παρέμβαση δεν έχει υποχρέωση να απαντήσει στην αγωγή ή στην κύρια παρέμβαση ώσπου να κατατεθεί η εγγύηση που διατάχθηκε. Το δικαστήριο δεν προχωρεί στη συζήτηση του ένδικου μέσου, ώσπου να κατατεθεί η εγγύηση που διέταξε σχετικά με το ένδικο αυτό μέσο.

Άρθρο 172	**Άρθρο 172**
Αν η προθεσμία που ορίστηκε για την εγγυοδοσία περάσει άπρακτη, το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση εκείνου που είχε ζητήσει την εγγύηση, αποφασίζει ότι ανακλήθηκε η αγωγή ή η Κύρια παρέμβαση ή το ένδικο μέσο.	Αν η προθεσμία που ορίστηκε για την εγγυοδοσία περάσει άπρακτη, το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση εκείνου που είχε ζητήσει την εγγύηση, αποφασίζει ότι ανακλήθηκε η αγωγή ή η κύρια παρέμβαση ή το ένδικο μέσο.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑ` **ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑ`** **ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ**
Άρθρο 173	**Άρθρο 173**
1. Οποιος προκαλεί κύρια ή παρεμπίπτουσα δίκη καταβάλλει τα τέλη για τις συζητήσεις της δίκης αυτής. 2. Οποιος προσβάλλει απόφαση με ένδικο μέσο προκαταβάλλει τα τέλη για την πρώτη συζήτησή του. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001,ορίζεται ότι " 1. `Οπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση". 3. Ο διάδικος που προκαλεί διαδικαστική πράξη προκαταβάλλει τα έξοδα και τα τέλη της. «4. Σε δίκες διατροφής, όποιος έχει υποχρέωση σύμφωνα με το νόμο ή με δικαιοπραξία να δώσει διατροφή, προκαταβάλλει και τα, κατά την κρίση του δικαστή, έξοδα και τέλη του ενάγοντος, έως το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ.» *** Η παράγραφος 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 16 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. «5. Στις υποθέσεις που αφορούν σε ενήλικο θύμα των εγκλημάτων που ορίζονται στα άρθρα 323, 323Α και 351 του ΠΚ ή σε ανήλικο θύμα των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 323Β εδάφιο α`, 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 348Β, 348Γ, 349,351 και 351Α του ΠΚ, ο εναγόμενος προκαταβάλλει τα κατά την κρίση του δικαστή έξοδα και τέλη του ενάγοντος (θύματος) έως το ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ.» *** Η παρ.5,η οποία είχε προστεθεί με την παρ.4 άρθρου έκτου Ν.3625/2007, (ΦΕΚ Α	1. Όποιος προκαλεί κύρια ή παρεμπίπτουσα δίκη καταβάλλει τα τέλη για τις συζητήσεις της δίκης αυτής. 2. Όποιος προσβάλλει απόφαση με ένδικο μέσο προκαταβάλλει τα τέλη για την συζήτησή του. 3. Ο διάδικος που προκαλεί διαδικαστική πράξη προκαταβάλλει τα έξοδα και τα τέλη της. 4. Σε δίκες διατροφής, όποιος έχει υποχρέωση σύμφωνα με το νόμο ή με δικαιοπραξία να δώσει διατροφή, προκαταβάλλει και τα, κατά την κρίση του δικαστή, έξοδα και τέλη του ενάγοντος, έως το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ. 5. Στις υποθέσεις που αφορούν σε ενήλικο θύμα των εγκλημάτων που ορίζονται στα άρθρα 323, 323Α και 351 του Π.Κ. ή σε ανήλικο θύμα των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 323Β εδάφιο α`, 324, 336, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., ο εναγόμενος προκαταβάλλει τα κατά την κρίση του δικαστή έξοδα και τέλη του ενάγοντος (θύματος) έως το ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ.

290) και αντικατασταθεί με το άρθρο έκτο Ν.3875/2010,ΦΕΚ Α 158, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 17 παρ.3 Ν.4267/2014,ΦΕΚ Α 137/12.6.2014 (εναρμόνιση με άρθρο 20 Οδηγίας 2011/93/ΕΕ).	
Άρθρο 174	**Άρθρον 174**
1. Οταν ο νόμος δεν προσδιορίζει με ακρίβεια τα έξοδα και τέλη που πρέπει να προκαταβληθούν για κάποια διαδικαστική πράξη ή Συζήτηση, τα προσδιορίζει ο δικαστής, στον οποίο εκκρεμεί η δίκη και, όταν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, ο πρόεδρος, με πράξη που γράφεται επάνω στη σχετική αίτηση και κοινοποιείται στον υπόχρεο για να τα προκαταβάλει. 2. Η Απόδειξη της προκαταβολής των τελών και εξόδων που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 173 πρέπει να προσάγεται στο γραμματέα, όταν συζητείται η υπόθεση ή όταν επιχειρείται η πράξη.	1. Όταν ο νόμος δεν προσδιορίζει με ακρίβεια τα έξοδα και τέλη που πρέπει να προκαταβληθούν για κάποια διαδικαστική πράξη ή συζήτηση, τα προσδιορίζει ο δικαστής, στον οποίο εκκρεμεί η δίκη και όταν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, ο πρόεδρος, με πράξη που γράφεται επάνω στη σχετική αίτηση και κοινοποιείται στον υπόχρεο για να τα προκαταβάλει. 2. Η Απόδειξη της προκαταβολής των τελών και εξόδων που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 173 πρέπει να προσάγεται στο γραμματέα, όταν συζητείται η υπόθεση ή όταν επιχειρείται η πράξη.
Άρθρο 175	**Άρθρο 175**
Ο υπόχρεος σε προκαταβολή των τελών και εξόδων, αν τη παραλείψει, θεωρείται ότι δεν εμφανίστηκε.	Ο υπόχρεος σε προκαταβολή των τελών και εξόδων, αν τη παραλείψει, θεωρείται ότι δεν εμφανίστηκε.
Άρθρο 176	**Άρθρο 176**
Ο διάδικος που νικήθηκε καταδικάζεται να πληρώσει τα έξοδα. Θεωρείται ότι νικήθηκε και εκείνος, του οποίου απορρίφθηκε η αίτηση, ως προς το μέρος που ο αντίδικος δεν είχε ομολογήσει ή αναγνωρίσει.	Ο διάδικος που νικήθηκε καταδικάζεται να πληρώσει τα έξοδα. Θεωρείται ότι νικήθηκε και εκείνος, του οποίου απορρίφθηκε η αίτηση, ως προς το μέρος που ο αντίδικος δεν είχε ομολογήσει ή αναγνωρίσει.
Άρθρο 177	**Άρθρο 177**
Αν ο εναγόμενος δεν προκάλεσε με τη στάση του την άσκηση της αγωγής και αμέσως μετά την άσκησή της την αποδέχεται ή ομολογεί πλήρως τη βάση της, το δικαστήριο επιβάλλει τα έξοδα στον ενάγοντα.	Αν ο εναγόμενος δεν προκάλεσε με τη στάση του την άσκηση της αγωγής και αμέσως μετά την άσκησή της την αποδέχεται ή ομολογεί πλήρως τη βάση της, το δικαστήριο επιβάλλει τα έξοδα στον ενάγοντα.
Άρθρο 178	**Άρθρο 178**

"1. Σε περίπτωση μερικής νίκης και μερικής ήττας κάθε διαδίκου, το δικαστήριο κατανέμει τα έξοδα ανάλογα με την έκταση της νίκης ή της ήττας του καθενός." *** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω από με την παρ.1 άρθρ.2 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. Εναρξη ισχύος από 1.1.2002 (άρθρ.15 Ν.2943/2001)	1. Σε περίπτωση μερικής νίκης και μερικής ήττας κάθε διαδίκου, το δικαστήριο κατανέμει τα έξοδα ανάλογα με την έκταση της νίκης ή της ήττας του καθενός.
2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, ο δικαστής μπορεί να επιβάλλει το σύνολο των εξόδων σε βάρος του ενός μόνο διαδίκου, αν το μέρος που απορρίφθηκε από την αίτηση του άλλου διαδίκου είναι ελάχιστο και δεν έδωσε αφορμή για να αυξηθούν τα έξοδα ή αν ο καθορισμός του μεγέθους της απαίτησης είχε εξαρτηθεί από την κρίση του δικαστή ή από την εκτίμηση πραγματογνωμόνων.	2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, ο δικαστής μπορεί να επιβάλλει το σύνολο των εξόδων σε βάρος του ενός μόνο διαδίκου, αν το μέρος που απορρίφθηκε από την αίτηση του άλλου διαδίκου είναι ελάχιστο και δεν έδωσε αφορμή για να αυξηθούν τα έξοδα ή αν ο καθορισμός του μεγέθους της απαίτησης είχε εξαρτηθεί από την κρίση του δικαστή ή από την εκτίμηση πραγματογνωμόνων.
Άρθρο 179	**Άρθρο 179**
"Άρθρο 179 Το δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει όλα τα έξοδα ή ένα μέρος τους, μόνο όταν πρόκειται για διαφορές ανάμεσα σε συζύγους ή σε συγγενείς εξ αίματος έως και το δεύτερο βαθμό ή όταν η ερμηνεία του κανόνα δικαίου που εφαρμόσθηκε ήταν ιδιαίτερα δυσχερής." *** Το άρθρο 179 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.2 άρθρ.2 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. Εναρξη ισχύος από 1.1.2002 (άρθρ.15 Ν.2943/2001)	Το δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει όλα τα έξοδα ή ένα μέρος τους, μόνο όταν πρόκειται για διαφορές ανάμεσα σε συζύγους ή σε συγγενείς εξ αίματος έως και το δεύτερο βαθμό ή όταν η ερμηνεία του κανόνα δικαίου που εφαρμόσθηκε ήταν ιδιαίτερα δυσχερής.
Άρθρο 180	**Άρθρο 180**
1. Αν καταδικαστούν περισσότεροι, είτε είναι ομόδικοι είτε όχι, να πληρώσουν τα έξοδα, ενέχονται κατά ίσα μέρη, το δικαστήριο όμως μπορεί κατά την κρίση του, να κατανείμει τα έξοδα με βάση το μερίδιο που αναλογεί σε καθέναν επάνω στο επίδικο αντικείμενο. 2. Τα έξοδα της ιδιαίτερης πράξης ή της ιδιαίτερης διαδικασίας που προκάλεσε ένας μόνο ομόδικος, επιβάλλονται αποκλειστικά σε βάρος του. 3. Αν καταδικαστούν περισσότεροι ως συνοφειλέτες εις ολόκληρον, έχουν εις ολόκληρον υποχρέωση και για την πληρωμή	1. Αν καταδικαστούν περισσότεροι, είτε είναι ομόδικοι είτε όχι, να πληρώσουν τα έξοδα, ενέχονται κατά ίσα μέρη, το δικαστήριο όμως μπορεί κατά την κρίση του, να κατανείμει τα έξοδα με βάση το μερίδιο που αναλογεί σε καθέναν επάνω στο επίδικο αντικείμενο. 2. Τα έξοδα της ιδιαίτερης πράξης ή της ιδιαίτερης διαδικασίας που προκάλεσε ένας μόνο ομόδικος, επιβάλλονται αποκλειστικά σε βάρος του. 3. Αν καταδικαστούν περισσότεροι ως συνοφειλέτες εις ολόκληρον, έχουν εις ολόκληρον υποχρέωση και για την πληρωμή

των εξόδων, εφόσον η απόφαση δεν ορίζει διαφορετικά, με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 2.	των εξόδων, εφόσον η απόφαση δεν ορίζει διαφορετικά, με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 2.
Άρθρο 181	**Άρθρο 181**
1. Σε περίπτωση κύριας παρέμβασης, τα έξοδα της κύριας δίκης και της παρέμβασης, αν η τελευταία γίνει δεκτή, επιβάλλονται κατά ίσα μέρη σε βάρος των αρχικών διαδίκων. 2. Αν η Κύρια παρέμβαση απορριφθεί ως απαράδεκτη ή άκυρη, όποιος άσκησε την παρέμβαση καταδικάζεται στα έξοδα των αρχικών διαδίκων τα οποία προκλήθηκαν από την άσκησή της. 3. Αν η Κύρια παρέμβαση απορριφθεί στην ουσία, τα έξοδά της επιβάλλονται σε βάρος εκείνου που άσκησε την παρέμβαση, ενώ τα έξοδα της κύριας δίκης επιβάλλονται, κατά ίσα μέρη, σε βάρος εκείνου που άσκησε την παρέμβαση και του αρχικού διαδίκου που νικήθηκε. 4. Οι διατάξεις των άρθρων 178 έως 180 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.	1. Σε περίπτωση κύριας παρέμβασης, τα έξοδα της κύριας δίκης και της παρέμβασης, αν η τελευταία γίνει δεκτή, επιβάλλονται κατά ίσα μέρη σε βάρος των αρχικών διαδίκων. 2. Αν η κύρια παρέμβαση απορριφθεί ως απαράδεκτη ή άκυρη, όποιος άσκησε την παρέμβαση καταδικάζεται στα έξοδα των αρχικών διαδίκων τα οποία προκλήθηκαν από την άσκησή της. 3. Αν η κύρια παρέμβαση απορριφθεί στην ουσία, τα έξοδά της επιβάλλονται σε βάρος εκείνου που άσκησε την παρέμβαση, ενώ τα έξοδα της κύριας δίκης επιβάλλονται, κατά ίσα μέρη, σε βάρος εκείνου που άσκησε την παρέμβαση και του αρχικού διαδίκου που νικήθηκε. 4. Οι διατάξεις των άρθρων 178 έως 180 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.
Άρθρο 182	**Άρθρο 182**
1. Στην Πρόσθετη παρέμβαση τα έξοδα που προκλήθηκαν από αυτήν σε περίπτωση νίκης του διαδίκου για το συμφέρον του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση επιβάλλονται σε βάρος του αντιδίκου, ενώ σε περίπτωση ήττας του καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση, σε βάρος εκείνου που άσκησε την Πρόσθετη παρέμβαση. 2. Οι διατάξεις των άρθρων 178 έως 180 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή. 3. Στις περιπτώσεις που εκείνος ο οποίος άσκησε Πρόσθετη παρέμβαση θεωρείται ομόδικος εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 180.	1. Στην πρόσθετη παρέμβαση τα έξοδα που προκλήθηκαν από αυτήν σε περίπτωση νίκης του διαδίκου για το συμφέρον του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση επιβάλλονται σε βάρος του αντιδίκου, ενώ σε περίπτωση ήττας του καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση, σε βάρος εκείνου που άσκησε την πρόσθετη παρέμβαση. 2. Οι διατάξεις των άρθρων 178 έως 180 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή. 3. Στις περιπτώσεις που εκείνος ο οποίος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση θεωρείται ομόδικος εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 180.
Άρθρο 183	**Άρθρο 183**
Τα έξοδα που προκάλεσε η άσκηση και η εκδίκαση ένδικου μέσου επιβάλλονται, σε περίπτωση που απορριφθεί, σε βάρος του	Τα έξοδα που προκάλεσε η άσκηση και η εκδίκαση ένδικου μέσου επιβάλλονται, σε περίπτωση που απορριφθεί, σε βάρος του

διαδίκου που το άσκησε, ενώ σε περίπτωση που γίνει δεκτό, σε βάρος του διαδίκου που νικήθηκε. Οι διατάξεις των άρθρων 176 έως 182 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.	διαδίκου που το άσκησε, ενώ σε περίπτωση που γίνει δεκτό, σε βάρος του διαδίκου που νικήθηκε. Οι διατάξεις των άρθρων 176 έως 182 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή.
Άρθρο 184	**Άρθρο 184**
Τα έξοδα της ερήμην δίκης, καθώς και εκείνα που προκάλεσε η Αναβολή της Συζήτησης ή της ενέργειας κάποιας διαδικαστικής πράξης, επιβάλλονται σε βάρος του διαδίκου που δικάστηκε ερήμην ή που ζήτησε την αναβολή. Αν η Ερημοδικία κριθεί άκυρη ή η αναβολή προκλήθηκε από υπαιτιότητα του αντιδίκου, τα έξοδα επιβάλλονται σε βάρος του.	Τα έξοδα της ερήμην δίκης, καθώς και εκείνα που προκάλεσε η αναβολή της συζήτησης ή της ενέργειας κάποιας διαδικαστικής πράξης, επιβάλλονται σε βάρος του διαδίκου που δικάστηκε ερήμην ή που ζήτησε την αναβολή. Αν η Ερημοδικία κριθεί άκυρη ή η αναβολή προκλήθηκε από υπαιτιότητα του αντιδίκου, τα έξοδα επιβάλλονται σε βάρος του.
Άρθρο 185	**Άρθρο 185**
Ολα τα έξοδα ή ένα μέρος τους μπορούν να επιβληθούν σε βάρος του διαδίκου που νίκησε 1) αν ο δικαστής κρίνει ότι ο διάδικος αυτός δεν τήρησε το καθήκον της αλήθειας, 2) αν καθυστερημένα πρότεινε επιθετικό ή αμυντικό μέσο ή έφερε αποδεικτικό μέσο, ενώ ο δικαστής κρίνει ότι μπορούσε να το προτείνει ή να το φέρει νωρίτερα, 3) αν έγινε υπαίτιος για την ακυρότητα διαδικαστικής πράξης ή της Συζήτησης.	Όλα τα έξοδα ή ένα μέρος τους μπορούν να επιβληθούν σε βάρος του διαδίκου που νίκησε 1) αν ο δικαστής κρίνει ότι ο διάδικος αυτός δεν τήρησε το καθήκον της αλήθειας, 2) αν καθυστερημένα πρότεινε επιθετικό ή αμυντικό μέσο ή έφερε αποδεικτικό μέσο, ενώ ο δικαστής κρίνει ότι μπορούσε να το προτείνει ή να το φέρει νωρίτερα, 3) αν έγινε υπαίτιος για την ακυρότητα διαδικαστικής πράξης ή της συζήτησης.
Άρθρο 186	**Άρθρο 186**
1. Υπάλληλοι της γραμματείας των δικαστηρίων, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, δικαστικοί επιμελητές, πληρεξούσιοι ή αντιπρόσωποι των διαδίκων, μάρτυρες και πραγματογνώμονες μπορούν να καταδικαστούν να πληρώσουν τά έξοδα, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως,α) όταν έγιναν υπαίτιοι, απο βαριά αμέλεια ή από δόλο, ακυρότητας διαδικαστικής πράξης ή Συζήτησης ή αναβολής της ή αν προξένησαν περιττά έξοδα και β) όταν το ορίζει ρητώς ο νόμος. 2. Η απόφαση μπορεί να προσβληθεί με ανακοπή, σύμφωνα με τα άρθρα 583 επ.	1. Υπάλληλοι της γραμματείας των δικαστηρίων, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, δικαστικοί επιμελητές , πληρεξούσιοι ή αντιπρόσωποι των διαδίκων, μάρτυρες και πραγματογνώμονες μπορούν να καταδικαστούν να πληρώσουν τα έξοδα, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως, α) όταν έγιναν υπαίτιοι, από βαριά αμέλεια ή από δόλο, ακυρότητας διαδικαστικής πράξης ή Συζήτησης ή αναβολής της ή αν προξένησαν περιττά έξοδα και β) όταν το ορίζει ρητώς ο νόμος. 2. Η απόφαση μπορεί να προσβληθεί με ανακοπή, σύμφωνα με τα άρθρα 583 επ.
Άρθρο 187	**Άρθρο 187**

Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των ενδιαφερομένων, τα έξοδα του δικαστικού συμβιβασμού επιβαρύνουν εξίσου τους διαδίκους, ενώ τα έξοδα της καταργούμενης δίκης συμψηφίζονται.	Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας των ενδιαφερομένων, τα έξοδα του δικαστικού συμβιβασμού επιβαρύνουν εξίσου τους διαδίκους, ενώ τα έξοδα της καταργούμενης δίκης συμψηφίζονται.
Άρθρο 188	**Άρθρο 188**
1. Αν γίνει ανάκληση διαδικαστικής πράξης ή παραίτηση είτε από αυτήν είτε από όλη τη δίκη, τα έξοδα επιβάλλονται σε βάρος του διαδίκου που ανακαλεί ή παραιτείται. 2. Σε περίπτωση αποδοχής της αγωγής ή ένδικου μέσου, τα έξοδα της δίκης, που τερματίζεται με την αποδοχή, επιβάλλονται σε βάρος του διαδίκου που αποδέχεται με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 177.	1. Αν γίνει ανάκληση διαδικαστικής πράξης ή παραίτηση είτε από αυτήν είτε από όλη τη δίκη, τα έξοδα επιβάλλονται σε βάρος του διαδίκου που ανακαλεί ή παραιτείται. 2. Σε περίπτωση αποδοχής της αγωγής ή ένδικου μέσου, τα έξοδα της δίκης, που τερματίζεται με την αποδοχή, επιβάλλονται σε βάρος του διαδίκου που αποδέχεται με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 177.
Άρθρο 189	**Άρθρο 189**
1. Αποδίδονται μόνο τα Δικαστικά έξοδα που ήταν απαραίτητα για την διεξαγωγή και υπεράσπιση της δίκης και ιδίως α) τα τέλη χαρτοσήμου για την σύνταξη των αποφάσεων, των δικογράφων, των δικαστικών εκθεσεων και των άλλων εγγράφων της δίκης και για την ενέργεια των διαδικαστικών πράξεων, β) το τέλος δικαστικού ενσήμου, γ) η αμοιβή των δικηγόρων ή άλλων δικαστικων πληρεξουσίων και των δικαστικών υπαλλήλων, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν, δ) τα ποσά που καταβάλλονται στους μάρτυρες για έξοδα και Αποζημίωση, καθώς και στους πραγματογνώμονες για έξοδα και αμοιβή, σύμφωνα με τις διατιμήσεις που ισχύουν, ε) τα ποσά που καταβλήθηκαν για την προσαγωγή άλλων αποδεικτικών μέσων, καθώς και τα έξοδα ταξιδιού και αλληλογραφίας που κατέβαλε ο διάδικος για να εμφανιστεί στη δίκη. 2. Δεν αποδίδονται τα έξοδα που έγιναν α) από απείθεια, απροσεξία ή σφάλμα του ίδιου του διαδίκου, β) από υπερβολική πρόνοιά του.	1. Αποδίδονται μόνο τα Δικαστικά έξοδα που ήταν απαραίτητα για την διεξαγωγή και υπεράσπιση της δίκης και ιδίως: α) τα τέλη χαρτοσήμου για την σύνταξη των αποφάσεων, των δικογράφων, των δικαστικών εκθέσεων και των άλλων εγγράφων της δίκης και για την ενέργεια των διαδικαστικών πράξεων, β) το τέλος δικαστικού ενσήμου, γ) η αμοιβή των δικηγόρων ή άλλων δικαστικών πληρεξουσίων και των δικαστικών υπαλλήλων, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν, δ) τα ποσά που καταβάλλονται στους μάρτυρες για έξοδα και Αποζημίωση, καθώς και στους πραγματογνώμονες για έξοδα και αμοιβή, σύμφωνα με τις διατιμήσεις που ισχύουν, ε) τα ποσά που καταβλήθηκαν για την προσαγωγή άλλων αποδεικτικών μέσων, καθώς και τα έξοδα ταξιδιού και αλληλογραφίας που κατέβαλε ο διάδικος για να εμφανιστεί στη δίκη. 2. Δεν αποδίδονται τα έξοδα που έγιναν α) από απείθεια, απροσεξία ή σφάλμα του ίδιου του διαδίκου, β) από υπερβολική πρόνοιά του.
Άρθρο 190	**Άρθρο 190**

1. Για τον προσδιορισμό και την εκκαθάριση του ποσού των εξόδων που πρέπει να αποδοθούν, κάθε διάδικος πρέπει να επισυνάψει στη δικογραφία, έως την πρώτη Συζήτηση στο ακροατήριο, κατάλογο των εξόδων και να φέρει, έως το τέλος της Συζήτησης, τις παρατηρήσεις του για τον κατάλογο εξόδων που έχει υποβάλει ο αντίδικός του. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001, ορίζεται ότι " 1. Όπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση". 2. Ο κατάλογος της παραγράφου 1 μπορεί να περιληφθεί και στις προτάσεις που υποβάλλονται στην πρώτη Συζήτηση στο ακροατήριο. 3. Για την εκκαθάριση των εξόδων αρκεί Πιθανολόγηση.	1. Για τον προσδιορισμό και την εκκαθάριση του ποσού των εξόδων που πρέπει να αποδοθούν, κάθε διάδικος πρέπει να επισυνάψει στη δικογραφία, έως την συζήτηση στο ακροατήριο, κατάλογο των εξόδων και να φέρει, έως το τέλος της συζήτησης, τις παρατηρήσεις του για τον κατάλογο εξόδων που έχει υποβάλει ο αντίδικός του. 2. Ο κατάλογος της παραγράφου 1 μπορεί να περιληφθεί και στις προτάσεις που υποβάλλονται **κατά τη** συζήτηση στο ακροατήριο. **Στις περιπτώσεις των άρθρων 237 και 238 ο κατάλογος υποβάλλεται μόνο με τις προτάσεις.** 3. Για την εκκαθάριση των εξόδων αρκεί πιθανολόγηση.
Άρθρο 191 1. Οταν το δικαστήριο αποφασίζει οριστικά για ολόκληρη την κύρια ή την παρεμπίπτουσα δίκη ή για ένα μέρος της, πρέπει, εφόσον έχει υποβληθεί ο κατάλογος του άρθρου 190, να περιλάβει διάταξη στην απόφαση για την υποχρέωση της πληρωμής των εξόδων, καθορίζοντας και το ποσό τους. 2. Αν δεν υποβληθεί ο κατάλογος εξόδων, το δικαστήριο προχωρεί στην εκκαθάρισή τους, αν έχει υποβληθεί αίτημα για την επιδίκασή τους. 3. Αν η απόφαση δεν περιέχει διάταξη για τα έξοδα, μπορεί να υποβληθεί σχετική αίτηση στο ίδιο δικαστήριο.	**Άρθρο 191** 1. Όταν το δικαστήριο αποφασίζει οριστικά για ολόκληρη την κύρια ή την παρεμπίπτουσα δίκη ή για ένα μέρος της, πρέπει, εφόσον έχει υποβληθεί ο κατάλογος του άρθρου 190, να περιλάβει διάταξη στην απόφαση για την υποχρέωση της πληρωμής των εξόδων, καθορίζοντας και το ποσό τους. 2. Αν δεν υποβληθεί ο κατάλογος εξόδων, το δικαστήριο προχωρεί στην εκκαθάρισή τους, αν έχει υποβληθεί αίτημα για την επιδίκασή τους. 3. Αν η απόφαση δεν περιέχει διάταξη για τα έξοδα, μπορεί να υποβληθεί σχετική αίτηση στο ίδιο δικαστήριο.
Άρθρο 192 Σε περίπτωση αποδοχής ή ανάκλησης διαδικαστικής πράξης ή παραίτησης, είτε από αυτήν είτε από ολόκληρη τη δίκη, αν εκδίδεται οριστική απόφαση, εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 191, διαφορετικά η εκκαθάριση των εξόδων γίνεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 679 επ. από το μονομελές πρωτοδικείο ή από το ειρηνοδικείο, για τις δίκες που διεξάγονται σ`αυτό.	**Άρθρο 192** Σε περίπτωση αποδοχής ή ανάκλησης διαδικαστικής πράξης ή παραίτησης, είτε από αυτήν είτε από ολόκληρη τη δίκη, αν εκδίδεται οριστική απόφαση, εφαρμόζονται όσα ορίζονται στο άρθρο 191, διαφορετικά η εκκαθάριση των εξόδων γίνεται **κατά τη διαδικασία των περιουσιακών διαφορών των άρθρων 614 επ.** από το μονομελές πρωτοδικείο ή από το ειρηνοδικείο, για τις δίκες που διεξάγονται σ' αυτό.

Άρθρο 193	**Άρθρο 193**
Δεν επιτρέπεται προσβολή της απόφασης με ένδικο μέσο ως προς τα έξοδα, αν δεν περιλαμβάνει και την ουσία της υπόθεσης.	Δεν επιτρέπεται προσβολή της απόφασης με ένδικο μέσο ως προς τα έξοδα, αν δεν περιλαμβάνει και την ουσία της υπόθεσης.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΒ' **ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ ΠΕΝΙΑΣ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΒ'** **ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ ΠΕΝΙΑΣ**
Άρθρο 194	**Άρθρο 194**
«1. Το ευεργέτημα της πενίας παρέχεται σε όποιον αποδεδειγμένα δεν μπορεί να καταβάλει τα έξοδα της δίκης και τα παράβολα χωρίς να περιορισθούν από αυτό τα απαραίτητα μέσα για τη διατροφή του ίδιου και της οικογένειας του.» *** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 8 άρθρου 6 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51. Έναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012. 2.Το ευεργέτημα της πενίας μπορεί να δοθεί και σε νομικά πρόσωπα κοινωφελή ή που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό καθώς και σε ομάδες προσώπων που έχουν την ικανότητα να είναι διάδικοι,αν αποδεικνύουν ότι με την προκαταβολή των εξόδων γίνεται πια αδύνατη ή προβληματική η εκπλήρωση του σκοπού τους. 3.Η διάταξη της παραγράφου 2 εφαρμόζεται και σε ομόρρυθμες ή ετερρόρυθμες εταιρείες,καθώς και σε συνεταιρισμούς, εφόσον η καταβολή των εξόδων δεν μπορεί να γίνει ούτε από το ταμείο τους ούτε από τα μέλη, χωρίς να περιοριστούν τα απαραίτητα μέσα για τη διατροφή των ιδίων και της οικογένειάς τους. 4.Το ευεργέτημα της πενίας δίνεται μόνο εφόσον η δίκη δεν παρουσιάζεται φανερά άδικη ή ασύμφορη.	1. Το ευεργέτημα της πενίας παρέχεται σε όποιον αποδεδειγμένα δεν μπορεί να καταβάλει τα έξοδα της δίκης και τα παράβολα χωρίς να περιορισθούν από αυτό τα απαραίτητα μέσα για τη διατροφή του ίδιου και της οικογένειας του. 2.Το ευεργέτημα της πενίας μπορεί να δοθεί και σε νομικά πρόσωπα κοινωφελή ή που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό καθώς και σε ομάδες προσώπων που έχουν την ικανότητα να είναι διάδικοι, αν αποδεικνύουν ότι με την προκαταβολή των εξόδων γίνεται πια αδύνατη ή προβληματική η εκπλήρωση του σκοπού τους. 3.Η διάταξη της παραγράφου 2 εφαρμόζεται και σε ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρείες, καθώς και σε συνεταιρισμούς, εφόσον η καταβολή των εξόδων δεν μπορεί να γίνει ούτε από το ταμείο τους ούτε από τα μέλη, χωρίς να περιοριστούν τα απαραίτητα μέσα για τη διατροφή των ιδίων και της οικογένειάς τους. 4.Το ευεργέτημα της πενίας δίνεται μόνο εφόσον η δίκη δεν παρουσιάζεται φανερά άδικη ή ασύμφορη.
Άρθρο 195	**Άρθρο 195**
«Με τις προϋποθέσεις του άρθρου 194 μπορεί να δοθεί το ευεργέτημα της πενίας σε αλλοδαπούς και σε πρόσωπα που αποδεδειγμένα δεν έχουν ιθαγένεια.»	Με τις προϋποθέσεις του άρθρου 194 μπορεί να δοθεί το ευεργέτημα της πενίας σε αλλοδαπούς και σε πρόσωπα που αποδεδειγμένα δεν έχουν ιθαγένεια.

*** Το άρθρο 195 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 17 παρ.1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	
Άρθρο 196	**Άρθρο 196**
1. Το ευεργέτημα της πενίας δίνεται ύστερα από αίτηση, από τον ειρηνοδίκη,το δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή τον πρόεδρο του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη και, αν πρόκειται για πράξεις που είναι άσχετες με δίκη, από τον ειρηνοδίκη της κατοικίας του αιτούντος.	1. Το ευεργέτημα της πενίας δίνεται ύστερα από αίτηση, από τον ειρηνοδίκη, το δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή τον πρόεδρο του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί ή πρόκειται να εισαχθεί η δίκη και, αν πρόκειται για πράξεις που είναι άσχετες με δίκη, από τον ειρηνοδίκη της κατοικίας του αιτούντος.
2. Η αίτηση πρέπει να αναφέρει συνοπτικά το αντικείμενο της δίκης ή της πράξης, τα Αποδεικτικά μέσα που υπάρχουν για την κύρια υπόθεση, καθώς και τα στοιχεία που βεβαιώνουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 194.	2. Η αίτηση πρέπει να αναφέρει συνοπτικά το αντικείμενο της δίκης ή της πράξης, τα αποδεικτικά μέσα που υπάρχουν για την κύρια υπόθεση, καθώς και τα στοιχεία που βεβαιώνουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 194.
«3. Στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται α) πιστοποιητικό, ατελώς, του δημάρχου όπου είναι η κατοικία ή η μόνιμη διαμονή του αιτούντος, το οποίο βεβαιώνει την επαγγελματική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση του, καθώς και όσα ορίζονται στο άρθρο 194 παράγραφοι 1 έως 3, και β) πιστοποιητικό, ατελώς, του οικονομικού εφόρου της κατοικίας ή της μόνιμης διαμονής του αιτούντος το οποίο βεβαιώνει αν ο αιτών υπέβαλε κατά την τελευταία τριετία δήλωση φόρου εισοδήματος ή οποιουδήποτε άλλου άμεσου φόρου, καθώς και την εξακρίβωση της, ύστερα από έλεγχο.»	3. Στην αίτηση πρέπει να επισυνάπτονται: α) πιστοποιητικό, ατελώς, του δημάρχου όπου είναι η κατοικία ή η μόνιμη διαμονή του αιτούντος, το οποίο βεβαιώνει την επαγγελματική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση του, καθώς και όσα ορίζονται στο άρθρο 194 παράγραφοι 1 έως 3, και β) πιστοποιητικό, ατελώς, του οικονομικού εφόρου της κατοικίας ή της μόνιμης διαμονής του αιτούντος το οποίο βεβαιώνει αν ο αιτών υπέβαλε κατά την τελευταία τριετία δήλωση φόρου εισοδήματος ή οποιουδήποτε άλλου άμεσου φόρου, καθώς και την εξακρίβωση της, ύστερα από έλεγχο.
*** Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 17 παρ.2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	
Άρθρο 197	**Άρθρο 197**
1. Οταν δικάζεται η αίτηση, δεν είναι υποχρεωτική η παράσταση με δικηγόρο και μπορεί να διαταχθεί η κλήτευση του αντιδίκου του αιτούντος. Για την παραδοχή της αίτησης αρκεί Πιθανολόγηση, το δικαστήριο μπορεί όμως να ζητήσει και αυτεπαγγέλτως συμπληρωματικές αποδείξεις, να εξετάσει μάρτυρες,καθώς και τον αιτούντα,με όρκο ή χωρίς όρκο,όπως	1. Όταν δικάζεται η αίτηση, δεν είναι υποχρεωτική η παράσταση με δικηγόρο και μπορεί να διαταχθεί η κλήτευση του αντιδίκου του αιτούντος. Για την παραδοχή της αίτησης αρκεί πιθανολόγηση, το δικαστήριο μπορεί όμως να ζητήσει και αυτεπαγγέλτως συμπληρωματικές αποδείξεις, να εξετάσει μάρτυρες, καθώς και τον αιτούντα, με όρκο ή χωρίς όρκο, όπως

επίσης να ζητήσει πληροφορίες από τον δικαστή της υπόθεσης και γνώμη δικηγόρου ότι η διεξαγωγή της δίκης δεν εμφανίζεται φανερά άδικη ή ασύμφορη. 2.Ο δικαστής που δικάζει την αίτηση, όταν διατάζει να κλητευθεί ο αντίδικος του αιτούντος, μπορεί να ορίσει ότι η εκδίκαση της αίτησης θα συνεχιστεί ατελώς.	επίσης να ζητήσει πληροφορίες από τον δικαστή της υπόθεσης και γνώμη δικηγόρου ότι η διεξαγωγή της δίκης δεν εμφανίζεται φανερά άδικη ή ασύμφορη. 2.Ο δικαστής που δικάζει την αίτηση, όταν διατάζει να κλητευθεί ο αντίδικος του αιτούντος, μπορεί να ορίσει ότι η εκδίκαση της αίτησης θα συνεχιστεί ατελώς.
Άρθρο 198	**Άρθρο 198**
Το ευεργέτημα της πενίας δίνεται χωριστά για κάθε δίκη, ισχύει για κάθε βαθμό δικαιοδοσίας για κάθε δικαστήριο και περιλαμβάνει την αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης.	Το ευεργέτημα της πενίας δίνεται χωριστά για κάθε δίκη, ισχύει για κάθε βαθμό δικαιοδοσίας για κάθε δικαστήριο και περιλαμβάνει την αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης.
Άρθρο 199	**Άρθρο 199**
«1. Όποιος έλαβε το ευεργέτημα της πενίας απαλλάσσεται προσωρινά από την υποχρέωση να καταβάλει τα έξοδα της δίκης και γενικά της διαδικασίας, ιδίως τα τέλη χαρτοσήμου, το τέλος δικαστικού ενσήμου, το τέλος του απογράφου και τις προσαυξήσεις τους, τα παράβολα, τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών, των μαρτύρων και άλλων δικαστικών πληρεξουσίων, καθώς και από την υποχρέωση εγγυοδοσίας για τα έξοδα αυτά.» *** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παράγραφο 9 άρθρου 6 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51. Έναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012. 2. Με την απόφαση που χορηγεί το ευεργέτημα της πενίας μπορεί να οριστεί ότι ο άπορος απαλλάσσεται προσωρινά από την προκαταβολή ενός μέρους μόνο από τα έξοδα αυτά. 3. Η παραχώρηση του ευεργετήματος της πενίας δεν επηρεάζει την υποχρέωση να πληρωθούν τα έξοδα που επιδικάστηκαν στον αντίδικο.	1. Όποιος έλαβε το ευεργέτημα της πενίας απαλλάσσεται προσωρινά από την υποχρέωση να καταβάλει τα έξοδα της δίκης και γενικά της διαδικασίας, ιδίως τα τέλη χαρτοσήμου, το τέλος δικαστικού ενσήμου, το τέλος του απογράφου και τις προσαυξήσεις τους, τα παράβολα, τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών, των μαρτύρων και άλλων δικαστικών πληρεξουσίων, καθώς και από την υποχρέωση εγγυοδοσίας για τα έξοδα αυτά. 2. Με την απόφαση που χορηγεί το ευεργέτημα της πενίας μπορεί να οριστεί ότι ο άπορος απαλλάσσεται προσωρινά από την προκαταβολή ενός μέρους μόνο από τα έξοδα αυτά. 3. Η παραχώρηση του ευεργετήματος της πενίας δεν επηρεάζει την υποχρέωση να πληρωθούν τα έξοδα που επιδικάστηκαν στον αντίδικο.
Άρθρο 200	**Άρθρο 200**
1. Υστερα απο αίτηση του διαδίκου, η απόφαση που χορηγεί το ευεργέτημα της	1. Ύστερα από αίτηση του διαδίκου, η απόφαση που χορηγεί το ευεργέτημα της

πενίας ή και μεταγενέστερη απόφαση διορίζει ένα δικηγόρο ή δικολάβο, ένα συμβολαιογράφο και ένα δικαστικό επιμελητή, με την εντολή να υπερασπιστούν τον άπορο, να τον εκπροσωπήσουν στο δικαστήριο και να του δώσουν την βοήθεια που χρειάζεται για να γίνουν οι διάφορες πράξεις. Αυτοί έχουν υποχρέωση να δεχτούν την εντολή και να δίνουν τη βοήθειά τους στον άπορο χωρίς αξίωση προκαταβολής αμοιβής δικαιωμάτων. 2. Ο διορισμός δικηγόρου ή δικολάβου με την απόφαση ισχύει ως παροχή δικαστικής πληρεξουσιότητας από τον άπορο, στην έκταση που ορίζει το άρθρο 97, εκτός αν η απόφαση ύστερα από αίτηση του απόρου, την περιορίζει ή την επεκτείνει.	πενίας ή και μεταγενέστερη απόφαση **διορίζει ένα δικηγόρο, ένα συμβολαιογράφο και ένα δικαστικό επιμελητή**, με την εντολή να υπερασπιστούν τον άπορο, να τον εκπροσωπήσουν στο δικαστήριο και να του δώσουν την βοήθεια που χρειάζεται για να γίνουν οι διάφορες πράξεις. Αυτοί έχουν υποχρέωση να δεχτούν την εντολή και να δίνουν τη βοήθειά τους στον άπορο χωρίς αξίωση προκαταβολής αμοιβής δικαιωμάτων. 2. **Ο διορισμός δικηγόρου** με την απόφαση ισχύει ως παροχή δικαστικής πληρεξουσιότητας από τον άπορο, στην έκταση που ορίζει το άρθρο 97, εκτός αν η απόφαση ύστερα από αίτηση του απόρου, την περιορίζει ή την επεκτείνει.
Άρθρο 201	**Άρθρο 201**
Το ευεργέτημα της πενίας παύει με το θάνατο του φυσικού προσώπου ή με τη διάλυση του νομικού προσώπου ή της εταιρίας ή άλλης ομάδας προσώπων. Πράξεις που δεν επιδέχονται αναβολή μπορούν να ενεργηθούν και αργότερα με βάση το ευεργέτημα που δόθηκε.	Το ευεργέτημα της πενίας παύει με το θάνατο του φυσικού προσώπου ή με τη διάλυση του νομικού προσώπου ή της εταιρίας ή άλλης ομάδας προσώπων. Πράξεις που δεν επιδέχονται αναβολή μπορούν να ενεργηθούν και αργότερα με βάση το ευεργέτημα που δόθηκε.
Άρθρο 202	**Άρθρο 202**
Το ευεργέτημα της πενίας μπορεί να ανακληθεί ή να περιοριστεί με απόφαση του αρμόδιου δικαστή, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως εφόσον αποδεικνύεται ότι οι προυποθέσεις της παροχής του είτε δεν υπήρχαν εξαρχής, είτε έπαψαν να υπάρχουν αργότερα, είτε μεταβλήθηκαν.	Το ευεργέτημα της πενίας μπορεί να ανακληθεί ή να περιοριστεί με απόφαση του αρμόδιου δικαστή, ύστερα από πρόταση του εισαγγελέα ή και αυτεπαγγέλτως εφόσον αποδεικνύεται ότι οι προϋποθέσεις της παροχής του είτε δεν υπήρχαν εξαρχής, είτε έπαψαν να υπάρχουν αργότερα, είτε μεταβλήθηκαν.
Άρθρο 203	**Άρθρο 203**
1. Η εκκαθάριση των εξόδων της δίκης, όταν είχε προηγηθεί ευεργέτημα πενίας, γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 190 έως 193 και περιλαμβάνει όσα έξοδα δεν είχαν προκαταβληθεί προσωρινά σύμφωνα με το	1. Η εκκαθάριση των εξόδων της δίκης, όταν είχε προηγηθεί ευεργέτημα πενίας, γίνεται σύμφωνα με τα άρθρα 190 έως 193 και περιλαμβάνει όσα έξοδα δεν είχαν προκαταβληθεί προσωρινά σύμφωνα με το

άρθρο 199. 2. Αν η απόφαση επιβάλει τα έξοδα σε βάρος του αντιδίκου του απόρου, η είσπραξη των τελών χαρτοσήμου, του δικαστικού ενσήμου, του απογράφου και του αντιγράφου, καθώς και των προσαυξήσεών τους, γίνεται σύμφωνα με το νόμο για την είσπραξη των δημόσιων εσόδων, ενώ εκείνων που οφείλονται στον άπορο, τους δικηγόρους ή άλλους δικαστικούς πληρεξούσιους και στους άλλους δικαστικούς υπαλλήλους επιδικάζονται στα πρόσωπα αυτά και εισπράττονται κατά τις διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης. Με τον ίδιον τρόπο γίνεται η είσπραξη των εξόδων, αν επιβληθούν σε βάρος του απόρου, αμέσως μόλις πάψουν να υπάρχουν όλες ή μερικές από τις προυποθέσεις για την παροχή του ευεργετήματος της πενίας καιβεβαιωθεί αυτό με τον τρόπο που ορίζει το άρθρο 202.	άρθρο 199. 2. Αν η απόφαση επιβάλει τα έξοδα σε βάρος του αντιδίκου του απόρου, η είσπραξη των τελών χαρτοσήμου, του δικαστικού ενσήμου, του απογράφου και του αντιγράφου, καθώς και των προσαυξήσεών τους, γίνεται σύμφωνα με το νόμο για την είσπραξη των δημόσιων εσόδων, ενώ εκείνων που οφείλονται στον άπορο, τους δικηγόρους ή άλλους δικαστικούς πληρεξούσιους και στους άλλους δικαστικούς υπαλλήλους επιδικάζονται στα πρόσωπα αυτά και εισπράττονται κατά τις διατάξεις της αναγκαστικής εκτέλεσης. Με τον ίδιον τρόπο γίνεται η είσπραξη των εξόδων, αν επιβληθούν σε βάρος του απόρου, αμέσως μόλις πάψουν να υπάρχουν όλες ή μερικές από τις προϋποθέσεις για την παροχή του ευεργετήματος της πενίας και βεβαιωθεί αυτό με τον τρόπο που ορίζει το άρθρο 202.
Άρθρο 204	**Άρθρο 204**
«Αν οι διάδικοι ή οι νόμιμοι αντιπρόσωποι τους πέτυχαν την παροχή του ευεργετήματος της πενίας με αναληθείς δηλώσεις και στοιχεία, ο δικαστής, που αποφασίζει την ανάκληση του ευεργετήματος, τους καταδικάζει σε χρηματική ποινή από εκατό (100) ευρώ έως διακόσια (200) ευρώ που περιέρχονται στον Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων, χωρίς να αποκλείεται υποχρέωση τους να καταβάλουν τα ποσά από τα οποία είχαν απαλλαγεί, ούτε και η ποινική τους δίωξη.» *** Το άρθρο 204 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 18 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	Αν οι διάδικοι ή οι νόμιμοι αντιπρόσωποί τους πέτυχαν την παροχή του ευεργετήματος της πενίας με αναληθείς δηλώσεις και στοιχεία, ο δικαστής, που αποφασίζει την ανάκληση του ευεργετήματος, τους καταδικάζει σε χρηματική ποινή από εκατό (100) ευρώ έως διακόσια (200) ευρώ που περιέχεται **στο δημόσιο ως δημόσιο έσοδο,** χωρίς να αποκλείεται υποχρέωσή τους να καταβάλουν τα ποσά από τα οποία είχαν απαλλαγεί, ούτε και η ποινική τους δίωξη. **Αντίγραφο της απόφασης αυτής γνωστοποιείται αμέσως στο Υπουργείο Οικονομικών με επιμέλεια της γραμματείας.**
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΓ' ΠΟΙΝΕΣ	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΓ' ΠΟΙΝΕΣ**
Άρθρο 205	**Άρθρο 205**
«Το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, με την οριστική απόφαση του, επιβάλλει στο διάδικο ή στο νόμιμο αντιπρόσωπο του ή στο δικαστικό του πληρεξούσιο, ανάλογα με την ευθύνη καθενός, χρηματική ποινή από πεντακόσια (500) ευρώ έως χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, που περιέρχονται στον Τομέα Ασφάλισης Νομικών του Ενιαίου Ταμείου	Το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, με την οριστική απόφαση του, επιβάλλει στο διάδικο ή στο νόμιμο αντιπρόσωπό του ή στο δικαστικό του πληρεξούσιο, ανάλογα με την ευθύνη καθενός, χρηματική ποινή **από χίλια (1.000) ευρώ έως δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ**, που περιέρχεται **στο δημόσιο**

Ανεξάρτητα Απασχολουμένων, αν προκύψει από τη δίκη που έγινε, ότι, αν και το γνώριζαν 1) άσκησαν προφανώς αβάσιμη αγωγή, Ανταγωγή ή παρέμβαση ή προφανώς αβάσιμο ένδικο μέσο ή 2) διεξήγαγαν τη δίκη παρελκυστικά ή δεν τήρησαν τους κανόνες των χρηστών ηθών ή της καλής πίστης ή το καθήκον της αλήθειας.» *** Το άρθρο 205 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 15 παρ.2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	**ως δημόσιο έσοδο**, αν προκύψει από τη δίκη που έγινε, ότι, αν και το γνώριζαν: 1) άσκησαν προφανώς αβάσιμη αγωγή, ανταγωγή ή παρέμβαση ή προφανώς αβάσιμο ένδικο μέσο ή 2) διεξήγαγαν τη δίκη παρελκυστικά ή δεν τήρησαν τους κανόνες των χρηστών ηθών ή της καλής πίστης ή το καθήκον της αλήθειας. **Αντίγραφο της απόφασης αυτής γνωστοποιείται αμέσως στο Υπουργείο Οικονομικών με επιμέλεια της γραμματείας.**
Άρθρο 206 Ο δικαστής μπορεί, ύστερα από αίτηση ενός διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει να διαγραφούν από τα δικόγραφα ή τις προτάσεις των διαδίκων εξυβριστικές ή άλλες ανάρμοστες φράσεις και να επιβάλλει, αν έγιναν στο ακροατήριο ασυγχώρητες παραδρομές και παραβάσεις, πειθαρχικές ποινές σε υπαλλήλους της γραμματείας, συμβολαιογράφους και δικαστικούς επιμελητές.	**Άρθρο 206** Ο δικαστής μπορεί, ύστερα από αίτηση ενός διαδίκου ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει να διαγραφούν από τα δικόγραφα ή τις προτάσεις των διαδίκων εξυβριστικές ή άλλες ανάρμοστες φράσεις και να επιβάλλει, αν έγιναν στο ακροατήριο ασυγχώρητες παραδρομές και παραβάσεις, πειθαρχικές ποινές σε υπαλλήλους της γραμματείας, συμβολαιογράφους και δικαστικούς επιμελητές.
Άρθρο 207 «1. Αν όταν ενεργείται κάποια πράξη, είτε στο ακροατήριο είτε και έξω από αυτό, γίνει θόρυβος ή εκδηλωθεί ανυπακοή στα μέτρα που έχουν ληφθεί ή στις διαταγές που δόθηκαν, ο δικαστής και, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, ο πρόεδρος έχει εξουσία να επιβάλλει σε αυτόν που θορυβεί ή στον παραβάτη είτε χρηματική ποινή από εκατό (100) ευρώ έως πεντακόσια (500) ευρώ είτε την απομάκρυνση του από τον τόπο όπου ενεργείται η πράξη είτε κράτηση 24 ωρών.» *** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 15 παρ.3 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. 2. Αν αυτός που θορυβεί ή ο παραβάτης είναι δικηγόρος, το δικαστήριο, είτε πρόκειται για συνεδρίαση στο ακροατήριο, είτε πρόκειται για ενέργεια πράξης έξω από αυτό, μπορεί να εφαρμόσει τα άρθρα 70, 71 και 73 του Δικηγορικού Κώδικα. 3. Οι πράξεις αυτές μπορουν να ανακληθούν	**Άρθρο 207** 1. Αν όταν ενεργείται κάποια πράξη, είτε στο ακροατήριο είτε και έξω από αυτό, γίνει θόρυβος ή εκδηλωθεί ανυπακοή στα μέτρα που έχουν ληφθεί ή στις διαταγές που δόθηκαν, ο δικαστής και, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, ο πρόεδρος έχει εξουσία να επιβάλλει σε αυτόν που θορυβεί ή στον παραβάτη είτε χρηματική ποινή από εκατό (100) ευρώ έως πεντακόσια (500) ευρώ είτε την απομάκρυνση του από τον τόπο όπου ενεργείται η πράξη είτε κράτηση 24 ωρών. 2. Αν αυτός που θορυβεί ή ο παραβάτης είναι δικηγόρος, το δικαστήριο, είτε πρόκειται για συνεδρίαση στο ακροατήριο, είτε πρόκειται για ενέργεια πράξης έξω από αυτό, **εφαρμόζει το άρθρο 155 του Κώδικα Δικηγόρων.** 3. Οι πράξεις αυτές μπορούν να ανακληθούν από εκείνον που τις έχει εκδώσει.

από εκείνον που τις έχει εκδώσει. 4. Κατά τις συνεδριάσεις των δικαστηρίων στο ακροατήριο εφαρμόζονται και τα άρθρα 116 και 117 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.	4. Κατά τις συνεδριάσεις των δικαστηρίων στο ακροατήριο εφαρμόζονται και τα άρθρα 116 και 117 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**	**ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ** **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ**
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α` **ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α`** **ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ**
Άρθρο 208	**Άρθρο 208**
1. Ο ειρηνοδίκης είναι υποχρεωμένος κατά την πρώτη Συζήτηση στο ακροατήριο οποιασδήποτε υπόθεσης που δικάζει και πριν από κάθε Συζήτηση να προσπαθήσει να συμβιβάσει τους διαδίκους. Η Συζήτηση της υπόθεσης προχωρεί μόνον αν αποτύχει η Απόπειρα συμβιβασμού. Η παράλειψή της δεν προκαλεί απαράδεκτο ή ακυρότητα. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001,ορίζεται ότι " 1. `Οπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση". 2. Ο ειρηνοδίκης μπορεί να ζητήσει να γίνει η απόπειρα του συμβιβασμού από άλλον ειρηνοδίκη άλλης περιφέρειας, αν κρίνει ότι αυτό είναι σκόπιμο για την επιτυχία του συμβιβασμού.	**(Το άρθρο 208 καταργείται)**
Άρθρο 209	**Άρθρο 209**
1. Οποιος έχει την πρόθεση να ασκήσει αγωγή μπορεί πριν από την κατάθεσή της να ζητήσει τη συμβιβαστική επέμβαση του κατά τόπο αρμόδιου για την εκδίκαση της αγωγής ειρηνοδίκη, έστω και αν αυτός είναι καθ` ύλην αναρμόδιος. Για το σκοπό αυτό ή υποβάλλεται αίτηση προς τον ειρηνοδίκη, στην οποία πρέπει να αναγράφεται συνοπτικά το αντικείμενον της διαφοράς, ή εμφανίζονται αυθόρμητα οι ενδιαφερόμενοι ενώπιόν του. 2. Ο ειρηνοδίκης, όταν υποβληθεί αίτηση συμβιβασμού καλεί ενώπιόν του το συντομότερο σε ορισμένη ημέρα και ώρα	1. **Όποιος έχει την πρόθεση να ασκήσει αγωγή μπορεί πριν από την κατάθεσή της να ζητήσει τη συμβιβαστική επέμβαση του αρμόδιου για την εκδίκαση της αγωγής ειρηνοδίκη**. Για το σκοπό **αυτό υποβάλλεται** αίτηση προς τον ειρηνοδίκη, στην οποία πρέπει να αναγράφεται συνοπτικά το αντικείμενο της διαφοράς, ή εμφανίζονται αυθόρμητα οι ενδιαφερόμενοι ενώπιόν του. 2. Ο ειρηνοδίκης, όταν υποβληθεί αίτηση συμβιβασμού καλεί ενώπιόν του το συντομότερο σε ορισμένη ημέρα και ώρα

όλους τους ενδιαφερομένους. Η πρόσκληση του ειρηνοδίκη πρέπει να αναφέρει με συντομία τη διαφορά. Αν προσέλθουν αυθόρμητα όλοι οι ενδιαφερόμενοι, ο ειρηνοδίκης μπορεί αμέσως να προχωρήσει σε συμβιβαστική επέμβαση. Η συμβιβαστική επέμβαση του ειρηνοδίκη δεν είναι ανάγκη να γίνεται δημόσια, όμως για την επέμβαση αυτή τηρούνται Πρακτικά. 3. Αν αυτός που υπέβαλε την αίτηση δεν εμφανιστεί, η αίτηση θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε ποτέ και καταδικάζεται αυτός στα Δικαστικά έξοδα. Αν δεν εμφανιστεί κάποιος απ` αυτούς που κλήθηκαν, αναφέρεται αυτό στα Πρακτικά και η συμβιβαστική επέμβαση του ειρηνοδίκη θεωρείται ότι απέτυχε.	όλους τους ενδιαφερομένους. Η πρόσκληση του ειρηνοδίκη πρέπει να αναφέρει με συντομία τη διαφορά. Αν προσέλθουν αυθόρμητα όλοι οι ενδιαφερόμενοι, ο ειρηνοδίκης μπορεί αμέσως να προχωρήσει σε συμβιβαστική επέμβαση. Η συμβιβαστική επέμβαση του ειρηνοδίκη δεν είναι ανάγκη να γίνεται δημόσια, όμως για την επέμβαση αυτή τηρούνται πρακτικά. 3. Αν αυτός που υπέβαλε την αίτηση δεν εμφανιστεί, η αίτηση θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε ποτέ και καταδικάζεται αυτός στα δικαστικά έξοδα. Αν δεν εμφανιστεί κάποιος απ` αυτούς που κλήθηκαν, αναφέρεται αυτό στα πρακτικά και η συμβιβαστική επέμβαση του ειρηνοδίκη θεωρείται ότι απέτυχε.
Άρθρο 210	**Άρθρο 210**
1. Ο ειρηνοδίκης κατά την Απόπειρα συμβιβασμού ή τη συμβιβαστική επέμβαση εξετάζει μαζί με τους ενδιαφερομένους ολόκληρη τη διαφορά χωρίς να δεσμεύεται από το ισχύον δικονομικό και ουσιαστικό δίκαιο, εκτιμά ελεύθερα τα διάφορα πραγματικά περιστατικά και προσπαθεί να βρεί τρόπο συμβιβασμού. Ιδίως έχει το δικαίωμα να διατάζει αυτοψία, πραγματογνωμοσύνη, την προσαγωγή οποιουδήποτε εγγράφου, την προσωπική εμφάνιση των διαδίκων και μπορεί να εξετάζη μάρτυρες, έστω και χωρίς όρκο, και γενικά να ενεργεί οποιαδήποτε πράξη για να διευκρινιστεί η διαφορά. 2. Ο συμβιβασμός μπορεί να αφορά ολόκληρη τη διαφορά ή μόνο μέρος της. 3. Ο ειρηνοδίκης έχει δικαίωμα να αναβάλει μόνο μία φορά τη Συζήτηση για το συμβιβασμό ή να ορίζει άλλη ημέρα και ώρα για τη συμβιβαστική του επέμβαση, αν θεωρεί ότι μπορεί έτσι να επιτευχθεί ο συμβιβασμός.	1. Ο ειρηνοδίκης **κατά την συμβιβαστική επέμβαση** εξετάζει μαζί με τους ενδιαφερομένους ολόκληρη τη διαφορά χωρίς να δεσμεύεται από το ισχύον δικονομικό και ουσιαστικό δίκαιο, εκτιμά ελεύθερα τα διάφορα πραγματικά περιστατικά και προσπαθεί να βρει τρόπο συμβιβασμού. Ιδίως έχει το δικαίωμα να διατάζει αυτοψία, πραγματογνωμοσύνη, την προσαγωγή οποιουδήποτε εγγράφου, την προσωπική εμφάνιση των διαδίκων και μπορεί να εξετάζει μάρτυρες, έστω και χωρίς όρκο, και γενικά να ενεργεί οποιαδήποτε πράξη για να διευκρινιστεί η διαφορά. 2. Ο συμβιβασμός μπορεί να αφορά ολόκληρη τη διαφορά ή μόνο μέρος της. **3. (Η παράγραφος 3 καταργείται)**
Άρθρο 211	**Άρθρο 211**
1. Αν αμφισβητούνται πραγματικά περιστατικά, ο συμβιβασμός μπορεί να εξαρτηθεί, εφόσον συμφωνούν σ`αυτό όλοι οι ενδιαφερόμενοι, από τη δόση όρκου από	**(Το άρθρο 211 καταργείται.)**

κάποιον από αυτούς. Ο όρκος πρέπει να δίνεται στην ίδια συνεδρίαση, και αν αυτό δεν είναι δυνατό, ο ειρηνοδίκης ορίζει αμέσως δικάσιμο στην οποία πρέπει να δοθεί ο όρκος. 2. Αν δοθεί ο όρκος, ο συμβιβασμός θεωρείται οτι απέτυχε, και αυτός που δεν έδωσε τον όρκο καταδικάζεται στα Δικαστικά έξοδα.	
Άρθρο 212	**Άρθρο 212**
1. Για τις ενέργειες του ειρηνοδίκη προς συμβιβασμό γίνεται σύντομη αναφορά στα Πρακτικά. 2. Αν η Απόπειρα συμβιβασμού ή η συμβιβαστική επέμβαση αποτύχουν, γίνεται σχετική αναφορά στα Πρακτικά και σημειώνεται από τον ειρηνοδίκη ο λόγος της αποτυχίας. 3. Αν επιτευχθεί συμβιβασμός, αναγράφονται λεπτομερώς στο πρακτικό όλοι οι όροι του. 4. Ο συμβιβασμός που έγινε σύμφωνα με τα άρθρα 208 και επόμενα έχει όλα τα αποτελέσματα του δικαστικού συμβιβασμού.	1. Για τις ενέργειες του ειρηνοδίκη προς συμβιβασμό γίνεται σύντομη αναφορά στα πρακτικά. 2. **Αν η συμβιβαστική επέμβαση** αποτύχει, γίνεται σχετική αναφορά στα πρακτικά και σημειώνεται από τον ειρηνοδίκη ο λόγος της αποτυχίας. 3. Αν επιτευχθεί συμβιβασμός, αναγράφονται λεπτομερώς στο πρακτικό όλοι οι όροι του. 4. Ο συμβιβασμός που έγινε σύμφωνα με τα άρθρα 209 και επόμενα έχει όλα τα αποτελέσματα του δικαστικού συμβιβασμού.
Άρθρο 213	**Άρθρο 213**
Δεν γίνεται Απόπειρα συμβιβασμού και θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε ποτέ η Αίτηση συμβιβαστικής επέμβασης, αν δεν συντρέχουν οι προυποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου για να είναι έγκυρος ο συμβιβασμός. Στην περίπτωση αυτή γίνεται σχετική σημείωση στα Πρακτικά.	**Η αίτηση συμβιβαστικής επέμβασης θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε ποτέ, αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου για να είναι έγκυρος ο συμβιβασμός. Στην περίπτωση αυτή γίνεται σχετική σημείωση στα πρακτικά.**
Άρθρο 214	**Άρθρο 214**
Η υποβολή αίτησης για συμβιβαστική επέμβαση του ειρηνοδίκη έχει όλες τις συνέπειες της άσκησης αγωγής, εφόσον αυτή ασκηθεί μέσα σε τρεις μήνες από την αποτυχία της συμβιβαστικής επέμβασης.	Η υποβολή αίτησης για συμβιβαστική επέμβαση του ειρηνοδίκη έχει όλες τις συνέπειες της άσκησης αγωγής, εφόσον αυτή ασκηθεί μέσα σε τρεις μήνες από την αποτυχία της συμβιβαστικής επέμβασης.
Άρθρο 214Α	**Άρθρο 214 Α**

«1. Οι διάδικοι μπορούν να συμβιβάζονται, μετά την επέλευση της εκκρεμοδικίας μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης και χωρίς να υφίσταται στάση της δίκης, όταν αντικείμενο της είναι ιδιωτικού δικαίου διαφορά, για την οποία επιτρέπεται κατά το ουσιαστικό δίκαιο να συνομολογηθεί συμβιβασμός. 2. Για το συμβιβασμό συντάσσεται ατελώς πρακτικό, που περιλαμβάνει το περιεχόμενο της συμφωνίας τους και ιδίως το είδος του αναγνωριζόμενου δικαιώματος, το ποσό της οφειλόμενης παροχής και τους τυχόν όρους υπό τους οποίους θα εκπληρωθεί, καθώς και πρόβλεψη για τα Δικαστικά έξοδα. Το πρακτικό συντάσσεται σε τόσα αντίτυπα όσοι και οι διάδικοι ή ομάδες διαδίκων, που αντιδικούν, χρονολογείται και υπογράφεται από αυτούς ή από τους δικηγόρους τους αν έχουν ειδική πληρεξουσιότητα κατά το άρθρο 98 περίπτωση β`. 3. Κάθε διάδικος μπορεί, προσκομίζοντας το πρακτικό σε πρωτότυπο, να ζητήσει την επικύρωση του από το δικαστή ή τον πρόεδρο του δικαστηρίου, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η αγωγή ή το ένδικο μέσο. Το πρακτικό επικυρώνεται αφού διαπιστωθεί ότι α) η διαφορά είναι δεκτική συμβιβαστικής επίλυσης, β) το πρακτικό έχει υπογραφεί σύμφωνα με όσα προαναφέρονται και γ) από αυτό προκύπτει σαφώς το είδος του αναγνωριζόμενου δικαιώματος και το ποσό της οφειλόμενης παροχής, καθώς και οι τυχόν όροι εκπλήρωσης της. Αν η διαφορά περιλαμβάνει και καταψήφιση, το πρακτικό αποτελεί από την επικύρωση του τίτλο εκτελεστό και περιάπτεται με τον εκτελεστήριο τύπο από το αρμόδιο για την επικύρωση του δικαστήριο. Αν η διαφορά έχει χαρακτήρα απλώς αναγνωριστικό, το πρακτικό αποδεικνύει το δικαίωμα. Με την επικύρωση του πρακτικού επέρχεται κατάργηση της δίκης.» *** Το άρθρο 214Α αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 19 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.Με το άρθρο 72 παρ.3 του αυτού νόμου ορίζεται ότι "3. Οι διατάξεις των άρθρων 214Α και 233 παράγραφοι 2-4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζονται και στις αγωγές που ασκήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του και δεν έχουν ακόμη συζητηθεί".	1. Οι διάδικοι μπορούν να συμβιβάζονται, μετά την επέλευση της εκκρεμοδικίας μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης και χωρίς να υφίσταται στάση της δίκης, όταν αντικείμενο της είναι ιδιωτικού δικαίου διαφορά, για την οποία επιτρέπεται κατά το ουσιαστικό δίκαιο να συνομολογηθεί συμβιβασμός. 2. Για το συμβιβασμό συντάσσεται ατελώς πρακτικό, που περιλαμβάνει το περιεχόμενο της συμφωνίας τους και ιδίως το είδος του αναγνωριζόμενου δικαιώματος, το ποσό της οφειλόμενης παροχής και τους τυχόν όρους υπό τους οποίους θα εκπληρωθεί, καθώς και πρόβλεψη για τα Δικαστικά έξοδα. Το πρακτικό συντάσσεται σε τόσα αντίτυπα όσοι και οι διάδικοι ή ομάδες διαδίκων, που αντιδικούν, χρονολογείται και υπογράφεται από αυτούς ή από τους δικηγόρους τους αν έχουν ειδική πληρεξουσιότητα κατά το άρθρο 98 περίπτωση β`. 3. Κάθε διάδικος μπορεί, προσκομίζοντας το πρακτικό σε πρωτότυπο, να ζητήσει την επικύρωση του από το δικαστή ή τον πρόεδρο του δικαστηρίου, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η αγωγή ή το ένδικο μέσο. Το πρακτικό επικυρώνεται αφού διαπιστωθεί ότι: α) η διαφορά είναι δεκτική συμβιβαστικής επίλυσης, β) το πρακτικό έχει υπογραφεί σύμφωνα με όσα προαναφέρονται και γ) από αυτό προκύπτει σαφώς το είδος του αναγνωριζόμενου δικαιώματος και το ποσό της οφειλόμενης παροχής, καθώς και οι τυχόν όροι εκπλήρωσης της. Αν η διαφορά περιλαμβάνει και καταψήφιση, το πρακτικό αποτελεί από την επικύρωση του τίτλο εκτελεστό και περιάπτεται με τον εκτελεστήριο τύπο από το αρμόδιο για την επικύρωση του δικαστήριο. Αν η διαφορά έχει χαρακτήρα απλώς αναγνωριστικό, το πρακτικό αποδεικνύει το δικαίωμα. Με την επικύρωση του πρακτικού επέρχεται κατάργηση της δίκης.

Άρθρο 214Β	**Άρθρο 214Β**
1. Διαφορές ιδιωτικού δικαίου μπορούν να επιλυθούν και με προσφυγή σε δικαστική μεσολάβηση. Η προσφυγή στη δικαστική μεσολάβηση, η οποία είναι προαιρετική, μπορεί να γίνει πριν από την άσκηση της αγωγής ή και κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας. «2. Σε κάθε πρωτοδικείο και εφετείο ορίζονται, για δύο έτη, με δυνατότητα ανανέωσης για ένα επιπλέον έτος, ένας ή περισσότεροι από τους υπηρετούντες προέδρους πρωτοδικών και εφετών ή από τους αρχαιότερους πρωτοδίκες και εφέτες, ως μεσολαβητές μερικής ή πλήρους απασχόλησης.» *** Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 102 παρ.2 Ν.4139/2013,ΦΕΚ Α 74/20.3.2013. 3. Η δικαστική μεσολάβηση περιλαμβάνει ξεχωριστές και κοινές ακροάσεις και συζητήσεις των μερών και των πληρεξούσιων δικηγόρων τους με τον μεσολαβητή δικαστή, ο οποίος και μπορεί να απευθύνει στα μέρη μη δεσμευτικές προτάσεις επίλυσης της διαφοράς. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί, μετά ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου, να προσφεύγει στον κατά τόπον αρμόδιο δικαστή μεσολαβητή υποβάλλοντας γραπτώς το αίτημα του. 4. Το δικαστήριο στο οποίο είναι εκκρεμής η υπόθεση μπορεί σε κάθε στάση της δίκης, ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης, να καλεί τα μέρη να προσφύγουν στη δικαστική μεσολάβηση για την επίλυση της διαφοράς τους και ταυτόχρονα, αν συμφωνούν τα μέρη, να αναβάλει την εκδίκαση της υπόθεσης σε σύντομη δικάσιμο και πάντως όχι πέραν του εξαμήνου. 5. Αν τα μέρη καταλήξουν σε συμφωνία συντάσσεται πρακτικό μεσολάβησης. Το πρακτικό υπογράφεται από τον μεσολαβητή, τα μέρη και τους πληρεξουσίους δικηγόρους τους και το πρωτότυπο του κατατίθεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου όπου διεξήχθη η μεσολάβηση. Κατά την κατάθεση ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει παράβολο υπέρ του Δημοσίου, το ύψος και η αναπροσαρμογή του οποίου	1. Διαφορές ιδιωτικού δικαίου μπορούν να επιλυθούν και με προσφυγή σε δικαστική μεσολάβηση. Η προσφυγή στη δικαστική μεσολάβηση, η οποία είναι προαιρετική, μπορεί να γίνει πριν από την άσκηση της αγωγής ή και κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας. 2. Σε κάθε πρωτοδικείο και εφετείο ορίζονται, για δύο έτη, με δυνατότητα ανανέωσης για ένα επιπλέον έτος, ένας ή περισσότεροι από τους υπηρετούντες προέδρους πρωτοδικών και εφετών ή από τους αρχαιότερους πρωτοδίκες και εφέτες, ως μεσολαβητές μερικής ή πλήρους απασχόλησης. 3. Η δικαστική μεσολάβηση περιλαμβάνει ξεχωριστές και κοινές ακροάσεις και συζητήσεις των μερών και των πληρεξούσιων δικηγόρων τους με τον μεσολαβητή δικαστή, ο οποίος και μπορεί να απευθύνει στα μέρη μη δεσμευτικές προτάσεις επίλυσης της διαφοράς. Κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί, μετά ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου, να προσφεύγει στον κατά τόπον αρμόδιο δικαστή μεσολαβητή υποβάλλοντας γραπτώς το αίτημα του. 4. Το δικαστήριο στο οποίο είναι εκκρεμής η υπόθεση μπορεί σε κάθε στάση της δίκης, ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης, να καλεί τα μέρη να προσφύγουν στη δικαστική μεσολάβηση για την επίλυση της διαφοράς τους και ταυτόχρονα, αν συμφωνούν τα μέρη, να αναβάλει την εκδίκαση της υπόθεσης σε σύντομη δικάσιμο και πάντως όχι πέραν του εξαμήνου. 5. Αν τα μέρη καταλήξουν σε συμφωνία συντάσσεται πρακτικό μεσολάβησης. Το πρακτικό υπογράφεται από τον μεσολαβητή, τα μέρη και τους πληρεξουσίους δικηγόρους τους και το πρωτότυπο του κατατίθεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου όπου διεξήχθη η μεσολάβηση. Κατά την κατάθεση ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει παράβολο υπέρ του Δημοσίου, το ύψος και η αναπροσαρμογή του οποίου

καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Από την κατάθεση στη γραμματεία του πρωτοδικείου, το πρακτικό μεσολάβησης, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης, αποτελεί εκτελεστό τίτλο, σύμφωνα με το άρθρο 904 παράγραφος 2 εδάφιο γ` Κ.Πολ.Δ.. 6. Η μεσολάβηση πρέπει να διεξάγεται κατά τρόπο που να μην παραβιάζει το απόρρητο αυτής, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν άλλως. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν το απόρρητο της διαδικασίας.» *** Το άρθρο 214Β προστέθηκε με την παράγραφο 1 άρθρου 7 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51.`Εναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012.	καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Από την κατάθεση στη γραμματεία του πρωτοδικείου, το πρακτικό μεσολάβησης, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης, αποτελεί εκτελεστό τίτλο, σύμφωνα με το άρθρο 904 παράγραφος 2 εδάφιο γ` Κ.Πολ.Δ. 6. Η μεσολάβηση πρέπει να διεξάγεται κατά τρόπο που να μην παραβιάζει το απόρρητο αυτής, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν άλλως. Πριν από την έναρξη της διαδικασίας όλοι οι συμμετέχοντες δεσμεύονται εγγράφως να τηρήσουν το απόρρητο της διαδικασίας. **Άρθρο 214 Γ** **1. Το δικαστήριο προτείνει στους διαδίκους την προσφυγή σε διαδικασία διαμεσολάβησης αν αυτό ενδείκνυται με βάση τις περιστάσεις της υποθέσεως. Σε περίπτωση αποδοχής της πρότασης η συζήτηση της υπόθεσης αναβάλλεται για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών. Η ίδια συνέπεια επέρχεται όταν τα διάδικα μέρη αποφασίσουν τα ίδια την προσφυγή σε διαμεσολάβηση κατά τη διάρκεια της εκκρεμούς δίκης. Στο πλαίσιο των άρθρων 237 και 238 η συμφωνία για προσφυγή σε διαμεσολάβηση ως αποτέλεσμα της πρότασης του δικαστηρίου ή της συμφωνίας των ίδιων των διαδίκων επάγεται τη συνέπεια της ματαίωσης της συζήτησης. Αντίγραφο των εγγράφων που αποδεικνύουν την κατάρτιση της συμφωνίας κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου και επισυνάπτεται στο φάκελλο της δικογραφίας.** **2. Συμφωνία των μερών για προσφυγή στη διαμεσολάβηση είναι έγκυρη αν αποδεικνύεται εγγράφως. Για μέλλουσες διαφορές απαιτείται η συμφωνία να αναφέρεται σε συγκεκριμένη έννομη σχέση.**
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β` **ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ** **Άρθρο 215**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β`** **ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ** **Άρθρο 215**

«1. Η αγωγή ασκείται με κατάθεση δικογράφου στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται και με επίδοση αντιγράφου της στον εναγόμενο. Η κατάθεση του δικογράφου μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 119. Κάτω από το δικόγραφο που κατατέθηκε συντάσσεται έκθεση στην οποία αναφέρεται η ημέρα, ο μήνας και το έτος της κατάθεσης, καθώς και το ονοματεπώνυμο του καταθέτη. Η έκθεση μπορεί να συντάσσεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 117. Αναφορά του δικογράφου της αγωγής που κατατέθηκε γίνεται χωρίς καθυστέρηση σε ειδικό βιβλίο με αλφαβητικό ευρετήριο. Στο βιβλίο αυτό αναγράφονται με αύξοντα αριθμό και χρονολογική σειρά οι αγωγές που κατατίθενται και αναφέρονται τα ονοματεπώνυμα των διαδίκων, η χρονολογία της κατάθεσης και το αντικείμενο της διαφοράς. Στη γραμματεία κάθε δικαστηρίου τηρείται και ηλεκτρονικό αρχείο αγωγών.» *** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. 2. Στα ειρηνοδικεία στων οποίων την έδρα δεν υπάρχουν διορισμένοι δικηγόροι ή δικολάβοι η αγωγή μπορεί να ασκηθεί και προφορικά ενώπιον του ειρηνοδίκη με την σύνταξη σχετικής έκθεσης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι ορισμοί της προηγουμένης παραγράφου και των άρθρων 226 και 229. Οι διαδικαστικές πράξεις των διαδίκων, στις οποίες περιλαμβάνονται και αυτές που γίνονται εκτός του ακροατηρίου, μπορούν να γίνουν και προφορικά ενώπιον του ειρηνοδίκη.	1. Η αγωγή ασκείται με κατάθεση δικογράφου στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται και με επίδοση αντιγράφου της στον εναγόμενο. Η κατάθεση του δικογράφου μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 119. Κάτω από το δικόγραφο που κατατέθηκε συντάσσεται έκθεση στην οποία αναφέρεται η ημέρα, ο μήνας και το έτος της κατάθεσης, καθώς και το ονοματεπώνυμο του καταθέτη. Η έκθεση μπορεί να συντάσσεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 117. Αναφορά του δικογράφου της αγωγής που κατατέθηκε γίνεται χωρίς καθυστέρηση σε ειδικό βιβλίο με αλφαβητικό ευρετήριο. Στο βιβλίο αυτό αναγράφονται με αύξοντα αριθμό και χρονολογική σειρά οι αγωγές που κατατίθενται και αναφέρονται τα ονοματεπώνυμα των διαδίκων, η χρονολογία της κατάθεσης και το αντικείμενο της διαφοράς. Στη γραμματεία κάθε δικαστηρίου τηρείται και ηλεκτρονικό αρχείο αγωγών. **2. Στην περίπτωση του άρθρου 237, η αγωγή επιδίδεται στον εναγόμενο μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κατάθεσή της και αν αυτός ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών. Αν η αγωγή δεν επιδοθεί μέσα στην προθεσμία αυτή, θεωρείται ως μη ασκηθείσα.**
Άρθρο 216 1. Η αγωγή εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στα άρθρα 118 ή 117 πρέπει να περιέχει α) σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκησή της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου, β) ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς, γ) ορισμένο αίτημα. 2. Στην αγωγή αναφέρεται α) προκειμένου για δίκες περιουσιακών σχέσεων η	**Άρθρο 216** 1. Η αγωγή εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στα άρθρα 118 ή 117 πρέπει να περιέχει α) σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκησή της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου, β) ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς, γ) ορισμένο αίτημα. 2. Στην αγωγή αναφέρεται: α) προκειμένου για δίκες περιουσιακών σχέσεων η

χρηματική αξία του επίδικου αντικειμένου και β) τα στοιχεία που θεμελιώνουν την Αρμοδιότητα του δικαστηρίου.	χρηματική αξία του επίδικου αντικειμένου και β) τα στοιχεία που θεμελιώνουν την αρμοδιότητα του δικαστηρίου.
Άρθρο 217	**Άρθρο 217**
Οι διατάξεις για την αγωγή εφαρμόζονται και σε κάθε δικόγραφο εισαγωγικό δίκης, εκτός αν ορίζει διαφορετικά ο νόμος.	Οι διατάξεις για την αγωγή εφαρμόζονται και σε κάθε δικόγραφο εισαγωγικό δίκης, εκτός αν ορίζει διαφορετικά ο νόμος.
Άρθρο 218	**Άρθρο 218**
1. Περισσότερες αιτήσεις του ίδιου ενάγοντος κατά του ίδιου εναγομένου οι οποίες πηγάζουν από την ίδια ή διαφορετική αιτία, αφορούν το ίδιο ή διαφορετικό αντικείμενο και στηρίζονται στον ίδιο ή διαφορετικό λόγο μπορούν να ενωθούν στο ίδιο δικόγραφο αγωγής α) αν δεν είναι αντιφατικές μεταξύ τους,β) αν στο σύνολό τους υπάγονται λόγω ποσού στο δικαστήριο όπου εισάγονται,γ) αν υπάγονται στην τοπική Αρμοδιότητα του ίδιου δικαστήριου, δ) αν υπάγονται στο ίδιο είδος διαδικασίας,ε) αν η σύγχρονη εκδίκασή τους δεν επιφέρει σύγχυση. 2. Αν ενωθούν περισσότερες αιτήσεις χωρίς να συντρέχουν οι προυποθέσεις της παραγράφου 1, διατάσσεται ύστερα από αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως ο χωρισμός και στην περίπτωση καθ` ύλην ή κατά τόπον ανΑρμοδιότητας εφαρμόζονται τα άρθρα 46 και 47.	1. Περισσότερες αιτήσεις του ίδιου ενάγοντος κατά του ίδιου εναγομένου οι οποίες πηγάζουν από την ίδια ή διαφορετική αιτία, αφορούν το ίδιο ή διαφορετικό αντικείμενο και στηρίζονται στον ίδιο ή διαφορετικό λόγο μπορούν να ενωθούν στο ίδιο δικόγραφο αγωγής α) αν δεν είναι αντιφατικές μεταξύ τους, β) αν στο σύνολό τους υπάγονται λόγω ποσού στο δικαστήριο όπου εισάγονται, γ) αν υπάγονται στην τοπική αρμοδιότητα του ίδιου δικαστηρίου, δ) αν υπάγονται στο ίδιο είδος διαδικασίας, ε) αν η σύγχρονη εκδίκασή τους δεν επιφέρει σύγχυση. 2. Αν ενωθούν περισσότερες αιτήσεις χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1, διατάσσεται ύστερα από αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως ο χωρισμός και στην περίπτωση καθ` ύλην ή κατά τόπον αναρμοδιότητας εφαρμόζονται τα άρθρα 46 και 47.
Άρθρο 219	**Άρθρο 219**
1. Αγωγή υπό αίρεση δεν επιτρέπεται, μπορεί όμως ο ενάγων για την περίπτωση που απορριφθεί η πρώτη βάση ή αίτηση της αγωγής να τη στηρίξει σε άλλη βάση ή να υποβάλει άλλη αίτηση που στηρίζεται στην ίδια ή σε άλλη βάση. 2. Η επιβοηθητική σύμφωνα με την παράγραφο 1 άσκηση αγωγής μπορεί να γίνει με το ίδιο ή άλλο δικόγραφο. 3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1	1. Αγωγή υπό αίρεση δεν επιτρέπεται, μπορεί όμως ο ενάγων για την περίπτωση που απορριφθεί η πρώτη βάση ή αίτηση της αγωγής να τη στηρίξει σε άλλη βάση ή να υποβάλει άλλη αίτηση που στηρίζεται στην ίδια ή σε άλλη βάση. 2. Η επιβοηθητική σύμφωνα με την παράγραφο 1 άσκηση αγωγής μπορεί να γίνει με το ίδιο ή άλλο δικόγραφο. 3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1

εφαρμόζονται και στην Ανταγωγή.	εφαρμόζονται και στην ανταγωγή.
Άρθρο 220	**Άρθρο 220**
«1. Αγωγές, στις οποίες περιλαμβάνονται και αναγνωριστικές ή ανακοπές εμπράγματες, μικτές ή νομής, εκτός από τα Ασφαλιστικά μέτρα νομής, καθώς και αγωγές διάρρηξης δικαιοπραξίας ως καταδολιευτικής, όταν αφορούν ακίνητα, εγγράφονται ύστερα από αίτηση του ενάγοντος ή ανακόπτοντος στα βιβλία διεκδικήσεων του γραφείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεση τους, διαφορετικά απορρίπτονται και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτες.» *** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 21 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. 2. Αν οι αγωγές και ανακοπές που εγγράφηκαν στα βιβλία διεκδικήσεων είναι φανερά αβάσιμες, διατάσσεται η διαγραφή τους, κατά τη διαδικασία των άρθρων 740 επ. Στη Συζήτηση κλητεύεται υποχρεωτικά αυτός που έχει καταθέσει την αγωγή ή ανακοπή που πρέπει να διαγραφεί. Μετά την παρέλευση δεκαετίας από την κατάθεση, η διαγραφή μπορεί να διαταχθεί και χωρίς κλήτευση, αν κατά την κρίση του δικαστηρίου αυτή είναι δύσκολη. 3. Με διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης ορίζεται ο τρόπος που τηρούνται τα βιβλία διεκδικήσεων.	1. Αγωγές, στις οποίες περιλαμβάνονται και αναγνωριστικές ή ανακοπές εμπράγματες, μικτές ή νομής, εκτός από τα Ασφαλιστικά μέτρα νομής, καθώς και αγωγές διάρρηξης δικαιοπραξίας ως καταδολιευτικής, όταν αφορούν ακίνητα, εγγράφονται ύστερα από αίτηση του ενάγοντος ή ανακόπτοντος στα βιβλία διεκδικήσεων του γραφείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο μέσα σε τριάντα ημέρες από την κατάθεση τους, διαφορετικά απορρίπτονται και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτες. 2. Αν οι αγωγές και ανακοπές που εγγράφηκαν στα βιβλία διεκδικήσεων είναι φανερά αβάσιμες, διατάσσεται η διαγραφή τους, κατά τη διαδικασία των άρθρων 740 επ. Στη Συζήτηση κλητεύεται υποχρεωτικά αυτός που έχει καταθέσει την αγωγή ή ανακοπή που πρέπει να διαγραφεί. Μετά την παρέλευση δεκαετίας από την κατάθεση, η διαγραφή μπορεί να διαταχθεί και χωρίς κλήτευση, αν κατά την κρίση του δικαστηρίου αυτή είναι δύσκολη. 3. Με διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης ορίζεται ο τρόπος που τηρούνται τα βιβλία διεκδικήσεων.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	**ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**
Άρθρο 221	**Άρθρο 221**
1. Με την άσκηση της αγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 215, η κατάθεσή της έχει ως συνέπεια α) εκκρεμοδικία,β) το αμετάβλητο της δικαιοδοσίας και Αρμοδιότητας του δικαστηρίου,γ) την προτίμηση ανάμεσα σε περισσότερα αρμόδια δικαστήρια, και η επίδοση της έχει ως συνέπεια τα αποτελέσματα που το ουσιαστικό δίκαιο ορίζει ότι επέρχονται από την έγερση της αγωγής. 2. Εκκρεμοδικία συνεπάγεται και η υποβολή,	1. Με την άσκηση της αγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 215, η κατάθεσή της έχει ως συνέπεια α) εκκρεμοδικία, β) το αμετάβλητο της δικαιοδοσίας και Αρμοδιότητας του δικαστηρίου, γ) την προτίμηση ανάμεσα σε περισσότερα αρμόδια δικαστήρια, και η επίδοση της έχει ως συνέπεια τα αποτελέσματα που το ουσιαστικό δίκαιο ορίζει ότι επέρχονται από την έγερση της αγωγής. 2. Εκκρεμοδικία συνεπάγεται και η υποβολή, ενώ διαρκεί η δίκη, αίτησης με την οποία

ενώ διαρκεί η δίκη, αίτησης με την οποία επιδιώκεται καταψήφιση, αναγνώριση ή διάπλαση, καθώς και η πρόταση ένστασης συμψηφισμού.	επιδιώκεται καταψήφιση, αναγνώριση ή διάπλαση, καθώς και η πρόταση ένστασης συμψηφισμού.
Άρθρο 222	**Άρθρο 222**
1. Οταν επέλθει η εκκρεμοδικία και όσο αυτή διαρκεί, δεν μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε δικαστήριο νέα δίκη για την ίδια επίδικη διαφορά ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους, εφόσον εμφανίζονται με την ίδια ιδιότητα. 2. Αν κατά την διάρκεια της εκκρεμοδικίας ασκηθεί άλλη αγωγή, Ανταγωγή ή Κύρια παρέμβαση ή προταθεί ένσταση συμψηφισμού για την ίδια επίδικη διαφορά, αναστέλλεται και αυτεπαγγέλτως η εκδίκασή της εωσότου περατωθεί η πρώτη δίκη.	1. Όταν επέλθει η εκκρεμοδικία και όσο αυτή διαρκεί, δεν μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε δικαστήριο νέα δίκη για την ίδια επίδικη διαφορά ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους, εφόσον εμφανίζονται με την ίδια ιδιότητα. 2. Αν κατά την διάρκεια της εκκρεμοδικίας ασκηθεί άλλη αγωγή, ανταγωγή ή κύρια παρέμβαση ή προταθεί ένσταση συμψηφισμού για την ίδια επίδικη διαφορά, αναστέλλεται και αυτεπαγγέλτως η εκδίκασή της εωσότου περατωθεί η πρώτη δίκη.
Άρθρο 223	**Άρθρο 223**
Οταν επέλθει η εκκρεμοδικία, είναι απαράδεκτη η μεταβολή του αιτήματος της αγωγής. Κατ` εξαίρεση μπορεί ο ενάγων με τις προτάσεις εωσότου περατωθεί η δίκη στον πρώτο βαθμό να περιορίσει το αίτημα της αγωγής ή να ζητήσει 1) τα παρεπόμενα του κύριου αντικειμένου της αγωγής και 2) αντί γι`αυτό που ζητήθηκε αρχικά άλλο αντικείμενο ή το διαφέρον εξαιτίας μεταβολής που επήλθε.	Όταν επέλθει η εκκρεμοδικία, είναι απαράδεκτη η μεταβολή του αιτήματος της αγωγής. Κατ` εξαίρεση μπορεί ο ενάγων με τις προτάσεις **ή με δήλωση στα πρακτικά** εωσότου περατωθεί η δίκη στον πρώτο βαθμό να περιορίσει το αίτημα της αγωγής ή να ζητήσει 1) τα παρεπόμενα του κύριου αντικειμένου της αγωγής και 2) αντί γι' αυτό που ζητήθηκε αρχικά άλλο αντικείμενο ή το διαφέρον εξαιτίας μεταβολής που επήλθε.
Άρθρο 224	**Άρθρο 224**
"Άρθρο 224 «Είναι απαράδεκτο να μεταβληθεί η βάση της αγωγής. Με τις προτάσεις που κατατίθενται ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ή με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά, μπορεί ο ενάγων να συμπληρώσει, να διευκρινίσει ή να διορθώσει τους ισχυρισμούς του, αρκεί να μη μεταβάλλεται η βάση της αγωγής.» *** Το άρθρο 224 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 22 παρ.1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	Είναι απαράδεκτο να μεταβληθεί η βάση της αγωγής. Με τις προτάσεις που κατατίθενται ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ή με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά, μπορεί ο ενάγων να συμπληρώσει, να διευκρινίσει ή να διορθώσει τους ισχυρισμούς του, αρκεί να μη μεταβάλλεται η βάση της αγωγής.

Άρθρο 225	**Άρθρο 225**
1. Η επέλευση της εκκρεμοδικίας δεν στερεί τους διαδίκους από την εξουσία να μεταβιβάσουν το επίδικο πράγμα ή δικαίωμα ή να συστήσουν εμπράγματο δικαίωμα . 2. Η μεταβίβαση του επίδικου πράγματος ή δικαιώματος ή η σύσταση εμπράγματου δικαιώματος δεν επιφέρει καμία μεταβολή στη δίκη. Ο ειδικός διάδοχος έχει δικαίωμα να ασκήσει παρέμβαση. 3. Αν ο ενάγων μετεβίβασε το επίδικο πράγμα ή δικαίωμα ή σύστησε εμπράγματο δικαίωμα, δεν μπορεί να προταθεί εναντίον του έλλειψη νομιμοποίησης, εκτός αν η απόφαση που θα εκδοθεί δεν δεσμεύει τον ειδικό διάδοχο.	1. Η επέλευση της εκκρεμοδικίας δεν στερεί τους διαδίκους από την εξουσία να μεταβιβάσουν το επίδικο πράγμα ή δικαίωμα ή να συστήσουν εμπράγματο δικαίωμα . 2. Η μεταβίβαση του επίδικου πράγματος ή δικαιώματος ή η σύσταση εμπράγματου δικαιώματος δεν επιφέρει καμία μεταβολή στη δίκη. Ο ειδικός διάδοχος έχει δικαίωμα να ασκήσει παρέμβαση. 3. Αν ο ενάγων μετεβίβασε το επίδικο πράγμα ή δικαίωμα ή σύστησε εμπράγματο δικαίωμα, δεν μπορεί να προταθεί εναντίον του έλλειψη νομιμοποίησης, εκτός αν η απόφαση που θα εκδοθεί δεν δεσμεύει τον ειδικό διάδοχο.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ` **ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ`** **Τίτλος Ι** **Εισαγωγή της αγωγής για εκδίκαση**
Άρθρο 226	**Άρθρο 226**
"1. Το πρωτότυπο της αγωγής που κατατέθηκε φυλάσσεται στο αρχείο του δικαστηρίου. *** Η παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ.6 του άρθρου 3 του Ν.2207/1994 (Α 65). "2. Αμέσως μετά την κατάθεση της αγωγής ο γραμματέας, με βάση τη σημείωση στο πρωτότυπο της αγωγής της ημέρας και ώρας συζήτησής της, την εγγράφει στο Πινάκιο του δικαστηρίου, όπου σημειώνει το όνομα και το επώνυμο των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους, καθώς και το αντικείμενο της δίκης.(Η ημέρα Συζήτησης προσδιορίζεται σε χρόνο τέτοιο ώστε να τηρούνται οι προθεσμίες των άρθρων 214Α παρ. 3, 229 και 237 παρ. 1.) *** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 6 Ν.3043/2002 ΦΕΚ Α 192/21.8.2002. 3. Το Πινάκιο είναι βιβλίο με αριθμημένες σελίδες, μονογραφημένες από τον πρόεδρο του δικαστηρίου ή τον ειρηνοδίκη, στο οποίο καταχωρίζονται οι υποθέσεις που θα συζητηθούν σε κάθε δικάσιμο. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή ο ειρηνοδίκης ορίζει τον αριθμό των υποθέσεων που θα εκδικασθούν	1. Το πρωτότυπο της αγωγής που κατατέθηκε φυλάσσεται στο αρχείο του δικαστηρίου. 2. Αμέσως μετά την κατάθεση της αγωγής ο γραμματέας, με βάση τη σημείωση στο πρωτότυπο της αγωγής της ημέρας και ώρας συζήτησής της, την εγγράφει στο πινάκιο του δικαστηρίου, όπου σημειώνει το όνομα και το επώνυμο των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους, καθώς και το αντικείμενο της δίκης. **Στην περίπτωση του άρθρου 237, κατά τη σύνταξη της έκθεσης κατάθεσης της αγωγής ο γραμματέας θέτει στο πρωτότυπο και στα αντίγραφα ευδιάκριτη σημείωση στην οποία αναγράφεται η προθεσμία κατάθεσης των προτάσεων για τον ενάγοντα και τον εναγόμενο και επισημαίνεται ότι εκπρόθεσμες προτάσεις δεν λαμβάνονται υπόψη.** 3. Το πινάκιο είναι βιβλίο με αριθμημένες σελίδες, μονογραφημένες από τον πρόεδρο του δικαστηρίου ή τον ειρηνοδίκη, στο οποίο καταχωρίζονται οι υποθέσεις που θα συζητηθούν σε κάθε δικάσιμο. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή ο ειρηνοδίκης ορίζει τον

σε κάθε δικάσιμο. 4. Ο δικαστής που διευθύνει τη Συζήτηση σημειώνει στο Πινάκιο αν η Συζήτηση έγινε κατ` αντιμωλία ή ερήμην ή αναβλήθηκε ή ματαιώθηκε. Αν η Συζήτηση αναβληθεί, ο γραμματέας οφείλει αμέσως μετά το τέλος της συνεδρίασης να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίσθηκε. Κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στη δικάσιμο αυτή δεν χρειάζεται και η αναγραφή της υπόθεσης στο Πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Αν ματαιωθεί η συνεδρίαση για οποιονδήποτε λόγο, οι υποθέσεις που είναι γραμμένες σ` αυτήν μεταφέρονται με επιμέλεια των διαδίκων στις επόμενες συνεδριάσεις, ακόμη και με υπέρβαση του ορισμένου αριθμού, και ο αντίδικος αυτού που επισπεύδει τη Συζήτηση καλείται πάντοτε στη νέα δικάσιμο. Στην περίπτωση αυτή η εγγραφή, η κλήση και η επίδοσή της γίνονται ατελώς. Το ίδιο ισχύει και όταν είναι αναγκαία η αναΣυζήτηση της υπόθεσης." «Ελλείψεις ή σφάλματα του πινακίου, ως προς τα στοιχεία των διαδίκων, των εκδικαζόμενων υποθέσεων και τη σήμανση του, συμπληρώνονται κατά την εκφώνηση της υπόθεσης ύστερα από προφορική αίτηση οποιουδήποτε διαδίκου.» *** Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 προστέθηκε με το άρθρο 22 παρ.2 Ν.3994/2011,ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. *** Οι παρ.2 έως 4 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρ.4 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.`Εναρξη ισχύος από 1.1.2002 (άρθρ.15 Ν.2943/2001) «5. Κάθε αίτημα προτίμησης που υποβάλλεται από διάδικο για ορισμό ημέρας Συζήτησης αίτησης, αγωγής ή ενδίκου μέσου ενώπιον παντός δικαστηρίου, οιασδήποτε διαδικασίας, διαφορετικής από εκείνη που, κατά τη νόμιμη σειρά, πρέπει να προσδιοριστεί ή έχει ήδη προσδιοριστεί, υποβάλλεται εγγράφως. Στην αίτηση πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να περιέχονται οι λόγοι της προτίμησης και ο αρμόδιος δικαστής αποφαίνεται σχετικά, με αιτιολογημένη πράξη του.» *** Η παρ.5 προστέθηκε με την παρ.3 άρθρ.3 Ν.3327/2005 (ΦΕΚ Α΄ 70/11.03.2005) ΙΣΧΥΣ από 16.9.2005.	αριθμό των υποθέσεων που θα εκδικασθούν σε κάθε δικάσιμο. 4. Ο δικαστής που διευθύνει τη συζήτηση σημειώνει στο πινάκιο αν η συζήτηση έγινε κατ` αντιμωλία ή ερήμην ή αναβλήθηκε ή ματαιώθηκε. Αν η συζήτηση αναβληθεί, ο γραμματέας οφείλει αμέσως μετά το τέλος της συνεδρίασης να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίσθηκε. Κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στη δικάσιμο αυτή δεν χρειάζεται και η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Αν ματαιωθεί η συνεδρίαση για οποιονδήποτε λόγο, οι υποθέσεις που είναι γραμμένες σ` αυτήν μεταφέρονται με επιμέλεια των διαδίκων στις επόμενες συνεδριάσεις, ακόμη και με υπέρβαση του ορισμένου αριθμού, και ο αντίδικος αυτού που επισπεύδει τη συζήτηση καλείται πάντοτε στη νέα δικάσιμο. Στην περίπτωση αυτή η εγγραφή, η κλήση και η επίδοσή της γίνονται ατελώς. Το ίδιο ισχύει και όταν είναι αναγκαία η ανασυζήτηση της υπόθεσης. Ελλείψεις ή σφάλματα του πινακίου, ως προς τα στοιχεία των διαδίκων, των εκδικαζόμενων υποθέσεων και τη σήμανση του, συμπληρώνονται κατά την εκφώνηση της υπόθεσης ύστερα από προφορική αίτηση οποιουδήποτε διαδίκου. 5. Κάθε αίτημα προτίμησης που υποβάλλεται από διάδικο για ορισμό ημέρας συζήτησης αίτησης, αγωγής ή ενδίκου μέσου ενώπιον παντός δικαστηρίου, οιασδήποτε διαδικασίας, διαφορετικής από εκείνη που, κατά τη νόμιμη σειρά, πρέπει να προσδιοριστεί ή έχει ήδη προσδιοριστεί, υποβάλλεται εγγράφως. Στην αίτηση πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να περιέχονται οι λόγοι της προτίμησης και ο αρμόδιος δικαστής αποφαίνεται σχετικά, με αιτιολογημένη πράξη του.

Άρθρο 227	**Άρθρο 227**
1. Αν υπάρχουν τυπικές παραλείψεις που μπορούν να αναπληρωθούν, ο πρόεδρος οποιουδήποτε πολυμελούς δικαστηρίου ή ο εισηγητής ή ο δικαστής μονομελούς δικαστηρίου καλεί να τις συμπληρώσει και μετά την Συζήτηση, τον πληρεξούσιο δικηγόρο ή το διάδικο, εφόσον παρίσταται αυτοπροσώπως, τάσσοντας εύλογη κατά την κρίση του προθεσμία. 2. Η πρόσκληση γίνεται και τηλεφωνικώς, ο δε γραμματέας βεβαιώνει με σημείωση στο εσωτερικό του φακέλου της δικογραφίας το χρόνο της ειδοποίησης, τα ζητούμενα στοιχεία και την προθεσμία. Αν η τηλεφωνική πρόσκληση είναι αδύνατη ή δυσχερής, αποστέλλεται έγγραφο, αντίγραφο του οποίου τηρείται στο φάκελο της δικογραφίας. Στο αντίγραφο αυτό σημειώνεται η ημερομηνία αποστολής του εγγράφου.	1. Αν υπάρχουν τυπικές παραλείψεις που μπορούν να αναπληρωθούν, ο πρόεδρος οποιουδήποτε πολυμελούς δικαστηρίου ή ο εισηγητής ή ο δικαστής μονομελούς δικαστηρίου καλεί να τις συμπληρώσει και μετά την συζήτηση, τον πληρεξούσιο δικηγόρο ή το διάδικο, εφόσον παρίσταται αυτοπροσώπως, τάσσοντας εύλογη κατά την κρίση του προθεσμία. 2. Η πρόσκληση γίνεται και τηλεφωνικώς, ο δε γραμματέας βεβαιώνει με σημείωση στο εσωτερικό του φακέλου της δικογραφίας το χρόνο της ειδοποίησης, τα ζητούμενα στοιχεία και την προθεσμία. Αν η τηλεφωνική πρόσκληση είναι αδύνατη ή δυσχερής, αποστέλλεται έγγραφο, αντίγραφο του οποίου τηρείται στο φάκελο της δικογραφίας. Στο αντίγραφο αυτό σημειώνεται η ημερομηνία αποστολής του εγγράφου.
Άρθρο 228	**Άρθρο 228**
"Η προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων είναι εξήντα ημέρες και, αν ο διάδικος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής, ενενήντα ημέρες πριν από τη Συζήτηση." *** Το άρθρο 228, το οποίο είχε καταργηθεί με την παρ.2 άρθρ.6 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001 ,επανήλθε σε ισχύ με το ως άνω περιεχόμενο με την παρ.2 άρθρο 6 Ν.3043/2002 ΦΕΚ Α 192/21.8.2002.	**Αν δεν ορίζεται διαφορετικά, η προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων είναι τριάντα (30) ημέρες και, αν ο διάδικος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής, εξήντα (60) ημέρες πριν από τη συζήτηση.**
Άρθρο 229	**Άρθρο 229**
"Αντίγραφο της αγωγής με την κάτω από αυτήν πράξη για τον προσδιορισμό δικασίμου και την κλήση για Συζήτηση στην ορισμένη δικάσιμο επιδίδεται στον εναγόμενο με την επιμέλεια του ενάγοντος." *** Το άρθρο 229 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.3 άρθρο 6 Ν.3043/2002, ΦΕΚ Α 192/21.8.2002.	**Το άρθρο 229 καταργείται**
Άρθρο 230	**Άρθρο 230**

"1. Οι διατάξεις των άρθρων 228 και 229 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζονται και για τον προσδιορισμό κάθε άλλης δικασίμου." 2. Δικαίωμα να επισπεύσει την Συζήτηση έχει οποιοσδήποτε διάδικος. *** Η παρ.1, η οποία είχε καταργηθεί με την παρ.2 άρθρ.6 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001, επανήλθε σε ισχύ ως άνω, με την παρ.4 άρθρο 6 Ν.3043/2002 ΦΕΚ Α 192/21.8.2002.	1. **Οι διατάξεις του άρθρου 228** του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζονται και για τον προσδιορισμό κάθε άλλης δικασίμου. 2. Δικαίωμα να επισπεύσει την συζήτηση έχει οποιοσδήποτε διάδικος.
Άρθρο 231 Στη διαδικασία ενώπιον του ειρηνοδικείου η πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να ασκηθεί και προφορικά κατά τη δικάσιμο. Στην περίπτωση αυτή ο ειρηνοδίκης μπορεί να αναβάλει την Συζήτηση σε μεταγενέστερη δικάσιμο, που ορίζεται αμέσως αν κρίνει ότι αυτό είναι αναγκαίο για την υπεράσπιση των διαδίκων.	**Άρθρο 231** **(Το άρθρο 231 καταργείται)**
Άρθρο 232 1. Ο πρόεδρος του πολυμελούς πρωτοδικείου, ο δικαστής του μονομελούς ή ο ειρηνοδίκης μπορούν και πριν από την ορισμένη δικάσιμο, ύστερα από απαίτηση των διαδίκων που υποβάλλετι με την αγωγή ή και αυτοτελώς, α) να καλέσουν εγγράφως τους διαδίκους ή τους νομίμους αντιπροσώπους τους να εμφανιστούν αυτοπροσώπως στη Συζήτηση για να τους υποβληθούν ερωτήσεις και να δώσουν διασαφήσεις για την υπόθεση, β) να ζητήσουν εγγράφως από δημόσια αρχή την προσαγωγή ή αποστολή εγγράφου, που βρίσκεται στην κατοχή της, γ) να διατάξουν την προσαγωγή εγγράφων κατά τη Συζήτηση.	**Άρθρο 232** **1. Ο πρόεδρος του πολυμελούς πρωτοδικείου, ο δικαστής του μονομελούς ή ο ειρηνοδίκης μπορούν ύστερα από αίτηση των διαδίκων που υποβάλλεται με την αγωγή ή και αυτοτελώς πριν από τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης των προτάσεων και πάντως πριν από την ορισμένη δικάσιμο:** **α) να καλέσουν εγγράφως τους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους να εμφανιστούν αυτοπροσώπως κατά τη συζήτηση για να τους υποβληθούν ερωτήσεις και να δώσουν διασαφήσεις για την υπόθεση,** **β) να ζητήσουν εγγράφως από δημόσια αρχή την προσαγωγή ή αποστολή εγγράφου, που βρίσκεται στην κατοχή της,** **γ) να διατάξουν την προσαγωγή εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή ενός των διαδίκων ή τρίτου εντός προθεσμίας που ορίζει το δικαστήριο. Ο τρίτος δεν υποχρεούται στην προσαγωγή αν συντρέχουν λόγοι για τους οποίους δεν υπάρχει υποχρέωση μαρτυρίας ή υπάρχει δικαίωμα αρνήσεως μαρτυρίας ή η προσαγωγή θα συνιστούσε ιδιαίτερη**

2. Αν ο διάδικος κληθεί και αδικαιολόγητα δεν προσκομίσει τα έγγραφα της παραγράφου 1 εδ. γ`, καταδικάζεται, εκτός από τα Δικαστικά έξοδα και σε χρηματική ποινή δραχμών 100 ως 1.000 [είκοσι εννέα λεπτών (0,29 ευρώ) έως δύο ευρώ και ενενήντα λεπτών (2,90). Βλ. διατάξεις και τρόπο μετατροπής σε Ευρώ στο άρθρο 0], που περιέρχονται στο Ταμείο Νομικών.	**επιβάρυνση για τον τρίτο.** **2. Αν ο διάδικος ή ο τρίτος κληθεί και αδικαιολόγητα δεν προσκομίσει τα έγγραφα της παραγράφου 1 εδ. γ`, καταδικάζεται, εκτός από τα δικαστικά έξοδα και σε χρηματική ποινή εκατό (100) ευρώ έως διακοσίων (200) ευρώ, που περιέρχεται στο δημόσιο ως δημόσιο έσοδο. Η άρνηση του διαδίκου ή του τρίτου να προσκομίσει τα έγγραφα εκτιμάται ελεύθερα από το δικαστήριο. Αντίγραφο της απόφασης με την οποία καταδικάζεται ο διάδικος ή ο τρίτος γνωστοποιείται αμέσως στο Υπουργείο Οικονομικών με επιμέλεια της γραμματείας.**
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε` **ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε`** **ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ**
Άρθρο 233	**Άρθρο 233**
1. Η διαδικασία αρχίζει με την εκφώνηση από το δικαστή των υποθέσεων από το Πινάκιο με τη σειρά που είναι γραμμένες. Ο δικαστής διευθύνει τη Συζήτηση, δίνει το λόγο στα πρόσωπα που μετέχουν σ` αυτήν, τον αφαιρεί σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων που τη ρυθμίζουν ή των οδηγιών του, εξετάζει τους διαδίκους, τους νομίμους αντιπροσώπους τους, τους μάρτυρες και τους πραγματογνώμονες, κηρύσσει τη Συζήτηση περατωμένη, όταν σύμφωνα με την κρίση του η υπόθεση διευκρινίστηκε όσο χρειάζεται και δημοσιεύει την απόφαση. «2. Εάν αντικείμενο της δίκης είναι ιδιωτικού δικαίου διαφορά, για την οποία επιτρέπεται κατά το ουσιαστικό δίκαιο να συνομολογηθεί συμβιβασμός, και οι διάδικοι δικάζονται αντιμωλία, το δικαστήριο επιχειρεί συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς. Η Απόπειρα συμβιβασμού μπορεί να γίνει μετά την έναρξη της Συζήτησης και καθ` όλη τη διάρκεια της, σε κάθε στάση της δίκης μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης. Για το σκοπό αυτόν το δικαστήριο μπορεί να συνεχίσει τη Συζήτηση της υπόθεσης που εκφωνήθηκε, αφού εκδικάσει τις υπόλοιπες υποθέσεις του	Η διαδικασία αρχίζει με την εκφώνηση από το δικαστή των υποθέσεων από το πινάκιο με τη σειρά που είναι γραμμένες. Ο δικαστής διευθύνει τη συζήτηση, δίνει το λόγο στα πρόσωπα που μετέχουν σ` αυτήν, τον αφαιρεί σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων που τη ρυθμίζουν ή των οδηγιών του, εξετάζει τους διαδίκους, τους νομίμους αντιπροσώπους τους, τους μάρτυρες και τους πραγματογνώμονες, κηρύσσει τη συζήτηση περατωμένη, όταν σύμφωνα με την κρίση του η υπόθεση διευκρινίστηκε όσο χρειάζεται και δημοσιεύει την απόφαση. **(Οι παράγραφοι 2, 3 και 4 καταργούνται).**

πινακίου, ή να διακόψει τη Συζήτηση της για άλλη ημέρα και ώρα. Η συνεχιζόμενη Συζήτηση μπορεί να λάβει χώρα σε οποιαδήποτε αίθουσα ή και γραφείο του οικείου δικαστικού καταστήματος, που ορίζεται με προφορική ανακοίνωση του δικαστηρίου και καταχωρίζεται στα Πρακτικά. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να αναβάλει μία φορά τη Συζήτηση για την αμέσως επόμενη δικάσιμο του ίδιου δικαστή ή της ίδιας πολυμελούς συνθέσεως, διατάσσοντας και την αυτοπρόσωπη εμφάνιση διαδίκου ή την προσκομιδή ειδικού πληρεξουσίου κατά το άρθρο 98 περίπτωση β`. Οι ανακοινώσεις του δικαστηρίου για τη διακοπή ή Αναβολή της Συζήτησης επέχουν θέση κλήτευσης όλων των παρισταμένων διαδίκων.» *** Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 22 παρ.3 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. «3. Εάν η απόπειρα αποτύχει, η Συζήτηση της υπόθεσης συνεχίζεται κανονικά. Οι επισημάνσεις ή οι προτάσεις του δικαστηρίου, οι θέσεις που έλαβαν οι διάδικοι και οι τυχόν υποχωρήσεις τους κατά την προσπάθεια επίτευξης του συμβιβασμού δεν λαμβάνονται υπόψη κατά την έκδοση της απόφασης και δεν επηρεάζουν την έκβαση της δίκης. Στα Πρακτικά αναφέρεται ότι επιδιώχθηκε συμβιβασμός και ότι η απόπειρα απέβη ανεπιτυχής. 4. Αν επέλθει συμβιβασμός, καταχωρίζεται στα Πρακτικά και εφαρμόζεται το άρθρο 293 παράγραφος 1.» *** Οι παράγραφοι 3 και 4 προστέθηκαν με το άρθρο 22 παρ.4 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. Με το άρθρο 72 παρ.3 του αυτού νόμου ορίζεται ότι "3. Οι διατάξεις των άρθρων 214Α και 233 παράγραφοι 2-4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας εφαρμόζονται και στις αγωγές που ασκήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του και δεν έχουν ακόμη συζητηθεί".	
Άρθρο 234 1. Κάθε μέλος του δικαστηρίου έχει δικαίωμα με την άδεια του δικαστή που διευθύνει τη Συζήτηση να απευθύνει ερωτήσεις στους διαδίκους, τους νομίμους αντιπροσώπους τους, τους μάρτυρες και τους πραγματογνώμονες και να απαιτεί την	**Άρθρο 234** 1. Κάθε μέλος του δικαστηρίου έχει δικαίωμα με την άδεια του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση να απευθύνει ερωτήσεις στους διαδίκους, τους νομίμους αντιπροσώπους τους, τους μάρτυρες και τους πραγματογνώμονες και να απαιτεί την

ανάγνωση εγγράφων. 2. Το δικαίωμα της παραγράφου 1 έχουν και οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι πληρεξούσιοι και οι τεχνικοί σύμβουλοί τους, αφού ζητήσουν και λάβουν άδεια από το δικαστή που διευθύνει. Η υποβολή των ερωτήσεων μπορεί να γίνει απευθείας ή μέσω του δικαστή που διευθύνει τη Συζήτηση, ο οποίος μπορεί και να τις απαγορεύσει, αν τις κρίνει άσκοπες ή ανεπίτρεπες. Επίσης μπορεί να απαγορεύει και την ανάγνωση εγγράφων, αν την κρίνει περιττή.	ανάγνωση εγγράφων. 2. Το δικαίωμα της παραγράφου 1 έχουν και οι διάδικοι, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι πληρεξούσιοι και οι τεχνικοί σύμβουλοί τους, αφού ζητήσουν και λάβουν άδεια από το δικαστή που διευθύνει. Η υποβολή των ερωτήσεων μπορεί να γίνει απευθείας ή μέσω του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση, ο οποίος μπορεί και να τις απαγορεύσει, αν τις κρίνει άσκοπες ή ανεπίτρεπτες. Επίσης μπορεί να απαγορεύει και την ανάγνωση εγγράφων, αν την κρίνει περιττή.
Άρθρο 235	**Άρθρο 235**
Στα πολυμελή δικαστήρια, αν η διακοπή που αφορά τη διευκρίνηση της υπόθεσης από το δικαστή ο οποίος διευθύνει τη Συζήτηση ή η ερώτηση που υπέβαλε αυτός ή άλλο μέλος του δικαστηρίου αποκρούεται από κάποιο πρόσωπο που μετέχει στη Συζήτηση ως ανεπίτρεπτη, αποφαίνεται γι` αυτό το δικαστήριο. Το ίδιο εφαρμόζεται και στην περίπτωση που απαγορεύεται ερώτηση ή ανάγνωση εγγράφου.	Στα πολυμελή δικαστήρια, αν η διακοπή που αφορά τη διευκρίνηση της υπόθεσης από το δικαστή ο οποίος διευθύνει τη συζήτηση ή η ερώτηση που υπέβαλε αυτός ή άλλο μέλος του δικαστηρίου αποκρούεται από κάποιο πρόσωπο που μετέχει στη συζήτηση ως ανεπίτρεπτη, αποφαίνεται γι` αυτό το δικαστήριο. Το ίδιο εφαρμόζεται και στην περίπτωση που απαγορεύεται ερώτηση ή ανάγνωση εγγράφου.
Άρθρο 236	**Άρθρο 236**
«Ο δικαστής που διευθύνει τη Συζήτηση πρέπει να φροντίζει με την υποβολή ερωτήσεων ή με άλλο τρόπο να εκφράζονται σαφώς για όλα τα ουσιώδη πραγματικά γεγονότα τα πρόσωπα που μετέχουν στη Συζήτηση, να υποβάλλουν τις αναγκαίες προτάσεις και αιτήσεις, να συμπληρώνουν τους ισχυρισμούς που υποβλήθηκαν ελλιπώς και αορίστως με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά και γενικά να παρέχουν τις αναγκαίες διασαφήσεις για την εξακρίβωση της αλήθειας των προβαλλόμενων ισχυρισμών.» *** Το άρθρο 236 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 22 παρ.5 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	Ο δικαστής που διευθύνει τη συζήτηση πρέπει να φροντίζει με την υποβολή ερωτήσεων ή με άλλο τρόπο να εκφράζονται σαφώς για όλα τα ουσιώδη πραγματικά γεγονότα τα πρόσωπα που μετέχουν στη συζήτηση, να υποβάλλουν τις αναγκαίες προτάσεις και αιτήσεις, να συμπληρώνουν τους ισχυρισμούς που υποβλήθηκαν ελλιπώς και αορίστως με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και γενικά να παρέχουν τις αναγκαίες διασαφήσεις για την εξακρίβωση της αλήθειας των προβαλλόμενων ισχυρισμών.
Άρθρο 237	**Άρθρο 237**
«1. Ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου	**1. Μέσα σε εκατό (100) ημέρες από την**

οι διάδικοι πρέπει να καταθέσουν το αργότερο είκοσι ημέρες πριν από τη δικάσιμο προτάσεις, επί των οποίων ο γραμματέας σημειώνει τη χρονολογία κατάθεσης. Εκπρόθεσμες προτάσεις δεν λαμβάνονται υπόψη. Μαζί με τις προτάσεις οι διάδικοι πρέπει να καταθέσουν και α) αντίγραφο των προτάσεων ατελώς, επικυρωμένο από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του διαδίκου και β) με ποινή απαραδέκτου όλα τα Αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους.	**κατάθεση της αγωγής οι διάδικοι οφείλουν να καταθέσουν τις προτάσεις και να προσκομίσουν όλα τα αποδεικτικά μέσα και τα διαδικαστικά έγγραφα που επικαλούνται με αυτές. Μέσα στην ίδια προθεσμία κατατίθενται το αποδεικτικό επίδοσης της αγωγής, καθώς και τα πληρεξούσια έγγραφα προς τους δικηγόρους κατά το άρθρο 96. Το δικαστικό ένσημο κατατίθεται το αργότερο μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης. Η παραπάνω προθεσμία παρατείνεται κατά τριάντα (30) ημέρες για όλους τους διαδίκους αν ο εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής.**
2. Η κατάθεση γίνεται στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας, που βεβαιώνει με επισημείωση τη χρονολογία της κατάθεσης των προτάσεων. Κάθε διάδικος δικαιούται να πάρει ατελώς με δική του δαπάνη αντίγραφα των προτάσεων των αντιδίκων του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί και από το δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από το δικηγόρο αυτόν. Αν ο αντίδικος είναι μόνο ένας, μπορεί να του δοθεί το αντίγραφο των προτάσεων που έχει κατατεθεί.	**2. Οι αμοιβαίες αντικρούσεις γίνονται με προσθήκη στις προτάσεις, η οποία κατατίθεται μέσα στις επόμενες δεκαπέντε (15) ημέρες από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, με την παρέλευση των οποίων κλείνει ο φάκελος της δικογραφίας. Νέοι ισχυρισμοί με την προσθήκη μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις. Εκπρόθεσμες προτάσεις και προσθήκες δεν λαμβάνονται υπόψη.**
3. Οι αμοιβαίες αντικρούσεις γίνονται με προσθήκη στις προτάσεις, η οποία κατατίθεται το αργότερο δεκαπέντε ημέρες πριν από τη δικάσιμο, κατά τους όρους της προηγούμενης παραγράφου, οπότε κλείνει ο φάκελος και ορίζεται ο εισηγητής της υπόθεσης, στον οποίο διαβιβάζεται ο φάκελος. Εκπρόθεσμη προσθήκη δεν λαμβάνεται υπόψη. Νέοι ισχυρισμοί με την προσθήκη μπορεί να προταθούν και Νέα Αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις της παραγράφου 1. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται αναλόγως.	**3. Η κατάθεση γίνεται στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας, που βεβαιώνει με επισημείωση τη χρονολογία της κατάθεσης των προτάσεων και των αντικρούσεων. Κάθε διάδικος δικαιούται να πάρει ατελώς με δική του δαπάνη αντίγραφα των προτάσεων και των αντικρούσεων των αντιδίκων του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί και από το δικηγόρο που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από το δικηγόρο αυτόν.**
4. Οι διάδικοι μπορούν, ως τη δωδέκατη ώρα της όγδοης εργάσιμης ημέρας από τη Συζήτηση ή από την αυτοψία ή από τη λήξη της προθεσμίας για την κατάθεση της γνωμοδότησης των πραγματογνωμόνων, να καταθέσουν προσθήκη στις προτάσεις τους, η οποία περιορίζεται στην αξιολόγηση των αποδείξεων και στην αντίκρουση των ισχυρισμών που προβλήθηκαν οψίμως κατά το άρθρο 269 παράγραφος 2. Ο γραμματέας	**4. Μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από το κλείσιμο του φακέλου της δικογραφίας με πράξη του προέδρου του τριμελούς συμβουλίου ή του αρμόδιου δικαστή, ορίζεται, σύμφωνα με τον κανονισμό του δικαστηρίου, ο δικαστής και για τις υποθέσεις αρμοδιότητας του πολυμελούς πρωτοδικείου η σύνθεση του δικαστηρίου για την εκδίκαση της υπόθεσης. Στην τελευταία περίπτωση ο πρόεδρος του**

το αργότερο την τέταρτη εργάσιμη ημέρα από τη Συζήτηση υποχρεούται να χορηγεί στους διαδίκους αντίγραφα των πρακτικών της δίκης. 5. Το αντίγραφο της αγωγής που οφείλει να προσκομίσει ο ενάγων, οι προτάσεις και τα αποδεικτικά και διαδικαστικά έγγραφα αποτελούν τη δικογραφία. 6. Μετά την περάτωση της δίκης οι διάδικοι οφείλουν να αναλάβουν όλα τα σχετικά έγγραφα τους. Ο γραμματέας βεβαιώνει στις προτάσεις κάθε διαδίκου ότι ανέλαβε τα έγγραφα του. Αν υπάρχει σπουδαίος λόγος, ο πρόεδρος του δικαστηρίου επιτρέπει στο διάδικο να αναλάβει ορισμένο έγγραφο και πριν από την περάτωση της δίκης. Αν το έγγραφο αυτό είναι αναγκαίο, η ανάληψη επιτρέπεται μόνο αφού κατατεθεί επικυρωμένο αντίγραφο. Οι προτάσεις παραμένουν στο αρχείο του δικαστηρίου.» «7. Η κατάθεση των προτάσεων μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 119. Επίσης με ηλεκτρονικά μέσα μπορεί να υποβάλλονται και τα σχετικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους οι διάδικοι.» *** Το άρθρο 237 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 23 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011 και η παράγραφος 7 προστέθηκε με την παρ.1 άρθρου 8 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51. Σύμφωνα δε με την παρ.3 άρθρου 110 του αυτού νόμου (4055) "Η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα τεθεί σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στο οποίο θα ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τον τρόπο και τη διαδικασία κατάθεσης των προτάσεων και υποβολής των σχετικών εγγράφων ηλεκτρονικά". *** Βλ. σχετ. και ΠΔ 150/2013, ΦΕΚ Α 234/1.11.2013 "Ηλεκτρονική κατάθεση προτάσεων και σχετικών εγγράφων (αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων) ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων".	**πολυμελούς πρωτοδικείου ορίζει τον εισηγητή. Συγχρόνως ορίζεται ημέρα και ώρα συζήτησης στο ακροατήριο σε χρόνο όχι μεγαλύτερο από τριάντα (30) ημέρες από την παρέλευση της αμέσως πιο πάνω δεκαπενθήμερης προθεσμίας. Κατ' εξαίρεση, αν ο προβλεπόμενος από τον κανονισμό του δικαστηρίου αριθμός υποθέσεων, που ανατίθεται σε κάθε δικαστή, καλυφθεί, ο ορισμός δικαστή και χρόνου συζήτησης της υπόθεσης γίνεται στον απολύτως αναγκαίο χρόνο. Η εγγραφή της υπόθεσης στο οικείο πινάκιο, το οποίο μπορεί να τηρείται και ηλεκτρονικά, γίνεται με πρωτοβουλία του γραμματέα και ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Με πρωτοβουλία επίσης του γραμματέα μπορεί να γνωστοποιείται η δικάσιμος που ορίστηκε με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων. Κατά την ορισμένη δικάσιμο δεν εξετάζονται μάρτυρες και η υπόθεση συζητείται και χωρίς την παρουσία των διαδίκων ή των πληρεξούσιων δικηγόρων τους. Αναβολή της συζήτησης κατά το άρθρο 241 δεν επιτρέπεται.** **5. Μετά τη συζήτηση αυτή εκδίδεται η οριστική απόφαση με βάση τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας.** **6. Αν από τη μελέτη του φακέλου της δικογραφίας κρίνεται απολύτως αναγκαία η εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο, ενός από κάθε πλευρά από εκείνους που έδωσαν ένορκη βεβαίωση ή σε περίπτωση ανυπαρξίας αυτών από τους προτεινόμενους από κάθε πλευρά, με απλή διάταξη του προέδρου επί πολυμελούς πρωτοδικείου ή του δικαστή της υπόθεσης επί μονομελούς πρωτοδικείου και ειρηνοδικείου, διατάσσεται η επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο σε χρόνο όχι συντομότερο από δεκαπέντε (15) ημέρες, για την εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ήδη ορισμένου δικαστή, στον τόπο και στην ημέρα και ώρα που ορίζεται με τη διάταξη αυτή μέσα στο ίδιο δικαστικό έτος, εκτός αν αυτό είναι χρονικά αδύνατο. Η καταχώριση της διάταξης στο οικείο βιβλίο του δικαστηρίου, το οποίο μπορεί να τηρείται και ηλεκτρονικά, επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων. Η καταχώριση της διάταξης μπορεί επίσης να γνωστοποιείται**

	με πρωτοβουλία του γραμματέα με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων. Ο δικαστής αποφασίζει για όλα τα σχετικά με την απόδειξη διαδικαστικά ζητήματα. Αν ο χρόνος εξέτασης των μαρτύρων δεν επαρκεί, επιτρέπεται μόνο διακοπή για άλλη ημέρα και ώρα ενώπιον του ίδιου δικαστή, με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων και εκείνων που δεν παρίστανται. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των μαρτύρων θεωρείται συντελεσμένη και η επανάληψη της συζήτησης. Αν ο χρόνος εξέτασης των μαρτύρων οριστεί για οποιοδήποτε λόγο μέσα στο επόμενο δικαστικό έτος και η εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ίδιου δικαστή δεν είναι δυνατή, η υπόθεση διαγράφεται από τη χρέωση του συγκεκριμένου δικαστή και ακολουθεί νέα χρέωση για την εξέταση των μαρτύρων και την έκδοση της απόφασης. Στη θέση της διαγραφείσας υπόθεσης στον εισηγητή ή στο δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου ανατίθεται άλλη υπόθεση. 7. Μέσα σε οκτώ (8) εργάσιμες ημέρες από την εξέταση των μαρτύρων οι διάδικοι δικαιούνται με προσθήκη να προβούν σε αξιολόγηση των αποδείξεων αυτών. Νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα δεν λαμβάνονται υπόψη και δεν κατατίθενται νέες προτάσεις. 8. Μετά την περάτωση της δίκης οι διάδικοι οφείλουν να αναλάβουν όλα τα σχετικά έγγραφά τους. Ο γραμματέας βεβαιώνει στις προτάσεις κάθε διαδίκου ότι ανέλαβε τα έγγραφά του. Αν υπάρχει σπουδαίος λόγος, ο πρόεδρος του δικαστηρίου επιτρέπει στο διάδικο να αναλάβει ορισμένο έγγραφο και πριν από την περάτωση της δίκης. Αν το έγγραφο αυτό είναι αναγκαίο, η ανάληψη επιτρέπεται μόνο αφού κατατεθεί επικυρωμένο αντίγραφο. Οι προτάσεις παραμένουν στο αρχείο του δικαστηρίου. 9. Η κατάθεση των προτάσεων, καθώς και της προσθήκης, μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 119. Επίσης με ηλεκτρονικά μέσα μπορεί να υποβάλλονται

	και τα σχετικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους οι διάδικοι.
	10. Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, μπορεί να αποφασίσει οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους κατά τη διάρκεια της συζήτησης να παρίστανται σε άλλο τόπο και να ενεργούν εκεί διαδικαστικές πράξεις. Η συζήτηση αυτή μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο, όπου παρίστανται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους.
	11. Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, μπορεί να αποφασίσει την εξέταση μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων χωρίς αυτοί να παρίστανται στην αίθουσα συνεδρίασης του, η δε σχετική απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Η εξέταση μεταδίδεται ταυτοχρόνως με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο εξέτασης των μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων. Η εξέταση αυτή, η οποία θεωρείται ότι διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου, έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ με την εξέταση στο ακροατήριο.
Άρθρο 238	**Άρθρο 238**
«Ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου οι προτάσεις κατατίθενται, ενώπιον δε του ειρηνοδικείου δύνανται να κατατεθούν, το αργότερο στο ακροατήριο κατά τη Συζήτηση της υπόθεσης. Οι αυτοτελείς ισχυρισμοί προτείνονται προφορικά και, όσοι δεν περιέχονται στις προτάσεις, καταχωρίζονται στα Πρακτικά. Οι διάδικοι μπορούν έως τη δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας από τη Συζήτηση ή από την αυτοψία ή από τη λήξη της προθεσμίας για την κατάθεση της γνωμοδότησης των πραγματογνωμόνων να καταθέσουν προσθήκη στις προτάσεις τους, με την οποία σχολιάζονται οι αποδείξεις, προτείνονται ισχυρισμοί και προσκομίζονται ένορκες βεβαιώσεις, έγγραφα και γνωμοδοτήσεις κατά το άρθρο 390 μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που προτάθηκαν για πρώτη φορά κατά τη Συζήτηση. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι	**1. Παρεμβάσεις, προσεπικλήσεις, ανακοινώσεις και ανταγωγές στην περίπτωση του άρθρου 237 κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Παρεμβάσεις μετά από προσεπίκληση ή ανακοίνωση κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους, μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Οι παραπάνω προθεσμίες παρατείνονται κατά τριάντα (30) ημέρες για όλους τους διάδικους αν ο αρχικός εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής. Η κατάθεση των προτάσεων και της προσθήκης σε αυτές, γίνεται και στην τελευταία περίπτωση μέσα στις προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του**

διατάξεις των παραγράφων 1 εδάφια β` και γ`, 2, 5 και 6 του άρθρου 237.» *** Το πιο πάνω νέο άρθρο 238 προστέθηκε με το άρθρο 24 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. (Το αρχικό άρθρο 238, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 3 Ν.2207/1994, ΦΕΚ Α 65, καταργήθηκε με την παρ.8 άρθρ.6 Ν.2479/1997, ΦΕΚ Α 67).	**άρθρου 237.** **2. Μέσα στην προθεσμία της κατάθεσης των προτάσεων προσκομίζονται και όλα τα επικαλούμενα με αυτές αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα.**
Άρθρο 239 **Καθυστερημένη κατάθεση προτάσεων - Συνέπειες** Ο διάδικος, που δεν κατέθεσε εμπρόθεσμα τις προτάσεις του ή δεν κατέθεσε καθόλου σύμφωνα με το άρθρο 237 παρ. 1, δικαιούται μια μόνο φορά να εμφανιστεί κατά τη Συζήτηση και να ζητήσει προφορικά αναβολή λόγω σοβαρού κωλύματος που δικαιολογεί τη μη κατάθεση ή μη εμπρόθεσμη κατάθεση των προτάσεών του. Η Συζήτηση αναβάλλεται μόνο αν το κώλυμα πιθανολογηθεί. Η αναβολή γίνεται με επισημείωση στο Πινάκιο και δεν μπορεί να υπερβεί τους δύο μήνες. Αν αυτό είναι απολύτως αδύνατο, η αναβολή γίνεται στη συντομότερη δικάσιμο. Σε κάθε άλλη περίπτωση, ο διάδικος που δεν κατέθεσε καθόλου ή εμπρόθεσμα τις προτάσεις που δικάζεται ερήμην." *** Το άρθρο 239 που είχε αντικατασταθεί με την παρ.3 του άρθρου 3 του Ν.1649/1986 αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω με την παρ.9 άρθρ.6 Ν.2479/1997 (ΦΕΚ Α 67/6-5-97). *** ΠΡΟΣΟΧΗ Το άρθρο 239 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.8 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. *** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	**Άρθρο 239** **(Το άρθρο 239 έχει καταργηθεί)**
Άρθρο 240 Για την επαναφορά ισχυρισμών που υποβλήθηκαν σε προηγούμενη Συζήτηση στο ίδιο ή ανώτερο δικαστήριο, αρκεί η επανυποβολή τους με σύντομη περίληψη και αναφορά στις σελίδες των προτάσεων της	**Άρθρο 240** Για την επαναφορά ισχυρισμών που υποβλήθηκαν σε προηγούμενη συζήτηση στο ίδιο ή ανώτερο δικαστήριο, αρκεί η επανυποβολή τους με σύντομη περίληψη και αναφορά στις σελίδες των προτάσεων της

προηγούμενης Συζήτησης που τους περιέχουν. Οι προτάσεις της προηγούμενης Συζήτησης προσκομίζονται απαραιτήτως σε επικυρωμένο αντίγραφο.	προηγούμενης συζήτησης που τους περιέχουν. Οι προτάσεις της προηγούμενης συζήτησης προσκομίζονται απαραιτήτως σε επικυρωμένο αντίγραφο.
Άρθρο 241	**Άρθρο 241**
1. Ύστερα από αίτηση του διαδίκου και αν ακόμη δεν κατατέθηκαν προτάσεις ή αυτές κατατέθηκαν εκπρόθεσμα, μπορεί να αναβληθεί η Συζήτηση της υπόθεσης μόνο μία φορά, ανά βαθμό δικαιοδοσίας, σε μεταγενέστερη δικάσιμο, εφόσον υπάρχει σπουδαίος κατά την κρίση του δικαστηρίου λόγος, με απλή σημείωση στο Πινάκιο. «Σε περίπτωση αποχής των δικηγόρων, οι υποθέσεις αναβάλλονται υποχρεωτικά σε δικάσιμο που ανακοινώνει το δικαστήριο εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών ή σε άλλη εμβόλιμη δικάσιμο.» *** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.1 προστίθεται από 16 Σεπτεμβρίου 2012 με την παράγραφο 2 άρθρου 8 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012.	1. Ύστερα από αίτηση του διαδίκου και αν ακόμη δεν κατατέθηκαν προτάσεις ή αυτές κατατέθηκαν εκπρόθεσμα, μπορεί να αναβληθεί η συζήτηση της υπόθεσης μόνο μία φορά, ανά βαθμό δικαιοδοσίας, σε μεταγενέστερη δικάσιμο, εφόσον υπάρχει σπουδαίος κατά την κρίση του δικαστηρίου λόγος, με απλή σημείωση στο πινάκιο. Σε περίπτωση αποχής των δικηγόρων, οι υποθέσεις αναβάλλονται υποχρεωτικά σε δικάσιμο που ανακοινώνει το δικαστήριο εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών ή σε άλλη εμβόλιμη δικάσιμο.
"2. Το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει, με απόφαση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά, δικαστική δαπάνη σε βάρος εκείνου που ζήτησε την αναβολή, με αΙτηση του αντιδίκου του, 70 έως 400 ευρώ." *** Το άρθρο 241 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109. *** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203,ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002. *** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω με την παρ.3 άρθρου 7 Ν.3043/2002, ΦΕΚ Α 192/21.8.2002.	2. Το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει, με απόφαση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά, δικαστική δαπάνη σε βάρος εκείνου που ζήτησε την αναβολή, με αίτηση του αντιδίκου του, 70 έως 400 ευρώ.
Άρθρο 242	**Άρθρο 242**
1. Η Συζήτηση αρχίζει μετά την εκφώνηση των ονομάτων των διαδίκων και τη δήλωση των παραστάσεών τους. Οι διάδικοι που παρίστανται νόμιμα έχουν δικαίωμα να αναπτύξουν στο ακροατήριο προφορικά τους ισχυρισμούς τους. (ακόμη και όπου η προφορική Συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική κατά το άρθρο 115 παρ. 2) *** ΠΡΟΣΟΧΗ Η φράση "ακόμη και όπου η προφορική Συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική	1. Η συζήτηση αρχίζει μετά την εκφώνηση των ονομάτων των διαδίκων και τη δήλωση των παραστάσεών τους. Οι διάδικοι που παρίστανται νόμιμα έχουν δικαίωμα να αναπτύξουν στο ακροατήριο προφορικά τους ισχυρισμούς τους.

κατά το άρθρο 115 παρ. 2" ΔΙΑΓΡΑΦΕΤΑΙ με την παρ.3 άρθρ.8 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. *** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002. 2. "Στις περιπτώσεις που η προφορική Συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν με κοινή δήλωση, που υπογράφεται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους ότι δε θα παραστούν κατά την εκφώνηση. Τέτοια δήλωση μπορεί να γίνει και από έναν ή ορισμένους μόνο πληρεξουσίους. Η δήλωση αυτή παραδίνεται στην περίπτωση κοινής δήλωσης από έναν τουλάχιστον πληρεξούσιο δικηγόρο και στην περίπτωση μονομερούς δήλωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο, στον αρμόδιο γραμματέα το αργότερο την παραμονή της δικασίμου και σημειώνεται αμέσως στο Πινάκιο. Στις παραπάνω περιπτώσεις η Συζήτηση περατώνεται με μόνη την εκφώνηση της υπόθεσης. Μόνο δήλωση βίαιης διακοπής της δίκης είναι παραδεκτή. Μπορεί όμως το δικαστήριο, αν προβάλλονται άλλοι διαδικαστικοί ισχυρισμοί, να αναβάλει την υπόθεση σε σύντομη δικάσιμο με πρακτικό στο οποίο καταχωρίζονται και οι ισχυρισμοί αυτοί. Στη δικάσιμο αυτή καλούνται όσοι διάδικοι δεν ήταν παρόντες κατά την αναβολή, ενώ οι παρόντες οφείλουν να εμφανιστούν χωρίς κλήτευση και αν δεν παραστούν κατά τη νέα δικάσιμο δικάζονται εξαρχής ερήμην." *** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.4 του άρθρου 3 Ν.1649/1986 (ΦΕΚ Α 149)	2. Στις περιπτώσεις που η προφορική συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν με κοινή δήλωση, που υπογράφεται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους ότι δε θα παραστούν κατά την εκφώνηση. Τέτοια δήλωση μπορεί να γίνει και από έναν ή ορισμένους μόνο πληρεξουσίους. Η δήλωση αυτή παραδίνεται στην περίπτωση κοινής δήλωσης από έναν τουλάχιστον πληρεξούσιο δικηγόρο και στην περίπτωση μονομερούς δήλωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο, στον αρμόδιο γραμματέα το αργότερο την παραμονή της δικασίμου και σημειώνεται αμέσως στο πινάκιο. Στις παραπάνω περιπτώσεις η συζήτηση περατώνεται με μόνη την εκφώνηση της υπόθεσης. Μόνο δήλωση βίαιης διακοπής της δίκης είναι παραδεκτή. Μπορεί όμως το δικαστήριο, αν προβάλλονται άλλοι διαδικαστικοί ισχυρισμοί, να αναβάλει την υπόθεση σε σύντομη δικάσιμο με πρακτικό στο οποίο καταχωρίζονται και οι ισχυρισμοί αυτοί. Στη δικάσιμο αυτή καλούνται όσοι διάδικοι δεν ήταν παρόντες κατά την αναβολή, ενώ οι παρόντες οφείλουν να εμφανιστούν χωρίς κλήτευση και αν δεν παραστούν κατά τη νέα δικάσιμο δικάζονται εξαρχής ερήμην.
Άρθρο 243 Ολες οι συζητήσεις στο ακροατήριο γίνονται ενώπιον του ίδιου ειρηνοδίκη ή δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου που εκδίδει και την οριστική απόφαση. Αν ο δικαστής αυτός κωλύεται πρόσκαιρα, η Συζήτηση αναβάλλεται για άλλη σύντομη δικάσιμο. Αν ο δικαστής έπαψε να υπηρετεί στο δικαστήριο ή βρίσκεται με άδεια που πρόκειται να διαρκέσει περισσότεο από ένα μήνα, ορίζεται αναπληρωτής και η Συζήτηση γίνεται ενώπιόν του.	**Άρθρο 243** Όλες οι συζητήσεις στο ακροατήριο γίνονται ενώπιον του ίδιου ειρηνοδίκη ή δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου που εκδίδει και την οριστική απόφαση. Αν ο δικαστής αυτός κωλύεται πρόσκαιρα, η συζήτηση αναβάλλεται για άλλη σύντομη δικάσιμο. Αν ο δικαστής έπαψε να υπηρετεί στο δικαστήριο ή βρίσκεται με άδεια που πρόκειται να διαρκέσει περισσότερο από ένα μήνα, ορίζεται αναπληρωτής και η συζήτηση γίνεται ενώπιόν του.

Άρθρο 244 1. Ο ειρηνοδίκης ύστερα από αίτηση του εναγομένου, που υποβάλλεται κατά την "Συζήτηση" στο ακροατήριο, μπορεί να παραπέμψει την εκδίκαση διαφοράς που αφορά ενοχική απαίτηση στο μονομελές ή το πολυμελές πρωτοδικείο της περιφέρειάς του, αν εκκρεμεί σ` αυτό αγωγή του εναγομένου και του ενάγοντος για απαίτηση που επιδέχεται συμψηφισμό με εκείνη που παραπέμπεται. 2. Ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου μπορεί με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, να παραπέμψει τις διαφορές που δικάζει στο πολυμελές πρωτοδικείο. *** Οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαταστάθηκαν με την λέξη "Συζήτηση" με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001.	**Άρθρο 244** **Το άρθρο 244 καταργείται**
Άρθρο 245 1. Το δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει οτιδήποτε μπορεί να συντελέσει στη διάγνωση της διαφοράς και ιδιαίτερα την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων ή των νόμιμων αντιπροσώπων τους στο ακροατήριο για την υποβολή ερωτήσεων και την παροχή διασαφήσεων σχετικών με την υπόθεση. 2. Για την περίπτωση της αυτοπρόσωπης εμφάνισης του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του στο ακροατήριο η κλήση επιδίδεται πάντοτε προς το διάδικο ή το νόμιμο αντιπρόσωπό του προσωπικά και όχι προς τον αντίκλητο, με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 143 παρ. 4.	**Άρθρο 245** Το δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει οτιδήποτε μπορεί να συντελέσει στη διάγνωση της διαφοράς και ιδιαίτερα την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων ή των νόμιμων αντιπροσώπων τους στο ακροατήριο για την υποβολή ερωτήσεων και την παροχή διασαφήσεων σχετικών με την υπόθεση. **(Η παρ. 2 καταργείται)**
Άρθρο 246 Το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει την ένωση και συνεκδίκαση περισσότερων εκκρεμών ενώπιόν του δικών ανάμεσα στους ίδιους ή διαφορετικούς διαδίκους, αν υπάγονται στην ίδια διαδικασία και κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή	**Άρθρο 246** Το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει την ένωση και συνεκδίκαση περισσότερων εκκρεμών ενώπιόν του δικών ανάμεσα στους ίδιους ή διαφορετικούς διαδίκους, αν υπάγονται στην ίδια διαδικασία και κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή

της δίκης ή επέρχεται μείωση των εξόδων.	της δίκης ή επέρχεται μείωση των εξόδων.
Άρθρο 247	**Άρθρο 247**
1. Το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου να διατάξει να συζητηθούν χωριστά περισσότερες αιτήσεις που υποβλήθηκαν με το ίδιο δικόγραφο. 2. Αν ο εναγόμενος ασκεί Ανταγωγή, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να γίνει χωριστή Συζήτηση της αγωγής και της Ανταγωγής, αν κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης.	1. Το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου να διατάξει να συζητηθούν χωριστά περισσότερες αιτήσεις που υποβλήθηκαν με το ίδιο δικόγραφο. 2. Αν ο εναγόμενος ασκεί ανταγωγή, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να γίνει χωριστή συζήτηση της αγωγής και της ανταγωγής, αν κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης.
Άρθρο 248	**Άρθρο 248**
Το δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει στην περίπτωση περισσότερων αυτοτελών μέσων επίθεσης ή άμυνας που αφορούν την ίδια αίτηση, η Συζήτηση να γίνει διαδοχικά ή να περιοριστεί σε ένα ή ορισμένα μόνο από αυτά, αν κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης.	Το δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει στην περίπτωση περισσότερων αυτοτελών μέσων επίθεσης ή άμυνας που αφορούν την ίδια αίτηση, η συζήτηση να γίνει διαδοχικά ή να περιοριστεί σε ένα ή ορισμένα μόνο από αυτά, αν κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης.
Άρθρο 249	**Άρθρο 249**
Αν η διάγνωση της διαφοράς εξαρτάται ολικά ή εν μέρει από την ύπαρξη ή ανυπαρξία μιας έννομης σχέσης ή την ακυρότητα ή τη διάρρηξη μιας δικαιοπραξίας που συνιστά αντικείμενο άλλης δίκης εκκρεμούς σε πολιτικό ή διοικητικό δικαστήριο ή από ζήτημα που πρόκειται να κριθεί ή κρίνεται από διοικητική αρχή, το δικαστήριο μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου να διατάξει την Αναβολή της Συζήτησης εωσότου περατωθεί τελεσίδικα ή αμετάκλητα η άλλη δίκη ή εωσότου εκδοθεί από τη διοικητική αρχή απόφαση που δεν θα μπορεί να προσβληθεί. Αν η διοικητική αρχή δεν έχει ακόμη ασχοληθεί με την υπόθεση, το δικαστήριο ορίζει προθεσμία, μέσα στην οποία ο διάδικος οφείλει να προκαλέσει με αίτηση την ενέργεια της αρχής.	Αν η διάγνωση της διαφοράς εξαρτάται ολικά ή εν μέρει από την ύπαρξη ή ανυπαρξία μιας έννομης σχέσης ή την ακυρότητα ή τη διάρρηξη μιας δικαιοπραξίας που συνιστά αντικείμενο άλλης δίκης εκκρεμούς σε πολιτικό ή διοικητικό δικαστήριο ή από ζήτημα που πρόκειται να κριθεί ή κρίνεται από διοικητική αρχή, το δικαστήριο μπορεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου να διατάξει την αναβολή της συζήτησης εωσότου περατωθεί τελεσίδικα ή αμετάκλητα η άλλη δίκη ή εωσότου εκδοθεί από τη διοικητική αρχή απόφαση που δεν θα μπορεί να προσβληθεί. Αν η διοικητική αρχή δεν έχει ακόμη ασχοληθεί με την υπόθεση, το δικαστήριο ορίζει προθεσμία, μέσα στην οποία ο διάδικος οφείλει να προκαλέσει με αίτηση την ενέργεια της αρχής.

Άρθρο 250	**Άρθρο 250**
Αν είναι εκκρεμής ποινική αγωγή που επηρεάζει τη διάγνωση της διαφοράς, το δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει την Αναβολή της Συζήτησης εωσότου περατωθεί αμετάκλητα η ποινική διαδικασία.	Αν είναι εκκρεμής ποινική αγωγή που επηρεάζει τη διάγνωση της διαφοράς, το δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, να διατάξει την αναβολή της συζήτησης εωσότου περατωθεί αμετάκλητα η ποινική διαδικασία.
Άρθρο 251	**Άρθρο 251**
Ο ειρηνοδίκης κατά την ενώπιόν του διαδικασία οφείλει να καθοδηγεί, όταν υπάρχει ανάγκη, τους διαδίκους, που παρίστανται χωρίς δικηγόρο ή δικολάβο, στην επιχείρηση των διαδικαστικών πράξεων και να τους καλεί να προσέξουν τις συνέπειες από την παρέλευση των προθεσμιών, ιδιαίτερα εκείνων που αφορούν την άσκηση των ένδικων μέσων.	**(το άρθρο 251 καταργείται)**
Άρθρο 252	**Άρθρο 252**
1. Αν μάρτυρας, πραγματογνώμονας ή κάποιος από τους παριστάμενους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους που εμφανίζεται αυτοπροσώπως στη Συζήτηση ή την επιχείρηση διαδικαστικής πράξης αγνοεί την ελληνική γλώσσα, προσλαμβάνεται διερμηνέας. Αν πρόκειται για γλώσσα ελάχιστα γνωστή, μπορεί να προσληφθεί διερμηνέας του διερμηνέα. 2. Η κατάθεση του μάρτυρα γράφεται στα Πρακτικά ή στην έκθεση σε μετάφραση. 3. Οι διερμηνείς διορίζονται από το δικαστή και στα πολυμελή δικαστήρια από τον πρόεδρο του δικαστηρίου και εφόσον δεν έχουν ορκιστεί ως διερμηνείς, ορκίζονται σύμφωνα με το άρθρο 407 ότι θα ασκήσουν το καθήκον τους πιστά και με ακρίβεια και μπορούν να εξαιρεθούν για τους ίδιους λόγους που μπορούν να εξαιρεθούν και οι πραγματογνώμονες.	1. Αν μάρτυρας, πραγματογνώμονας ή κάποιος από τους παριστάμενους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους που εμφανίζεται αυτοπροσώπως στη συζήτηση ή την επιχείρηση διαδικαστικής πράξης αγνοεί την ελληνική γλώσσα, προσλαμβάνεται διερμηνέας. Αν πρόκειται για γλώσσα ελάχιστα γνωστή, μπορεί να προσληφθεί διερμηνέας του διερμηνέα. 2. Η κατάθεση του μάρτυρα γράφεται στα Πρακτικά ή στην έκθεση σε μετάφραση. 3. Οι διερμηνείς διορίζονται από το δικαστή και στα πολυμελή δικαστήρια από τον πρόεδρο του δικαστηρίου και εφόσον δεν έχουν ορκιστεί ως διερμηνείς, ορκίζονται σύμφωνα με το άρθρο 407 ότι θα ασκήσουν το καθήκον τους πιστά και με ακρίβεια και μπορούν να εξαιρεθούν για τους ίδιους λόγους που μπορούν να εξαιρεθούν και οι πραγματογνώμονες.
Άρθρο 253	**Άρθρο 253**
1. Αν μάρτυρας ή πραγματογνώμονας ή	1. Αν μάρτυρας ή πραγματογνώμονας ή

κάποιος από τους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους που παρίστανται στη Συζήτηση ή την επιχείρηση διαδικαστικής πράξης είναι κουφός, άλαλος ή κωφάλαλος, η συνεννόηση μαζί του γίνεται ως εξής: οι ερωτήσεις και οι τυχόν παρατηρήσεις υποβάλλονται προς τον κουφό εγγράφως και οι απαντήσεις δίνονται προφορικά. Προς τον άλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις υποβάλλονται προφορικά και αυτός απαντά εγγράφως. Προς τον κωφάλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις υποβάλλονται εγγράφως και εγγράφως επίσης απαντά αυτός. Οι γραπτές ερωτήσεις, παρατηρήσεις και απαντήσεις καταχωρίζονται στα Πρακτικά ή στην έκθεση. 2. Αν ο κουφός, ο άλαλος ή ο κωφάλαλος δεν ξέρει να διαβάζει και να γράφει, ο δικαστής διορίζει έναν ή δύο διερμηνείς, που εκλέγονται κατά προτίμηση ανάμεσα στα πρόσωπα που είναι συνηθισμένα να συνεννοούνται μαζί του.	κάποιος από τους διαδίκους ή τους νόμιμους αντιπροσώπους τους που παρίστανται στη συζήτηση ή την επιχείρηση διαδικαστικής πράξης είναι κουφός, άλαλος ή κωφάλαλος, η συνεννόηση μαζί του γίνεται ως εξής: οι ερωτήσεις και οι τυχόν παρατηρήσεις υποβάλλονται προς τον κουφό εγγράφως και οι απαντήσεις δίνονται προφορικά. Προς τον άλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις υποβάλλονται προφορικά και αυτός απαντά εγγράφως. Προς τον κωφάλαλο οι ερωτήσεις και οι παρατηρήσεις υποβάλλονται εγγράφως και εγγράφως επίσης απαντά αυτός. Οι γραπτές ερωτήσεις, παρατηρήσεις και απαντήσεις καταχωρίζονται στα πρακτικά ή στην έκθεση. 2. Αν ο κουφός, ο άλαλος ή ο κωφάλαλος δεν ξέρει να διαβάζει και να γράφει, ο δικαστής διορίζει έναν ή δύο διερμηνείς, που εκλέγονται κατά προτίμηση ανάμεσα στα πρόσωπα που είναι συνηθισμένα να συνεννοούνται μαζί του.
Άρθρο 254	**Άρθρο 254**
"1. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της Συζήτησης στο ακροατήριο, η οποία έχει κηρυχθεί περατωμένη, όταν κατά τη μελέτη της υπόθεσης ή τη διάσκεψη παρουσιάζονται κενά ή αμφίβολα σημεία που χρειάζονται συμπλήρωση ή επεξήγηση. Η απόφαση μνημονεύει απαραιτήτως τα ειδικά θέματα που αποτελούν αντικείμενο της επαναλαμβανόμενης Συζήτησης. Η Συζήτηση αυτή θεωρείται συνέχεια της προηγούμενης. «Εξέταση νέων μαρτύρων επιτρέπεται μόνο για την Απόδειξη των ισχυρισμών του εδαφίου β` της παραγράφου 2 του άρθρου 269.» *** Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 προστέθηκε με το άρθρο 25 παρ.1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	1. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη **της συζήτησης,** η οποία έχει κηρυχθεί περατωμένη, όταν κατά τη μελέτη της υπόθεσης ή τη διάσκεψη παρουσιάζονται κενά ή αμφίβολα σημεία που χρειάζονται συμπλήρωση ή επεξήγηση **ή όταν επιβάλλεται η διενέργεια αυτοψίας, πραγματογνωμοσύνης ή εξέτασης των διαδίκων στο ακροατήριο.** Η απόφαση μνημονεύει απαραιτήτως τα ειδικά θέματα που αποτελούν αντικείμενο της επαναλαμβανόμενης συζήτησης. Η συζήτηση αυτή θεωρείται συνέχεια της **προηγουμένης. Στην περίπτωση των άρθρων 237 και 238 με την απόφαση για την επανάληψη της συζήτησης μπορεί επιπλέον, αν κρίνεται απολύτως αναγκαία η εξέταση μαρτύρων στο ακροατήριο, να διαταχθεί και η εξέταση ενός μάρτυρα από κάθε πλευρά κατά την επαναλαμβανόμενη συζήτηση.**
«2. Στην επαναλαμβανόμενη Συζήτηση οι διάδικοι κλητεύονται τριάντα τουλάχιστον ημέρες πριν από αυτήν, με την εξαίρεση των περιπτώσεων ειδικών διαδικασιών, στις οποίες προβλέπεται συντομότερη προθεσμία κλητεύσεως. Οι διάδικοι μπορούν να καταθέσουν σημείωμα πέντε ημέρες πριν	2. **Στην επαναλαμβανόμενη συζήτηση, η οποία ορίζεται το συντομότερο δυνατό, οι διάδικοι κλητεύονται τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες πριν από αυτήν.** 3. **Η υπόθεση εκδικάζεται από τον ίδιο δικαστή και από την ίδια σύνθεση επί**

από τη δικάσιμο μόνο για τα θέματα που θα συζητηθούν. Η διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 237 εφαρμόζεται ανάλογα και για την επαναλαμβανόμενη Συζήτηση. 3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο επαναλαμβανόμενη Συζήτηση πρέπει να ορίζεται σε μία από τις πρώτες δικάσιμους μετά την πάροδο της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών από την κλήτευση. Η υπόθεση εκδικάζεται από τον ίδιο δικαστή και από την ίδια σύνθεση δικαστών επί πολυμελών δικαστηρίων, εκτός αν τούτο είναι για φυσικούς ή νομικούς λόγους αδύνατο.» *** Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 254,όπως αυτό είχε αντικατασταθεί με το άρθρ.9 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109, αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 25 παρ.3 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	**πολυμελούς δικαστηρίου, εκτός αν αυτό είναι για φυσικούς ή νομικούς λόγους αδύνατο.**
Άρθρο 255 Αν για να τηρηθεί η τάξη διατάχθηκε η απομάκρυνση προσώπου που μετέχει στη Συζήτηση ή τη διαδικαστική πράξη από τον τόπο όπου διεξάγεται, η διαδικασία συνεχίζεται σαν να ήταν η αποχώρηση εκούσια.	**Άρθρο 255** Αν για να τηρηθεί η τάξη διατάχθηκε η απομάκρυνση προσώπου που μετέχει στη συζήτηση ή τη διαδικαστική πράξη από τον τόπο όπου διεξάγεται, η διαδικασία συνεχίζεται σαν να ήταν η αποχώρηση εκούσια.
Άρθρο 256 1. Για την προφορική Συζήτηση στο ακροατήριο συντάσσονται από το γραμματέα και με τις οδηγίες του δικαστή που διευθύνει τη Συζήτηση Πρακτικά, που πρέπει να περιέχουν α) τον τόπο και το χρόνο της Συζήτησης, β) τα ονοματεπώνυμα των δικαστών, του εισαγγελέα, του γραμματέα, του διερμηνέα, των διαδίκων που εμφανίστηκαν, των νόμιμων αντιπροσώπων και των πληρεξουσίων τους, γ) αν η Συζήτηση έγινε δημόσια ή κεκλεισμένων των θυρών, δ) όσα έγιναν κατά τη Συζήτηση και ιδίως τις ερωτήσεις που υποβλήθηκαν και τις απαντήσεις σ` αυτές, τους ισχυρισμούς, τις αιτήσεις και τις δηλώσεις των διαδίκων εκτός αν είναι υποχρεωτική η υποβολή προτάσεων, οπότε αρκεί η αναφορά σ` αυτές, τις καταθέσεις των μαρτύρων, των πραγματογνωμόνων και των διαδίκων ή των νόμιμων αντιπροσώπων τους που εξετάστηκαν, εφόσον δεν εξετάστηκαν	**Άρθρο 256** 1. Για την προφορική συζήτηση στο ακροατήριο συντάσσονται από το γραμματέα και με τις οδηγίες του δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση πρακτικά, που πρέπει να περιέχουν α) τον τόπο και το χρόνο της συζήτησης, β) τα ονοματεπώνυμα των δικαστών, του εισαγγελέα, του γραμματέα, του διερμηνέα, των διαδίκων που εμφανίστηκαν, των νόμιμων αντιπροσώπων και των πληρεξουσίων τους, γ) αν η συζήτηση έγινε δημόσια ή κεκλεισμένων των θυρών, δ) όσα έγιναν κατά τη συζήτηση και ιδίως τις ερωτήσεις που υποβλήθηκαν και τις απαντήσεις σ` αυτές, τους ισχυρισμούς, τις αιτήσεις και τις δηλώσεις των διαδίκων εκτός αν είναι υποχρεωτική η υποβολή προτάσεων, οπότε αρκεί η αναφορά σ` αυτές, τις καταθέσεις των μαρτύρων, των πραγματογνωμόνων και των διαδίκων ή των νόμιμων αντιπροσώπων τους που

προηγουμένως ή απομακρύνονται από την προηγούμενη κατάθεσή τους, τις γνωμοδοτήσεις των πραγματογνωμόνων, εφόσον δεν υποβλήθηκαν εγγράφως, οπότε αρκεί η αναφορά σ` αυτές, το πόρισμα της αυτοψίας και ε) τη δημοσίευση των αποφάσεων. 2. Τα Πρακτικά μπορούν να τηρηθούν και στενογραφικά. Το στενογραφημένο πρωτότυπο μεταφράζεται από αυτόν που το τήρησε και πρασαρτάται στα Πρακτικά. «3. Ενώπιον των δικαστηρίων, συμπεριλαμβανομένων και των ειρηνοδικείων, μπορεί να εφαρμοστεί και το σύστημα τήρησης πρακτικών των συζητήσεων με φωνοληψία.» *** Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ΑΠΟ 16 Σεπτεμβρίου 2012, ως άνω, με την παρ. 3 άρθρου 8 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012.	εξετάστηκαν, εφόσον δεν εξετάστηκαν προηγουμένως ή απομακρύνονται από την προηγούμενη κατάθεσή τους, τις γνωμοδοτήσεις των πραγματογνωμόνων, εφόσον δεν υποβλήθηκαν εγγράφως, οπότε αρκεί η αναφορά σ` αυτές, το πόρισμα της αυτοψίας και ε) τη δημοσίευση των αποφάσεων. 2. Τα πρακτικά μπορούν να τηρηθούν και στενογραφικά. Το στενογραφημένο πρωτότυπο μεταφράζεται από αυτόν που το τήρησε και πρασαρτάται στα πρακτικά. 3. Ενώπιον των δικαστηρίων, συμπεριλαμβανομένων και των ειρηνοδικείων, μπορεί να εφαρμοστεί και το σύστημα τήρησης πρακτικών των συζητήσεων με φωνοληψία.
Άρθρο 257 Το σχέδιο των πρακτικών διαβάζεται στους διαδίκους ή τους πληρεξουσίους τους ύστερα από αίτησή τους υποχρεωτικά αν περιλαμβάνουν αναγνώριση, συμβιβασμό, παραίτηση ή ομολογία και σε κάθε άλλη περίπτωση κατά την κρίση του δικαστηρίου. Η ανάγνωση αυτή αναφέρεται στα Πρακτικά.	**Άρθρο 257** Το σχέδιο των πρακτικών διαβάζεται στους διαδίκους ή τους πληρεξουσίους τους ύστερα από αίτησή τους υποχρεωτικά αν περιλαμβάνουν αναγνώριση, συμβιβασμό, παραίτηση ή ομολογία και σε κάθε άλλη περίπτωση κατά την κρίση του δικαστηρίου. Η ανάγνωση αυτή αναφέρεται στα πρακτικά.
Άρθρο 258 1. Τα Πρακτικά υπογράφονται από το δικαστή που διευθύνει τη Συζήτηση και από το γραμματέα. 2. Αν ο δικαστής που διευθύνει τη Συζήτηση κωλύεται ή έπαψε να είναι μέλος του δικαστηρίου, υπογράφει αντί γι` αυτόν ο αρχαιότερος κατά το διορισμό από τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη Συζήτηση και αν όλοι αυτοί κωλύονται, υπογράφει μόνο ο γραμματέας. Τα κωλύματα αναφέρονται στα Πρακτικά. 3. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται αναλόγως και σε μονομελή δικαστήρια.	**Άρθρο 258** 1. Τα πρακτικά υπογράφονται από το δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση και από το γραμματέα. 2. Αν ο δικαστής που διευθύνει τη συζήτηση κωλύεται ή έπαψε να είναι μέλος του δικαστηρίου, υπογράφει αντί γι' αυτόν ο αρχαιότερος κατά το διορισμό από τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση και αν όλοι αυτοί κωλύονται, υπογράφει μόνο ο γραμματέας. Τα κωλύματα αναφέρονται στα πρακτικά. 3. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται αναλόγως και σε μονομελή δικαστήρια.

Άρθρο 259	**Άρθρο 259**
1. Τα Πρακτικά αποτελούν πλήρη Απόδειξη ως προς τη Συζήτηση και το περιεχόμενό της. 2. Αν κατά την ανάγνωση των πρακτικών διατυπώθηκε από την πλευρά των διαδίκων, των νόμιμων αντιπροσώπων ή των πληρεξουσίων τους αντίρρηση για την ακρίβεια της διατύπωσης των αναγνωρίσεων, συμβιβασμών, παραιτήσεων, ομολογιών ή άλλων δηλώσεων, το μέρος αυτό των πρακτικών εκτιμάται ελεύθερα από το δικαστή. 3. Η τήρηση των διατυπώσεων της προφορικής Συζήτησης μπορεί να αποδειχθεί μόνο με τα Πρακτικά.	1. Τα πρακτικά αποτελούν πλήρη απόδειξη ως προς τη συζήτηση και το περιεχόμενό της. 2. Αν κατά την ανάγνωση των πρακτικών διατυπώθηκε από την πλευρά των διαδίκων, των νόμιμων αντιπροσώπων ή των πληρεξουσίων τους αντίρρηση για την ακρίβεια της διατύπωσης των αναγνωρίσεων, συμβιβασμών, παραιτήσεων, ομολογιών ή άλλων δηλώσεων, το μέρος αυτό των πρακτικών εκτιμάται ελεύθερα από το δικαστή. 3. Η τήρηση των διατυπώσεων της προφορικής συζήτησης μπορεί να αποδειχθεί μόνο με τα πρακτικά.
Άρθρο 260	**Άρθρο 260**
1. Αν κατά την εκφώνηση της υπόθεσης δεν εμφανίζονται όλοι οι διάδικοι ή εμφανίζονται, αλλά δεν μετέχουν κανονικά στη Συζήτηση, η Συζήτηση ματαιώνεται. «2. Η για οποιονδήποτε τρόπο ματαίωση της συζήτησης της υπόθεσης αποτελεί διαδικαστική πράξη του δικαστηρίου.» *** Η παρ.2,η οποία είχε προστεθεί με την παρ.5 του άρθρου 8 Ν.2145/1993 (ΦΕΚ Α 88) αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 102 παρ.4 Ν.4139/2013, ΦΕΚ Α 74/20.3.2013.	1. Αν κατά την εκφώνηση της υπόθεσης δεν εμφανίζονται όλοι οι διάδικοι ή εμφανίζονται, αλλά δεν μετέχουν κανονικά στη συζήτηση, η συζήτηση ματαιώνεται. **2. Στην περίπτωση των άρθρων 237 και 238 αν οι διάδικοι δεν λάβουν κανονικά μέρος στη δίκη η συζήτηση της υπόθεσης ματαιώνεται. Αν παρέλθουν εξήντα (60) ημέρες από τη ματαίωση χωρίς να ζητηθεί ο προσδιορισμός νέας συζήτησης, η υπόθεση διαγράφεται από το πινάκιο και η αγωγή θεωρείται ως μη ασκηθείσα. Για τη νέα συζήτηση εφαρμόζονται αναλόγως οι προθεσμίες των άρθρων 215 παρ. 2 και 237 παρ. 1 και 2.** 3. Η με οποιονδήποτε τρόπο ματαίωση της συζήτησης της υπόθεσης αποτελεί διαδικαστική πράξη του δικαστηρίου.
Άρθρο 261	**Άρθρο 261**
Κάθε διάδικος οφείλει να απαντά με σαφήνεια γενικά ή ειδικά για την αλήθεια ή όχι των πραγματικών ισχυρισμών του αντιδίκου του. Εφόσον δεν αμφισβητήθηκε η αλήθεια κάποιου πραγματικού ισχυρισμού, απόκειται στο δικαστή να κρίνει σε συνδυασμό με την τυχόν γενική άρνηση και το σύνολο των ισχυρισμών των διαδίκων, αν συνάγεται ομολογία ή άρνηση.	Κάθε διάδικος οφείλει να απαντά με σαφήνεια γενικά ή ειδικά για την αλήθεια ή όχι των πραγματικών ισχυρισμών του αντιδίκου του. Εφόσον δεν αμφισβητήθηκε η αλήθεια κάποιου πραγματικού ισχυρισμού, απόκειται στο δικαστή να κρίνει σε συνδυασμό με την τυχόν γενική άρνηση και το σύνολο των ισχυρισμών των διαδίκων, αν

	συνάγεται ομολογία ή άρνηση.
Άρθρο 262	**Άρθρο 262**
1. Η ένσταση πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένη αίτηση και σαφή έκθεση των γεγονότων που τη θεμελιώνουν. «Ο ενιστάμενος μπορεί να συμπληρώσει,να διευκρινίσει ή να διορθώσει τους ισχυρισμούς του με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά.» *** Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 προστέθηκε με το άρθρο 25 παρ.3 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. 2. Ενστάσεις από δικαίωμα τρίτου επιτρέπονται μόνο στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.	1. Η ένσταση πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένη αίτηση και σαφή έκθεση των γεγονότων που τη θεμελιώνουν. Ο ενιστάμενος μπορεί να συμπληρώσει, να διευκρινίσει ή να διορθώσει τους ισχυρισμούς του με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά. 2. Ενστάσεις από δικαίωμα τρίτου επιτρέπονται μόνο στις περιπτώσεις που ορίζει ο νόμος.
Άρθρο 263	**Άρθρο 263**
Κατά την "Συζήτηση" πρέπει να προτείνονται, με ποινή απαραδέκτου α) η ανΑρμοδιότητα, εκτός αν δεν επιτρέπεται παρέκταση, β) η υπαγωγή της διαφοράς σε διαιτησία, γ) η έλλειψη εγγυοδοσίας, δ) η μη καταβολή των εξόδων της προηγούμενης δίκης, ε) η ύπαρξη προθεσμίας για την αποποίηση κληρονομίας, στ) η προσεπίκληση ομοδίκων ή υπόχρεων για Αποζημίωση. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001,ορίζεται ότι " 1. `Οπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαθίστανται με τη λέξη "Συζήτηση".	Κατά **τη** συζήτηση **και στις περιπτώσεις των άρθρων 237 και 238 με τις προτάσεις** πρέπει να προτείνονται, με ποινή απαραδέκτου α) η αναρμοδιότητα, εκτός αν δεν επιτρέπεται παρέκταση, β) η υπαγωγή της διαφοράς σε διαιτησία, γ) η έλλειψη εγγυοδοσίας, δ) η μη καταβολή των εξόδων της προηγούμενης δίκης, ε) η ύπαρξη προθεσμίας για την αποποίηση κληρονομίας, στ) η προσεπίκληση ομοδίκων ή υπόχρεων για αποζημίωση.
Άρθρο 264	**Άρθρο 264**
Αν η διαφορά υπάγεται σε διαιτησία, το δικαστήριο παραπέμπει την υπόθεση στη διαιτησία, διατηρούνται όμως οι συνέπειες της άσκησης της αγωγής. Αν πάψει να ισχύει η συμφωνία της διαιτησίας, η υπόθεση επαναφέρεται στο δικαστήριο με κλήση.	Αν η διαφορά υπάγεται σε διαιτησία, το δικαστήριο παραπέμπει την υπόθεση στη διαιτησία, διατηρούνται όμως οι συνέπειες της άσκησης της αγωγής. Αν πάψει να ισχύει η συμφωνία της διαιτησίας, η υπόθεση επαναφέρεται στο δικαστήριο με κλήση.
Άρθρο 265	**Άρθρο 265**
Ο κληρονόμος που ενάγεται για απαίτηση	Ο κληρονόμος που ενάγεται για απαίτηση

κατά της κληρονομίας, εφόσον έχει ακόμη το δικαίωμα να την αποποιηθεί, μπορεί να ζητήσει Αναβολή της Συζήτησης. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση αναβάλλει τη Συζήτηση εωσότου περάσει η προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομίας.	κατά της κληρονομίας, εφόσον έχει ακόμη το δικαίωμα να την αποποιηθεί, μπορεί να ζητήσει Αναβολή της Συζήτησης. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση αναβάλλει τη Συζήτηση εωσότου περάσει η προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομίας.
Άρθρο 266	**Άρθρο 266**
Αν ο εναγόμενος προσεπικάλεσε τους ομοδίκους ή τους υπόχρεους για Αποζημίωση ή το νομέα και αυτοί δεν εμφανίστηκαν κατά την "πρώτη Συζήτηση", μπορεί να ζητήσει την Αναβολή της Συζήτησης εωσότου περάσει η προθεσμία για εμφάνιση που παρέχεται σ` αυτόν που έχει προσεπικληθεί. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση, αναβάλλει τη Συζήτηση εωσότου περάσει η προθεσμία. ***οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαταστάθηκαν με την λέξη "Συζήτηση" με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001.	Αν ο εναγόμενος προσεπικάλεσε τους ομοδίκους ή τους υπόχρεους για αποζημίωση ή το νομέα και αυτοί δεν εμφανίστηκαν κατά την συζήτηση, μπορεί να ζητήσει την αναβολή της συζήτησης εωσότου περάσει η προθεσμία για εμφάνιση που παρέχεται σ` αυτόν που έχει προσεπικληθεί. Αν το δικαστήριο δεχτεί την αίτηση, αναβάλλει τη συζήτηση εωσότου περάσει η προθεσμία.
Άρθρο 267	**Άρθρο 267**
Στις περιπτώσεις του άρθρου 263 το δικαστήριο, αν κρίνει ότι διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης, μπορεί να προχωρήσει σε ιδιαίτερη απόφαση πριν εξετάσει την ουσία της υπόθεσης. Το ίδιο ισχύει και ως προς την έλλειψη δικαιοδοσίας, την εκκρεμοδικία, την Ικανότητα διαδίκου ή την ικανότητα διεξαγωγής της δίκης στο όνομα του διαδίκου ή τη νόμιμη παράσταση ή την εξουσιοδότηση του νόμιμου αντιπροσώπου.	Στις περιπτώσεις του άρθρου 263 το δικαστήριο, αν κρίνει ότι διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης, μπορεί να προχωρήσει σε ιδιαίτερη απόφαση πριν εξετάσει την ουσία της υπόθεσης. Το ίδιο ισχύει και ως προς την έλλειψη δικαιοδοσίας, την εκκρεμοδικία, την ικανότητα διαδίκου ή την ικανότητα διεξαγωγής της δίκης στο όνομα του διαδίκου ή τη νόμιμη παράσταση ή την εξουσιοδότηση του νόμιμου αντιπροσώπου.
Άρθρο 268	**Άρθρο 268**
1. Μετά την εκκρεμοδικία ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει Ανταγωγή. 2. Στην περίπτωση αναγκαστικής ομοδικίας επιτρέπεται Ανταγωγή μόνο όταν ασκείται από όλους ή εναντίον όλων των ομοδίκων. 3. Δεν μπορεί να ασκηθεί Ανταγωγή για υπόθεση που υπάγεται σε ειδική διαδικασία, αν η αγωγή δικάζεται κατά τη γενική ή άλλη ειδική διαδικασία και αντίστροφα. «4. Η Ανταγωγή ασκείται με χωριστό δικόγραφο, που επιδίδεται τριάντα	1. Μετά την εκκρεμοδικία ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει ανταγωγή. 2. Στην περίπτωση αναγκαστικής ομοδικίας επιτρέπεται ανταγωγή μόνο όταν ασκείται από όλους ή εναντίον όλων των ομοδίκων. 3. Δεν μπορεί να ασκηθεί ανταγωγή για υπόθεση που υπάγεται σε ειδική διαδικασία, αν η αγωγή δικάζεται κατά τη γενική ή άλλη ειδική διαδικασία και αντίστροφα.

τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Συζήτηση ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου και οκτώ τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου και του ειρηνοδικείου. Ασκείται επίσης με τις προτάσεις, που κατατίθενται τριάντα τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Συζήτηση ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου και οκτώ εργάσιμες ημέρες πριν από τη Συζήτηση ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου. Οπου η υποβολή προτάσεων δεν είναι υποχρεωτική, η Ανταγωγή ασκείται και με τις τυχόν υποβαλλόμενες προτάσεις, ή και προφορικά κατά τη Συζήτηση, οπότε και καταχωρίζεται στα Πρακτικά.» *** Η παράγραφος 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 26 παρ.1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. (5. Η Συζήτηση της Ανταγωγής που ασκήθηκε με τις προτάσεις είναι, σε περίπτωση απουσίας ή μη νόμιμης παράστασης του ενάγοντος, απαράδεκτη, εκτός αν οι προτάσεις αυτές έχουν επιδοθεί στον ενάγοντα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου.") *** Η παράγραφος 5 ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ με το άρθρο 25 παρ.3 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. 6. Μετά την άσκηση της Ανταγωγής, η δωσιδικία της διατηρείται και αν η κύρια αγωγή απορριφθεί ή ο ενάγων την ανακαλέσει ή παραιτηθεί από αυτήν. *** Η παράγραφος 5 του άρθρου 268 αναριθμήθηκε σε παρ.6 και η παράγραφος 4 του ίδιου άρθρου αντικαταστάθηκε ως άνω με τις παραγράφους 4 και 5 με το άρθρ.10 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.	**4. Η ανταγωγή ασκείται με χωριστό δικόγραφο. Μετά την άσκηση της ανταγωγής, η δωσιδικία της διατηρείται και αν η κύρια αγωγή απορριφθεί ή ο ενάγων την ανακαλέσει ή παραιτηθεί από αυτήν.**
Άρθρο 269	**Άρθρο 269**
"Άρθρο 269 1. Μέσα επίθεσης και άμυνας προβάλλονται με τις προτάσεις, διαφορετικά είναι απαράδεκτα. Το απαράδεκτο αυτό δεν ισχύει για τους ισχυρισμούς που λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως ή που μπορεί να προταθούν σε κάθε στάση της δίκης. «2. Μέσα επίθεσης και άμυνας μπορεί να προβληθούν παραδεκτά έως και τη Συζήτηση με προτάσεις ή και προφορικά α) αν το δικαστήριο κρίνει ότι δεν προβλήθηκαν εγκαίρως με τις προτάσεις από	**Το άρθρο 269 καταργείται.**

δικαιολογημένη αιτία` αυτό ισχύει και για την ένσταση κατάχρησης δικαιώματος, β) αν προέκυψαν για πρώτη φορά μεταγενέστερα και γ) αν αποδεικνύονται εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου.» *** Η παρ.2 του άρθρου 269, όπως αυτό είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 11 Ν.2915/2001, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 25 παρ.3 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	
Άρθρο 270 «1. Ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων η Συζήτηση είναι προφορική. Ο δικαστής οφείλει πριν από τη Συζήτηση να έχει ενημερωθεί επί της αγωγής και επί των εκατέρωθεν ισχυρισμών και αποδεικτικών μέσων και ιδίως ως προς τα θέματα και το βάρος Απόδειξης των ισχυρισμών. Οι διάδικοι ή οι νόμιμοι αντιπρόσωποι τους οφείλουν κατά τη Συζήτηση στο ακροατήριο να εμφανισθούν αυτοπροσώπως. Η μη εμφάνιση του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του στο ακροατήριο, αν είναι αδικαιολόγητη, εκτιμάται από το δικαστήριο ελεύθερα. 2. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα Αποδεικτικά μέσα που πληρούν τους όρους του νόμου, σύμφωνα με την προβλεπόμενη αποδεικτική δύναμη του καθενός. Συμπληρωματικά μπορεί να λαμβάνει υπόψη και να εκτιμά ελεύθερα και Αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου, με την επιφύλαξη των άρθρων 393 και 394. Ενορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου ή προξένου λαμβάνονται υπόψη το πολύ τρεις για κάθε πλευρά και μόνον αν έχουν δοθεί ύστερα από κλήτευση του αντιδίκου δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση και, αν πρόκειται να δοθούν στην αλλοδαπή, οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από αυτή. Για την αντίκρουση ένορκων βεβαιώσεων επιτρέπεται η προσκομιδή, μέσα στις προθεσμίες της παραγράφου 3 του άρθρου 237 και του γ` εδαφίου του άρθρου 238, πρόσθετων βεβαιώσεων, το πολύ ίσου αριθμού προς τις αντικρουόμενες. 3. Το δικαστήριο ζητεί τις αναγκαίες	**Άρθρο 270** **Το άρθρο 270 καταργείται.**

πληροφορίες και διασαφήσεις από τους διαδίκους ή τους εκπροσώπους τους και τους εξετάζει κατά την κρίση του σύμφωνα με τα άρθρα 415 επόμενα. Οφείλει να εξετάσει έναν τουλάχιστον από τους προτεινόμενους και παριστάμενους μάρτυρες για κάθε πλευρά. Σε περίπτωση ομοδικίας μπορεί να εξετασθεί ένας μάρτυρας για κάθε ομόδικο, αν τούτο κριθεί απαραίτητο λόγω διαφορετικών συμφερόντων. 4. Το δικαστήριο, αν είναι αναγκαίο, διατάσσει αυτοψία ή πραγματογνωμοσύνη με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά. Στην ανακοίνωση αυτή προσδιορίζεται ο τόπος, ο χρόνος, τα ονόματα των πραγματογνωμόνων, το θέμα της πραγματογνωμοσύνης, η προθεσμία για την κατάθεση της γνωμοδότησης των πραγματογνωμόνων, που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από εξήντα ημέρες, καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο. «5. Οι υποθέσεις εκφωνούνται με τη σειρά τους από το πινάκιο και συζητούνται αμέσως αυτές για τις οποίες δεν θα διεξαχθεί εμμάρτυρη απόδειξη. Αν πρόκειται να εξεταστούν μάρτυρες η συζήτηση μπορεί να διακόπτεται και για την αμέσως επόμενη δικάσιμο της ίδιας σύνθεσης, κατά την οποία και ολοκληρώνεται η συζήτηση χωρίς την παρουσία των διαδίκων ή των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, αφού προηγηθεί η εξέταση των μαρτύρων. Οι μάρτυρες εξετάζονται ξεχωριστά για κάθε υπόθεση ενώπιον του ορισμένου από τον πρόεδρο εισηγητή δικαστή «χωρίς την παρουσία γραμματέα». Ο ακριβής τόπος και χρόνος διεξαγωγής των εμμάρτυρων αποδείξεων καθορίζεται κατά την αρχική δικάσιμο αμέσως μετά την εκφώνηση και τη διακοπή της συζήτησης με ανακοίνωση του προέδρου, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά και επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων και εκείνων που δεν παρίστανται. Ο εισηγητής αποφασίζει για όλα τα σχετικά με την απόδειξη διαδικαστικά ζητήματα.» *** Η παράγραφος 5 αντικαταστάθηκε από 13.5.2012, ως άνω, δυνάμει των άρθρων 9 και 110 παρ.20 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012. *** Οι λέξεις «χωρίς την παρουσία γραμματέα» προστέθηκαν στο τέλος του εδαφίου γ` της παρ.5 με το άρθρο 102 παρ.3 Ν.4139/2013, ΦΕΚ Α 74/20.3.2013. 6. Η οριστική απόφαση εκδίδεται με βάση τα	

Αποδεικτικά μέσα που οι διάδικοι έχουν προσκομίσει και τις αποδείξεις που έχουν διεξαχθεί στο ακροατήριο. 7. Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, μπορεί να αποφασίσει οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους κατά τη διάρκεια της Συζήτησης να παρίστανται σε άλλο τόπο και να ενεργούν εκεί διαδικαστικές πράξεις. Η Συζήτηση αυτή μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο, όπου παρίστανται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους. 8. Το δικαστήριο, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, μπορεί να αποφασίσει την εξέταση μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων χωρίς αυτοί να παρίστανται στην αίθουσα συνεδρίασης του, η δε σχετική απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Η εξέταση μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο εξέτασης των μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων. Η εξέταση αυτή, η οποία θεωρείται ότι διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου, έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ με την εξέταση στο ακροατήριο.» *** Το άρθρο 270, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρ.12 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 28 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. Με το άρθρο 72 παρ.9 του αυτού νόμου ορίζεται ότι "Οι διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 270 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας θα τεθούν σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, και στο οποίο θα ορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της και ειδικότερα η διεξαγωγή της Συζήτησης και η εξέταση προσώπων από το δικαστήριο με τεχνολογικά μέσα, όταν τα πρόσωπα αυτά βρίσκονται εκτός της αίθουσας του δικαστηρίου και σε άλλο τόπο". *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΒΛ. ΚΑΙ ΠΔ 142/2013, ΦΕΚ Α 227/22.10.2013, "Εφαρμογή της τηλεοπτικής συνεδρίασης σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΠολΔ". **Άρθρο 270Α** ***Το άρθρο 270Α, το οποίο είχε προστεθεί	

με την παρ.6 του άρθρου 8 του Ν.2145/1993 (ΦΕΚ Α 88), Καταργήθηκε από την παρ.11 του άρθρου 3 του Ν.2207/1994 (Α 65).	
Άρθρο 271	**Άρθρο 271**
«1. Αν ο εναγόμενος δεν εμφανιστεί κατά τη Συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σε αυτήν κανονικά, το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, αν η αγωγή και η κλήση για Συζήτηση επιδόθηκαν σε αυτόν νόμιμα και εμπρόθεσμα. 2. Αν η αγωγή και η κλήση για Συζήτηση δεν επιδόθηκαν εμπρόθεσμα, το δικαστήριο κηρύσσει απαράδεκτη τη Συζήτηση. Διαφορετικά συζητεί την υπόθεση ερήμην του εναγομένου. 3. Στην περίπτωση Ερημοδικίας του εναγομένου, οι περιεχόμενοι στην αγωγή πραγματικοί ισχυρισμοί του ενάγοντος θεωρούνται ομολογημένοι, εκτός αν πρόκειται για γεγονότα για τα οποία δεν επιτρέπεται ομολογία, και η αγωγή γίνεται δεκτή, εφόσον κρίνεται νομικά βάσιμη και δεν υπάρχει ένσταση που εξετάζεται αυτεπαγγέλτως.» *** Το άρθρο 271 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 29 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	**1. Αν ο εναγόμενος δεν λάβει μέρος κανονικά στη δίκη, το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως, αν η αγωγή και η κλήση για συζήτηση επιδόθηκαν σε αυτόν νόμιμα και εμπρόθεσμα.** **2. Αν η αγωγή και η κλήση για συζήτηση επιδόθηκαν νόμιμα και εμπρόθεσμα, η υπόθεση συζητείται ερήμην του εναγομένου. Διαφορετικά κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση και στην περίπτωση των άρθρων 237 και 238 θεωρείται ως μη ασκηθείσα η αγωγή.** 3. Στην περίπτωση ερημοδικίας του εναγομένου, οι περιεχόμενοι στην αγωγή πραγματικοί ισχυρισμοί του ενάγοντος θεωρούνται ομολογημένοι, εκτός αν πρόκειται για γεγονότα για τα οποία δεν επιτρέπεται ομολογία, και η αγωγή γίνεται δεκτή, εφόσον κρίνεται νομικά βάσιμη και δεν υπάρχει ένσταση που εξετάζεται αυτεπαγγέλτως.
Άρθρο 272	**Άρθρο 272**
1. Αν η Συζήτηση γίνεται με επιμέλεια του ενάγοντος και αυτός δεν εμφανιστεί κατά τη Συζήτηση ή εμφανιστεί, αλλά δεν λάβει μέρος σε αυτήν κανονικά, το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση χωρίς αυτόν και απορρίπτει την αγωγή. 2. Αν η Συζήτηση γίνεται με την επιμέλεια του εναγόμενου ή εκείνου που άσκησε κύρια ή Πρόσθετη παρέμβαση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 271, και σε περίπτωση Ερημοδικίας του ενάγοντος απορρίπτεται η αγωγή. 3. Αν ο εναγόμενος άσκησε Ανταγωγή με ιδιαίτερο δικόγραφο, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 271. Αν η Ανταγωγή ασκήθηκε με τις προτάσεις κηρύσσεται απαράδεκτη η Συζήτηση της.» *** Το πιο πάνω νέο άρθρο 272 τέθηκε (στη	1. Αν η συζήτηση γίνεται με επιμέλεια του ενάγοντος και **αυτός δεν λάβει μέρος κανονικά στη δίκη,** το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση χωρίς αυτόν και απορρίπτει την αγωγή. 2. Αν η συζήτηση γίνεται με την επιμέλεια του εναγόμενου ή εκείνου που άσκησε κύρια ή πρόσθετη παρέμβαση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 271, και σε περίπτωση ερημοδικίας του ενάγοντος απορρίπτεται η αγωγή. **3. Αν ο εναγόμενος άσκησε ανταγωγή εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 271.**

θέση του καταργηθέντος άρθρου 272) με το άρθρο 30 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	
Άρθρο 273	**Άρθρο 273**
«Άρθρο 273 Ερημοδικία κυρίως παρεμβαίνοντος. Αν εκείνος που άσκησε Κύρια παρέμβαση δεν εμφανιστεί κατά τη Συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ` αυτήν κανονικά, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 272.» *** Το πιο πάνω νέο άρθρο 273 τέθηκε (στη θέση του καταργηθέντος άρθρου 273) με το άρθρο 31 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	**Αν εκείνος που άσκησε κύρια παρέμβαση δεν λάβει μέρος κανονικά στη δίκη, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 272.**
Άρθρο 274	**Άρθρο 274**
«Άρθρο 274 Ερημοδικία ή εμφάνιση του προσθέτως παρεμβαίνοντος. 1. Αν εκείνος που άσκησε Πρόσθετη παρέμβαση δεν εμφανιστεί κατά τη Συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ` αυτήν κανονικά, η διαδικασία προχωρεί σαν να μην είχε ασκηθεί η Πρόσθετη παρέμβαση. Οποιος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να παρίσταται στις επόμενες στάσεις της δίκης και στις επόμενες διαδικαστικές πράξεις, πρέπει δε να καλείται νόμιμα γι` αυτό.	1. Αν εκείνος που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση **δεν λάβει μέρος κανονικά στη δίκη,** η διαδικασία προχωρεί σαν να μην είχε ασκηθεί η πρόσθετη παρέμβαση. Όποιος άσκησε πρόσθετη παρέμβαση μπορεί να παρίσταται στις επόμενες στάσεις της δίκης και στις επόμενες διαδικαστικές πράξεις, πρέπει δε να καλείται νόμιμα γι` αυτό.
2. Αν εκείνος που άσκησε Πρόσθετη παρέμβαση εμφανιστεί κατά τη Συζήτηση, τότε α) αν λείπουν και οι δύο αρχικοί διάδικοι ή ο αντίδικος εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση, το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση ερήμην του αντιδίκου εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση και εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 271 και 272, β) αν λείπει μόνο εκείνος υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση, το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση ερήμην του μεταξύ εκείνου που άσκησε την παρέμβαση και του αντιδίκου εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση.	2. Αν εκείνος που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση **λάβει μέρος κανονικά στη δίκη, τότε α) αν δεν λάβουν μέρος κανονικά στη δίκη** και οι δύο αρχικοί διάδικοι ή ο αντίδικος εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση, το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση ερήμην του αντιδίκου εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση και εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 271 και 272, β) **αν δεν λάβει μέρος κανονικά στη δίκη** μόνο εκείνος υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση, το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση ερήμην του μεταξύ εκείνου που άσκησε την παρέμβαση και του αντιδίκου εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση.
3. Αν εκείνος που άσκησε Πρόσθετη παρέμβαση, λάβει μέρος στη δίκη ως κύριος διάδικος και δεν εμφανιστεί κατά τη Συζήτηση ή εμφανιστεί αλλά δεν λάβει μέρος σ` αυτήν κανονικά, επέρχονται ως προς αυτόν οι συνέπειες της απουσίας του διαδίκου τη θέση του οποίου ανέλαβε.»	3. Αν εκείνος που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση, **συμμετάσχει στη δίκη ως κύριος διάδικος** αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν κανονικά, επέρχονται ως προς αυτόν

*** Το πιο πάνω νέο άρθρο 274 τέθηκε (στη θέση του καταργηθέντος άρθρου 274) με το άρθρο 32 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	οι συνέπειες της απουσίας του διαδίκου τη θέση του οποίου ανέλαβε.
Άρθρο 275	**Άρθρο 275**
Αν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί κατά το άρθρο 86 δεν εμφανίστηκαν κατά τη Συζήτηση στο ακροατήριο ή αν απουσίασε εκείνος που προσεπικάλεσε, αλλά εμφανίστηκαν οι ομόδικοι που προσεπικλήθηκαν, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 76. Αν δεν εμφανίστηκαν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί και εκείνος που προσεπικάλεσε, οι ομόδικοι που προσεπικλήθηκαν υπόκεινται στις ίδιες συνέπειες στις οποίες υπόκειται και εκείνος που προσεπικάλεσε.	**Αν δεν έλαβαν μέρος κανονικά στη δίκη** αυτοί που έχουν προσεπικληθεί κατά το άρθρο 86 ή εκείνος που προσεπικάλεσε, αλλά **έλαβαν μέρος κανονικά** οι ομόδικοι που προσεπικλήθηκαν, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 76. **Αν δεν έλαβαν μέρος κανονικά στη δίκη** αυτοί που έχουν προσεπικληθεί και εκείνος που προσεπικάλεσε, οι ομόδικοι που προσεπικλήθηκαν υπόκεινται στις ίδιες συνέπειες στις οποίες υπόκειται και εκείνος που προσεπικάλεσε.
Άρθρο 276	**Άρθρο 276**
1. Αν αυτός που έχει προσεπικληθεί κατά το άρθρο 87 δεν εμφανιστεί κατά τη Συζήτηση στο ακροατήριο ή εμφανιστεί αλλά δεν κάνει δήλωση για τη σχέση του με το επίδικο ή αμφισβητήσει τους ισχυρισμούς του εναγομένου που τον προσεπικάλεσε ο τελευταίος μπορεί να αποδεχτεί την αγωγή. 2. Αν αυτός που έχει προσεπικληθεί κατά το άρθρο 87 αναγνωρίσει ως αληθείς τους ισχυρισμούς του εναγομένου που τον προσεπικάλεσε, έχει δικαίωμα, αν εκείνος συναινεί να λάβει μέρος στη δίκη ως κύριος διάδικος, στη θέση του εναγομένου. Στην περίπτωση αυτή ο εναγόμενος τίθεται εκτός δίκης, η απόφαση όμως που θα εκδοθεί ισχύει και εναντίον του.	1. Αν αυτός που έχει προσεπικληθεί κατά το άρθρο 87 **δεν λάβει μέρος κανονικά στη δίκη ή λάβει** αλλά δεν κάνει δήλωση για τη σχέση του με το επίδικο ή αμφισβητήσει τους ισχυρισμούς του εναγομένου που τον προσεπικάλεσε ο τελευταίος μπορεί να αποδεχτεί την αγωγή. 2. Αν αυτός που έχει προσεπικληθεί κατά το άρθρο 87 αναγνωρίσει ως αληθείς τους ισχυρισμούς του εναγομένου που τον προσεπικάλεσε, έχει δικαίωμα, αν εκείνος συναινεί να λάβει μέρος στη δίκη ως κύριος διάδικος, στη θέση του εναγομένου. Στην περίπτωση αυτή ο εναγόμενος τίθεται εκτός δίκης, η απόφαση όμως που θα εκδοθεί ισχύει και εναντίον του.
Άρθρο 277	**Άρθρο 277**
«Αν ο ενάγων, ο εναγόμενος ή εκείνος που έχει ασκήσει Κύρια παρέμβαση προσεπικάλεσε τους υπόχρεους σε Αποζημίωση, τότε 1) αν δεν εμφανίστηκαν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί και εκείνος που έχει προσεπικαλέσει δικάζονται ερήμην, 2) αν οι κύριοι διάδικοι εμφανισθούν και απουσιάζουν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί, συζητείται η υπόθεση μεταξύ	Αν ο ενάγων, ο εναγόμενος ή εκείνος που έχει ασκήσει κύρια παρέμβαση προσεπικάλεσε τους υπόχρεους σε αποζημίωση, τότε 1) **αν δεν λάβουν μέρος κανονικά στη δίκη** αυτοί που έχουν προσεπικληθεί και εκείνος που έχει προσεπικαλέσει δικάζονται ερήμην, 2) αν οι κύριοι διάδικοι **λάβουν μέρος κανονικά στη**

των πρώτων κατ` αντιμωλίαν, ενώ αυτοί που έχουν προσεπικληθεί δικάζονται ερήμην, 3) αν εμφανιστούν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί και απουσιάζει ο κύριος διάδικος που τους προσεπικάλεσε, οι πρώτοι έχουν το δικαίωμα είτε να λάβουν τη θέση του κύριου διαδίκου και να συζητήσουν την υπόθεση με τον αντίδικο, είτε απλώς να ασκήσουν παρέμβαση. Στη δεύτερη περίπτωση η διαδικασία προχωρεί σαν να μην είχε ασκηθεί η πρόσθετη παρέμβαση και το δικαστήριο δικάζει ερήμην τον απόντα προσεπικαλέσαντα διάδικο, 4) αν εμφανιστούν οι κύριοι διάδικοι και αυτοί που έχουν προσεπικληθεί, οι τελευταίοι έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν την προσεπίκληση ή να ασκήσουν απλώς παρέμβαση ή να πάρουν τη θέση εκείνου που τους προσεπικάλεσε και να συζητήσουν την υπόθεση με τον αντίδικο.» *** Το άρθρο 277 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 33 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	**δίκη** αλλά απουσιάζουν αυτοί που έχουν προσεπικληθεί, συζητείται η υπόθεση μεταξύ των πρώτων κατ' αντιμωλίαν, ενώ αυτοί που έχουν προσεπικληθεί δικάζονται ερήμην, 3) **αν λάβουν μέρος κανονικά στη δίκη** αυτοί που έχουν προσεπικληθεί και απουσιάζει ο κύριος διάδικος που τους προσεπικάλεσε, οι πρώτοι έχουν το δικαίωμα είτε να λάβουν τη θέση του κύριου διαδίκου και να συζητήσουν την υπόθεση με τον αντίδικο, είτε απλώς να ασκήσουν παρέμβαση. Στη δεύτερη περίπτωση η διαδικασία προχωρεί σαν να μην είχε ασκηθεί η πρόσθετη παρέμβαση και το δικαστήριο δικάζει ερήμην τον απόντα προσεπικαλέσαντα διάδικο, 4) **αν λάβουν μέρος κανονικά στη δίκη** οι κύριοι διάδικοι και αυτοί που έχουν προσεπικληθεί, οι τελευταίοι έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν την προσεπίκληση ή να ασκήσουν απλώς παρέμβαση ή να πάρουν τη θέση εκείνου που τους προσεπικάλεσε και να συζητήσουν την υπόθεση με τον αντίδικο.
Άρθρο 278 «Αν στις περιπτώσεις του άρθρου 277 αυτοί που έχουν προσεπικληθεί λάβουν τη θέση εκείνου που τους προσεπικάλεσε, χάνουν το δικαίωμα να αμφισβητήσουν την υποχρέωση για Αποζημίωση και η υπόθεση συζητείται μεταξύ αυτών και των υπόλοιπων διαδίκων, ενώ εκείνος που προσεπικάλεσε τίθεται εκτός δίκης. Η απόφαση ισχύει και εναντίον του προσεπικαλούντος που τέθηκε εκτός της δίκης, ο οποίος μπορεί να εξακολουθήσει να μετέχει στη δίκη σαν να έχει ασκήσει Πρόσθετη παρέμβαση.» *** Το άρθρο 278 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 33 παρ.2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	**Άρθρο 278** Αν στις περιπτώσεις του άρθρου 277 αυτοί που έχουν προσεπικληθεί λάβουν τη θέση εκείνου που τους προσεπικάλεσε, χάνουν το δικαίωμα να αμφισβητήσουν την υποχρέωση για αποζημίωση και η υπόθεση συζητείται μεταξύ αυτών και των υπόλοιπων διαδίκων, ενώ εκείνος που προσεπικάλεσε τίθεται εκτός δίκης. Η απόφαση ισχύει και εναντίον του προσεπικαλούντος που τέθηκε εκτός της δίκης, ο οποίος μπορεί να εξακολουθήσει να μετέχει στη δίκη σαν να έχει ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση.
Άρθρο 279 1. Αν μετά την πρώτη ερήμην ή κατ` αντιμωλίαν Συζήτηση σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας δεν εμφανιστεί κάποιος διάδικος ή εμφανιστεί, αλλά δεν λάβει μέρος κανονικά στη Συζήτηση, η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν όλοι οι διάδικοι παρόντες. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη το εισαγωγικό δικόγραφο της δίκης, όλες τις προτάσεις που υποβλήθηκαν από το διάδικο	**Άρθρο 279** Το άρθρο 279 έχει καταργηθεί

που δεν εμφανίστηκε κατά τις προηγούμενες συζητήσεις της υπόθεσης στο ίδιο δικαστήριο και τα Πρακτικά που συντάχθηκαν γι` αυτές. Ο γραμματέας έχει την υποχρέωση να επισυνάψει όλα αυτά στη δικογραφία μέσα σε τρεις ημέρες από τη Συζήτηση. Το δικαστήριο λαμβάνει επίσης υπόψη και αντίγραφα των εκθέσεων για την εξέταση μαρτύρων Απόδειξης και αντΑπόδειξης, πραγματογνωμοσύνης ή αυτοψίας, που έχουν συνταχθεί, και τα οποία είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει μέσα στην ίδια προθεσμία ο παριστάμενος διάδικος. 2. Ο διάδικος που δεν εμφανίστηκε ή δεν έλαβε κανονικά μέρος στη Συζήτηση έχει το δικαίωμα να εμφανίζεται και να μετέχει σε όλες τις μεταγενέστερες συζητήσεις και διαδικαστικές πράξεις και πρέπει να καλείται πάντοτε με τις νόμιμες διατυπώσεις και προθεσμίες. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 272 έως 274 και 279 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ με το άρθρ.13 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.	
Άρθρο 280 1. Αν διάδικος που δεν εμφανίστηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης, προσέλθει κατά τη διάρκεια της Συζήτησης και λάβει μέρος κανονικά σ` αυτήν θεωρείται ότι δικάζεται κατ` αντιμωλίαν και είναι υποχρεωμένος να δεχτεί τη Συζήτηση στο σημείο που βρίσκεται. 2. Θεωρείται ότι δεν εμφανίζεται ο διάδικος που ζητεί μόνο αναβολή, η οποία δεν έγινε δεκτή από το δικαστήριο. 3. Αν διάδικος που εμφανίστηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης υποβάλει αίτηση αναβολής της Συζήτησης, η οποία απορρίφθηκε από το δικαστήριο, χωρίς να έχει απαντήσει στην ουσία, θεωρείται ότι δεν μετέχει κανονικά στην παραπέρα Συζήτηση. 4. Ο διάδικος που αποχωρεί εκούσια μετά την έναρξη της κατ` ουσίαν Συζήτησης θεωρείται ότι δικάζεται κατ` αντιμωλίαν.	**Άρθρο 280** 1. Αν διάδικος που δεν εμφανίστηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης, προσέλθει κατά τη διάρκεια της συζήτησης και λάβει μέρος κανονικά σ` αυτήν θεωρείται ότι δικάζεται κατ` αντιμωλίαν και είναι υποχρεωμένος να δεχτεί τη συζήτηση στο σημείο που βρίσκεται. 2. Θεωρείται ότι δεν εμφανίζεται ο διάδικος που ζητεί μόνο αναβολή, η οποία δεν έγινε δεκτή από το δικαστήριο. 3. Αν διάδικος που εμφανίστηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης υποβάλει αίτηση αναβολής της συζήτησης, η οποία απορρίφθηκε από το δικαστήριο, χωρίς να έχει απαντήσει στην ουσία, θεωρείται ότι δεν μετέχει κανονικά στην παραπέρα συζήτηση. 4. Ο διάδικος που αποχωρεί εκούσια μετά την έναρξη της κατ' ουσίαν συζήτησης θεωρείται ότι δικάζεται κατ` αντιμωλίαν.
Άρθρο 281 "Συζήτηση" θεωρείται εκείνη κατά την οποία εκφωνήθηκε η υπόθεση και άρχισε η	**Άρθρο 281** Συζήτηση θεωρείται εκείνη κατά την οποία εκφωνήθηκε η υπόθεση και άρχισε η

εκδίκασή της, ανεξάρτητα από το αν το δικαστήριο άρχισε ή όχι να εξετάζει την ουσία της. ***Οι λέξεις "πρώτη Συζήτηση" αντικαταστάθηκαν με την λέξη "Συζήτηση" με την παρ.1 άρθρ.1 Ν.2915/2001.	εκδίκασή της, ανεξάρτητα από το αν το δικαστήριο άρχισε ή όχι να εξετάζει την ουσία της.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ` **ΠΑΡΕΜΠΙΠΤΟΝΤΑ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ`** **ΠΑΡΕΜΠΙΠΤΟΝΤΑ**
Άρθρο 282	**Άρθρο 282**
1. Παρεμπίπτον ζήτημα είναι οτιδήποτε μπορεί να εμποδίσει, διακόψει ή καταργήσει ή οπωσδήποτε επηρεάζει την τακτική πρόοδο της κύριας δίκης, στην οποία περιλαμβάνεται και η εκτέλεση. 2. Τα παρεμπίπτοντα ζητήματα προϋποθέτουν κύρια διαφορά και ένα τουλάχιστον διάδικο τον οποίο εννδιαφέρει η απόφαση για την κύρια διαφορά και το παρεμπίπτον ζήτημα.	1. Παρεμπίπτον ζήτημα είναι οτιδήποτε μπορεί να εμποδίσει, διακόψει ή καταργήσει ή οπωσδήποτε επηρεάζει την τακτική πρόοδο της κύριας δίκης, στην οποία περιλαμβάνεται και η εκτέλεση. 2. Τα παρεμπίπτοντα ζητήματα προϋποθέτουν κύρια διαφορά και ένα τουλάχιστον διάδικο τον οποίο ενδιαφέρει η απόφαση για την κύρια διαφορά και το παρεμπίπτον ζήτημα.
Άρθρο 283	**Άρθρο 283**
1. Η παρεμπίπτουσα αγωγή ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους στο ίδιο δικαστήριο πρέπει να περιέχει μεταγενέστερη αίτηση του ενός ή του άλλου διαδίκου. "2. Οι παρεμπίπτουσες αγωγές μπορούν να ασκηθούν σε κάθε στάση της δίκης και κατ` έφεση, εκτός αν περιέχουν αυτοτελή αίτηση". ***Η παρ.2,η οποία είχε αντικατασταθεί με την παρ.8 του άρθρου 8 του Ν.2145/1993 (ΦΕΚ Α 88), αντικαταστάθηκε και πάλι ως άνω από την παρ.11 του άρθρου 3 του Ν.2207/1994 (Α 65).	1. Η παρεμπίπτουσα αγωγή ανάμεσα στους ίδιους διαδίκους στο ίδιο δικαστήριο πρέπει να περιέχει μεταγενέστερη αίτηση του ενός ή του άλλου διαδίκου. 2. Οι παρεμπίπτουσες αγωγές μπορούν να ασκηθούν σε κάθε στάση της δίκης και κατ` έφεση, εκτός αν περιέχουν αυτοτελή αίτηση.
Άρθρο 284	**Άρθρο 284**
Το δικαστήριο, με οποιαδήποτε διαδικασία και αν δικάζει, εξετάζει τα παρεμπίπτοντα ζητήματα ακόμη και όταν είναι αναρμόδιο να τα εκδικάσει.	Το δικαστήριο, με οποιαδήποτε διαδικασία και αν δικάζει, εξετάζει τα παρεμπίπτοντα ζητήματα ακόμη και όταν είναι αναρμόδιο να τα εκδικάσει.
Άρθρο 285	**Άρθρο 285**
Τα παρεμπίπτοντα ζητήματα ή οι παρεμπίπτουσες αγωγές συνεκδικάζονται με	Τα παρεμπίπτοντα ζητήματα ή οι παρεμπίπτουσες αγωγές συνεκδικάζονται με

την κύρια δίκη. Αν ο δικαστής κρίνει ότι η κύρια δίκη είναι ώριμη για να εκδοθεί οριστική απόφαση, ενώ το παρεμπίπτον ζήτημα πρέπει να εξεταστεί, εκδίδει απόφαση για την κύρια δίκη και παραπέμπει το παρεμπίπτον σε ιδιαίτερη Συζήτηση.	την κύρια δίκη. Αν ο δικαστής κρίνει ότι η κύρια δίκη είναι ώριμη για να εκδοθεί οριστική απόφαση, ενώ το παρεμπίπτον ζήτημα πρέπει να εξεταστεί, εκδίδει απόφαση για την κύρια δίκη και παραπέμπει το παρεμπίπτον σε ιδιαίτερη συζήτηση.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ` **ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ`** **ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ**
Άρθρο 286	**Άρθρο 286**
Η δίκη διακόπτεται αν, εωσότου τελειώσει η προφορική Συζήτηση, μετά την οποία εκδίδεται η οριστική απόφαση, α) πεθάνει κάποιος διάδικος ή νόμιμος αντιπρόσωπός του ή συμβεί άλλη μεταβολή στο πρόσωπο κάποιου από αυτούς, η οποία επηρεάζει την ικανότητα της δικαστικής παράστασής του ή την εξουσία εκπροσώπησης του νόμιμου αντιπροσώπου, εκτός αν πρόκειται για θάνατο ή άλλες μεταβολές στο πρόσωπο του νόμιμου αντιπροσώπου ανώνυμης εταιρίας, εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, σωματείου ή ιδρύματος, β) επέλθει περίπτωση αποκατάστασης κληρονομίας ή κληροδοσίας, γ) πτωχεύσει κάποιος διάδικος, εφόσον η δίκη αφορά την πτωχευτική περιουσία ή πεθάνει ή αντικατασταθεί ο σύνδικος ή εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για επικύρωση του πτωχευτικού συμβιβασμού ή για αποκατάσταση, εφόσον έχουν ως αποτέλεσμα την ανάληψη της διαχείρισης της περιουσίας από τον πτωχό που συμβιβάστηκε ή αποκαταστάθηκε, δ) πεθάνει, απολυθεί, εκπέσει, παραιτηθεί από το λειτούργημά του ή χάσει γενικά την ικανότητα για εκπροσώπηση και υπεράσπιση του διαδίκου ο δικαστικός πληρεξούσιος κάποιου διαδίκου ή νόμιμου αντιπροσώπου διαδίκου, εκτός αν ο διάδικος ή ο νόμιμος αντιπρόσωπός του έχει στη δίκη περισσότερους δικαστικούς πληρεξούσιους που έλαβαν μέρος σ` αυτήν.	**Η δίκη διακόπτεται αν, εωσότου τελειώσει η συζήτηση**, μετά την οποία εκδίδεται η οριστική απόφαση, α) πεθάνει κάποιος διάδικος ή νόμιμος αντιπρόσωπός του ή συμβεί άλλη μεταβολή στο πρόσωπο κάποιου από αυτούς, η οποία επηρεάζει την ικανότητα της δικαστικής παράστασής του ή την εξουσία εκπροσώπησης του νόμιμου αντιπροσώπου, εκτός αν πρόκειται για θάνατο ή άλλες μεταβολές στο πρόσωπο του νόμιμου αντιπροσώπου ανώνυμης εταιρίας, εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, σωματείου ή ιδρύματος, β) επέλθει περίπτωση αποκατάστασης κληρονομίας ή κληροδοσίας, γ) πτωχεύσει κάποιος διάδικος, εφόσον η δίκη αφορά την πτωχευτική περιουσία ή πεθάνει ή αντικατασταθεί ο σύνδικος ή εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση για επικύρωση του πτωχευτικού συμβιβασμού ή για αποκατάσταση, εφόσον έχουν ως αποτέλεσμα την ανάληψη της διαχείρισης της περιουσίας από τον πτωχό που συμβιβάστηκε ή αποκαταστάθηκε, δ) πεθάνει, απολυθεί, εκπέσει, παραιτηθεί από το λειτούργημά του ή χάσει γενικά την ικανότητα για εκπροσώπηση και υπεράσπιση του διαδίκου ο δικαστικός πληρεξούσιος κάποιου διαδίκου ή νόμιμου αντιπροσώπου διαδίκου, εκτός αν ο διάδικος ή ο νόμιμος αντιπρόσωπός του έχει στη δίκη περισσότερους δικαστικούς πληρεξούσιους που έλαβαν μέρος σ` αυτήν.
Άρθρο 287	**Άρθρο 287**
1. Η διακοπή επέρχεται από τη γνωστοποίηση προς τον αντίδικο του λόγου	**1. Η διακοπή επέρχεται από τη**

της διακοπής με επίδοση δικογράφου ή με προφορική δήλωση στο ακροατήριο ή εκτός του ακροατηρίου κατά την επιχείρηση της διαδικαστικής πράξης. Η γνωστοποίηση γίνεται από πρόσωπο που έχει δικαίωμα να επαναλάβει τη δίκη.	**γνωστοποίηση προς τον αντίδικο του λόγου της διακοπής με επίδοση δικογράφου ή με τις προτάσεις ή με προφορική δήλωση στο ακροατήριο ή εκτός του ακροατηρίου κατά την επιχείρηση της διαδικαστικής πράξης. Η γνωστοποίηση γίνεται από πρόσωπο που έχει δικαίωμα να επαναλάβει τη δίκη.**
2. Τη γνωστοποίηση της παραγράφου 1 μπορεί να κάνει και αυτός που ήταν κατά τη στιγμή που επήλθε ο λόγος της διακοπής πληρεξούσιος του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου, στο πρόσωπο του οποίου επήλθε ο λόγος αυτός.	2. Τη γνωστοποίηση της παραγράφου 1 μπορεί να κάνει και αυτός που ήταν κατά τη στιγμή που επήλθε ο λόγος της διακοπής πληρεξούσιος του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου, στο πρόσωπο του οποίου επήλθε ο λόγος αυτός.
Άρθρο 288	**Άρθρο 288**
Στην περίπτωση αναγκαστικής ομοδικίας ο θάνατος ενός από τους ομοδίκους ή άλλο γεγονός του άρθρου 286 που επέρχεται στο πρόσωπο ενός ομοδίκου, έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή της δίκης ως προς όλους τους διαδίκους.	Στην περίπτωση αναγκαστικής ομοδικίας ο θάνατος ενός από τους ομοδίκους ή άλλο γεγονός του άρθρου 286 που επέρχεται στο πρόσωπο ενός ομοδίκου, έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή της δίκης ως προς όλους τους διαδίκους.
Άρθρο 289	**Άρθρο 289**
Κάθε διαδικαστική πράξη, εκτός από την έκδοση της απόφασης, αν γίνει μετά τη διακοπή της δίκης και πριν από την επανάληψή της, είναι άκυρη εκτός αν την ενεργήσει ο διάδικος υπέρ του οποίου επήλθε η διακοπή.	Κάθε διαδικαστική πράξη, εκτός από την έκδοση της απόφασης, αν γίνει μετά τη διακοπή της δίκης και πριν από την επανάληψή της, είναι άκυρη εκτός αν την ενεργήσει ο διάδικος υπέρ του οποίου επήλθε η διακοπή.
Άρθρο 290	**Άρθρο 290**
Η επανάληψη της δίκης που έχει διακοπεί μπορεί να γίνει εκούσια με ρητή ή σιωπηρή δήλωση του διαδίκου υπέρ του οποίου επήλθε η διακοπή.	Η επανάληψη της δίκης που έχει διακοπεί μπορεί να γίνει εκούσια με ρητή ή σιωπηρή δήλωση του διαδίκου υπέρ του οποίου επήλθε η διακοπή.
Άρθρο 291	**Άρθρο 291**
1. Ο αντίδικος του διαδίκου υπέρ του οποίου επήλθε η διακοπή της δίκης και ο ομόδικός του μπορούν να προκαλέσουν την επανάληψη της δίκης που έχει διακοπεί προσκαλώντας τον για το σκοπό αυτό με	1. Ο αντίδικος του διαδίκου υπέρ του οποίου επήλθε η διακοπή της δίκης και ο ομόδικός του μπορούν να προκαλέσουν την επανάληψη της δίκης που έχει διακοπεί προσκαλώντας τον για το σκοπό αυτό με

κοινοποίηση δικογράφου. Μπορούν να κοινοποιήσουν την πρόσκληση και πριν από τη γνωστοποίηση του γεγονότος που προκάλεσε τη διακοπή θεωρώντας ότι αυτή επήλθε. 2. Η δίκη επαναλαμβάνεται αυτοδικαίως τριάντα ημέρες μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί ως έξι το πολύ μήνες από το δικαστή, και στην περίπτωση πολυμελούς δικαστηρίου από τον πρόεδρο, που δικάζουν κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.	κοινοποίηση δικογράφου. Μπορούν να κοινοποιήσουν την πρόσκληση και πριν από τη γνωστοποίηση του γεγονότος που προκάλεσε τη διακοπή θεωρώντας ότι αυτή επήλθε. 2. Η δίκη επαναλαμβάνεται αυτοδικαίως τριάντα ημέρες μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί ως έξι το πολύ μήνες από το δικαστή, και στην περίπτωση πολυμελούς δικαστηρίου από τον πρόεδρο, που δικάζουν κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.
Άρθρο 292	**Άρθρο 292**
Ο κληρονόμος, ο κληροδόχος ή ο καταπιστευματοδόχος δεν μπορούν να κληθούν για να επαναληφθεί η δίκη που έχει διακοπεί πριν περάσει η προθεσμία της αποποίησης ή πριν χάσουν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο το δικαίωμα της αποποίησης.	Ο κληρονόμος, ο κληροδόχος ή ο καταπιστευματοδόχος δεν μπορούν να κληθούν για να επαναληφθεί η δίκη που έχει διακοπεί πριν περάσει η προθεσμία της αποποίησης ή πριν χάσουν με οποιονδήποτε άλλο τρόπο το δικαίωμα της αποποίησης.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ **ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄** **ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ**
Άρθρο 293	**Άρθρο 293**
1. Οι διάδικοι μπορούν σε κάθε στάση της δίκης να συμβιβάζονται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου. Ο συμβιβασμός γίνεται με δήλωση ενώπιον του δικαστηρίου ή του εντεταλμένου δικαστή ή συμβολαιογράφου και επιφέρει αυτοδίκαιη κατάργηση της δίκης. «Ο δικαστικός συμβιβασμός που περιλήφθηκε στα πρακτικά του δικαστηρίου, καθώς και στα πρακτικά των παραγράφων 3 του άρθρου 214Α και 5 του άρθρου 214Β υποκαθιστά τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, που προβλέπεται από το ουσιαστικό δίκαιο, και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τίτλος προς εγγραφή ή εξάλειψη υποθήκης.» *** Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 προστέθηκε με το άρθρο 33 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165, και αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012. Εναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012. 2. Συμβιβασμός που έγινε με άλλο τρόπο δεν επιφέρει κατάργηση της δίκης και κρίνεται κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.	1. Οι διάδικοι μπορούν σε κάθε στάση της δίκης να συμβιβάζονται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου. Ο συμβιβασμός γίνεται με δήλωση ενώπιον του δικαστηρίου ή του **εισηγητή** δικαστή ή συμβολαιογράφου και επιφέρει αυτοδίκαιη κατάργηση της δίκης. Ο συμβιβασμός αυτός, καθώς και εκείνος που περιέχεται στα πρακτικά των παραγράφων 3 του άρθρου 214Α και 5 του άρθρου 214Β, καλύπτει τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, που προβλέπεται από το ουσιαστικό δίκαιο, και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τίτλος προς εγγραφή ή εξάλειψη υποθήκης. 2. Συμβιβασμός που έγινε με άλλο τρόπο δεν επιφέρει κατάργηση της δίκης και κρίνεται κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου.

Άρθρο 294	**Άρθρο 294**
Ο ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από το δικόγραφο της αγωγής χωρίς συναίνεση του εναγομένου πριν αυτός προχωρήσει στην προφορική Συζήτηση της ουσίας της υπόθεσης. Η παραίτηση που γίνεται αργότερα είναι απαράδεκτη, εφόσον ο εναγόμενος προβάλλει αντίρρηση και πιθανολογεί ότι έχει έννομο συμφέρον η δίκη να περατωθεί με έκδοση οριστικής απόφασης.	Ο ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από το δικόγραφο της αγωγής χωρίς συναίνεση του εναγομένου πριν αυτός προχωρήσει στη συζήτηση της ουσίας της υπόθεσης **και στην περίπτωση των άρθρων 237 και 238 πριν από την κατάθεση προτάσεων από τον εναγόμενο**. Η παραίτηση που γίνεται αργότερα είναι απαράδεκτη, εφόσον ο εναγόμενος προβάλλει αντίρρηση και πιθανολογεί ότι έχει έννομο συμφέρον η δίκη να περατωθεί με έκδοση οριστικής απόφασης.
Άρθρο 295	**Άρθρο 295**
1. Η Παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής έχει ως αποτέλεσμα ότι η αγωγή θεωρείται πως δεν ασκήθηκε. Ο περιορισμός του αιτήματος θεωρείται ως μερική παραίτηση από το δικόγραφο. 2. Αν η αγωγή ασκηθεί πάλι, ο εναγόμενος μπορεί να αρνηθεί να απαντήσει στην αγωγή εωσότου καταβληθούν τα έξοδα της πρώτης δίκης, εκτός αν για την πρώτη δίκη έχει παραχωρηθεί στον ενάγοντα το ευεργέτημα της πενίας.	1. Η παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής έχει ως αποτέλεσμα ότι η αγωγή θεωρείται πως δεν ασκήθηκε. Ο περιορισμός του αιτήματος θεωρείται ως μερική παραίτηση από το δικόγραφο. 2. Αν η αγωγή ασκηθεί πάλι, ο εναγόμενος μπορεί να αρνηθεί να απαντήσει στην αγωγή εωσότου καταβληθούν τα έξοδα της πρώτης δίκης, εκτός αν για την πρώτη δίκη έχει παραχωρηθεί στον ενάγοντα το ευεργέτημα της πενίας.
Άρθρο 296	**Άρθρο 296**
Ο ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα που ασκήθηκε με την αγωγή, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου, χωρίς συναίνεση του εναγομένου. Η παραίτηση είναι απαράδεκτη, εφόσον ο εναγόμενος προβάλλει αντιρρήσεις και πιθανολογεί ότι έχει έννομο συμφέρον η δίκη να περατωθεί με έκδοση οριστικής απόφασης.	Ο ενάγων μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα που ασκήθηκε με την αγωγή, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαίου, χωρίς συναίνεση του εναγομένου. Η παραίτηση είναι απαράδεκτη, εφόσον ο εναγόμενος προβάλλει αντιρρήσεις και πιθανολογεί ότι έχει έννομο συμφέρον η δίκη να περατωθεί με έκδοση οριστικής απόφασης.
Άρθρο 297	**Άρθρο 297**
Η παραίτηση κατά τα άρθρα 294 και 296 γίνεται ή με δήλωση που καταχωρίζεται στα	Η παραίτηση κατά τα άρθρα 294 και 296 γίνεται ή με δήλωση που καταχωρίζεται στα

Πρακτικά ή με δικόγραφο που επιδίδεται στον αντίδικο του παραιτουμένου.	πρακτικά ή με δικόγραφο που επιδίδεται στον αντίδικο του παραιτουμένου **ή με δήλωση στις προτάσεις.**
Άρθρο 298	**Άρθρο 298**
Ο εναγόμενος μπορεί να αποδεχτεί την αγωγή αναγνωρίζοντας ολικά ή εν μέρει το δικαίωμα που έχει ασκηθεί με αυτήν, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις κατά το ουσιαστικό δίκαιο. Η αποδοχή γίνεται είτε κατά το άρθρο 297 είτε σιωπηρά με πράξεις από τις οποίες συνάγεται σαφώς. Αν γίνει αποδοχή, εκδίδεται απόφαση σύμφωνα με αυτήν.	Ο εναγόμενος μπορεί να αποδεχτεί την αγωγή αναγνωρίζοντας ολικά ή εν μέρει το δικαίωμα που έχει ασκηθεί με αυτήν, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις κατά το ουσιαστικό δίκαιο. Η αποδοχή γίνεται είτε κατά το άρθρο 297 είτε σιωπηρά με πράξεις από τις οποίες συνάγεται σαφώς. Αν γίνει αποδοχή, εκδίδεται απόφαση σύμφωνα με αυτήν.
Άρθρο 299	**Άρθρο 299**
Οι διατάξεις των άρθρων 294 έως 298 εφαρμόζονται και στην Ανταγωγή, την κύρια και Πρόσθετη παρέμβαση, την προσεπίκληση, την ανακοίνωση, τα ένδικα μέσα, την ανακοπή κατά εξώδικων και δικαστικών πράξεων, την τριτανακοπή και σε οποιαδήποτε άλλη διαδικαστική πράξη.	Οι διατάξεις των άρθρων 294 έως 298 εφαρμόζονται και στην ανταγωγή, την κύρια και πρόσθετη παρέμβαση, την προσεπίκληση, την ανακοίνωση, τα ένδικα μέσα, την ανακοπή κατά εξώδικων και δικαστικών πράξεων, την τριτανακοπή και σε οποιαδήποτε άλλη διαδικαστική πράξη.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ` **ΑΠΟΦΑΣΗ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ`** **ΑΠΟΦΑΣΗ**
Άρθρο 300	**Άρθρο 300**
Η απόφαση εκδίδεται μόνο από το δικαστή που έλαβε μέρος στη σύνθεση του δικαστηρίου κατά τη Συζήτηση, ύστερα από την οποία εκδίδεται, και στα πολυμελή δικαστήρια ύστερα από διάσκεψη και ψηφοφορία όλων των δικαστών που έλαβαν μέρος στη Συζήτηση.	Η απόφαση εκδίδεται μόνο από το δικαστή που έλαβε μέρος στη σύνθεση του δικαστηρίου κατά τη συζήτηση, ύστερα από την οποία εκδίδεται, και στα πολυμελή δικαστήρια ύστερα από διάσκεψη και ψηφοφορία όλων των δικαστών που έλαβαν μέρος στη συζήτηση.
Άρθρο 301	**Άρθρο 301**
1. Τη διάσκεψη τη διευθύνει ο πρόεδρος και την εισήγηση κάνει ο δικαστής που ο πρόεδρος όρισε εισηγητή. Η διάσκεψη γίνεται είτε αμέσως μετά τη Συζήτηση, είτε αργότερα, σε ημέρα που ορίζει ο πρόεδρος. 2. Τη σειρά της Συζήτησης και της	1. Τη διάσκεψη τη διευθύνει ο πρόεδρος και την εισήγηση κάνει ο δικαστής που ο πρόεδρος όρισε εισηγητή. Η διάσκεψη γίνεται είτε αμέσως μετά τη συζήτηση, είτε αργότερα, σε ημέρα που ορίζει ο πρόεδρος. 2. Τη σειρά της συζήτησης και της

ψηφοφορίας ορίζει ο πρόεδρος. 3. Στην ψηφοφορία πρώτος ψηφίζει ο νεότερος κατά το διορισμό δικαστής, ύστερα ο αμέσως αρχαιότερος και τελευταίος ο πρόεδρος.	ψηφοφορίας ορίζει ο πρόεδρος. 3. Στην ψηφοφορία πρώτος ψηφίζει ο νεότερος κατά το διορισμό δικαστής, ύστερα ο αμέσως αρχαιότερος και τελευταίος ο πρόεδρος.
Άρθρο 302	**Άρθρο 302**
1. Σε περίπτωση διαφωνίας επικρατεί η γνώμη της πλειοψηφίας. Αν το ζητήσει η μειοψηφία, η γνώμη της καταχωρίζεται στο αιτιολογικό της απόφασης με τον τύπο της αμφιβολίας, καθώς και στο πρακτικό της διάσκεψης. Στην απόφαση του Αρείου Πάγου καταχωρίζεται μόνο η γνώμη της πλειοψηφίας και στο πρακτικό της διάσκεψης η γνώμη της μειοψηφίας. 2. Αν κατά την ψηφοφορία σχηματιστούν περισσότερες από δύο γνώμες, εκείνοι που αποτελούν την ασθενέστερη μειοψηφία οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες γνώμες. Αν περισσότερες από τις ασθενέστερες γνώμες συγκεντρώνουν ισοψηφία, γίνεται ψηφοφορία για να αποκλειστεί η μία από αυτές και τότε εκείνοι που την ακολουθούν οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις άλλες γνώμες εωσότου σχηματιστεί πλειοψηφία. 3. Αν επέλθει ισοψηφία, προσλαμβάνεται και άλλος δικαστής και η υπόθεση συζητείται πάλι στο ακροατήριο.	1. Σε περίπτωση διαφωνίας επικρατεί η γνώμη της πλειοψηφίας. Αν το ζητήσει η μειοψηφία, η γνώμη της καταχωρίζεται στο αιτιολογικό της απόφασης με τον τύπο της αμφιβολίας, καθώς και στο πρακτικό της διάσκεψης. Στην απόφαση του Αρείου Πάγου καταχωρίζεται μόνο η γνώμη της πλειοψηφίας και στο πρακτικό της διάσκεψης η γνώμη της μειοψηφίας. 2. Αν κατά την ψηφοφορία σχηματιστούν περισσότερες από δύο γνώμες, εκείνοι που αποτελούν την ασθενέστερη μειοψηφία οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις επικρατέστερες γνώμες. Αν περισσότερες από τις ασθενέστερες γνώμες συγκεντρώνουν ισοψηφία, γίνεται ψηφοφορία για να αποκλειστεί η μία από αυτές και τότε εκείνοι που την ακολουθούν οφείλουν να προσχωρήσουν σε μία από τις άλλες γνώμες εωσότου σχηματιστεί πλειοψηφία. 3. Αν επέλθει ισοψηφία, προσλαμβάνεται και άλλος δικαστής και η υπόθεση συζητείται πάλι στο ακροατήριο.
Άρθρο 303	**Άρθρο 303**
Αν στη διάσκεψη διχαστούν οι ψήφοι, συντάσσεται πρακτικό, που υπογράφεται από τον πρόεδρο, εκείνους που μειοψήφισαν και το γραμματέα. Αν κάποιος από αυτούς πέθανε ή έπαψε να είναι τοποθετημένος στο δικαστήριο ή έχει άδεια, αυτό αναφέρεται στο πρακτικό και υπογράφουν οι υπόλοιποι.	Αν στη διάσκεψη διχαστούν οι ψήφοι, συντάσσεται πρακτικό, που υπογράφεται από τον πρόεδρο, εκείνους που μειοψήφησαν και το γραμματέα. Αν κάποιος από αυτούς πέθανε ή έπαψε να είναι τοποθετημένος στο δικαστήριο ή έχει άδεια, αυτό αναφέρεται στο πρακτικό και υπογράφουν οι υπόλοιποι.
Άρθρο 304	**Άρθρο 304**
«1. Αφού περατωθεί η ψηφοφορία, ο εισηγητής δικαστής συντάσσει την απόφαση σε ηλεκτρονική μορφή. Αν πρόκειται για αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου	1. Αφού περατωθεί η ψηφοφορία, ο εισηγητής δικαστής συντάσσει την απόφαση σε ηλεκτρονική μορφή. Αν πρόκειται για αποφάσεις του μονομελούς πρωτοδικείου και

και του Ειρηνοδικείου, την απόφαση συντάσσει σε ηλεκτρονική μορφή και ακολούθως χρονολογεί και υπογράφει την αποτύπωση της σε υλική μορφή ο δικαστής που εκδίδει την απόφαση. 2. Η απόφαση της παραγράφου 1 δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση. Ο δικαστής που παραδίδει την απόφαση σε ηλεκτρονική μορφή, παραδίδει ομοίως και το πρωτότυπο της απόφασης με πλήρες το περιεχόμενο που προβλέπεται στο άρθρο 305.» *** Το άρθρο 304,όπως είχε συμπληρωθεί με την παρ.10 άρθρ.6 Ν.2479/1997 (ΦΕΚ Α 67) και τροποποιηθεί με το άρθρο 35 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 11 Ν. 4055/2012, ΦΕΚ Α 51/12.3.2012. Εναρξη ισχύος από 2 Απριλίου 2012. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Με την παρ. 4 άρθρ.4 Ν.2479/1997 ορίζεται ότι " Η παράγραφος 3 του άρθρου 304 Κ.Πολ.Δ., η οποία προστίθεται με την παρ. 10 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου, ισχύει και για τις αποφάσεις των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων".	του ειρηνοδικείου, την απόφαση συντάσσει σε ηλεκτρονική μορφή και ακολούθως χρονολογεί και υπογράφει την αποτύπωση της σε υλική μορφή ο δικαστής που εκδίδει την απόφαση. 2. Η απόφαση της παραγράφου 1 δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση. Ο δικαστής που παραδίδει την απόφαση σε ηλεκτρονική μορφή, παραδίδει ομοίως και το πρωτότυπο της απόφασης με πλήρες το περιεχόμενο που προβλέπεται στο άρθρο 305.
Άρθρο 305 Το πρωτότυπο της απόφασης πρέπει να αναφέρει 1) τη σύνθεση του δικαστηρίου και, αν πρόκειται για πολυμελή δικαστήρια, το όνομα του εισηγητή δικαστή, 2) το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και την κατοικία των διαδίκων, των νόμιμων αντιπροσώπων και των δικαστικών πληρεξουσίων τους, και αναφέρονται αν αυτοί έχουν παραστεί και αν υπέβαλαν προτάσεις, 3) σύντομη περίληψη του αντικειμένου και της πορείας της δίκης, 4) το αιτιολογικό και το διατακτικό της απόφασης και 5) ότι η απόφαση δημοσιεύθηκε.	**Άρθρο 305** Το πρωτότυπο της απόφασης πρέπει να αναφέρει: 1) τη σύνθεση του δικαστηρίου και, αν πρόκειται για πολυμελή δικαστήρια, το όνομα του εισηγητή δικαστή, 2) το ονοματεπώνυμο, το **πατρώνυμο, την κατοικία, τη διεύθυνση και τον αριθμό φορολογικού μητρώου των διαδίκων και των νόμιμων αντιπροσώπων και αν πρόκειται για νομικά πρόσωπα την επωνυμία τους, τη διεύθυνση της έδρας τους και τον αριθμό φορολογικού μητρώου τους και αναφέρεται αν αυτοί έχουν παραστεί και αν υπέβαλαν προτάσεις, 3) το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, την κατοικία και τη διεύθυνση** των δικαστικών πληρεξουσίων τους, 4) σύντομη περίληψη του αντικειμένου και της πορείας της δίκης, 5) το αιτιολογικό και το διατακτικό της απόφασης και 6) ότι η απόφαση δημοσιεύθηκε.

Άρθρο 306	**Άρθρο 306**
1. Οποιος είχε διευθύνει τη Συζήτηση και ο γραμματέας υπογράφουν το πρωτότυπο της απόφασης. 2. Αν όποιος είχε διευθύνει τη Συζήτηση πέθανε ή έπαψε να είναι τοποθετημένος στο δικαστήριο ή βρίσκεται σε άδεια, υπογράφει στη θέση του ο αρχαιότερος κατά το διορισμό από τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη Συζήτηση. Αν όλοι τους κωλύονται, υπογράφει ο προϊστάμενος του δικαστηρίου και, αν ούτε αυτός υπάρχει, υπογράφει μόνο ο γραμματέας. 3. Τα κωλύματα της παραγράφου 2 αναφέρονται στο πρωτότυπο της απόφασης.	1. Όποιος είχε διευθύνει τη συζήτηση και ο γραμματέας υπογράφουν το πρωτότυπο της απόφασης. 2. Αν όποιος είχε διευθύνει τη συζήτηση πέθανε ή έπαψε να είναι τοποθετημένος στο δικαστήριο ή βρίσκεται σε άδεια, υπογράφει στη θέση του ο αρχαιότερος κατά το διορισμό από τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση. Αν όλοι τους κωλύονται, υπογράφει ο προϊστάμενος του δικαστηρίου και, αν ούτε αυτός υπάρχει, υπογράφει μόνο ο γραμματέας. 3. Τα κωλύματα της παραγράφου 2 αναφέρονται στο πρωτότυπο της απόφασης.
Άρθρο 307	**Άρθρο 307**
Αν για οποιοδήποτε λόγο που παρουσιάστηκε μετά το τέλος της Συζήτησης είναι αδύνατο να εκδοθεί η απόφαση, η Συζήτηση επαναλαμβάνεται αφού οριστεί νέα δικάσιμος και κοινοποιηθεί κλήση. Ο ορισμός της δικασίμου μπορεί να γίνει και η κλήση για τη Συζήτηση μπορεί να κοινοποιηθεί με την επιμέλεια είτε κάποιου διαδίκου, είτε της γραμματείας του δικαστηρίου. Το ίδιο εφαρμόζεται και όταν το δικαστήριο διατάζει να επαναληφθεί η Συζήτηση. Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, οι κλήσεις για Συζήτηση και τα αποδεικτικά της επίδοσης συντάσσονται ατελώς. «Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται και στην περίπτωση, που για οποιονδήποτε λόγο δεν εκδοθεί απόφαση μέσα σε οκτώ μήνες από τη Συζήτηση πολιτικής υπόθεσης. Μόλις συμπληρωθεί οκτάμηνο, ο δικαστής υποχρεούται να επιστρέψει τη δικογραφία, άλλως αυτή αφαιρείται αμέσως με πράξη του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο ή του Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης.» *** Το τελευταίο εδάφιο του άρθρ.307 προστέθηκε με την παρ.1 άρθρ.3 Ν.3327/2005, ΦΕΚ Α 70/11.3.2005.Ισχύς από 16.9.2005. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Με την παρ.2 άρθρου 81 Ν.3659/2008, ΦΕΚ Α 77/7.5.2008,ο οποίος αρχίζει να ισχύει από 8.6.2008, ορίζεται ότι "2. Το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 307 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, το οποίο	Αν για οποιοδήποτε λόγο που παρουσιάστηκε μετά το τέλος της συζήτησης είναι αδύνατο να εκδοθεί η απόφαση, η συζήτηση επαναλαμβάνεται αφού οριστεί νέα δικάσιμος και κοινοποιηθεί κλήση. Ο ορισμός της δικασίμου μπορεί να γίνει και η κλήση για τη συζήτηση μπορεί να κοινοποιηθεί με την επιμέλεια είτε κάποιου διαδίκου, είτε της γραμματείας του δικαστηρίου. Το ίδιο εφαρμόζεται και όταν το δικαστήριο διατάζει να επαναληφθεί η συζήτηση. Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις, οι κλήσεις για συζήτηση και τα αποδεικτικά της επίδοσης συντάσσονται ατελώς.

προστέθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του ν. 3327/2005 (ΦΕΚ 70 Α'), αντικαθίσταται ως κατωτέρω. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου προστίθενται και στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 194 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97 Α'), ως εξής "Μόλις συμπληρωθεί το οκτάμηνο, ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Επιθεώρησης των Δικαστηρίων επιλαμβάνεται και ερευνά αν είναι δικαιολογημένη ή μη η καθυστέρηση. Στη διοικητική δίκη, η ανωτέρω προθεσμία διακόπτεται μέχρι τη συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου της δικογραφίας από τη διοίκηση, εφαρμοζόμενης κατά τα λοιπά αναλόγως της παραγράφου 2 του άρθρου 139 Α του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Όταν αυτή κριθεί δικαιολογημένη, παρέχεται στον δικαστή προθεσμία δύο μηνών για τη δημοσίευση των αποφάσεων που καθυστερούν πέραν του οκταμήνου. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης καθυστέρησης, όπως και όταν παρέλθει η προθεσμία των δύο μηνών που χορηγήθηκε, κατά το προηγούμενο εδάφιο, χωρίς να έχουν δημοσιευθεί οι αποφάσεις που καθυστερούν, ο δικαστής υποχρεούται να επιστρέψει τη δικογραφία, άλλως αυτή αφαιρείται αμέσως με πράξη του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο ή του προέδρου του τριμελούς συμβουλίου διεύθυνσης αυτού. Για τις υποθέσεις αυτές ορίζεται δικάσιμος για νέα Συζήτηση, υποχρεωτικώς, εντός τριών μηνών για τις υποθέσεις ειδικών διαδικασιών και έξι μηνών για τις υποθέσεις τακτικής διαδικασίας, από τη συμπλήρωση των παραπάνω προθεσμιών των οκτώ ή των δέκα μηνών. Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων δεν εφαρμόζονται στις εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υποθέσεις της διοικητικής δικαιοσύνης. Επιφυλλασσομένων των διατάξεων των προηγούμενων εδαφίων, εάν διαπιστωθεί μετά το τέλος της Συζήτησης ότι η διάσκεψη δεν μπορεί να ολοκληρωθεί εντός ευλόγου χρόνου για λόγους ανωτέρας βίας, όπως μεταξύ άλλων αναρρωτικής άδειας δικαστικού λειτουργού, μέλους της σύνθεσης του δικαστηρίου, ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο ή ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης μπορεί να αποφασίσει την επανάληψη της Συζήτησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων	

σχετικά με τον ορισμό δικασίμου, την κλήση προς Συζήτηση και τα αποδεικτικά επίδοσης."	
Άρθρο 308	**Άρθρο 308**
1. Το δικαστήριο εκδίδει οριστική απόφαση, αν κρίνει πως η υπόθεση είναι ώριμη γι` αυτό. 2. Σε περίπτωση που σωρεύονται αγωγές ή που συνεκδικάζονται υποθέσεις, το δικαστήριο μπορεί, είτε να εκδώσει οριστική απόφαση για τις ώριμες υποθέσεις, είτε να αναβάλει να αποφασίσει οριστικά, εωσότου γίνουν όλες ώριμες, αν το κρίνει σκόπιμο για την καλύτερη διάγνωση της διαφοράς.	1. Το δικαστήριο εκδίδει οριστική απόφαση, αν κρίνει πως η υπόθεση είναι ώριμη γι' αυτό. 2. Σε περίπτωση που σωρεύονται αγωγές ή που συνεκδικάζονται υποθέσεις, το δικαστήριο μπορεί, είτε να εκδώσει οριστική απόφαση για τις ώριμες υποθέσεις, είτε να αναβάλει να αποφασίσει οριστικά, εωσότου γίνουν όλες ώριμες, αν το κρίνει σκόπιμο για την καλύτερη διάγνωση της διαφοράς.
Άρθρο 309	**Άρθρο 309**
Οι αποφάσεις που αποφαίνονται οριστικά σε κύρια ή παρεμπίπτουσα αίτηση δεν μπορούν μετά τη δημοσίευσή τους να ανακαλούνται από το δικαστήριο που τις εξέδωσε. Οσες δεν κρίνουν οριστικά μπορούν είτε αυτεπαγγέλτως είτε με πρόταση κάποιου διαδίκου που υποβάλλεται μόνο στη διάρκεια της Συζήτησης της υπόθεσης και όχι αυτοτελώς, να ανακληθούν σε κάθε στάση της δίκης από το δικαστήριο που τις εξέδωσε εωσότου εκδοθεί οριστική απόφαση. Το δικαστήριο δεν έχει υποχρέωση να απαντά σε πρόταση για ανάκληση και όταν ακόμη αυτό υποβάλλεται με τρόπο παραδεκτό.	Οι αποφάσεις που αποφαίνονται οριστικά σε κύρια ή παρεμπίπτουσα αίτηση δεν μπορούν μετά τη δημοσίευσή τους να ανακαλούνται από το δικαστήριο που τις εξέδωσε. Όσες δεν κρίνουν οριστικά μπορούν είτε αυτεπαγγέλτως είτε με πρόταση κάποιου διαδίκου που υποβάλλεται μόνο στη διάρκεια της συζήτησης της υπόθεσης και όχι αυτοτελώς, να ανακληθούν σε κάθε στάση της δίκης από το δικαστήριο που τις εξέδωσε εωσότου εκδοθεί οριστική απόφαση. Το δικαστήριο δεν έχει υποχρέωση να απαντά σε πρόταση για ανάκληση και όταν ακόμη αυτό υποβάλλεται με τρόπο παραδεκτό.
Άρθρο 310	**Άρθρο 310**
1. Οι αποφάσεις επιδίδονται με επιμέλεια των διαδίκων. 2. Οταν πρόκειται για μη οριστικές αποφάσεις, η παρουσία κατά τη δημοσίευση των διαδίκων ή των νόμιμων αντιπροσώπων τους που διεξάγουν τη δίκη ή των πληρεξούσιων δικηγόρων τους ισοδυναμεί με επίδοση.	1. Οι αποφάσεις επιδίδονται με επιμέλεια των διαδίκων. 2. Όταν πρόκειται για μη οριστικές αποφάσεις, η παρουσία κατά τη δημοσίευση των διαδίκων ή των νόμιμων αντιπροσώπων τους που διεξάγουν τη δίκη ή των πληρεξούσιων δικηγόρων τους ισοδυναμεί με επίδοση.
Άρθρο 311	**Άρθρο 311**

Αν οι διάδικοι παρίστανται χωρίς δικηγόρο ή δικολάβο, ο ειρηνοδίκης οφείλει να υποδεικνύει στην απόφαση τα τακτικά ένδικα μέσα, με τα οποία μπορούν να προσβάλουν την απόφαση. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής δεν αποτελεί λόγο για να προσβληθεί η απόφαση με ένδικο μέσο.	**(Το άρθρο 311 καταργείται)**
Άρθρο 312	**Άρθρο 312**
1. Το περιεχόμενο της απόφασης αποτελεί πλήρη Απόδειξη για ό,τι αφορά την εμφάνιση και την εκπροσώπηση των διαδίκων, για την προβολή προφορικά στο ακροατήριο ισχυρισμών και την υποβολή αιτήσεων καθώς και για τη γνώμη που έχει εκφέρει το δικαστήριο. 2. Η κατά την παράγραφο 1 αποδεικτική δύναμη του περιεχομένου της απόφασης μπορεί να ανατραπεί με το πρακτικό της Συζήτησης ή με την προσβολή της απόφασης ως πλαστής.	1. Το περιεχόμενο της απόφασης αποτελεί πλήρη απόδειξη για ό,τι αφορά την εμφάνιση και την εκπροσώπηση των διαδίκων, για την προβολή προφορικά στο ακροατήριο ισχυρισμών και την υποβολή αιτήσεων καθώς και για τη γνώμη που έχει εκφέρει το δικαστήριο. 2. Η κατά την παράγραφο 1 αποδεικτική δύναμη του περιεχομένου της απόφασης μπορεί να ανατραπεί με το πρακτικό της συζήτησης ή με την προσβολή της απόφασης ως πλαστής.
Άρθρο 313	**Άρθρο 313**
1. Μπορεί να επιδιωχθεί με αγωγή ή ένσταση η αναγνώριση της ανυπαρξίας μιας δικαστικής απόφασης μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις α) αν την εξέδωσαν πρόσωπα που δεν είχαν δικαστική ιδιότητα, β) αν πολιτικό δικαστήριο αποφάσισε για αντικείμενο που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, γ) αν δεν δημοσιεύθηκε, δ) αν εκδόθηκε σε δίκη που είχε διεξαχθεί κατά ανύπαρκτου φυσικού ή νομικού προσώπου, ε) αν εκδόθηκε κατά προσώπου που έχει το προνόμιο της ετεροδικίας. 2. Η αγωγή της παραγράφου 1 αποκλείεται, αν η απόφαση έχει προσβληθεί με ένδικα μέσα. 3. Η αγωγή της παραγράφου 1 υπάγεται στο πολυμελές πρωτοδικείο της γενικής δωσιδικίας του εναγομένου.	1. Μπορεί να επιδιωχθεί με αγωγή ή ένσταση η αναγνώριση της ανυπαρξίας μιας δικαστικής απόφασης μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις α) αν την εξέδωσαν πρόσωπα που δεν είχαν δικαστική ιδιότητα, β) αν πολιτικό δικαστήριο αποφάσισε για αντικείμενο που δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, γ) αν δεν δημοσιεύθηκε, δ) αν εκδόθηκε σε δίκη που είχε διεξαχθεί κατά ανύπαρκτου φυσικού ή νομικού προσώπου, ε) αν εκδόθηκε κατά προσώπου που έχει το προνόμιο της ετεροδικίας. 2. Η αγωγή της παραγράφου 1 αποκλείεται, αν η απόφαση έχει προσβληθεί με ένδικα μέσα. 3. Η αγωγή της παραγράφου 1 υπάγεται στο πολυμελές πρωτοδικείο της γενικής δωσιδικίας του εναγομένου.
Άρθρο 314	**Άρθρο 314**

Το δικαστήριο που δικάζει την αγωγή του άρθρου 313 μπορεί ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, που μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις, να διατάξει να ανασταλεί η εκτέλεση της απόφασης, ολικά ή εν μέρει. Το δικαστήριο μπορεί, αν ένας διάδικος το ζητήσει με τον ίδιο τρόπο, να ανακαλέσει αυτή την απόφαση εωσότου εκδοθεί η οριστική απόφαση.	Το δικαστήριο που δικάζει την αγωγή του άρθρου 313 μπορεί ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, που μπορεί να υποβληθεί και με τις προτάσεις, να διατάξει να ανασταλεί η εκτέλεση της απόφασης, ολικά ή εν μέρει. Το δικαστήριο μπορεί, αν ένας διάδικος το ζητήσει με τον ίδιο τρόπο, να ανακαλέσει αυτή την απόφαση εωσότου εκδοθεί η οριστική απόφαση.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ** **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ**
Άρθρο 315	**Άρθρο 315**
Αν από παραδρομή κατά τη σύνταξη της απόφασης περιέχονται λάθη γραφικά ή λογιστικά ή το διατακτικό της διατυπώθηκε κατά τρόπο ελλειπή ή ανακριβώς, το δικαστήριο που την έχει εκδώσει μπορεί, αν το ζητήσει κάποιος διάδικος ή και αυτεπαγγέλτως, να τη διορθώσει με νέα απόφασή του.	Αν από παραδρομή κατά τη σύνταξη της απόφασης περιέχονται λάθη γραφικά ή λογιστικά ή το διατακτικό της διατυπώθηκε κατά τρόπο ελλιπή ή ανακριβώς, το δικαστήριο που την έχει εκδώσει μπορεί, αν το ζητήσει κάποιος διάδικος ή και αυτεπαγγέλτως, να τη διορθώσει με νέα απόφασή του.
Άρθρο 316	**Άρθρο 316**
Αν απόφαση είναι διατυπωμένη με τρόπο που γεννά αμφιβολίες ή είναι ασαφής, το δικαστήριο που την έχει εκδώσει μπορεί, αν το ζητήσει κάποιος διάδικος, να την ερμηνεύσει με νέα του απόφαση έτσι που η έννοιά της γίνει αναμφίβολη, η ερμηνεία όμως δεν μπορεί ποτέ να αλλάξει το διατακτικό της απόφασης που ερμηνεύεται.	Αν απόφαση είναι διατυπωμένη με τρόπο που γεννά αμφιβολίες ή είναι ασαφής, το δικαστήριο που την έχει εκδώσει μπορεί, αν το ζητήσει κάποιος διάδικος, να την ερμηνεύσει με νέα του απόφαση έτσι που η έννοιά της γίνει αναμφίβολη, η ερμηνεία όμως δεν μπορεί ποτέ να αλλάξει το διατακτικό της απόφασης που ερμηνεύεται.
Άρθρο 317	**Άρθρο 317**
1. Η αίτηση διόρθωσης ή ερμηνείας μιας απόφασης πρέπει, εκτός από όσα ορίζει το άρθρο 118, να αναφέρει με σαφήνεια και τα λάθη ή τις παραλείψεις ή τις ανακρίβειες που ζητείται να διορθωθούν ή τα αμφίβολα σημεία ή τις ασάφειες που ζητείται να ερμηνευθούν. 2. Η αίτηση κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση και συντάσσεται σχετική έκθεση. 3. Αν ο πρόεδρος ή ο δικαστής του	1. Η αίτηση διόρθωσης ή ερμηνείας μιας απόφασης πρέπει, εκτός από όσα ορίζει το άρθρο 118, να αναφέρει με σαφήνεια και τα λάθη ή τις παραλείψεις ή τις ανακρίβειες που ζητείται να διορθωθούν ή τα αμφίβολα σημεία ή τις ασάφειες που ζητείται να ερμηνευθούν. 2. Η αίτηση κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση και συντάσσεται σχετική έκθεση. 3. Αν ο πρόεδρος ή ο δικαστής του

μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης θεωρούν αναγκαίο να διορθωθεί η απόφαση, ορίζουν αυτεπαγγέλτως δικάσιμο για τη Συζήτηση.	μονομελούς πρωτοδικείου ή ο ειρηνοδίκης θεωρούν αναγκαίο να διορθωθεί η απόφαση, **κινούν αυτεπαγγέλτως την διαδικασία διόρθωσης.**
Άρθρο 318	**Άρθρο 318**
1. Η Συζήτηση στο ακροατήριο γίνεται κατά τη διαδικασία με την οποία εκδόθηκε η απόφαση που διορθώνεται ή ερμηνεύεται, και αφού κληθούν οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Συζήτηση όλοι οι διάδικοι που αναφέρονται στην απόφαση. Αν τη διόρθωση την προκαλεί το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, η κλήση των διαδίκων γίνεται με την επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου. 2. Αν κατά τη Συζήτηση της αίτησης δεν εμφανίζεται κάποιος διάδικος που κλητεύθηκε νόμιμα, η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι και, αν δεν κλητεύθηκε νόμιμα, η Συζήτηση αναβάλλεται και το δικαστήριο διατάζει να κλητευθεί.	1. **Η συζήτηση γίνεται κατά τη διαδικασία** με την οποία εκδόθηκε η απόφαση που διορθώνεται ή ερμηνεύεται, και αφού κληθούν οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση όλοι οι διάδικοι που αναφέρονται στην απόφαση. Αν τη διόρθωση την προκαλεί το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως, η κλήση των διαδίκων γίνεται με την επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου. 2. Αν κατά τη συζήτηση της αίτησης δεν εμφανίζεται κάποιος διάδικος που κλητεύθηκε νόμιμα, η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι και, αν δεν κλητεύθηκε νόμιμα, η συζήτηση αναβάλλεται και το δικαστήριο διατάζει να κλητευθεί.
Άρθρο 319	**Άρθρο 319**
Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε αιτήσεις για διόρθωση ή ερμηνεία μιας απόφασης μπορούν να προσβληθούν με όλα τα ένδικα μέσα με τα οποία θα μπορούσε να προσβληθεί η απόφαση που ζητήθηκε να διορθωθεί ή να ερμηνευθεί, εκτός από την Ανακοπή Ερημοδικίας.	Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε αιτήσεις για διόρθωση ή ερμηνεία μιας απόφασης μπορούν να προσβληθούν με όλα τα ένδικα μέσα με τα οποία θα μπορούσε να προσβληθεί η απόφαση που ζητήθηκε να διορθωθεί ή να ερμηνευθεί, εκτός από την ανακοπή ερημοδικίας.
Άρθρο 320	**Άρθρο 320**
Η διορθωτική ή ερμηνευτική απόφαση σημειώνεται στο πρωτότυπο της απόφασης που διορθώνεται ή ερμηνεύεται, και πρέπει στα αντίγραφα, τα απόγραφα ή τα αποσπάσματά της να αναγράφεται ο αριθμός και η ημερομηνία της διορθωτικής ή ερμηνευτικής απόφασης.	Η διορθωτική ή ερμηνευτική απόφαση σημειώνεται στο πρωτότυπο της απόφασης που διορθώνεται ή ερμηνεύεται, και πρέπει στα αντίγραφα, τα απόγραφα ή τα αποσπάσματα της να αναγράφεται ο αριθμός και η ημερομηνία της διορθωτικής ή ερμηνευτικής απόφασης.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ`	**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ`**

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ	ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ
Άρθρο 321	**Άρθρο 321**
Οσες οριστικές αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων δεν μπορούν να προσβληθούν με Ανακοπή Ερημοδικίας και έφεση είναι τελεσίδικες και αποτελούν Δεδικασμένο.	Όσες οριστικές αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων δεν μπορούν να προσβληθούν με ανακοπή ερημοδικίας και έφεση είναι τελεσίδικες και αποτελούν δεδικασμένο.
Άρθρο 322	**Άρθρο 322**
1. Το Δεδικασμένο εκτείνεται στο ουσιαστικό ζήτημα που κρίθηκε, αν η απόφαση έκρινε οριστικά για μια έννομη σχέση που έχει προβληθεί με αγωγή, Ανταγωγή, Κύρια παρέμβαση ή ενσταση συμψηφισμού. Το Δεδικασμένο εκτείνεται επίσης και στο δικονομικό ζήτημα που κρίθηκε οριστικά. 2. Αν προβλήθηκε ένσταση συμψηφισμού, η απόφαση που αποφαίνεται για την ύπαρξη ή όχι της ανταπαίτησης η οποία προτάθηκε σε συμψηφισμό αποτελεί Δεδικασμένο μόνο έως το ποσό για το οποίο προβλήθηκε η ένσταση του συμψηφισμού, εκτός αν κρίθηκε ολόκληρο το ποσό της ανταπαίτησης, οπότε το Δεδικασμένο εκτείνεται σ` αυτό.	1. Το δεδικασμένο εκτείνεται στο ουσιαστικό ζήτημα που κρίθηκε, αν η απόφαση έκρινε οριστικά για μια έννομη σχέση που έχει προβληθεί με αγωγή, ανταγωγή, κύρια παρέμβαση ή ένσταση συμψηφισμού. Το δεδικασμένο εκτείνεται επίσης και στο δικονομικό ζήτημα που κρίθηκε οριστικά. 2. Αν προβλήθηκε ένσταση συμψηφισμού, η απόφαση που αποφαίνεται για την ύπαρξη ή όχι της ανταπαίτησης η οποία προτάθηκε σε συμψηφισμό αποτελεί δεδικασμένο μόνο έως το ποσό για το οποίο προβλήθηκε η ένσταση του συμψηφισμού, εκτός αν κρίθηκε ολόκληρο το ποσό της ανταπαίτησης, οπότε το δεδικασμένο εκτείνεται σ` αυτό.
Άρθρο 323	**Άρθρο 323**
Με την επιφυλάξη αυτών που ορίζουν διεθνείς συμβάσεις, απόφαση αλλοδαπού πολιτικού δικαστηρίου ισχύει και αποτελεί Δεδικασμένο στην Ελλάδα χωρίς άλλη διαδικασία εφόσον 1) αποτελεί Δεδικασμένο σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου όπου εκδόθηκε, 2) η υπόθεση κατά τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου υπαγόταν στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους στο οποίο ανήκει το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, 3) ο διάδικος που νικήθηκε δεν στερήθηκε το δικαίωμα της υπεράσπισης και γενικά της συμμετοχής στη δίκη, εκτός αν η στέρηση έγινε σύμφωνα με διάταξη που ισχύει και για τους υπηκόους του κράτους στο οποίο ανήκει το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, 4) δεν είναι αντίθετη προς απόφαση ελληνικού δικαστηρίου που εκδόθηκε στην ίδια υπόθεση και αποτελεί	Με την επιφύλαξη αυτών που ορίζουν διεθνείς συμβάσεις, απόφαση αλλοδαπού πολιτικού δικαστηρίου ισχύει και αποτελεί Δεδικασμένο στην Ελλάδα χωρίς άλλη διαδικασία εφόσον 1) αποτελεί Δεδικασμένο σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου όπου εκδόθηκε, 2) η υπόθεση κατά τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου υπαγόταν στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους στο οποίο ανήκει το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, 3) ο διάδικος που νικήθηκε δεν στερήθηκε το δικαίωμα της υπεράσπισης και γενικά της συμμετοχής στη δίκη, εκτός αν η στέρηση έγινε σύμφωνα με διάταξη που ισχύει και για τους υπηκόους του κράτους στο οποίο ανήκει το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, 4) δεν είναι αντίθετη προς απόφαση ελληνικού δικαστηρίου που εκδόθηκε στην ίδια υπόθεση και αποτελεί

δεσικασμένο για τους διαδίκους μεταξύ των οποίων εκδόθηκε η απόφαση του αλλοδαπού δικαστηρίου και 5) δεν είναι αντίθετη προς τα χρηστά ήθη ή προς τη δημόσια τάξη.	δεδικασμένο για τους διαδίκους μεταξύ των οποίων εκδόθηκε η απόφαση του αλλοδαπού δικαστηρίου και 5) δεν είναι αντίθετη προς τα χρηστά ήθη ή προς τη δημόσια τάξη.
Άρθρο 324	**Άρθρο 324**
Δεδικασμένο υπάρχει μεταξύ των ίδιων προσώπων με την ίδια ιδιότητα μόνο για το δικαίωμα που κρίθηκε και εφόσον πρόκειται για το ίδιο αντικείμενο και την ίδια ιστορική και νομική αιτία.	Δεδικασμένο υπάρχει μεταξύ των ίδιων προσώπων με την ίδια ιδιότητα μόνο για το δικαίωμα που κρίθηκε και εφόσον πρόκειται για το ίδιο αντικείμενο και την ίδια ιστορική και νομική αιτία.
Άρθρο 325	**Άρθρο 325**
Το Δεδικασμένο ισχύει υπέρ και κατά 1) των διαδίκων, 2) εκείνων που έγιναν διάδοχοί τους όσο διαρκούσε η δίκη ή μετά το τέλος της, 3) εκείνων που νέμονται ή κατέχουν το επίδικο πράγμα στο όνομα κάποιου διαδίκου ή διαδόχου του, αδιάφορο αν πρόκειται για σχέσεις εμπράγματες ή ενοχικές. Το Δεδικασμένο δεν ισχύει απέναντι σε εκείνον που απέκτησε δικαιώματα σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου με μεταβίβαση από μη δικαιούχο.	Το δεδικασμένο ισχύει υπέρ και κατά 1) των διαδίκων, 2) εκείνων που έγιναν διάδοχοί τους όσο διαρκούσε η δίκη ή μετά το τέλος της, 3) εκείνων που νέμονται ή κατέχουν το επίδικο πράγμα στο όνομα κάποιου διαδίκου ή διαδόχου του, αδιάφορο αν πρόκειται για σχέσεις εμπράγματες ή ενοχικές. Το δεδικασμένο δεν ισχύει απέναντι σε εκείνον που απέκτησε δικαιώματα σύμφωνα με τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου με μεταβίβαση από μη δικαιούχο.
Άρθρο 326	**Άρθρο 326**
1. Η απόφαση που εκδόθηκε υπέρ του υποχρέου να αποκαταστήσει κληρονομία ή κληροδότημα και εναντίον ενός τρίτου, η οποία αφορά την περιουσία που υπόκειται σε αποκατάσταση ή κάποιο αντικείμενό της αποτελεί Δεδικασμένο και υπέρ του καταπιστευματοδόχου. 2. Η απόφαση που εκδόθηκε κατά του υποχρέου να αποκαταστήσει κληρονομία ή κληροδότημα και υπέρ ενός τρίτου, η οποία αφορά αντικείμενο της περιουσίας που υπόκειται σε αποκατάσταση αποτελεί Δεδικασμένο και κατά του καταπιστευματοδόχου μόνο αν εκείνος που έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει έχει εξουσία να διαθέσει το επίδικο αντικείμενο χωρίς τη συναίνεση του καταπιστευματοδόχου.	1. Η απόφαση που εκδόθηκε υπέρ του υποχρέου να αποκαταστήσει κληρονομία ή κληροδότημα και εναντίον ενός τρίτου, η οποία αφορά την περιουσία που υπόκειται σε αποκατάσταση ή κάποιο αντικείμενό της αποτελεί Δεδικασμένο και υπέρ του καταπιστευματοδόχου. 2. Η απόφαση που εκδόθηκε κατά του υποχρέου να αποκαταστήσει κληρονομία ή κληροδότημα και υπέρ ενός τρίτου, η οποία αφορά αντικείμενο της περιουσίας που υπόκειται σε αποκατάσταση αποτελεί δεδικασμένο και κατά του καταπιστευματοδόχου μόνο αν εκείνος που έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει έχει εξουσία να διαθέσει το επίδικο αντικείμενο χωρίς τη συναίνεση του καταπιστευματοδόχου.

Άρθρο 327	**Άρθρο 327**
1. Η απόφαση που εκδόθηκε σε δίκη μεταξύ του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας ή του εκκαθαριστή κληρονομίας ή του εκτελεστή διαθήκης που έχει δικαίωμα να διεξάγει τη δίκη και τρίτου, η οποία αφορά δικαιώματα ή υποχρεώσεις της κληρονομίας, αποτελεί Δεδικασμένο και απέναντι στους κληρονόμους. 2. Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ των κληρονόμων που έχουν δικαίωμα διεξαγής της δίκης και τρίτου, η οποία αφορά δικαιώματα και υποχρεώσεις της κληρονομίας, αποτελεί Δεδικασμένο και απέναντι στον εκτελεστή της διαθήκης.	1. Η απόφαση που εκδόθηκε σε δίκη μεταξύ του κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομίας ή του εκκαθαριστή κληρονομίας ή του εκτελεστή διαθήκης που έχει δικαίωμα να διεξάγει τη δίκη και τρίτου, η οποία αφορά δικαιώματα ή υποχρεώσεις της κληρονομίας, αποτελεί δεδικασμένο και απέναντι στους κληρονόμους. 2. Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ των κληρονόμων που έχουν δικαίωμα διεξαγωγής της δίκης και τρίτου, η οποία αφορά δικαιώματα και υποχρεώσεις της κληρονομίας, αποτελεί δεδικασμένο και απέναντι στον εκτελεστή της διαθήκης.
Άρθρο 328	**Άρθρο 328**
1. Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ του δανειστή και του πρωτοφειλέτη και απορρίπτει την αγωγή επειδή το χρέος είναι ανύπαρκτο, αποτελεί Δεδικασμένο και υπέρ του εγγυητή. 2. Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ του δανειστή και του εγγυητή και απορρίπτει την αγωγή επειδή το χρέος είναι ανύπαρκτο, αποτελεί Δεδικασμένο και υπέρ του πρωτοφειλέτη.	1. Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ του δανειστή και του πρωτοφειλέτη και απορρίπτει την αγωγή επειδή το χρέος είναι ανύπαρκτο, αποτελεί δεδικασμένο και υπέρ του εγγυητή. 2. Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ του δανειστή και του εγγυητή και απορρίπτει την αγωγή επειδή το χρέος είναι ανύπαρκτο, αποτελεί δεδικασμένο και υπέρ του πρωτοφειλέτη.
Άρθρο 329	**Άρθρο 329**
Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ νομικού προσώπου και τρίτου και αφορά δικαιώματα ή υποχρεώσεις του νομικού προσώπου αποτελεί Δεδικασμένο και απέναντι στα μέλη του ως προς τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις του νομικού προσώπου.	Η απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ νομικού προσώπου και τρίτου και αφορά δικαιώματα ή υποχρεώσεις του νομικού προσώπου αποτελεί δεδικασμένο και απέναντι στα μέλη του ως προς τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις του νομικού προσώπου.
Άρθρο 330	**Άρθρο 330**
Το Δεδικασμένο εκτείνεται στις ενστάσεις που προτάθηκαν, καθώς και σε εκείνες που μπορούσαν να προταθούν και δεν προτάθηκαν. Από τις ενστάσεις που δεν προτάθηκαν εξαιρούνται εκείνες που στηρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα που	Το δεδικασμένο εκτείνεται στις ενστάσεις που προτάθηκαν, καθώς και σε εκείνες που μπορούσαν να προταθούν και δεν προτάθηκαν. Από τις ενστάσεις που δεν προτάθηκαν εξαιρούνται εκείνες που στηρίζονται σε αυτοτελές δικαίωμα που

μπορεί να ασκηθεί και με κύρια αγωγή.	μπορεί να ασκηθεί και με κύρια αγωγή.
Άρθρο 331	**Άρθρο 331**
Το Δεδικασμένο εκτείνεται και στα ζητήματα που κρίθηκαν παρεμπιπτόντως και αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση του κυρίου ζητήματος, αν το δικαστήριο ήταν καθ' ύλην αρμόδιο να αποφασίσει για τα παρεμπίπτοντα αυτά ζητήματα.	Το δεδικασμένο εκτείνεται και στα ζητήματα που κρίθηκαν παρεμπιπτόντως και αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση του κυρίου ζητήματος, αν το δικαστήριο ήταν καθ' ύλην αρμόδιο να αποφασίσει για τα παρεμπίπτοντα αυτά ζητήματα.
Άρθρο 332	**Άρθρο 332**
Το Δεδικασμένο λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.	Το δεδικασμένο λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.
Άρθρο 333	**Άρθρο 333**
1. Οι διάδικοι και οι διάδοχοί τους δεν μπορούν να προσβάλουν την απόφαση για δόλο κάποιου διάδικου ή τρίτου παρά μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτρέπεται Αναψηλάφηση. 2. Τρίτοι απέναντι στους οποίους ισχύει το Δεδικασμένο μπορούν να το προσβάλουν μόνο εξαιτίας δόλου των διαδίκων.	1. Οι διάδικοι και οι διάδοχοί τους δεν μπορούν να προσβάλουν την απόφαση για δόλο κάποιου διάδικου ή τρίτου παρά μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες επιτρέπεται αναψηλάφηση. 2. Τρίτοι απέναντι στους οποίους ισχύει το δεδικασμένο μπορούν να το προσβάλουν μόνο εξαιτίας δόλου των διαδίκων.
Άρθρο 334	**Άρθρο 334**
1. Κάθε διάδικος έχει δικαίωμα να ζητήσει να μεταρρυθμιστεί τελεσίδικη ή ανέκλητη απόφαση, που καταδικάζει σε καταβολή περιοδικών παροχών, οι οποίες οφείλονται κατά το νόμο από οποιαδήποτε αιτία και γίνονται απαιτητές στο μέλλον, αν μεσολάβησε ουσιαστική μεταβολή των συνθηκών επάνω στις οποίες βασίστηκε η απαγγελία της καταδίκης. Το ίδιο ισχύει και για περιοδικές παροχές που οφείλονται σύμφωνα με κάποια δικαιοπραξία εφόσον το ποσό ή η διάρκεια της καταβολής τους ορίστηκε από το δικαστήριο, και μόνο για το ποσό ή τη διάρκειά της. 2. Μεταβολή των συνθηκών θεωρείται και η ουσιώδης μετά την απόφαση αυξομείωση του τιμαρίθμου της ζωής.	1. Κάθε διάδικος έχει δικαίωμα να ζητήσει να μεταρρυθμιστεί τελεσίδικη ή ανέκκλητη απόφαση, που καταδικάζει σε καταβολή περιοδικών παροχών, οι οποίες οφείλονται κατά το νόμο από οποιαδήποτε αιτία και γίνονται απαιτητές στο μέλλον, αν μεσολάβησε ουσιαστική μεταβολή των συνθηκών επάνω στις οποίες βασίστηκε η απαγγελία της καταδίκης. Το ίδιο ισχύει και για περιοδικές παροχές που οφείλονται σύμφωνα με κάποια δικαιοπραξία εφόσον το ποσό ή η διάρκεια της καταβολής τους ορίστηκε από το δικαστήριο, και μόνο για το ποσό ή τη διάρκειά της. 2. Μεταβολή των συνθηκών θεωρείται και η ουσιώδης μετά την απόφαση αυξομείωση του τιμαρίθμου της ζωής.

3. Η μεταβολή των συνθηκών λαμβάνεται υπόψη μόνο εφόσον έγινε σε χρόνο στον οποίο εκείνος που ζητεί να μεταρρυθμιστεί η απόφαση δεν μπορούσε να προβάλει τη μεταβολή στην αρχική δίκη. 4. Η μεταρρύθμιση μπορεί να ζητηθεί μόνο με αγωγή και εισάγεται στο αρμόδιο δικαστήριο. 5. Η μεταρρύθμιση μπορεί να ζητηθεί και να απαγγελθεί μόνο για το χρόνο μετά την έγερση της αγωγής.	3. Η μεταβολή των συνθηκών λαμβάνεται υπόψη μόνο εφόσον έγινε σε χρόνο στον οποίο εκείνος που ζητεί να μεταρρυθμιστεί η απόφαση δεν μπορούσε να προβάλει τη μεταβολή στην αρχική δίκη. 4. Η μεταρρύθμιση μπορεί να ζητηθεί μόνο με αγωγή και εισάγεται στο αρμόδιο δικαστήριο. 5. Η μεταρρύθμιση μπορεί να ζητηθεί και να απαγγελθεί μόνο για το χρόνο μετά την έγερση της αγωγής.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ' **ΑΠΟΔΕΙΞΗ**	**ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'** **ΑΠΟΔΕΙΞΗ**
ΤΙΤΛΟΣ Ι **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**	**ΤΙΤΛΟΣ Ι** **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**
Άρθρο 335	**Άρθρο 335**
Αντικείμενο Απόδειξης είναι μόνο τα πραγματικά γεγονότα που έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης.	Αντικείμενο της απόδειξης είναι μόνο τα πραγματικά γεγονότα που έχουν ουσιώδη επιρροή στην έκβαση της δίκης.
Άρθρο 336	**Άρθρο 336**
1. Πραγματικά γεγονότα τα οποία είναι τόσο πασίγνωστα ώστε να μην υπάρχει εύλογη αμφιβολία ότι είναι αληθινά, λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως και χωρίς Απόδειξη. 2. Πραγματικά γεγονότα γνωστά στο δικαστήριο από άλλη δικαστική ενέργειά του, λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως και χωρίς Απόδειξη, αν η αλήθεια τους ισχύει απέναντι σε όλους. 3. Με βάση αποδεδειγμένα πραγματικά γεγονότα το δικαστήριο μπορεί να βγάλει συμπεράσματα για άλλα γεγονότα. 4. Το δικαστήριο λαμβάνει αυτεπαγγέλτως υπόψη τα διδάγματα της κοινής πείρας και χωρίς Απόδειξη.	1. Πραγματικά γεγονότα τα οποία είναι τόσο πασίγνωστα ώστε να μην υπάρχει εύλογη αμφιβολία ότι είναι αληθινά, λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως και χωρίς απόδειξη. 2. Πραγματικά γεγονότα γνωστά στο δικαστήριο από άλλη δικαστική ενέργειά του λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως και χωρίς απόδειξη, αν η αλήθεια τους ισχύει απέναντι σε όλους. 3. Με βάση αποδεδειγμένα πραγματικά γεγονότα το δικαστήριο μπορεί να βγάλει συμπεράσματα για άλλα γεγονότα. 4. Το δικαστήριο λαμβάνει αυτεπαγγέλτως υπόψη τα διδάγματα της κοινής πείρας και χωρίς απόδειξη.
Άρθρο 337	**Άρθρο 337**
Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη αυτεπαγγέλτως και χωρίς Απόδειξη το δίκαιο που ισχύει σε αλλοδαπή πολιτεία, τα έθιμα και τα συναλλακτικά ήθη και, αν δεν τα	Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη αυτεπαγγέλτως και χωρίς απόδειξη το δίκαιο που ισχύει σε αλλοδαπή πολιτεία, τα έθιμα και τα συναλλακτικά ήθη και, αν δεν τα

γνωρίζει, μπορεί να διατάξει Απόδειξη ή να χρησιμοποιήσει όποιο μέσο κρίνει κατάλληλο χωρίς να περιορίζεται στις αποδείξεις που προσάγουν οι διάδικοι.	γνωρίζει, μπορεί να διατάξει απόδειξη ή να χρησιμοποιήσει όποιο μέσο κρίνει κατάλληλο χωρίς να περιορίζεται στις αποδείξεις που προσάγουν οι διάδικοι.
Άρθρο 338	**Άρθρο 338**
1. Κάθε διάδικος οφείλει να αποδείξει τα πραγματικά γεγονότα που είναι αναγκαία για να υποστηρίξει την αυτοτελή αίτηση ή ανταίτησή του. 2. Οταν ο νόμος ορίζει κάποιο τεκμήριο για την ύπαρξη ενός πραγματικού γεγονότος, επιτρέπεται αντίθετη Απόδειξη, αν δεν ορίζεται διαφορετικά.	1. Κάθε διάδικος οφείλει να αποδείξει τα πραγματικά γεγονότα που είναι αναγκαία για να υποστηρίξει την αυτοτελή αίτηση ή ανταίτηση του. 2. Όταν ο νόμος ορίζει κάποιο τεκμήριο για την ύπαρξη ενός πραγματικού γεγονότος, επιτρέπεται αντίθετη απόδειξη, αν δεν ορίζεται διαφορετικά.
Άρθρο 339	**Άρθρο 339**
«Αποδεικτικά μέσα είναι η ομολογία, η αυτοψία, η πραγματογνωμοσύνη, τα έγγραφα, η εξέταση των διαδίκων, οι μάρτυρες, τα δικαστικά τεκμήρια και οι ένορκες βεβαιώσεις.» *** Το άρθρο 339 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 36 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	Αποδεικτικά μέσα είναι η ομολογία, η αυτοψία, η πραγματογνωμοσύνη, τα έγγραφα, η εξέταση των διαδίκων, οι μάρτυρες, τα δικαστικά τεκμήρια και οι ένορκες βεβαιώσεις.
Άρθρο 340	**Άρθρο 340**
Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζει ρητά ο νόμος, το δικαστήριο κρίνει ελεύθερα τα Αποδεικτικά μέσα και αποφασίζει κατά συνείδηση αν οι ισχυρισμοί είναι αληθινοί. Στην απόφαση πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι που οδήγησαν το δικαστή να σχηματίσει την πεποίθησή του.	**1. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα αποδεικτικά μέσα που πληρούν τους όρους του νόμου, σύμφωνα με την προβλεπόμενη αποδεικτική δύναμη του καθενός. Λαμβάνει επίσης υπόψη και εκτιμά ελεύθερα και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου, με την επιφύλαξη των άρθρων 393 και 394.** 2. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζει ρητά ο νόμος, το δικαστήριο κρίνει ελεύθερα τα αποδεικτικά μέσα και αποφασίζει κατά συνείδηση αν οι ισχυρισμοί είναι αληθινοί. Στην απόφαση πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι που οδήγησαν το δικαστή να σχηματίσει την πεποίθηση του.

Άρθρο 341	Άρθρο 341
"1. Στην περίπτωση του άρθρου 226 παράγραφος 2 εδ. α οι διάδικοι οφείλουν να προσκομίσουν προαποδεικτικώς όλα τα αποδεικτικά τους έγγραφα. Αν δεν υπάρχει περίπτωση να διαταχθεί Απόδειξη με αυτοψία, πραγματογνωμοσύνη, μάρτυρες και εξέταση των διαδίκων, το πολυμελές δικαστήριο εκδίδει αμέσως οριστική απόφαση με βάση τα έγγραφα που έχουν προσκομιστεί προαποδεικτικώς. Στις λοιπές περιπτώσεις το δικαστήριο εκδίδει απόφαση, με την οποία τάσσει αποδείξεις. Η απόφαση αυτή περιέχει συνοπτική αιτιολογία για το παραδεκτό και το νόμιμο της αγωγής ή άλλου εισαγωγικού δικογράφου, και των εκατέρωθεν ισχυρισμών, με μνεία των σχετικών διατάξεων. Αν στην απόφαση αυτή περιέχονται και οριστικές διατάξεις, ως προς αυτές διαλαμβάνεται πλήρης αιτιολογία. 2. Η απόφαση με την οποία τάσσεται Απόδειξη ορίζει α) το θέμα που πρέπει να αποδειχθεί, β) το διάδικο που βαρύνεται με την Απόδειξη και τα Αποδεικτικά μέσα που επιτρέπονται, γ) την αρχή ενώπιον της αποίας θα γίνει η διεξαγωγή και δ) το χρόνο της διεξαγωγής. 3. Η απάδειξη διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου. Αν η διεξαγωγή απαιτεί πολύ χρόνο, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να γίνει ενώπιον μέλους του, που ορίζεται ως εισηγητής. Η διεξαγωγή γίνεται στο ακροατήριο, εκτός αν η απόφαση ορίζει άλλο τόπο. Αν συντρέχει ειδικός λόγος, μπορεί με την απόφαση να ανατεθεί η διεξαγωγή ορισμένων αποδείξεων σε εντεταλμένο δικαστή ή στην αρμόδια προξενική αρχή. Ο χρόνος διεξαγωγής δεν επιτρέπεται να υπερβεί τους έξι μήνες. Αν η Απόδειξη πράκειται να διεξαχθεί στο εξωτερικό, έστω και κατά ένα μέρος, η προθεσμία αυτη δεν μπορεί να υπερβεί τους δέκα μήνες. Για την ενώπιον του δικαστηρίου Απόδειξη ως χρόνος διεξαγωγής μπορεί να οριστεί και ρητή δικάσιμος μετά ορισμένο χρόνο από την επίδοση της απόφασης". ***Οι παρ.1, 2 και 3, όπως είχαν αντικατασταθεί με τα εδάφια α και β` της παραγράφου 9 του άρθρου 8 του ν. 2145/1993, (ΦΕΚ Α 88) αντικαταστάθηκαν ως άνω από την περ.α` της παρ.13 του άρθρου 3 του Ν. 2207/1994 (Α 65).	Καταργήθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1 Ν. 2915/2001

4. Η απόφαση χρονολογείται, υπογράφεται κατά το άρθρο 306 και σημειώνεται σε ειδικό βιβλίο, που τηρείται στη γραμματεία μαζί με αλφαβητικό ευρετήριο. Με τη σημείωση αυτή ολοκληρώνεται η έκδοση της απόφασης. 5. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να ορίσει εισηγητή ή αν ανέκυψε ανάγκη να αντικατασταθεί ο εισηγητής, ο πρόεδρος του δικαστηρίου είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από αίτηση διαδίκου, ορίζει χωρίς κλήτευση των διαδίκων ως εισηγητή ένα από τα μέλη της σύνθεσης ή αντικαθιστά τον εισηγητή με άλλον δικαστή, έστω και μη μέλος της σύνθεσης. Αντικατάσταση του εισηγητή επιτρέπεται αν έπαψε να υπηρετεί στο δικαστήριο ή βρίσκεται με άδεια που πρόκειται να διαρκέσει περισσότερο από ένα μήνα. 6. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να ορίσει τόπο και χρόνο διεξαγωγής, εντεταλμένο δικαστή ή πρόξενο ή πραγματογνώμονα ή αν η πράξη έχει άλλες ελλείψεις, ο εισηγητής δικαιούται να συμπληρώσει τα στοιχεία αυτά. Η απόφαση γνωστοποιείται στους διαδίκους είτε από τον εισηγητή πριν από την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας, οπότε γίνεται μνεία στα Πρακτικά ή στην έκθεση, είτε με επίδοση απο ένα διάδικο στους λοιπούς. Αν η γνωστοποίηση δεν γίνει πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας, κάθε διάδικος δικαιούται να ζητήσει αναβολή της διεξαγωγής. ***Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ.6,όπως είχαν αντικατασταθεί με το άρθρο 9 του Ν.2145/1993 (ΦΕΚ Α 88) αντικαταστάθηκαν ως άνω από την περ.β` της παρ.13 του άρθρου 3 του Ν. 2207/1994 (Α 65). 7. Ο εισηγητής αποφασίζει για όλα τα σχετικά με την Απόδειξη διαδικαστικά ζητήματα. Ιδίως α) διευθύνει τη διεξαγωγή των αποδείξεων, β) εξετάζει τους μάρτυρες και αποφασίζει για κάθε ένσταση μη εξέτασης ή αμφισβήτησης της ταυτότητας των μαρτύρων και γ) διορίζει ή αντικαθιστά τους διερμηνείς, αν υπάρχει νόμιμο κώλυμα. Οι αποφάσεις αυτές του εισηγητή καταχωρίζονται στα Πρακτικά ή στην έκθεση. 8. Ο εισηγητής μετέχει στη σύνθεση κατά τη μετά την Απόδειξη Συζήτηση, εκτός αν έπαψε να υπηρετεί στο δικαστήριο ή έχει τοποθετηθεί σε άλλο τμήμα του δικαστηρίου ή βρίσκεται σε άδεια.	

9. Το δικαστήριο δεν δεσμεύται από τις πράξεις του προέδρου και του εισηγητή ούτε από τις κατά την παρ. 7 αποφάσεις του εισηγητή και δικαιούται να τις ανακαλεί ελεύθερα, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από πρόταση διαδίκου που υποβάλλεται κατά τη Συζήτηση. Η ανάκληση γίνεται είτε με πράξη του δικαστηρίου, που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 4, σε κάθε στάση δίκης έως την έκδοση της οριστικής απόφασης, είτε με την απόφαση αυτή. Κατά τον ίδιο τρόπο το δικαστήριο μπορεί να ανακαλεί την πράξη με την οποία είχε τάξει Απόδειξη. 10. Αν η Απόδειξη διατάσσεται με πράξη εφετείου ή του Αρείου Πάγου, ως εισηγητής μπορεί να οριστεί και πρωτοδίκης ή πάρεδρος. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Κατά το εδάφ. δ΄της παρ. 13 του Ν. 2207/1994 (Α 65) "Οπου σε διατάξεις σχετικές με την Απόδειξη προβλέπεται η έκδοση "πράξης", νοείται εφεξής "απόφαση". *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Κατά την παρ.30 άρθρου 3 του Ν.2207/1994 (Α 65) " Οι διατάξεις των άρθρων 149, 341 και 406 παρ.1 του Κ.Πολ.Δ., όπως αντικαταστάθηκαν με το νόμο αυτόν, εφαρμόζονται και στη διεξαγωγή αποδείξεων που διατάχθηκαν υπό την ισχύ του ν.2145/1993. Διαδικαστικές πράξεις που έγιναν όσο ίσχυε η καταργούμενη ρύθμιση διατηρούν την ισχύ τους. Αποδείξεις για τις οποίες ορίστηκε δικάσιμος σε ρητή ημέρα, αν έχουν ματαιωθεί ή δεν έχουν ακόμη διεξαχθεί, μπορεί να επισπευσθούν από οποιονδήποτε διάδικο μέσα σε τρεις μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου και πρέπει να ολοκληρωθούν μέσα σε έξι το πολύ μήνες από την επίσπευση". *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 341 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ.1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ.5, 406 παρ.1, 412, 414 και 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ (από 16.9.2001) με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002. **Άρθρο 342**	**Άρθρο 342.**

*** ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡ.14 ΠΑΡ.1 ΤΟΥ Ν.2915/2001 (ΦΕΚ Α 109/2001) Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά τη διεξαγωγή των αποδείξεων συντάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 305 και μπορούν να καταχωρίζονται και στα Πρακτικά ή στην έκθεση. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 341 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ.1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ.5, 406 παρ.1, 412, 414 και 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	Καταργήθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1 Ν. 2915/2001
Άρθρο 343	**Άρθρο 343.**
*** ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡ.14 ΠΑΡ.1 ΤΟΥ Ν.2915/2001 (ΦΕΚ Α 109/2001) Οι διάδικοι έχουν δικαίωμα να παρίστανται στην αποδεικτική διαδικασία και καλούνται για το σκοπό αυτό από το διάδικο που διεξάγει την Απόδειξη τρεις ημέρες πριν από τη διεξαγωγή και, αν κάποιος από τους διαδίκους μένει στο εξωτερικό, ή είναι άγνωστη η διαμονή του, καλείται πριν από είκοσι ημέρες. Αν εκείνος που κλητεύθηκε δεν παραστεί, η διαδικασία διεξάγεται χωρίς αυτόν. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 341 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ.1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ.5, 406 παρ.1, 412, 414 και 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	Καταργήθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1 Ν. 2915/2001
Άρθρο 344	**Άρθρο 344.**
*** ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΟ ΠΑΡΟΝ	Καταργήθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1 Ν.

ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡ.14 ΠΑΡ.1 ΤΟΥ Ν.2915/2001 (ΦΕΚ Α 109/2001) Το δικαστήριο έχει δικαίωμα και μετά τη διεξαγωγή των αποδείξεων να διατάξει νέες αποδείξεις. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 341 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ.1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ.5, 406 παρ.1, 412, 414 και 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	2915/2001
Άρθρο 345	**Άρθρο 345**
*** ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡ.14 ΠΑΡ.1 ΤΟΥ Ν.2915/2001 (ΦΕΚ Α 109/2001) Μέσα στην προθεσμία της Απόδειξης ο αντίδικος εκείνου τον οποίο βαρύνει η Απόδειξη έχει δικαίωμα να ανταποδείξει, έστω και αν η απόφαση δεν το ανέφερε. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 341 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ.1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ.5, 406 παρ.1, 412, 414 και 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	Καταργήθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1 Ν. 2915/2001
Άρθρο 346	**Άρθρο 346**
Τα Αποδεικτικά μέσα που έχει προσκομίσει ένας διάδικος λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο και για την Απόδειξη των ισχυρισμών άλλου διαδίκου.	Τα αποδεικτικά μέσα που έχει προσκομίσει ένας διάδικος λαμβάνονται υπόψη από το δικαστήριο και για την απόδειξη των ισχυρισμών άλλου διαδίκου.
Άρθρο 347	**Άρθρο 347**
Οπου ο νόμος θεωρεί αρκετή την	Όπου ο νόμος θεωρεί αρκετή την

Πιθανολόγηση το δικαστήριο δεν έχει υποχρέωση να εφαρμόσει τις διατάξεις που ισχύουν για την αποδεικτική διαδικασία, τα Αποδεικτικά μέσα και τη δύναμή τους, αλλά λαμβάνει υπόψη οποιαδήποτε μέσα κρίνει κατάλληλα για να σχηματιστεί πιθανότητα σχετικά με την αλήθεια των πραγματικών περιστατικών.	πιθανολόγηση το δικαστήριο δεν έχει υποχρέωση να εφαρμόσει τις διατάξεις που ισχύουν για την αποδεικτική διαδικασία, τα αποδεικτικά μέσα και τη δύναμη τους, αλλά λαμβάνει υπόψη οποιαδήποτε μέσα κρίνει κατάλληλα για να σχηματιστεί πιθανότητα σχετικά με την αλήθεια των πραγματικών περιστατικών.
Άρθρο 348	**Άρθρο 348**
Αν συμφωνούν οι διάδικοι ή υπάρχει κίνδυνος να χαθεί ή να δυσκολευθεί η χρήση κάποιου αποδεικτικού μέσου ή πρόκειται να διαπιστωθεί η τωρινή κατάσταση ενός πράγματος ή έργου, μπορεί να ζητηθεί να γίνει συντηρητική Απόδειξη για συγκεκριμένο ισχυρισμό και πριν ακόμη αρχίσει η δίκη.	Αν συμφωνούν οι διάδικοι ή υπάρχει κίνδυνος να χαθεί ή να δυσκολευθεί η χρήση κάποιου αποδεικτικού μέσου ή πρόκειται να διαπιστωθεί η τωρινή κατάσταση ενός πράγματος ή έργου, μπορεί να ζητηθεί να γίνει συντηρητική απόδειξη για συγκεκριμένο ισχυρισμό και πριν ακόμη αρχίσει η δίκη.
Άρθρο 349	**Άρθρο 349**
1. Η αίτηση για συντηρητική Απόδειξη υποβάλλεται στο δικαστήριο το αρμόδιο να δικάσει την κύρια δίκη. Αν ο κίνδυνος είναι άμεσος μπορεί να υποβληθεί και σε κάθε άλλο δικαστήριο, που μπορεί να αποφασίσει γρηγορότερα. Η αίτηση συζητείται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Οταν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, τη δικάσιμο ορίζει ο πρόεδρος. 2. Η αίτηση πρέπει να περιέχει α) το όνομα και την κατοικία του αντιδίκου, β) τα πραγματικά γεγονότα για τα οποία θα γίνει η συντηρητική Απόδειξη, γ) το αποδεικτικό μέσο με το οποίο θα διεξαχθεί, δ) το λόγο για τον οποίο υπάρχει κίνδυνος να χαθεί ή να δυσκολευθεί η χρήση του αποδεικτικού μέσου. Ο λόγος αυτός αρκεί να πιθανολογείται.	1. Η αίτηση για συντηρητική απόδειξη υποβάλλεται στο δικαστήριο το αρμόδιο να δικάσει την κύρια δίκη, αν ο κίνδυνος είναι άμεσος, μπορεί να υποβληθεί και σε κάθε άλλο δικαστήριο που μπορεί να αποφασίσει γρηγορότερα. Η αίτηση συζητείται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. όταν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο τη δικάσιμο ορίζει ο πρόεδρος. 2. Η αίτηση πρέπει να περιέχει α) το όνομα και την κατοικία του αντιδίκου, β) τα πραγματικά γεγονότα για τα οποία θα γίνει η συντηρητική απόδειξη, γ) το αποδεικτικό μέσο με το οποίο θα διεξαχθεί, δ) το λόγο για τον οποίο υπάρχει κίνδυνος να χαθεί η ή να δυσκολευθεί η χρήση του αποδεικτικού μέσου. Ο λόγος αυτός αρκεί να πιθανολογείται.
Άρθρο 350	**Άρθρο 350**
1. Αν το δικαστήριο επιτρέψει τη συντηρητική Απόδειξη, ορίζει με την απόφασή του τα πραγματικά γεγονότα για τα οποία θα διεξαχθεί, τα Αποδεικτικά μέσα και	1. Αν το δικαστήριο επιτρέψει τη συντηρητική απόδειξη, ορίζει με την απόφασή του τα πραγματικά γεγονότα για τα οποία θα διεξαχθεί, τα αποδεικτικά μέσα και

το χρόνο μέσα στον οποίον πρέπει να πρατωθεί, και αν κρίνει ότι η κλήτευση του αντιδίκου είναι δυνατή, ορίζει και την προθεσμία της. 2. Αν η αίτηση έχει υποβληθή σε δικαστήριο αναρμόδιο να δικάσει την κύρια δίκη το δικαστήριο αυτό μπορεί, αν ο κίνδυνος δεν είναι άμεσος, να παραπέμψει την αίτηση στο δικαστήριο το αρμόδιο για την κύρια δίκη.	χρόνο μεσά στον οποίο πρέπει να περατωθεί, και, αν κρίνει ότι η κλήτευση του αντιδίκου είναι δυνατή, ορίζει και την προθεσμία της. 2. Αν η αίτηση έχει υποβληθεί σε δικαστήριο αναρμόδιο να δικάσει την κύρια δίκη, το δικαστήριο αυτό μπορεί, αν ο κίνδυνος δεν είναι άμεσος, να παραπέμψει την αίτηση στο δικαστήριο το αρμόδιο για την κύρια δίκη.
Άρθρο 351	**Άρθρο 351**
Οταν δικάζει τη διαφορά, το δικαστήριο έχει υποχρέωση να λάβει υπόψη του τη συντηρητική Απόδειξη που έχει διεξαχθεί, ανεξάρτητα από το αν ο κίνδυνος πραγματοποιήθηκε. (Η κατανομή του βάρους της Απόδειξης δεν επηρεάζεται απο τη συντηρητική Απόδειξη). *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 341 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ.1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ.5, 406 παρ.1, 412, 414 και 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	Όταν δικάζει τη διαφορά, το δικαστήριο έχει υποχρέωση να λάβει υπόψη του τη συντηρητική απόδειξη που έχει διεξαχθεί, ανεξάρτητα από το αν ο κίνδυνος πραγματοποιήθηκε. Η κατανομή του βάρους της απόδειξης δεν επηρεάζεται από τη συντηρητική απόδειξη.
ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ **Ο Μ Ο Λ Ο Γ Ι Α**	**Τίτλος ΙΙ** **Ομολογία**
Άρθρο 352	**Άρθρο 352**
1. Η ομολογία του διαδίκου, προφορική ή γραπτή, ενώπιον του δικαστηρίου που δικάζει τη δίκη ή του εντεταλμένου δικαστή, αποτελεί πλήρη Απόδειξη εναντίον εκείνου που ομολόγησε. 2. Το δικάστηριο εκτιμά ελεύθερα την εξώδικη ομολογία.	1. Η ομολογία του διαδίκου, προφορική η γραπτή, ενώπιον του δικαστηρίου που δικάζει τη δίκη ή του εντεταλμένου δικαστή, αποτελεί πλήρη απόδειξη εναντίον εκείνου που ομολόγησε. 2. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την εξώδικη ομολογία.
Άρθρο 353	**Άρθρο 353**
Η αποδεικτική δύναμη της ομολογίας δεν επηρεάζεται από το ότι, εκτός από το επιζήμιο πραγματικό γεγονός για εκείνον	Η αποδεικτική δύναμη της ομολογίας δεν επηρεάζεται από το ότι, εκτός από το επιζήμιο πραγματικό γεγονός για εκείνον

που ομολογεί, περιέχει και άλλο πραγματικό γεγονός, που τον ωφελεί και αποτελεί αυτοτελή ισχυρισμό. Αν το πραγματικό γεγονός, το ωφέλιμο για εκείνον που ομολογεί, δεν είναι αυτοτελές, το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την ομολογία.	που ομολογεί, περιέχει και άλλο πραγματικό γεγονός που τον ωφελεί και αποτελεί αυτοτελή ισχυρισμό. Αν το πραγματικό γεγονός, το ωφέλιμο για εκείνον που ομολογεί, δεν είναι αυτοτελές, το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την ομολογία.
Άρθρο 354	**Άρθρο 354**
Οποιος ομολογήσει μπορεί να ανακαλέσει την ομολογία του μόνο αν αυτός αποδείξει ότι δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια.	Όποιος ομολόγησε μπορεί να ανακαλέσει την ομολογία του μόνο αν αυτός αποδείξει ότι δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια.
ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ **ΑΥΤΟΨΙΑ**	**Τίτλος ΙΙΙ** **Αυτοψία**
Άρθρον 355	**Άρθρο 355**
Το δικαστήριον διατάζει αυτοψία αν θεωρεί αναγκαία την αντίληψη του αντικειμένου της Απόδειξης με τις δικές του αισθήσεις.	Το δικαστήριο διατάζει αυτοψία αν θεωρεί αναγκαία την αντίληψη του αντικειμένου της απόδειξης με τις δικές του αισθήσεις.
Άρθρο 356	**Άρθρο 356**
1. Το δικαστήριο που αποφασίζει να ενεργήσει αυτοψία μπορεί να διατάξει να γίνει ταυτόχρονα και πραγματογνωμοσύνη ή και εξέταση μαρτύρων. 2. Αν μαζί με την αυτοψία διατάχθηκε και πραγματογνωμοσύνη, ο διορισμός και η όρκιση των πραγματογνωμόνων μπορούν να γίνουν και κατά την αυτοψία από εκείνον που την ενεργεί.	1. Το δικαστήριο που αποφασίζει να ενεργήσει αυτοψία μπορεί να διατάξει να γίνει ταυτόχρονα και πραγματογνωμοσύνη ή και εξέταση μαρτύρων. 2. Αν μαζί με την αυτοψία διατάχθηκε και πραγματογνωμοσύνη, ο διορισμός και η όρκιση των πραγματογνωμόνων μπορούν να γίνουν και κατά την αυτοψία από εκείνον που την ενεργεί.
Άρθρο 357	**Άρθρο 357**
Ο δικαστής που θα ενεργήσει την αυτοψία ορίζει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα διεξαγωγής της. Αν ο δικαστής που ενεργεί την αυτοψία ή αν πρόκειται γιά πολυμελές δικαστήριο , ο πρόεδρός του, κρίνει πως είναι αδύνατο ή δύσκολο να μεταφερθεί το αντικείμενο της αυτοψίας στον τόπο των συνεδριάσεων, ορίζει τόπο κατάλληλο για τη διεξαγωγή της, όπου πηγαίνει εκείνος που την ενεργεί.	Ο δικαστής που θα ενεργήσει την αυτοψία ορίζει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα της διεξαγωγής της. Αν ο δικαστής που ενεργεί την αυτοψία ή, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, ο πρόεδρός του, κρίνει πως είναι αδύνατο ή δύσκολο να μεταφερθεί το αντικείμενο της αυτοψίας στον τόπο των συνεδριάσεων, ορίζει τόπο κατάλληλο για τη διεξαγωγή της, όπου πηγαίνει εκείνος που την ενεργεί.

Άρθρο 358	**Άρθρο 358**
Οποιος ενεργεί την αυτοψία μπορεί αν το κρίνει σκόπιμο, κατά την ενέργειά της να καταρτίσει σχέδιο ή ιχνογραφήματα, να πάρει φωτογραφίες ή άλλες απεικονίσεις ή να εφαρμόσει επιτόπου τίτλους ή να προβεί σε τεχνικές ενέργειες, είτε ο ίδιος είτε διαμέσου ενός υπαλλήλου της γραμματείας του δικαστηρίου ή του πραγματογνώμονα που είναι ήδη διορισμένος ή που διορίζεται γι` αυτό το σκοπό. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να κάνει και αναπαράσταση του αποδεικτέου γεγονότος και ενδεχομένως φωτογράφιση ή άλλη απεικόνιση της αναπαράστασης.	Όποιος ενεργεί την αυτοψία μπορεί, αν το κρίνει σκόπιμο, κατά την ενέργειά της να καταρτίσει σχέδια ή ιχνογραφήματα, να πάρει φωτογραφίες ή άλλες απεικονίσεις ή να εφαρμόσει επιτόπου τίτλους ή να προβεί σε τεχνικές ενέργειες, είτε ο ίδιος είτε διαμέσου ενός υπαλλήλου της γραμματείας του δικαστηρίου ή του πραγματογνώμονα που είναι ήδη διορισμένος ή που διορίζεται γι' αυτό το σκοπό. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να κάνει και αναπαράσταση του αποδεικτέου γεγονότος και ενδεχομένως φωτογράφιση ή άλλη απεικόνιση της αναπαράστασης.
Άρθρο 359	**Άρθρο 359**
1. Η αυτοψία, αν γίνεται στο ακροατήριο, αναφέρεται στα Πρακτικά, ενώ, αν γίνεται έξω από το ακροατήριο, συντάσσεται σχετική έκθεση. Στα Πρακτικά ή την έκθεση πρέπει να αναφέρεται το αντικείμενο της αυτοψίας, καθώς και η αντίληψη που σχημάτισε από την αυτοψία το δικαστήριο ή ο δικαστής . 2. Αν διορίστηκαν πραγματογνόμωνες, πρέπει στα Πρακτικά ή την έκθεση να αναγράφονται τα ονοματά τους, καθώς και αν αυτοί ενήργησαν την πραγματογνωμοσύνη. Επίσης πρέπει να αναφέρεται η γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων, εφόσον δεν την υπέβαλαν εγγράφως, οπότε αρκεί να γίνει αναφορά σ` αυτήν. 3. Αν εξετάστηκαν μάρτυρες, οι καταθέσεις τους πρέπει να περιλαμβάνονται στα Πρακτικά ή την έκθεση. 4. Η γραπτή γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων καθώς και τα τυχόν σχέδια, ιχνογραφήματα, φωτογραφίες, αναπαραστάσεις και γενικά τα βοηθήματα που το δικαστήριο ή ο δικαστής είχε υπόψη ενεργώντας την αυτοψία, επισυνάπτονται στα Πρακτικά ή την έκθεση.	1. Η αυτοψία, αν γίνεται στο ακροατήριο, αναφέρεται στα πρακτικά, ενώ, αν γίνεται έξω από το ακροατήριο, συντάσσεται σχετική έκθεση. Στα πρακτικά ή την έκθεση πρέπει να αναφέρεται το αντικείμενο της αυτοψίας, καθώς και η αντίληψη που σχημάτισε από την αυτοψία το δικαστήριο ή ο δικαστής. 2. Αν διορίστηκαν πραγματογνώμονες, πρέπει στα πρακτικά ή την έκθεση να αναγράφονται τα ονόματά τους, καθώς και αν αυτοί ενήργησαν την πραγματογνωμοσύνη. Επίσης πρέπει να αναφέρεται η γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων, εφόσον δεν την επέβαλαν εγγράφως, οπότε αρκεί να γίνει αναφορά σε αυτήν. 3. Αν εξετάστηκαν μάρτυρες, οι καταθέσεις τους πρέπει να περιλαμβάνονται στα πρακτικά ή την έκθεση. 4. Η γραπτή γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων, καθώς και τα τυχόν σχέδια, ιχνογραφήματα, φωτογραφίες, αναπαραστάσεις και γενικά τα βοηθήματα που το δικαστήριο ή ο δικαστής είχε υπόψη ενεργώντας την αυτοψία, επισυνάπτονται στα πρακτικά ή την έκθεση.
Άρθρο 360	**Άρθρο 360**

Αν η αυτοψία γίνεται στο ακροατήριο, η υπόθεση συζητείται αμέσως κατόπιν. Αν γίνεται έξω από το ακροατήριο, η έκθεση που συντάσσεται για την αυτοψία κατατίθεται ή αποστέλλεται μαζί με τα συνημμένα της στη γραμματεία του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση.	Αν η αυτοψία γίνεται στο ακροατήριο, η υπόθεση συζητείται αμέσως κατόπιν. Αν γίνεται έξω από το ακροατήριο, η έκθεση που συντάσσεται για την αυτοψία κατατίθεται ή αποστέλλεται μαζί με τα συνημμένα της στη γραμματεία του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση.
Άρθρο 361	**Άρθρο 361**
Οι διάδικοι οφείλουν να βοηθούν για την ενέργεια της αυτοψίας και να κάνουν ό,τι είναι αναγκαίο για την διεξαγωγή της.	Οι διάδικοι οφείλουν να βοηθούν για την ενέργεια της αυτοψίας και να κάνουν ό,τι είναι αναγκαία για τη διεξαγωγή της.
Άρθρο 362	**Άρθρο 362**
Αν αντικείμενο της αυτοψίας είναι διάδικος ή τρίτος, αυτός οφείλει να ανεχθεί την αυτοψία, εκτός αν συντρέχει σπουδαίος λόγος και ιδίως αν θίγεται η υγεία ή η αξιοπρέπειά του, δεν μπορούν όμως να ληφθούν εναντίον του εξαναγκαστικά μέτρα. Εκείνος που ενεργεί την αυτοψία πρέπει να λάβει όλα τα μέτρα για να εξασφαλιστεί εντελώς η υγεία και η αξιοπρέπεια του προσώπου όσο γίνεται η αυτοψία.	Αν το αντικείμενο της αυτοψίας είναι διάδικος ή τρίτος, αυτός οφείλει να ανεχθεί την αυτοψία, εκτός αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, και ιδίως αν θίγεται η υγεία ή η αξιοπρέπειά του, δεν μπορούν όμως να λάβουν εναντίον του εξαναγκαστικά μέτρα. Εκείνος που ενεργεί την αυτοψία πρέπει να λάβει όλα τα μέτρα για να εξασφαλιστεί εντελώς η υγεία και η αξιοπρέπεια του προσώπου όσο γίνεται η αυτοψία.
Άρθρο 363	**Άρθρο 363**
1. Αν αντικείμενο της αυτοψίας είναι κινητό που το κατέχει διάδικος ή τρίτος, αυτός οφείλει να το παρουσιάσει και να το επιδείξει σε εκείνον που ενεργεί την αυτοψία. 2. Αν αντικείμενο της αυτοψίας είναι ακίνητο που κατέχει διάδικος ή τρίτος, αυτός έχει υπόχρεωση να επιτρέψει την επίσκεψη του ακινήτου για να γίνει η αυτοψία. Επίσης ο διάδικος ή ο τρίτος που κατέχει ακίνητο οφείλει να επιτρέψει την επίσκεψή του αν μέσα στο ακίνητο βρίσκεται κινητό που είναι αντικείμενο αυτοψίας εφόσον η μεταφορά του είναι αδύνατη ή δύσκολη.	1. Αν αντικείμενο της αυτοψίας είναι κινητό που το κατέχει διάδικος ή τρίτος, αυτός οφείλει να το παρουσιάσει και να το επιδείξει σε εκείνον που ενεργεί την αυτοψία. 2. Αν αντικείμενο της αυτοψίας είναι ακίνητο που κατέχει διάδικος ή τρίτος, αυτός έχει υποχρέωση να επιτρέψει την επίσκεψη του ακινήτου για να γίνει η αυτοψία. Επίσης ο διάδικος ή το τρίτος που κατέχει ακίνητο οφείλει να επιτρέψει την επίσκεψή του αν μέσα στο ακίνητο βρίσκεται κινητό που είναι αντικείμενο αυτοψίας εφόσον η μεταφορά του είναι αδύνατη ή δύσκολη.
Άρθρο 364	**Άρθρο 364**
Ο διάδικος ή ο τρίτος που κατέχει το	Ο διάδικος ή ο τρίτος που κατέχει το

αντικείμενο της αυτοψίας ή που είναι ο ίδιος αντικείμενο της αυτοψίας, πρέπει τρεις ημέρες πριν ενεργηθεί η αυτοψία να κληθεί να παραστεί σ` αυτήν.	αντικείμενο της αυτοψίας ή που είναι ο ίδιος αντικείμενο της αυτοψίας πρέπει τρείς ημέρες πρίν ενεργηθεί η αυτοψία να κληθεί να παραστεί σ' αυτήν.
Άρθρο 365	**Άρθρο 365**
1. Αν ο διάδικος ή ο τρίτος αρνείται για λόγο σπουδαίο κατά την κρίση εκείνου που ενεργεί την αυτοψία να παρουσιάσει και να επιδείξει ένα κινητό ή να επιτρέψει την επίσκεψη ενός ακινήτου ή να υποβάλει τον εαυτό του σε αυτοψία, η αυτοψία ματαιώνεται. 2. Αν ο διάδικος ή ο τρίτος που κατέχει το κινητό ή το ακίνητο δεν παρίσταται την ημέρα και ώρα που ορίστηκε για την αυτοψία ή αν εκείνος που την ενεργεί κρίνει πως αρνείται αδικαιολόγητα να παρουσιάσει και να επιδείξει το κινητό ή να επιτρέψει την επίσκεψη του ακινήτου, μπορεί με απόφαση που εκδίδει αμέσως να διατάξει να αφαιρεθεί βίαια το κινητό και να του προσκομιστεί ή να ανοιχθούν βίαια οι θύρες του ακινήτου για να γίνει η αυτοψία. 3. Η βίαιη αφαίρεση κινητού και η παρουσίασή του σ` αυτόν που ενεργεί την αυτοψία γίνεται κατά τις διατάξεις που ισχύουν γιά την αναγκαστική εκτέλεση από δικαστικό επιμελητή, που αμέσως μετά την αυτοψία επιστρέφει το κινητό στον κάτοχο από τον οποίο το αφαίρεσε. Το βίαιο άνοιγμα των θυρών του ακινήτου γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αναγκαστική εκτέλεση. 4. Αν δεν είναι δυνατό να γίνει αμέσως η αφαίρεση του κινητού ή να ανοιχθούν οι θύρες, εκείνος που κάνει την αυτοψία μπορεί με απόφασή του που την εκδίδει αμέσως να αναβάλει την αυτοψία για ορισμένη ημέρα και ώρα στην οποία οι διάδικοι ή ο τρίτος οφείλουν να παραστούν χωρίς κλήτευση.	1. Αν ο διάδικος ή ο τρίτος αρνείται για λόγο σπουδαίο κατά την κρίση εκείνου που ενεργεί την αυτοψία να παρουσιάσει και να επιδείξει ένα κινητό ή να επιτρέψει την επίσκεψη ενός ακίνητου ή να υποβάλει τον εαυτό του σε αυτοψία, η αυτοψία ματαιώνεται. 2. Αν ο διάδικος ή ο τρίτος που κατέχει το κινητό ή το ακίνητο δεν παρίσταται την ημέρα και ώρα που ορίστηκε για την αυτοψία ή αν εκείνος που την ενεργεί κρίνει πως αρνείται αδικαιολόγητα να παρουσιάσει και να επιδείξει το κινητό ή να επιτρέψει την επίσκεψη του ακινήτου, μπορεί με απόφαση που εκδίδει αμέσως να διατάξει να αφαιρεθεί βίαι το κινητό και να του προσκομιστεί ή να ανοιχθούν βίαια οι θύρες, του ακινήτου και να γίνει η αυτοψία. 3. Η βίαιη αφαίρεση κινητού και η παρουσίασή του σε αυτόν που ενεργεί την αυτοψία γίνεται κατά τις διατάξεις που ισχύουν για την αναγκαστική εκτέλεση από δικαστικό επιμελητή, που αμέσως μετά την αυτοψία επιστρέφει το κινητό στον κάτοχο, από τον οποίο το αφαίρεσε. Το βίαιο άνοιγμα των θυρών του ακινήτου γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για την αναγκαστική εκτέλεση. 4. Αν δεν είναι δυνατό να γίνει αμέσως η αφαίρεση του κινητού ή να ανοιχθούν οι θύρες, εκείνος που κάνει την αυτοψία μπορεί με απόφασή του που την εκδίδει αμέσως να αναβάλει την αυτοψία για ορισμένη ημέρα και ώρα στην οποία οι διάδικοι ή ο τρίτος οφείλουν να παραστούν χωρίς κλήτευση.
Άρθρο 366	**Άρθρο 366**
Αν η αυτοψία δεν μπόρεσε να γίνει επειδή κάποιος διάδικος απουσίασε ή αρνήθηκε να φέρει και να επιδείξει το κινητό που κατέχει ή να επιτρέψει την επίσκεψη ακινήτου που βρίσκεται στην κατοχή του ή να υποβληθεί ο ίδιος σε αυτοψία, το δικαστήριο που	Αν η αυτοψία δεν μπόρεσε να γίνει επειδή κάποιος διάδικος απουσίασε ή αρνήθηκε να φέρει και να επιδείξει το κινητό που κατέχει ή να επιτρέψει την επίσκεψη ακινήτου που βρίσκεται στην κατοχή του ή να υποβληθεί ο ίδιος σε αυτοψία, το δικαστήριο που

αποφάσισε την αυτοψία κρίνει ελεύθερα αν το αντικείμενο της Απόδειξης για το οποίο διατάχθηκε η αυτοψία πρέπει να θεωρηθεί αποδεδειγμένο.	αποφάσισε την αυτοψία κρίνει ελεύθερα αν το αντικείμενο της απόδειξης για το οποίο διατάχθηκε η αυτοψία πρέπει να θεωρηθεί αποδεδειγμένο.
Άρθρο 367	**Άρθρο 367**
Διάδικοι ή τρίτοι που εμποδίζουν αδικαιολόγητα την ατυοψία με την απουσία τους την ημέρα και ώρα που ορίστηκε για την ενέργειά της ή με την άρνησή τους να φέρουν και να επιδείξουν ένα κινητό ή να επιτρέψουν την επίσκεψη ενός ακινήτου ή να υποβάλουν τον εαυτό τους σε αυτοψία καταδικάζονται σε Αποζημίωση, στα δικαστικά έξοδα, καθώς και σε χρηματική ποινή κατά τις διατάξεις του άρθρου 205.	Διάδικοι ή τρίτοι που εμποδίζουν αδικαιολόγητα την αυτοψία με την απουσία τους την ημέρα και ώρα που ορίστηκε για την ενέργειά της ή με την άρνησή τους να φέρουν και να επιδείξουν ένα κινητό ή να επιτρέψουν την επίσκεψη ενός ακινήτου ή να υποβάλουν τον εαυτό τους σε αυτοψία καταδικάζονται σε αποζημίωση, στα δικαστικά έξοδα, καθώς και σε χρηματική ποινή κατά τις διατάξεις του άρθρου 205.
ΤΙΤΛΟΣ IV **ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ**	**Τίτλος IV** **Πραγματογνωμοσύνη**
Άρθρον 368	**Άρθρο 368**
1. Το δικαστήριο μπορεί να διορίσει έναν ή περισσότερους πραγματογνώμονες, αν κρίνει πως πρόκειται για ζητήματα που απαιτούν για να γίνουν αντιληπτά ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης. «2. Το δικαστήριο οφείλει να διορίσει πραγματογνώμονες, αν το ζητήσει κάποιος διάδικος και κρίνει ότι χρειάζονται ιδιάζουσες γνώσεις επιστήμης ή τέχνης.» *** Η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 37 παράγραφος 1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	1. Το δικαστήριο μπορεί να διορίσει έναν ή περισσότερους πραγματογνώμονες, αν κρίνει πως πρόκειται για ζητήματα που απαιτούν για να γίνουν αντιληπτά ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης. 2. Το δικαστήριο οφείλει να διορίσει πραγματογνώμονες αν το ζητήσει κάποιος διάδικος και κρίνει ότι χρειάζονται ιδιάζουσες γνώσεις επιστήμης ή τέχνης.
Άρθρο 369	**Άρθρο 369**
Οι πραγματογνώμονες βοηθούν το δικαστήριο με την γνωμοδότησή τους στα ζητήματα που έθεσε. Αν είναι ανάγκη, το δικαστήριο διατάζει να παραστούν οι πραγματογνώμονες κατά την ενέργεια όλων ή ορισμένων διαδικαστικών πράξεων.	Οι πραγματογνώμονες βοηθούν το δικαστήριο με την γνωμοδότησή τους στα ζητήματα που έθεσε. Αν είναι ανάγκη, το δικαστήριο διατάζει να παραστούν οι πραγματογνώμονες κατά την ενέργεια όλων ή ορισμένων διαδικαστικών πράξεων.
Άρθρο 370	**Άρθρο 370**

1. Οι πραγματογνώμονες διορίζονται με πράξη του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση, όπου εκτός απο όσα ορίζει το άρθρο 341 παράγραφος 2, πρέπει να σημειώνονται με ακρίβεια α) τα ονόματά τους και β) τα ζητήματα για τα οποία θα γνωμοδοτήσουν.
*** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 341 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ.1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ.5, 406 παρ.1, 412, 414 και 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ (από 16.9.2001) με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.
2. Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση μπορεί να αναθέσει το διορισμό των παραγματογνωμόνων ή και τον ορισμό του αριθμού τους σε άλλο δικαστήριο, που ενεργεί σύμφωνα με αίτηση ή παραγγελία, ή σε εντεταλμένο δικαστή.
«3. Τους πραγματογνώμονες μπορεί να τους αντικαταστήσει για εύλογη αιτία το δικαστήριο που τους διόρισε με αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επόμενα.»
*** Η παράγραφος 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 37 παράγραφος 2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.
** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.

Άρθρο 371

Σε κάθε δικαστήριο τηρείται κατάλογος πραγματογνώμονων. Ο τρόπος που καταρτίζονται και τηρούνται οι κατάλογοι ορίζεται με διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού της Δικαιοσύνης.

Άρθρο 372

Το δικαστήριο ορίζει τους πραγματογνώμονες από τον κατάλογο πραγματογνωμόνων, αν όμως δεν υπάρχει κατάλογος ή αν το δικαστήριο το κρίνει σκόπιμο, διορίζει τα πρόσωπα που κρίνει κατάλληλα για το σκοπό αυτόν.

1. Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση μπορεί να αναθέσει το διορισμό των πραγματογνωμόνων ή και τον ορισμό του αριθμού τους σε άλλο δικαστήριο, που ενεργεί σύμφωνα με αίτηση ή παραγγελία, ή σε εντεταλμένο δικαστή.

2. Τους πραγματογνώμονες μπορεί να τους αντικαταστήσει για εύλογη αιτία το δικαστήριο που τους διόρισε με αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ.

Άρθρο 371

Σε κάθε δικαστήριο τηρείται κατάλογος πραγματογνωμόνων. Ο τρόπος που καταρτίζονται και τηρούνται οι κατάλογοι ορίζεται με διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του υπουργού της δικαιοσύνης.

Άρθρο 372

Το δικαστήριο ορίζει τους πραγματογνώμονες από τον κατάλογο πραγματογνωμόνων, αν όμως δεν υπάρχει κατάλογος ή αν το δικαστήριο το κρίνει σκόπιμο, διορίζει τα πρόσωπα που κρίνει κατάλληλα για το σκοπό αυτόν.

Άρθρο 373	Άρθρο 373
Δεν μπορούν να εγγραφούν στον κατάλογο πραγματογνωμόνων, ούτε να διοριστούν πραγματογνώμονες, 1) όσοι καταδικάστηκαν για κακούργημα ή πλημμέλημα και στερήθηκαν τα πολιτικά τους δικαιώματα κατά τα άρθρα 59 έως 63 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και όσοι παραπέμθηκαν με βούλευμα για τέτοιες πράξεις, 2) όσοι στερήθηκαν την άδεια να ασκούν το επάγγελμά τους για όσο καιρό διαρκεί αυτή η στέρηση, 3) όσοι έχουν στερηθεί το δικαίωμα να διαθέτουν ελεύθερα την περιουσία τους, 4) οι δικαστές, οι εισαγγελείς, και οι υπάλληλοι της γραμματείας των δικαστηρίων.	Δεν μπορούν να εγγράφουν στον κατάλογο πραγματογνωμόνων, ούτε να διοριστούν πραγματογνώμονες 1) όσοι καταδικάστηκαν για κακούργημα ή πλημμέλημα και στερήθηκαν τα πολιτικά τους δικαιώματα κατά τα άρθρα 59 έως 63 του ποινικού κώδικα, καθώς και όσοι παραπέμφθηκαν με βούλευμα για τέτοιες πράξεις, 2) όσοι στερήθηκαν την άδεια να ασκούν το επάγγελμά τους για όσο καιρό διαρκεί αυτή η στέρηση, 3) όσοι έχουν στερηθεί το δικαίωμα να διαθέτουν ελεύθερα την περιουσία τους, 4) Οι δικαστές, οι εισαγγελείς και οι υπάλληλοι της γραμματείας των δικαστηρίων.
Άρθρο 374	**Άρθρο 374**
Οσοι είναι γραμμένοι στον κατάλογο πραγματογνωμόνων, καθώς και όσοι ασκούν νόμιμα ένα επάγγελμα στον κύκλο του οποίου περιλαμβάνεται το θέμα της πραγματογνωμοσύνης, οφείλουν να εκτελέσουν τα καθήκοντα που τους αναθέτει η απόφαση. Οσοι δεν ανήκουν σ` αυτές τις κατηγορίες μπορούν να αποποιηθούν το διορισμό τους, εφόσον δεν δήλωσαν πως τον δέχονται ή δεν έδωσαν το νόμιμο όρκο.	Όσοι είναι γραμμένοι στον κατάλογο πραγματογνωμόνων, καθώς και όσοι ασκούν νόμιμα ένα επάγγελμα στον κύκλο του οποίου περιλαμβάνεται το θέμα της πραγματογνωμοσύνης, οφείλουν να εκτελέσουν τα καθήκοντα που τους αναθέτει η απόφαση, όσοι δεν ανήκουν σ' αυτές τις κατηγορίες μπορούν να αποποιηθούν το διορισμό τους, εφόσον δεν δήλωσαν πως τον δέχονται ή δεν έδωσαν το νόμιμο όρκο.
Άρθρο 375	**Άρθρο 375**
Αντίγραφο της απόφασης (που διατάζει το διορισμό και εκείνης) που διορίζει ή αντικαθιστά παραγματογνώμονες κοινοποιείται μόλις δημοσιευθεί στους διαδίκους και τους πραγματογνώμονες με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου ή του δικαστή που την έχει εκδώσει. *** Οι λέξεις "που διατάζει το διορισμό και εκείνης" ΔΙΑΓΡΑΦΟΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.4 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	Αντίγραφο της απόφασης που διορίζει ή αντικαθιστά πραγματογνώμονες κοινοποιείται μόλις δημοσιευθεί στους διαδίκους και τους πραγματογνώμονες με επιμέλεια της γραμματείας του δικαστηρίου ή του δικαστή που την έχει εκδώσει.

Άρθρο 376	**Άρθρο 376**
Οι πραγματογνώμονες μπορούν να ζητήσουν οι ίδιοι να εξαιρεθούν, ή να εξαιρεθούν από διάδικο 1) αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους του άρθρου 52 παραγρ. 1 εδ. α` έως γ` και στ` 2) αν είναι δημόσιοι υπάλληλοι και η προισταμένη τους αρχή τους απαγόρευσε εγγράφως να ενεργήσουν την πραγματογνωμοσύνη για λόγους που αφορούν την υπηρεσία τους, 3) αν συντρέχει άλλος σπουδαίος λόγος.	Οι πραγματογνώμονες μπορούν να ζητήσουν οι ίδιοι να εξαιρεθούν, ή να εξαιρεθούν από διάδικο 1) αν συντρέχει κάποιος από τους λόγους του άρθρου 52 παρ. 1 εδ. α' έως γ' και στ', 2) αν είναι δημόσιοι υπάλληλοι και η προϊσταμένη τους αρχή τους απαγόρευσε εγγράφως να ενεργήσουν την πραγματογνωμοσύνη για λόγους που αφορούν της υπηρεσία τους, 3) αν συντρέχει άλλος σπουδαίος λόγος.
Άρθρο 377	**Άρθρο 377**
1. Την εξαίρεση την προτείνει ο πραγματογνώμονας ή ένας από τους διαδίκους με γραπτή αίτηση που υποβάλλεται στο δικαστήριο ή στον εντεταλμένο δικαστή που διόρισε τους πραγματογνώμονες. Η αίτηση κατατίθεται στην γραμματεία του δικαστηρίου μέσα σε πέντε ημέρες αφότου κοινοποιήθηκε η απόφαση που διορίζει τους πραγματογνώμονες. Αργότερα η αίτηση για εξαίρεση είναι απαράδεκτη, εκτός αν ο λόγος της εξαίρεσης προέκυψε κατόπιν. 2. Η αίτηση για εξαίρεση μπορεί να γίνει και με δήλωση στην γραμματεία του δικαστηρίου ή στον εντεταλμένο δικαστή που διορίζει τους πραγματογνώμονες. 3. Η αίτηση για εξαίρεση πρέπει να περιέχει τους λόγους της εξαίρεσης, αλλιώς είναι απαράδεκτη.	1. Την εξαίρεση την προτείνει ο πραγματογνώμονας ή ένας από τους διαδίκους με γραπτή αίτηση που υποβάλλεται στο δικαστήριο ή στον εντεταλμένο δικαστή που διόρισε τους πραγματογνώμονες. Η αίτηση κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου μέσα σε πέντε ημέρες αφότου κοινοποιήθηκε η απόφαση που διορίζει τους πραγματογνώμονες. Αργότερα η αίτηση για εξαίρεση είναι απαράδεκτη, εκτός αν ο λόγος της εξαίρεσης προέκυψε κατόπιν. 2. Η αίτηση για εξαίρεση μπορεί να γίνει και με δήλωση στη γραμματεία του δικαστηρίου ή στον εντεταλμένο δικαστή που διορίζει τους πραγματογνώμονες. 3. Η αίτηση για εξαίρεση πρέπει να περιέχει τους λόγους της εξαίρεσης, αλλιώς είναι απαράδεκτη.
Άρθρο 378	**Άρθρο 378**
1. Η αίτηση για εξαίρεση εισάγεται για να συζητηθεί στο δικαστήριο ή στον εντεταλμένο δικαστή που διόρισε τους πραγματογνώμονες και δικάζεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. Οταν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, τη δικάσιμο ορίζει ο πρόεδρος. 2. Αν η εξαίρεση γίνει δεκτή, το δικαστήριο ή ο εντεταλμένος δικαστής διορίζει με την ίδια απόφαση άλλον πραγματογνώμονα για	1. Η αίτηση για εξαίρεση εισάγεται για να συζητηθεί στο δικαστήριο ή στον εντεταλμένο δικαστή που διόρισε τους πραγματογνώμονες, και δικάζεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ., όταν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, τη δικάσιμο ορίζει ο πρόεδρος. 2. Αν η εξαίρεση γίνει δεκτή, το δικαστήριο ή ο εντεταλμένος δικαστής διορίζει με την ίδια απόφαση άλλον πραγματογνώμονα για

να αντικαταστήσει εκείνον που εξαιρέθηκε.	να αντικαταστήσει εκείνον που εξαιρέθηκε.
Άρθρο 379	**Άρθρο 379**
1. Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση δίνει στους πραγματογνώμονες τις αναγκαίες οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο θα εκτελέσουν τα καθήκοντά τους και ορίζει ιδίως α) αν κρίνει αναγκαίο να παραστούν σε διαδικαστικές πράξεις και σε ποιές, β) αν η πραγματογνωμοσύνη θα ενεργηθεί ενώπιόν του ή από μόνους τους πραγματογνώμονες. 2. Τις εξουσίες της παραγράφου 1 έχει και το δικαστήριο που ύστερα από αίτηση ή παραγγελία ενεργεί διαδικαστικές πράξεις που αναφέρονται στην πραγματογνωμοσύνη ή ο εντεταλμένος δικαστής, εφόσον δεν όρισε διαφορετικά το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση.	1. Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση δίνει στους πραγματογνώμονες τις αναγκαίες οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο θα εκτελέσουν τα καθήκοντά τους και ορίζει ιδίως α) αν κρίνει αναγκαίο να παραστούν σε διαδικαστικές πράξεις και σε ποιές, β) αν η πραγματογνωμοσύνη θα ενεργηθεί ενώπιόν του ή από μόνους τους πραγματογνώμονες. 2. Τις εξουσίες της παραγράφου 1 έχει και το δικαστήριο που ύστερα από αίτηση ή παραγγελία ενεργεί διαδικαστικές πράξεις που αναφέρονται στην πραγματογνωμοσύνη ή ο εντεταλμένος δικαστής, εφόσον δεν όρισε διαφορετικά το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση.
Άρθρο 380	**Άρθρο 380**
1. Οι πραγματογνώμονες μπορούν να λάβουν γνώση των στοιχείων της δικογραφίας που είναι χρήσιμα για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης. 2. Το δικαστήριο του άρθρου 379 ή ο δικαστής μπορούν να επιτρέψουν στους πραγματογνώμονες να ζητήσουν, πριν συντάξουν τη γνωμοδότησή τους, διευκρινίσεις από τους διαδίκους, ή πληροφορίες από τρίτους, ή να καταρτίσουν σχέδια ή ιχνογραφήματα, να πάρουν φωτογραφίες ή άλλες απεικονίσεις ή να κάνουν επιτόπια εφαρμογή τίτλων ή τεχνικές ενέργειες ή να εξετάσουν έγγραφα ή βιβλία εμπόρων ή επαγγελματιών.	1. Οι πραγματογνώμονες μπορούν να λάβουν γνώση των στοιχείων της δικογραφίας που είναι χρήσιμα για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης. 2. Το δικαστήριο του άρθρου 379 ή ο δικαστής μπορούν να επιτρέψουν στους πραγματογνώμονες να ζητήσουν, πρίν συντάξουν τη γνωμοδότησή τους, διευκρινίσεις από τους διαδίκους ή πληροφορίες από τρίτους ή να καταρτίσουν σχέδια ή ιχνογραφήματα, να πάρουν φωτογραφίες ή άλλες απεικονίσεις ή να κάνουν επιτόπια εφαρμογή τίτλων ή τεχνικές ενέργειες ή να εξετάσουν έγγραφα ή βιβλία εμπόρων ή επαγγελματιών.
Άρθρο 381	**Άρθρο 381**
Τις αποφάσεις των άρθρων 379 και 380 παρ. 2 τις λαμβάνει το δικαστήριο ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή των πραγματογνωμόνων ή και αυτεπαγγέλτως, χωρίς να κλητευθούν προηγουμένως οι διάδικοι ή οι πραγματογνώμονες.	Τις αποφάσεις των άρθρων 379 και 380 παρ. 2 λαμβάνει το δικαστήριο ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή των πραγματογνωμόνων ή και αυτεπαγγέλτως, χωρίς να κλητευθούν προηγουμένως οι διάδικοι ή οι πραγματογνώμονες.

Άρθρο 382	Άρθρο 382
1. Αν το δικαστήριο διέταξε να παραστούν οι πραγματογνώμονες κατά την ενέργεια ορισμένων διαδικαστικών πράξεων, τους κοινοποιείται πριν από τρείς ημέρες κλήση για να παραστούν σ` αυτές. 2. Οι πραγματογνώμονες όταν παρίστανται στις συνεδριάσεις, έχουν δικαίωμα με την άδεια εκείνου που διευθύνει τη Συζήτηση να υποβάλουν ερωτήσεις στους διαδίκους, τους νόμιμους αντιπροσώπους τους και τους μάρτυρες και να ζητούν να διαβαστούν έγγραφα.	1. Αν το δικαστήριο διέταξε να παραστούν οι πραγματογνώμονες κατά την ενέργεια ορισμένων διαδικαστικών πράξεων, τους κοινοποιείται πρίν από τρείς ημέρες κλήση για να παραστούν σ' αυτές. 2. Οι πραγματογνώμονες, όταν παρίστανται στις συνεδριάσεις, έχουν δικαίωμα με την άδεια εκείνου που διευθύνει τη συζήτηση να υποβάλουν ερωτήσεις στους διαδίκους, τους νόμιμους αντιπροσώπους τους και τους μάρτυρες και να ζητούν να διαβαστούν έγγραφα.
Άρθρο 383	**Άρθρο 383**
1. Αν διατάχθηκε έγγραφη γνωμοδότηση, το δικαστήριο ορίζει προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να την υποβάλουν οι πραγματογνώμονες. Ο δικαστής ή στα πολυμελή δικαστήρια ο πρόεδρος του δικαστηρίου μπορούν, αν το ζητήσουν οι πραγματογνώμονες, χωρίς προηγούμενη κλήτευση των διαδίκων, να παρατείνουν την προθεσμία, αν κρίνουν ότι δεν είναι αρκετή για να καταρτιστεί η γνωμοδότηση. 2. Αν υπάρχουν περισσότεροι πραγματογνώμονες, ενεργούν όλες τις πράξεις που χρειάζονται για την πραγματογνωμοσύνη και καταρτίζουν τη γραπτή τους γνωμοδότηση από κοινού. Για το σκοπό αυτόν συνέρχονται, όταν τους καλεί οποιοσδήποτε από αυτούς. 3. Η έγγραφη γνωμοδότηση πρέπει να αναφέρει τις ενέργειες των πραγματογνωμόνων και την γνώμη καθενός αιτιολογημένη, και να υπογράφεται από αυτούς. Αν κάποιος ή κάποιοι από τους πραγματογνώμονες δεν παρουσιάζονται όταν γίνεται η πραγματογνωμοσύνη ή αρνούνται να υπογράψουν την έγγραφη γνωμοδότηση, αυτό σημειώνεται στη γνωμοδότηση. 4. Η έγγραφη γνωμοδότηση κατατίθεται από τους πραγματογνώμονες ή από εκείνον που εξουσιοδότησαν γι` αυτό στη γραμματεία του δικαστηρίου που τους διόρισε και συντάσσεται σχετική έκθεση. Αν η γνωμοδότηση κατατέθηκε στη γραμματεία του δικαστηρίου που ενεργεί ύστερα από αίτηση ή παραγγελία του δικαστηρίου όπου υπηρρετεί ο εντεταλμένος δικαστής, η	1. Αν διατάχθηκε έγγραφη γνωμοδότηση, το δικαστήριο ορίζει προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να την υποβάλουν οι πραγματογνώμονες. Ο δικαστής ή στα πολυμελή δικαστήριο ο πρόεδρος του δικαστηρίου μπορούν, αν το ζητήσουν οι πραγματογνώμονες, χωρίς την προηγούμενη κλήτευση των διαδίκων , να παρατείνουν την προθεσμία, άν κρίνουν οτι δεν είναι αρκετή για να καταρτίσει η γνωμοδότηση. 2. Αν υπάρχουν περισσότεροι πραγματογνώμονες, ενεργούν όλες τις πράξεις που χρειάζονται για την πραγματογνωμοσύνη και καταρτίζουν τη γραπτή τους γνωμοδότηση από κοινού. Για το σκοπό αυτόν συνέρχονται, όταν τους καλεί οποιοσδήποτε από αυτούς. 3. Η έγγραφη γνωμοδότηση πρέπει να αναφέρει τις ενέργειες των πραγματογνωμόνων και τη γνώμη καθενός αιτιολογημένη, και να υπογράφεται από αυτούς. Αν κάποιος ή κάποιοι από τους πραγματογνώμονες δεν παρουσιάζονται όταν γίνεται η πραγματογνωμοσύνη ή αρνούνται να υπογράψουν την έγγραφη γνωμοδότηση, αυτό σημειώνεται στη γνωμοδότηση. 4. Η έγγραφη γνωμοδότηση κατατίθεται από τους πραγματογνώμονες ή από εκείνον που εξουσιοδότησαν γι' αυτό στη γραμματεία του δικαστηρίου που τους διόρισε και συντάσσεται σχετική έκθεση. Αν η γνωμοδότηση κατατέθηκε στη γραμματεία του δικαστηρίου που ενεργεί ύστερα από αίτηση ή παραγγελία του δικαστηρίου όπου υπηρετεί ο εντεταλμένος δικαστής, η έκθεση

έκθεση στέλνεται αμέσως στη γραμματεία του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση.	στέλνεται αμέσως στη γραμματεία του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση.
Άρθρο 384	**Άρθρο 384**
Το δικαστήριο ή ο δικαστής του άρθρου 379 μπορούν, αφού οι πραγματογνώμονες υποβάλουν την γνωμοδότησή τους, να διατάξουν να δοθούν γι` αυτήν διευκρινίσεις ή άλλες πληροφορίες, οπότε εφαρμόζονται τα άρθρα 382 και 383.	Το δικαστήριο ή ο δικαστής του άρθρου 379 μπορούν, αφού οι πραγματογνώμονες υποβάλουν τη γνωμοδότησή τους, να διατάξουν να δοθούν γι' αυτήν διευκρινίσεις ή άλλες πληροφορίες, οπότε εφαρμόζονται τα άρθρα 382 και 383.
Άρθρο 385	**Άρθρο 385**
1. Πριν από κάθε ενέργεια οι πραγματογνώμονες ορκίζονται σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 408, ότι θα εκτελέσουν ευσυνειδήτως τα καθήκοντά τους. 2. Η όρκιση των πραγματογνωμόνων γίνεται ενώπιον του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση ή του δικαστηρίου ή του δικαστή που ορίζεται από το πρώτο, και συντάσσεται έκθεση γι` αυτήν.	1. Πριν από κάθε ενέργεια οι πραγματογνώμονες ορκίζονται σύμφωνα με τις διακρίσεις του άρθρου 408, ότι θα εκτελέσουν ευσυνειδήτως τα καθήκοντά τους. 2. Η όρκιση των πραγματογνωμόνων γίνεται ενώπιον του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση ή του δικαστηρίου ή του δικαστή που ορίζεται από το πρώτο, και συντάσσεται έκθεση γι' αυτήν.
Άρθρο 386	**Άρθρο 386**
Αν ο διορισμένος πραγματογνώμονας οφείλει να εκτελέσει τα καθήκοντα που του ανατέθηκαν και αρνηθεί αδικαιολόγητα ή παραλείψει οποτεδήποτε να τα εκτελέσει, εκτός από την υποχρέωσή του για Αποζημίωση, καταδικάζεται χωρίς κλήτευση ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, από το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση ή το δικαστήριο ή το δικαστή που τον διόρισε, στα Δικαστικά έξοδα με τα οποία ο διάδικος που έκανε την αίτηση επιβαρύνεται εξαιτίας της αποχής ή της άρνησης του πραγματογνώμονα. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει αυτεπαγγέλτως και χρηματική ποινή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 205.	Αν ο δικαστής πραγματογνώμονας οφείλει να εκτελέσει τα καθήκοντα που του ανατέθηκαν και αρνηθεί αδικαιολόγητα ή παραλείψει οποτεδήποτε να τα εκτελέσει, εκτός από την υποχρέωσή του για αποζημίωση, καταδικάζεται χωρίς κλήτευση ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου, από το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση ή το δικαστήριο ή το δικαστή που τον διόρισε, στα δικαστικά έξοδα με τα οποία ο διάδικος που έκανε την αίτηση επιβαρύνεται εξαιτίας της αποχής ή της άρνησης του πραγματογνώμονα. Το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει αυτεπαγγέλτως και χρηματική ποινή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 205.
Άρθρο 387	**Άρθρο 387**

Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τη γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων.	Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τη γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων.
Άρθρο 388	**Άρθρο 388**
Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση, αν κρίνει πως υπάρχει λόγος, μπορεί ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως να διατάξει νεά πραγματογνωμοσύνη ή την επανάληψη ή τη συμπλήρωση της πραγματογνωμοσύνης από τους ίδιους ή άλλους πραγματογνώμονες.	Το δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση, άν κρίνει πως υπάρχει λόγος, μπορεί ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή και αυτεπαγγέλτως να διατάξει νέα πραγματογνωμοσύνη ή την επανάληψη ή τη συμπλήρωση της πραγματογνωμοσύνης από τους ίδιους ή άλλους πραγματογνώμονες.
Άρθρο 389	**Άρθρο 389**
Η υπόθεση δεν μπορεί να συζητηθεί ενώπιον του δικαστηρίου που τη δικάζει πριν περάσουν πέντε ημέρες από την ημέρα που οι πραγματογνώμονες κατέθεσαν σ` αυτό την έκθεσή τους. Στην περίπτωση του άρθρου 370 παρ. 2 η προθεσμία αυτή αρχίζει αφότου η γραμματεία του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση λάβει την έκθεση των πραγματογνωμόνων. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 341 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ.1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ.5, 406 παρ.1, 412, 414 και 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	Καταργήθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1 Ν. 2915/2001
Άρθρο 390	**Άρθρο 390**
Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τις γνωμοδοτήσεις προσώπων που έχουν ειδικές γνώσεις επιστήμης ή τέχνης σε ζητήματα που αφορούν εκκρεμή δίκη, οι οποίες συντάχθηκαν ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου και προσάγονται από αυτόν.	Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τις γνωμοδοτήσεις προσώπων που έχουν ειδικές γνώσεις επιστήμης η τέχνης σε ζητήματα που αφορούν εκκρεμή δίκη, οι οποίες συντάχθηκαν ύστερα από αίτηση κάποιου διαδίκου και προσάγονται από αυτόν.
Άρθρο 391	**Άρθρο 391**

1. Αν το δικαστήριο διορίζει πραγματογνώμονες, κάθε διάδικος μπορεί να διορίσει από έναν τεχνικό σύμβουλο που έχει την ικανότητα να διοριστεί πραγματογνώμονας. 2. Ο τεχνικός σύμβουλος που διορίζεται από τους διαδίκους δεν είναι υποχρεωμένος να αποδεχτεί το διορισμό και η αμοιβή του πληρώνεται από το διάδικο που τον διόρισε.	1. Αν το δικαστήριο διορίζει πραγματογνώμονες, κάθε διάδικος μπορεί να διορίσει από ένα τεχνικό σύμβουλο που έχει την ικανότητα να διοριστεί πραγματογνώμονας. 2. Ο τεχνικός σύμβουλος που διορίζεται από τους διαδίκους δεν είναι υποχρεωμένος να αποδειχτεί το διορισμό και η αμοιβή του πληρώνεται από το διάδικο που τον διόρισε.
Άρθρο 392	**Άρθρο 392**
1. Ο διορισμός των τεχνικών συμβούλων γίνεται εγγράφως ή προφορικώς με δήλωση είτε ενώπιον του δικαστηρίου ή του εντεταλμένου δικαστή, η οποία καταχωρίζεται στα Πρακτικά ή στην έκθεση, είτε ενώπιον της γραμματείας του δικαστηρίου και συντάσσεται έκθεση. 2. Οι Τεχνικοί Σύμβουλοι των διαδίκων τους βοηθούν με τις τεχνικές γνώσεις τους, μπορούν να παρίστανται σε όλες τις διαδικαστικές πράξεις όπου παρίστανται οι πραγματογνώμονες, και έχουν τις εξουσίες των άρθρων 380 παρ. 1 και 382 παρ. 2. 3. Οι Τεχνικοί Σύμβουλοι των διαδίκων μπορούν, αφού οι πραγματογνώμονες υποβάλουν τη γνωμοδότησή τους και πριν συζητηθεί η υπόθεση, να αναπτύξουν τις γνώμες τους για την γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων προφορικά ενώπιον του δικαστηρίου ή να τις υποβάλουν εγγράφως, καθώς και να υποβάλουν ερωτήσεις και στους πραγματογνώμονες.	1. Ο διορισμός των τεχνικών συμβούλων γίνεται εγγράφως ή προφορικώς με δήλωση, είτε ενώπιον του δικαστηρίου ή του εντεταλμένου δικαστή, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση, είτε ενώπιον της γραμματείας του δικαστηρίου και συντάσσεται έκθεση. 2. Οι τεχνικοί σύμβουλοι των διαδίκων τους βοηθούν με τις τεχνικές γνώσεις τους, μπορούν να παρίστανται σε όλες τις διαδικαστικές πράξεις όπου παρίστανται οι πραγματογνώμονες, και έχουν τις εξουσίες των άρθρων 380 παρ. 1 και 382 παρ. 2. 3. Οι τεχνικοί σύμβουλοι των διαδίκων μπορούν, αφού οι πραγματογνώμονες υποβάλουν τη γνωμοδότησή τους και πριν συζητηθεί η υπόθεση, να αναπτύξουν τις γνώμες τους για την γνωμοδότηση των πραγματογνωμόνων προφορικά ενώπιον του δικαστηρίου ή να τις υποβάλλουν εγγράφως, καθώς και να υποβάλουν ερωτήσεις και στους πραγματογνώμονες.
ΤΙΤΛΟΣ V **ΜΑΡΤΥΡΕΣ**	**Τίτλος V** **Μάρτυρες**
Άρθρο 393	**Άρθρο 393**
«1. Συμβάσεις και συλλογικές πράξεις δεν μπορούν να αποδειχθούν με μάρτυρες εφόσον η αξία του αντικειμένου τους υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.	1. Δεν επιτρέπεται να αποδειχθούν με μάρτυρες συμβάσεις ή συλλογικές πράξεις, καθώς και πρόσθετα σύμφωνα, προγενέστερα, σύγχρονα ή μεταγενέστερα δικαιοπραξίας που έχει συνταχθεί εγγράφως **όταν η αξία του αντικειμένου τους υπερβαίνει τα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ**, έστω και αν δεν είναι αντίθετα προς το περιεχόμενο του εγγράφου.
2. Δεν επιτρέπεται η Απόδειξη με μάρτυρες κατά του περιεχομένου εγγράφου, έστω και αν η αξία του αντικειμένου της	2. **Δεν επιτρέπεται η απόδειξη με μάρτυρες κατά του περιεχομένου εγγράφου.**

δικαιοπραξίας είναι μικρότερη από τις είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ.» *** Οι παράγραφοι 1 και 2 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 38 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011. 3. Δεν επιτρέπεται να αποδειχθούν με μάρτυρες πρόσθετα σύμφωνα, προγενέστερα, σύγχρονα ή μεταγενέστερα δικαιοπραξίας που έχει συνταχθεί εγγράφως έστω και αν δεν είναι αντίθετα προς το περιεχόμενο του εγγράφου.	**3. Η εξέταση των μαρτύρων μπορεί να γίνει και με τηλεδιάσκεψη.**
Άρθρο 394	**Άρθρο 394**
1. Η Απόδειξη με μάρτυρες επιτρέπεται σε κάθε περίπτωση α) αν υπάρχει αρχή έγγραφης Απόδειξης που πηγάζει από έγγραφο που έχει αποδεικτική δύναμη,	**1. Εξαιρετικά επιτρέπεται η απόδειξη με μάρτυρες:** α) αν υπάρχει αρχή έγγραφης απόδειξης που πηγάζει από έγγραφο που έχει αποδεικτική δύναμη,
β) αν υπήρχε φυσική ή ηθική αδυναμία να αποκτηθεί έγγραφο,	β) αν υπήρχε φυσική ή ηθική αδυναμία να αποκτηθεί έγγραφο,
γ) αν αποδεικνύεται ότι το έγγραφο που είχε συνταχθεί χάθηκε τυχαία,	γ) αν αποδεικνύεται ότι το έγγραφο που είχε συνταχθεί χάθηκε τυχαία, **και**
δ) αν από τη φύση της δικαιοπραξίας ή τις ειδικές συνθήκες κάτω από τις οποιες έγινε, και ιδίως αν πρόκειται για εμπορικές συναλλαγές δικαιολογείται η Απόδειξη με μάρτυρες.	δ) αν από την φύση της δικαιοπραξίας ή τις ειδικές συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε και ιδίως όταν πρόκειται για εμπορικές συναλλαγές, δικαιολογείται η απόδειξη με μάρτυρες.
2. Οταν ο νόμος ή τα μέρη ορίζουν ότι για τη δικαιοπραξία χρειάζεται έγγραφο, είτε ως συστατικός είτε ως αποδεικτικός τύπος, η Απόδειξη της δικαιοπραξίας με μάρτυρες επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση της παραγράφου 1 εδαφ.γ`.	2. Όταν ο νόμος ή τα μέρη ορίζουν ότι για τη δικαιοπραξία χρειάζεται έγγραφο είτε ως συστατικός είτε ως αποδεικτικός τύπος, η απόδειξη της δικαιοπραξίας με μάρτυρες επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση της παραγράφου 1 εδαφ. γ.
Άρθρο 395	**Άρθρο 395**
Οταν η Απόδειξη με μάρτυρες αποκλείεται, δεν επιτρέπεται ούτε και η Απόδειξη με δικαστικά τεκμήρια.	Όταν η απόδειξη με μάρτυρες αποκλείεται, δεν επιτρέπεται ούτε και η απόδειξη με δικαστικά τεκμήρια.
Άρθρο 396	**Άρθρο 396**
Οπου ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά η Απόδειξη με μάρτυρες διεξάγεται έπειτα από	**Με την επιφύλαξη των άρθρων 237 και 238, το δικαστήριο οφείλει να εξετάσει**

έκδοση πράξης, η οποία εκτός από τα αναφερόμενα στο άρθρο 341 παρ. 2 πρέπει να ορίζει και τον αριθμό των μαρτύρων που μπορεί να εξετάσει ο κάθε διάδικος. "Ο αριθμός των μαρτύρων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δύο για κάθε πλευρά. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις, οι οποίες πρέπει να αιτιολογούνται ειδικώς στην απόφασή του, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει τρεις μάρτυρες για κάθε πλευρά. Στις περιπτώσεις ομοδικίας μπορεί να ορίζεται ένας μάρτυρας για κάθε ομόδικο, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο". ***Τα εδάφια β`και γ` αντικαταστάθηκαν ως άνω με την παρ.10 του άρθρου 8 του Ν.2145/1993 (ΦΕΚ Α 88) *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 41 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ.1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ.5, 406 παρ.1, 412, 414 και 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ (από 16.9.2001) με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	**έναν τουλάχιστον από τους προτεινόμενους και παριστάμενους μάρτυρες για κάθε πλευρά. Σε περίπτωση ομοδικίας μπορεί να εξετασθεί ένας μάρτυρας για κάθε ομόδικο, αν τούτο κριθεί απαραίτητο λόγω διαφορετικών συμφερόντων.**
Άρθρο 397	**Άρθρο 397**
1. Ο διάδικος που διεξάγει Απόδειξη με μάρτυρες οφείλει είκοσι τέσσερις ώρες πριν από την ημέρα που ορίστηκε για την εξέταση των μαρτύρων να γνωστοποιήσει στον αντίδικο τα ονόματα των μαρτύρων που θα εξεταστούν. Η γνωστοποίηση πρέπει να περιέχει τα στοιχεία του άρθρου 118, καθώς και το όνομα, το επώνυμο το επάγγελμα, την κατοικία και την ακριβή διεύθυνση των μαρτύρων. 2. Αφού αρχίσει η εξέταση των μαρτύρων, κανένας από τους διαδίκους δεν μπορεί να γνωστοποιήσει μάρτυρες. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 341 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ.1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ.5, 406 παρ.1, 412, 414 και 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	Καταργήθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 2915/2001

Άρθρο 398	**Άρθρο 398**
(1. Οι διάδικοι κλητεύουν τους μάρτυρες τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από την ορισμένη για την εξέτασή τους ημέρα. Η κλήση πρέπει να περιέχει τα στοιχεία που ορίζει το άρθρο 118, καθώς και το δικαστήριο ή το δικαστή ενώπιον του οποίου θα εξεταστεί ο μάρτυρας, τον τόπο, την ημέρα και την ώρα που θα εξεταστεί). *** ΠΡΟΣΟΧΗ Η παράγραφος 1 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002. 2. Οποιος καλείται να εξεταστεί ως μάρτυρας οφείλει να προσέλθει και να καταθέσει για τα πραγματικά γεγονότα που γνωρίζει. 3. Αν εκείνος που κλητεύθηκε να εξεταστεί μάρτυρας δεν προσέλθει αδικαιολόγητα, το δικαστήριο ή ο δικαστής με απόφασή του που καταχωρίζεται στα Πρακτικά ή στην έκθεση τον καταδικάζουν να πληρώσει τα έξοδα που προξενήθηκαν από την απουσία του και μπορεί να τον καταδικάσουν και σε χρηματική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 205. Αν η απουσία του μάρτυρα πιθανολογείται ως δικαιολογημένη, το ίδιο δικαστήριο ή ο ίδιος δικαστής μπορούν να ανακαλέσουν την απόφαση αυτή, εφόσον το ζητήσει ο μάρτυρας μέσα σε είκοσι ημέρες αφότου του επιδόθηκε η απόφαση.	**1.** Όποιος καλείται να εξεταστεί ως μάρτυρας οφείλει να προσέλθει και να καταθέσει για τα πραγματικά γεγονότα που γνωρίζει. **2.** Αν εκείνος που κλητεύτηκε να εξεταστεί μάρτυρας δεν προσέλθει αδικαιολόγητα, το δικαστήριο ή ο δικαστής με απόφασή του που καταχωρίζεται στα πρακτικά ή στην έκθεση τον καταδικάζουν να πληρώσει τα έξοδα που προξενήθηκαν από την απουσία του και μπορεί να τον καταδικάσουν και σε χρηματική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 205. Αν η απουσία του μάρτυρα πιθανολογείται ως δικαιολογημένη, το ίδιο δικαστήριο ή ο ίδιος δικαστής μπορούν να ανακαλέσουν την απόφαση αυτή, εφόσον το ζητήσει ο μάρτυρας μέσα σε είκοσι ημέρες αφότου του επιδόθηκε η απόφαση.
Άρθρο 399	**Άρθρο 399**
Δεν εξετάζονται ως μάρτυρες 1) οι κληρικοί για όσα έμαθαν κατά την εξομολόγηση, 2) πρόσωπα τα οποία όταν έγινε το πραγματικό γεγονός που πρέπει να αποδειχθεί δεν είχαν το αισθητήριο για να το αντιληφθούν ή δεν έχουν ικανότητα να ανακοινώσουν αυτό που αντιλήφθηκαν, "3) πρόσωπα που, όταν έγινε το πραγματικό γεγονός που πρέπει να αποδειχθεί, βρίσκονταν σε κατάσταση ψυχικής ή	Δεν εξετάζονται ως μάρτυρες 1) οι κληρικοί για όσα έμαθαν κατά την εξομολόγηση, 2) πρόσωπα τα οποία όταν έγινε το πραγματικό γεγονός που πρέπει να αποδειχθεί δεν είχαν το αισθητήριο για να το αντιληφθούν ή δεν έχουν την ικανότητα να ανακοινώσουν αυτό που αντιλήφθηκαν, 3) πρόσωπα που, όταν έγινε το πραγματικό γεγονός που πρέπει να αποδειχθεί, βρίσκονται σε κατάσταση ψυχικής ή

διανοητικής διαταραχής που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της κρίσης και της βούλησης τους ή που βρίσκονται σε μία τέτοια κατάσταση, όταν πρόκειται να εξετασθούν". *** Η περ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 34 Ν.2447/1996 (Α 278).	διανοητικής διαταραχής που περιόριζε αποφασιστικά τη λειτουργία της κρίσης και της βούλησής τους ή που βρίσκονται σε μια τέτοια κατάσταση, όταν πρόκειται να εξετασθούν.
Άρθρο 400	**Άρθρο 400**
Δεν εξετάζονται, όταν κληθούν ως μάρτυρες, 1) οι κληρικοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, γιατροί, φαρμακοποιοί, νοσοκόμοι, μαίες, οι βοηθοί τους, καθώς και οι σύμβουλοι των διαδίκων, για τα πραγματικά γεγονότα που τους εμπιστεύτηκαν ή που διαπίστωσαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους για τα οποία έχουν καθήκον εχεμύθειας, εκτός αν το επιτρέψει εκείνος που τους τα εμπιστεύθηκε και εκείνος τον οποίο αφορά το απόρρητο, 2) δημόσιοι υπάλληλοι και στρατιωτικοί εν ενεργεία ή όχι, για πραγματικά γεγονότα για τα οποία υπάρχει καθήκον εχεμύθειας, εκτός αν ο αρμόδιος υπουργός επιτρέψει να εξεταστούν, 3) πρόσωπα που μπορεί να έχουν συμφέρον από τη δίκη.	**Δεν εξετάζονται, όταν κληθούν ως μάρτυρες:** **1) οι κληρικοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, γιατροί, φαρμακοποιοί, νοσοκόμοι, μαίες, οι βοηθοί τους, καθώς και οι σύμβουλοι των διαδίκων, για τα πραγματικά γεγονότα που τους εμπιστεύτηκαν ή που διαπίστωσαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους για τα οποία έχουν καθήκον εχεμύθειας, εκτός αν το επιτρέψει εκείνος που τους τα εμπιστεύτηκε και εκείνος τον οποίο αφορά το απόρρητο,** **2) δημόσιοι υπάλληλοι και στρατιωτικοί εν ενεργεία ή όχι, για πραγματικά γεγονότα για τα οποία υπάρχει καθήκον εχεμύθειας, εκτός αν ο αρμόδιος υπουργός επιτρέψει να εξεταστούν.**
Άρθρο 401	**Άρθρο 401**
Έχουν δικαίωμα να αρνηθούν να εξεταστούν ως μάρτυρες 1) οι κληρικοί, δικηγόροι συμβολαιογράφοι, γιατροί, φαρμακοποιοί, νοσοκόμοι, μαίες, οι βοηθοί τους, καθώς και σύμβουλοι των διαδίκων, για τα γεγονότα που έμαθαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, 2) οι συγγενείς κάποιου από τους διαδίκους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή υιοθεσίας έως και τον τρίτο βαθμό σε ευθεία ή σε πλάγια γραμμή, εκτός αν έχουν τον ίδιο βαθμό συγγένειας με όλους τους διαδίκους, οι σύζυγοι και μετά τη λύση του γάμου, καθώς και οι μνηστευμένοι.	Έχουν δικαίωμα να αρνηθούν να εξεταστούν ως μάρτυρες 1) οι κληρικοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, γιατροί, φαρμακοποιοί, νοσοκόμοι, μαίες, οι βοηθοί τους καθώς και σύμβουλοι των διαδίκων, για τα γεγονότα που έμαθαν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, 2) οι συγγενείς κάποιου από τους διαδίκους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή υιοθεσίας έως και τον τρίτο βαθμό σε ευθεία ή σε πλάγια γραμμή, εκτός αν έχουν τον ίδιο βαθμό συγγενείας με όλους τους διαδίκους, οι σύζυγοι και μετά τη λύση του γάμου, καθώς και οι μνηστευμένοι.

Άρθρο 402	**Άρθρο 402**
Ο μάρτυρας δεν έχει υποχρέωση να καταθέσει 1) περιστατικά που μπορούν να δικαιολογήσουν τη δίωξη για αξιόποινη πράξη είτε του ίδιου, είτε κάποιου προσώπου που συνδέεται μαζί του κατά το άρθρο 401 αριθ. 2, ή που θίγουν την τιμή του ή την τιμή των προσώπων αυτών, 2) περιστατικά που αποτελούν επαγγελματικό ή καλλιτεχνικό απόρρητο.	Ο μάρτυρας δεν έχει υποχρέωση να καταθέσει 1) περιστατικά που μπορούν να δικαιολογήσουν τη δίωξη για αξιόποινη πράξη είτε του ίδιου είτε κάποιου προσώπου που συνδέεται μαζί του κατά το άρθρο 401 αριθ. 2, ή που θίγουν την τιμή του ή την τιμή των προσώπων αυτών, 2) περιστατικά που αποτελούν επαγγελματικό ή καλλιτεχνικό απόρρητο.
Άρθρο 403	**Άρθρο 403**
1. Στην περίπτωση του άρθρου 399 η απαγόρευση να εξεταστεί ο μάρτυρας λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως ή αφού το ζητήσει κάποιος από τους διαδίκους. 2. Ο διάδικος οφείλει να προτείνει το λόγο της μη εξέτασης του μάρτυρα κατά το άρθρο 400 πριν ορκιστεί. 3. Ο μάρτυρας οφείλει να προτείνει το λόγο του άρθρου 401 για τον οποίο έχει δικαίωμα να αρνηθεί να μαρτυρήσει, καθώς και το λόγο του άρθρου 402 για τον οποίο δεν έχει υποχρέωση να καταθέσει. 4. Το δικαστήριο ή ο δικαστής ενώπιον του οποίου διεξάγεται η μαρτυρική Απόδειξη αποφασίζουν για τις περιπτώσεις των παραγράφων 1, 2, και 3 και αρκεί γι` αυτό η Πιθανολόγηση. (5. Οταν περατωθεί η εξέταση του μάρτυρα, ο λόγος του άρθρου 400 για τη μη εξέτασή του μπορεί να προταθεί μόνο κατά τη μετ` Απόδειξη Συζήτηση εφόσον αποδεικνύεται εγγράφως). *** ΠΡΟΣΟΧΗ Η παράγραφος 5 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001,ΦΕΚ Α 203,ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	1. Στην περίπτωση του άρθρου 399, η απαγόρευση να εξεταστεί ο μάρτυρας λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως ή αφού το ζητήσει κάποιος από τους διαδίκους. 2. Ο διάδικος οφείλει να προτείνει το λόγο της μη εξέτασης του μάρτυρα κατά το άρθρο 400 πριν ορκιστεί. 3. Ο μάρτυρας οφείλει να προτείνει το λόγο του άρθρου 401 για τον οποίο έχει δικαίωμα να αρνηθεί να μαρτυρήσει, καθώς και το λόγο του άρθρου 402 για τον οποίο δεν έχει υποχρέωση να καταθέσει. 4. Το δικαστήριο ή ο δικαστής ενώπιον του οποίου διεξάγεται η μαρτυρική απόδειξη αποφασίζουν για τις περιπτώσεις των παραγράφων 1, 2 και 3 και αρκεί για αυτό η πιθανολόγηση.

Άρθρο 404	**Άρθρο 404**
Μάρτυρας που εμφανίζεται και αρνείται να καταθέσει αν και υποχρεούται, μπορεί να καταδικαστεί από το δικαστήριο ή το δικαστή ενώπιον του οποίου διεξάγεται η Απόδειξη, σε χρηματική ποινή κατά το άρθρο 205.	Μάρτυρας που εμφανίζεται και αρνείται να καταθέσει, άν και υποχρεούται, μπορεί να καταδικαστεί από το δικαστήριο ή το δικαστή ενώπιον του οποίου διεξάγεται η απόδειξη, σε χρηματική ποινή κατά το άρθρο 205.
Άρθρο 405	**Άρθρο 405**
Αν επιβάλλεται για ειδικούς λόγους να εξεταστούν ως μάρτυρες πρόσωπα που δεν συμπλήρωσαν το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας τους ή που έχασαν τα πολιτικά τους δικαιώματα επειδή έχουν καταδικαστεί, τα πρόσωπα αυτά εξετάζονται χωρίς να ορκιστούν.	Αν επιβάλλεται για ειδικούς λόγους να εξεταστούν ως μάρτυρες πρόσωπα που δεν συμπλήρωσαν το δέκατο τέταρτο έτους της ηλικίας τους ή που έχασαν τα πολιτικά τους δικαιώματα επειδή έχουν καταδικαστεί, τα πρόσωπα αυτά εξετάζονται χωρίς να ορκιστούν.
Άρθρο 406	**Άρθρο 406**
("1. Στην περίπτωση του άρθρου 341 η εξέταση των μαρτύρων γίνεται ενώπιον του δικαστηρίου, το οποίο με την απόφαση για τις αποδείξεις ορίζει την ημέρα και την ώρα της εξέτασης. Αν η εξέταση απαιτεί πολύ χρόνο, ιδίως αν δεν μπορεί να περατωθεί σε μια συνεδρίαση, και το δικαστήριο διέταξε να διεξαχθεί από εισηγητή ή από εντεταλμένο δικαστή ή πρόξενο, αυτός ορίζει τόπο και χρόνο για την εξέταση των μαρτύρων, καθώς και τον αριθμό των μαρτύρων που θα εξετασθούν κάθε φορά. Σε περίπτωση αναβολής ο δικαστής οφείλει να ορίσει, μέσα στην προθεσμία που έχει ταχθεί, ημέρα και ώρα για την εξέταση των υπόλοιπων μαρτύρων. Αν η κατάθεση του μάρτυρα διακοπεί, η ημερομηνία για τη συνέχισή της ορίζεται το αργότερο μέσα σε ένα μήνα, χωρίς να υπολογίζεται ο χρόνος των δικαστικών διακοπών. Στην περίπτωση αυτή η συνέχιση της εξέτασης μπορεί να γίνει και πέρα από την προθεσμία. Όταν η εξέταση των μαρτύρων γίνεται ενώπιον του ειρηνοδίκη ως εντεταλμένου δικαστή, η παράσταση δικηγόρου δεν είναι υποχρεωτική, αν είναι τοποθετημένοι στην έδρα του ειρηνοδικείου δύο τουλάχιστον	Υπουργοί, αρχιερείς, πρεσβευτές και άλλοι διπλωματικοί υπάλληλοι ξένου κράτους επιφορτισμένοι με διπλωματική αποστολή εξετάζονται στην κατοικία τους, εκτός αν προτιμούν να προσέλθουν στο δικαστήριο. Στην κατοικία τους εξετάζονται επίσης και οι μάρτυρες που εμποδίζονται από αρρώστια ή γεράματα να εμφανιστούν.

δικηγόροι".) *** Η παρ.1,η οποία είχε αντικατασταθεί με την παρ.11 του άρθρ.8 του Ν.2145/1993 (ΦΕΚ Α 88) και στη συνέχεια από την παρ.14 του άρθρου 3 του Ν. 2207/1994 (Α 65) ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001. *** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001,ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Κατά την παρ.30 άρθρου 3 του Ν.2207/1994 (Α 65) " Οι διατάξεις των άρθρων 149, 341 και 406 παρ.1 του Κ.Πολ.Δ., όπως αντικαταστάθηκαν με το νόμο αυτόν, εφαρμόζονται και στη διεξαγωγή αποδείξεων που διατάχθηκαν υπό την ισχύ του ν.2145/1993. Διαδικαστικές πράξεις που έγιναν όσο ίσχυε η καταργούμενη ρύθμιση διατηρούν την ισχύ τους. Αποδείξεις για τις οποίες ορίστηκε δικάσιμος σε ρητή ημέρα, αν έχουν ματαιωθεί ή δεν έχουν ακόμη διεξαχθεί, μπορεί να επισπευσθούν από οποιονδήποτε διάδικο μέσα σε τρεις μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου και πρέπει να ολοκληρωθούν μέσα σε έξι το πολύ μήνες από την επίσπευση". 2. Υπουργοί, αρχιερείς, πρεσβευτές και άλλοι διπλωματικοί υπάλληλοι ξένου κράτους επιφορτισμένοι με διπλωματική αποστολή εξετάζονται στην κατοικία τους, εκτός αν προτιμούν να προσέλθουν στο δικαστήριο. Στην κατοικία τους εξετάζονται επίσης και οι μάρτυρες που εμποδίζονται από αρρώστια ή γεράματα να εμφανιστούν.	
Άρθρο 407 Πριν εξεταστεί ο μάρτυρας ερωτάται για το όνομα και το επώνυμο, τον τόπο που γεννήθηκε, την ηλικία, (τη θρησκεία) , την κατοικία και το επάγγελμά του. Επίσης ερωτάται για την τυχόν συγγένειά του με τους διαδίκους και για κάθε άλλο περιστατικό που μπορεί να αποτελέσει λόγο για να μη εξεταστεί, ή να διαφωτίσει για τις	**Άρθρο 407** Πριν εξεταστεί ο μάρτυρας ερωτάται για το όνομα και το επώνυμο, τον τόπο που γεννήθηκε, την ηλικία, την κατοικία και το επάγγελμά του. Επίσης ερωτάται για την τυχόν συγγένειά του με τους διαδίκους και για κάθε άλλο περιστατικό που μπορεί να αποτελέσει λόγο για να μην εξεταστεί, ή να διαφωτίσει για τις σχέσεις του με τους

σχέσεις του με τους διαδίκους και για την αξιοπιστία του. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι λέξεις "τη θρησκεία" διαγράφονται από 16.9.2001, με την παρ.7 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 106/29.5.2001. ** Με το άρθρο 15 Ν.2943/2001, ΦΕΚ Α 203, ο χρόνος έναρξης ισχύος του Κεφαλαίου Α του Ν.2915/2001 μετατέθηκε στην 1η Ιανουαρίου 2002.	διαδίκους και για την αξιοπιστία του.
Άρθρο 408	**Άρθρο 408**
"1. Πριν εξεταστεί ο μάρτυρας οφείλει να ορκισθεί. Προς τούτο ερωτάται, αν προτιμά να δώσει θρησκευτικό ή πολιτικό όρκο. 2. Ο τύπος του χριστιανικού όρκου είναι "Ορκίζομαι ενώπιον του Θεού να πω ευσυνείδητα όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτε". Αν ο μάρτυρας πιστεύει σε γνωστή θρησκεία ή δόγμα, που ορίζει άλλο τύπο όρκου, δίνει τον όρκο σύμφωνα με αυτόν τον τύπο. 3. Ο πολιτικός όρκος δίνεται ως διαβεβαίωση με τον εξής τύπο "Δηλώνω στην τιμή και στη συνείδησή μου πως θα πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτε"." *** Οι παρ. 1, 2 και 3 αντικαθίστανται ως άνω (από 16.9.2001), με την παρ.8 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 106/29.5.2001 Έναρξη ισχύος από 1.1.2002 (Ν.2943/2001,άρθρ.15)	1. Πριν εξεταστεί ο μάρτυρας οφείλει να ορκιστεί. Προς τούτο ερωτάται, αν πρόκειται να δώσει θρησκευτικό ή πολιτικό όρκο. 2. Ο τύπος του θρησκευτικού όρκου είναι <<Ορκίζομαι ενώπιον του Θεού να πω ευσυνείδητα όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτα>>. Αν ο μάρτυρας πιστεύει σε γνωστή θρησκεία ή δόγμα, που ορίζει ιδιαίτερο τύπο όρκου, δίνει τον όρκο σύμφωνα με αυτόν τον τύπο. 3. Ο πολιτικός όρκος δίνεται ως διαβεβαίωση με τον εξής τύπο «Δηλώνω στην τιμή και στη συνείδησή μου πως θα πω όλη την αλήθεια και μόνον την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψει τίποτε».
4. Οι κληρικοί κάθε Θρησκεύματος ορκίζονται διαβεβαιώνοντας στην ιεροσύνη τους. 5. Αν ο μάρτυρας δεν έχει χέρια, επαναλαμβάνει τον όρκο που διαβάζει ο δικαστής. 6. Κουφοί, άλαλοι και κωφάλαλοι ορκίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 253.	4. Οι κληρικοί κάθε θρησκεύματος ορκίζονται διαβεβαιώνοντας στην ιερωσύνη τους. 5. Αν ο μάρτυρας δεν έχει χέρια, επαναλαμβάνει τον όρκο που διαβάζει ο δικαστής, 6. Κουφοί, άλαλοι και κωφάλαλοι ορκίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 253.
Άρθρο 409	**Άρθρο 409**

1. Οι μάρτυρες εξετάζονται χωριστά και μόνο αν κριθεί απαραίτητο μπορούν να εξεταστούν σε αντιπαράσταση με άλλους μάρτυρες ή και με τους διαδίκους. Οι μάρτυρες καταθέτουν προφορικά και μπορούν, κατά την κρίση του δικαστή, να χρησιμοποιούν σημείωμα για να βοηθήσουν τη μνήμη τους.	1. Οι μάρτυρες εξετάζονται χωριστά και μόνο αν κριθεί απαραίτητο μπορούν να εξεταστούν σε αντιπαράσταση με άλλους μάρτυρες ή και με τους διαδίκους. Οι μάρτυρες καταθέτουν προφορικά και μπορούν, κατά την κρίση του δικαστή, να χρησιμοποιούν σημείωμα για να βοηθήσουν τη μνήμη τους.
2. Ο μάρτυρας οφείλει να δηλώσει πως έμαθε αυτά που καταθέτει και αν πρόκειται για γεγονότα για τα οποία δεν έχει άμεση αντίληψη οφείλει να δηλώνει και το πρόσωπο από το οποίο πληροφορήθηκε όσα καταθέτει.	2. Ο μάρτυρας οφείλει να δηλώσει πώς έμαθε αυτά που καταθέτει, και αν πρόκειται για γεγονότα για τα οποία δεν έχει άμεση αντίληψη, οφείλει να δηλώνει και το πρόσωπο από το οποίο πληροφορήθηκε όσα καταθέτει.
3. (Ο εισηγητής ή ο εντεταλμένος δικαστής) Το δικαστήριο μπορεί να απαγορεύει τις ερωτήσεις των διαδίκων ή των πληρεξουσίων τους προς το μάρτυρα, αν είναι έκδηλα άσκοπες ή έξω από το θέμα, και κηρύσσουν περατωμένη την εξέταση του μάρτυρα, όταν κρίνουν ότι κατέθεσε όλα όσα γνωρίζει για τα αποδεικτέα.	3. Το δικαστήριο μπορεί να απογορεύει τις ερωτήσεις των διαδίκων ή των πληρεξουσίων τους προς το μάρτυρα, αν είναι έκδηλα άσκοπες ή έξω από το θέμα, και κηρύσσει περατωμένη την εξέταση του μάρτυρα όταν κρίνουν ότι κατέθεσε όλα όσα γνωρίζει για τα αποδεικτέα.
*** ΠΡΟΣΟΧΗ Στην παράγραφο 3 οι λέξεις "Ο εισηγητής ή ο εντεταλμένος δικαστής" αντικαθίστανται με τις λέξεις "Το δικαστήριο" με την παρ.8 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 106/29.5.2001. Έναρξη ισχύος από 1.1.2002 (Ν.2943/2001,άρθρ.15)	
Άρθρο 410	**Άρθρο 410**
"Άρθρο 410 Οι καταθέσεις μαρτύρων καταχωρίζονται στα Πρακτικά, στα οποία πρέπει να αναφέρονται η όρκιση του μάρτυρα και οι τυχόν ενστάσεις των διαδίκων."	Οι καταθέσεις μαρτύρων καταχωρίζονται στα πρακτικά, στα οποία πρέπει να αναφέρεται η όρκιση του μάρτυρα και οι τυχόν ενστάσεις των διαδίκων.
*** Το άρθρο 410 αντικαταστάθηκε ως άνω από 16.9.2001, με την παρ.9 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 106/29.5.2001. Έναρξη ισχύος από 1.1.2002 (Ν.2943/2002,άρθρ.15)	
Άρθρο 411	**Άρθρο 411**

Το δικαστήριο μπορεί ύστερα από αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως να διατάξει να εξεταστεί και πάλι ένας μάρτυρας αν αυτό χρειάζεται για να συμπληρωθεί ή να διευκρινιστεί η κατάθεση ή αν το δικαστήριο κρίνει πως ο μάρτυρας αρνήθηκε αδικαιολόγητα να καταθέσει σε ορισμένο θέμα. Στις περιπτώσεις αυτές ο μάρτυρας δεν ορκίζεται και πάλι.	Το δικαστήριο μπορεί ύστερα από αίτηση ή και αυτεπαγγέλτως να διατάξει να εξεταστεί και πάλι ένας μάρτυρας, αν αυτό χρειάζεται για να συμπληρωθεί, ή να διευκρινιστεί η κατάθεση ή αν το δικαστήριο κρίνει πως ο μάρτυρας αρνήθηκε αδικαιολόγητα να καταθέσει επάνω σε ορισμένο θέμα. Στις περιπτώσεις αυτές ο μάρτυρας δεν ορκίζεται και πάλι.
Άρθρο 412	**Άρθρο 412**
Κάθε διάδικος μπορεί να παραιτηθεί από την εξέταση ενός μάρτυρα που αυτός γνωστοποίησε, εφόσον δεν άρχισε η εξέτασή του. *** Το άρθρο 412 ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ από 1.1.2002 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001 και Ν.2943/2002,άρθρ.15.	Καταργήθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 2915/2001
Άρθρο 413	**Άρθρο 413**
Οι σχετικές διατάξεις με τους μάρτυρες εφαρμόζονται και όταν, για να αποδειχθούν περασμένα πραγματικά γεγονότα, εξετάζονται πρόσωπα που τα αντιλήφθηκαν με βάση τις ειδικές γνώσεις τους.	Οι σχετικές διατάξεις με τους μάρτυρες εφαρμόζονται και όταν, για να αποδειχθούν περασμένα πραγματικά γεγονότα, εξετάζονται πρόσωπα που τα αντιλήφθηκαν με βάση τις ειδικές γνώσεις τους.
Άρθρο 414	**Άρθρο 414**
Αν οι μάρτυρες εξετάστηκαν στο δικαστήριο που δικάζει την υπόθεση, η Συζήτηση της υπόθεσης αρχίζει αμέσως μετά την εξέταση. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις του άρθρου 414 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.	Καταργήθηκε με το άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 2915/2001
ΤΙΤΛΟΣ VI **ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΩΝ**	**Τίτλος VI** **Εξέταση των διαδίκων**

Άρθρο 415	**Άρθρο 415**
«1. Το δικαστήριο μπορεί να εξετάσει έναν ή περισσότερους διαδίκους για την αλήθεια των πραγματικών γεγονότων.»	1. Το δικαστήριο μπορεί να εξετάσει έναν ή περισσότερους διαδίκους για την αλήθεια των πραγματικών γεγονότων.
*** Η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 39 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	
2. Αν ο διάδικος είναι πρόσωπο ανίκανο να παρίσταται στο δικαστήριο, μπορεί κατά την κρίση του δικαστηρίου να εξεταστεί είτε εκείνος που τελεί υπό επιμέλεια, εκτός αν δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή αν δεν συμπλήρωσε το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του, είτε ο νόμιμος αντιπρόσωπός του είτε και οι δύο.	2. Αν ο διάδικος είναι πρόσωπο ανίκανο να παρίστανται στο δικαστήριο, μπορεί κατά την κρίση του δικαστηρίου να εξεταστεί είτε εκείνος που τελεί υπό επιμέλεια, εκτός αν δεν έχει συνείδηση των πράξεών του ή αν δεν συμπλήρωσε το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του, είτε ο νόμιμος αντιπρόσωπός του είτε και οι δύο.
3. Αν ο διάδικος είναι νομικό πρόσωπο, μπορεί να εξεταστεί όποιος το εκπροσωπεί στο δικαστήριο ή κάποιο μέλος της διοίκησής του.	3. Αν ο διάδικος είναι νομικό πρόσωπο, μπορεί να εξεταστεί όποιος το εκπροσωπεί στο δικαστήριο ή κάποιο άλλο μέλος της διοίκησής του.
4. Αν διεξάγει τη δίκη ο σύνδικος πτώχευσης, μπορούν να εξεταστούν είτε ο σύνδικος είτε ο πτωχός είτε και οι δύο.	4. Αν διεξάγει τη δίκη ο σύνδικος πτώχευσης, μπορούν να εξεταστούν είτε ο σύνδικος είτε ο πτωχός είτε και οι δύο.
Άρθρο 416	**Άρθρο 416**
Η εξέταση των διαδίκων διατάσσεται ύστερα από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ή αυτεπαγγέλτως και διεξάγεται κατά τις διατάξεις για την εξέταση μαρτύρων.	Η εξέταση των διαδίκων διατάσσεται ύστερα από αίτηση κάποιου από τους διαδίκους ή αυτεπαγγέλτως και διεξάγεται κατά τις διατάξεις για την εξέταση μαρτύρων.
Άρθρο 417	**Άρθρο 417**
1. Οι διάδικοι εξετάζονται χωρίς να ορκιστούν, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να διατάξει να εξεταστεί με όρκο ο διάδικος για όλα ή μερικά από τα αμφισβητούμενα γεγονότα. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να καλέσει το διάδικο που εξετάστηκε ήδη χωρίς όρκο να βεβαιώσει με όρκο την κατάθεσή του ολόκληρη ή μέρος της. Ο δικαστής επισημαίνει τη δυνατότητα αυτήν στο διάδικο που εξετάζει πριν να αρχίσει η εξέτασή του. Η ένορκη εξέταση δεν επιτρέπεται σχετικά με	1. Οι διάδικοι εξετάζονται χωρίς να ορκιστούν, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να διατάξει να εξεταστεί με όρκο ο διάδικος για όλα ή μερικά από τα αμφισβητούμενα γεγονότα. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να καλέσει το διάδικο που εξετάστηκε ήδη χωρίς όρκο να βεβαιώσει με όρκο την κατάθεσή του ολόκληρη ή μέρος της. Ο δικαστής επισημαίνει τη δυνατότητα αυτήν στο διάδικο που εξετάζεται πρίν να αρχίσει η εξέτασή του. Η ένορκη εξέταση δεν επιτρέπεται σχετικά με γεγονότα που αποτελούν για εκείνον που ορκίζεται πράξη

γεγονότα που αποτελούν για εκείνον που ορκίζεται πράξη αξιόποινη ή ανήθικη. 2. Δεν μπορούν να εξεταστούν με όρκο για το ίδιο γεγονός οι διάδικοι που αντιδικούν.	αξιόποινη ή ανήθικη. 2. Δεν μπορούν να εξεταστούν με όρκο για το ίδιο γεγονός οι διάδικοι που αντιδικούν.
Άρθρο 418	**Άρθρο 418**
Δεν εξετάζονται με όρκο όσοι έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για ψευδορκία ή για ψευδομαρτυρία.	Δεν εξετάζονται με όρκο όσοι έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για ψευδορκία ή για ψευδομαρτυρία.
Άρθρο 419	**Άρθρο 419**
1. Η μη εμφάνιση κάποιου διαδίκου στη δικάσιμο που ορίστηκε για την εξέτασή του ή η άρνησή του να καταθέσει δεν εμποδίζει να εξεταστεί άλλος διάδικος που εμφανίστηκε. 2. Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν εξαναγκαστικά μέτρα για να υποχρεωθεί ο διάδικος να προσέλθει και να εξεταστεί.	1. Η μη εμφάνιση κάποιου διάδικου στη δικάσιμο που ορίστηκε για την εξέταση του ή η άρνησή του να καταθέσει δεν εμποδίζει να εξεταστεί άλλος διάδικος που εμφανίστηκε. 2. Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν εξαναγκαστικά μέτρα για να υποχρεωθεί ο διάδικος να προσέλθει και να εξεταστεί.
Άρθρο 420	**Άρθρο 420**
Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την κατάθεση των διαδίκων, ένορκη ή χωρίς όρκο, την αδικαιολόγητη μη εμφάνιση του διαδίκου που κλητεύθηκε να εξεταστεί, με όρκο ή χωρίς όρκο, την άρνησή του να καταθέσει ή να απαντήσει στις ερωτήσεις που του υπέβαλαν, καθώς και τη διαφορά ανάμεσα στην ένορκη και τη χωρίς όρκο προηγούμενη κατάθεσή του.	Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την κατάθεση των διαδίκων, ένορκη ή χωρίς όρκο, την αδικαιολόγητη μη εμφάνιση του διαδίκου που κλητεύθηκε να εξεταστεί, με όρκο ή χωρίς όρκο, την άρνησή του να καταθέσει ή να απαντήσει στις ερωτήσεις που του υπέβαλαν, καθώς και τη διαφορά ανάμεσα στην ένορκη και τη χωρίς όρκο προηγούμενη κατάθεσή του. Καταργήθηκαν τα άρθρα 421-431 με το άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 2915/2001 περί όρκου
ΤΙΤΛΟΣ VII **ΟΡΚΟΣ**	**Τίτλος VII** **Ένορκες βεβαιώσεις**
Άρθρο 421	**Άρθρο 421**
1. Κάθε διάδικος μπορεί σε κάθε στάση της	

δίκης να επάγει όρκο στον αντίδικό του για πραγματικό γεγονός που δεν αποτελεί για εκείνον που ορκίζεται πράξη αξιόποινη ή ανήθικη, το οποίο θα μπορούσε να γνωρίζει από άμεση αντίληψη ο αντίδικος, ο δικαιοπάροχος ή ο αντιπρόσωπός του. 2. Επαγωγή όρκου που γίνεται με την επίκληση και άλλων αποδεικτικών μέσων τεκμαίρεται ότι γίνεται επικουρικά. 3. Το δικαστήριο επιβάλλει τον όρκο μόνο αν δεν υπάρχουν αρκετές άλλες αποδείξεις. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.	**Οι διάδικοι μπορούν να προσάγουν προαποδεικτικώς ένορκες βεβαιώσεις, εφόσον αυτές λαμβάνονται ενώπιον του ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου της έδρας του δικαστηρίου ή της κατοικίας ή της διαμονής του μάρτυρα ή ενώπιον του προξένου της κατοικίας ή της διαμονής του μάρτυρα κατά τη διαδικασία των επόμενων άρθρων.**
Άρθρο 422 Η απόφαση που επιβάλλει τον όρκο πρέπει να προσδιορίζει το πραγματικό γεγονός για το οποίο επάγεται ο όρκος, την προθεσμία δήλωσης αποδοχής ή αντεπαγωγής, τον τόπο και το χρόνο που θα δοθεί ο όρκος που επάγεται ή αντεπάγεται και τις συνέπειες που θα έχει η δόση του, αν με αυτή λύνεται η διαφορά. Μπορεί επίσης να ορίζει και τις συνέπειες της μη δόσης του όρκου. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.	**Άρθρο 422** **1. Ο διάδικος που επιδιώκει τη λήψη ένορκης βεβαίωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο, επιδίδει δυο (2) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την βεβαίωση στον αντίδικο κλήση, η οποία αναφέρει την αγωγή, το ένδικο βοήθημα ή μέσο, που αφορά η βεβαίωση, τόπο, ημέρα και ώρα που θα δοθεί, το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και τη διεύθυνση της κατοικίας του μάρτυρα.** **2. Κατά τη βεβαίωση παρίστανται, εφόσον το επιθυμούν, οι διάδικοι.** **3. Δεν επιτρέπεται η λήψη ένορκων βεβαιώσεων πάνω από πέντε (5) για κάθε διάδικο και τρεις (3) για την αντίκρουση.**
Άρθρο 423 1. Ο όρκος αρχίζει με τις λέξεις "Ορκίζομαι ενώπιον του Θεού ότι..." 2. Οι διατάξεις του άρθρου 408 παρ. 2 έως 6 εφαρμόζονται και εδώ. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.	**Άρθρο 423** **1. Οι διατάξεις των άρθρων 393, 394, 398 παρ. 2, 399, 400, 402, 405, 407, 408, 409 παρ. 2, 411 και 413 εφαρμόζονται αναλόγως.** **2. Ενστάσεις και αιτήσεις εξαίρεσης εκείνου, που δίδει τη βεβαίωση, καταχωρίζονται στο προοίμιο της ένορκης βεβαίωσης κρίνονται όμως από το**

Άρθρο 424 1. Μέσα στην προθεσμία που έταξε η απόφαση οφείλει εκείνος στον οποίο έχει επιβληθεί ο όρκος να δηλώσει αν τον δέχεται ή τον αντεπάγει και, αν τον δέχεται, να τον δώσει. 2. Ο όρκος που έχει αντεπαχθεί δίνεται στον τόπο και το χρόνο που όρισε η απόφαση. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.	**Δικαστήριο.** **Άρθρο 424** **Ένορκη βεβαίωση, που δίδεται κατά παράβαση των προηγούμενων διατάξεων, δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη στο πλαίσιο της δίκης για την οποία δόθηκε, ούτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων.**
Άρθρο 425 Η επαγωγή ή αντεπαγωγή του όρκου μπορεί να ανακληθεί μόνο εφόσον δεν κοινοποιήθηκε η δήλωση αποδοχής του. Η ανάκληση δεν επιτρέπεται να ανακληθεί. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.	
Άρθρο 426 Ανίκανοι να δώσουν όρκο είναι 1) όσοι δεν συμπλήρωσαν το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας τους, 2) όσοι το χρόνο που δίνεται ο όρκος δεν έχουν συνείδηση των πράξεών τους, 3) όσοι καταδικάστηκαν για ψευδορκία ή ψευδομαρτυρία, 4) όσοι βρίσκονται υπό δικαστική ή νόμιμη απαγόρευση. *** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.	
Άρθρο 427	

1. Όταν πρόκειται για αχειράφετους ανηλίκους και για δικαστικά ή νόμιμα απαγορευμένους, τον όρκο δίνει εκείνος που ασκεί την πατρική εξουσία ή ο επίτροπός τους.

2. Όταν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, τον όρκο δίνει εκείνος που, κατά το νόμο ή το καταστατικό, τα εκπροσωπεί στο δικαστήριο. Με διάταξη του καταστατικού ή με πράξη της διοίκησης του νομικού προσώπου μπορεί η δόση του όρκου να ανατεθεί σε ειδικά ορισμένο ή ορισμένα πρόσωπα.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.

Άρθρο 428

Αν εκείνος στον οποίο είχε επιβληθεί ο όρκος πέθανε πριν από τη δήλωση αποδοχής ή αντεπαγωγής ή πριν από τη δόση του όρκου, τάσσεται νέα προθεσμία στους κληρονόμους ή και άλλους δικαιοδόχους του.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.

Άρθρο 429

1. Τον όρκο δίνει αυτοπροσώπως εκείνος που ορκίζεται.

2. Εφαρμόζονται και εδώ οι διατάξεις των άρθρων 252,253,406και 410.

3. Πριν δοθεί ο όρκος το δικαστήριο ή ο δικαστής επισημαίνει σε εκείνον που ορκίζεται τη σημασία και τις συνέπειες του όρκου.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.

Άρθρο 430

1. Ο όρκος που δόθηκε αποτελεί πλήρη Απόδειξη και αποκλείεται η αντΑπόδειξη. Αν εκείνος που ορκίστηκε καταδικαστεί αμετάκλητα για ψευδορκία, η Αποδεικτική δύναμη του όρκου ανατρέπεται.

2. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τη σημασία που έχει ο όρκος που έδωσε ένας ομόδικος για τους άλλους ομοδίκους, εκτός αν πρόκειται για δικαιώματα αδιαίρετα.

3. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα τη μη δήλωση, τη μη εμπρόθεσμη δήλωση αποδοχής ή αντεπαγωγής, τη μη δόση, τη μη εμπρόθεσμη ή τη μη κανονική δόση του όρκου.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.

Άρθρο 431

1. Αν αποδειχθεί πλήρως ότι η απαίτηση υπάρχει και είναι αδύνατο να διαπιστωθεί με άλλα Αποδεικτικά μέσα το μέγεθός της, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει στο δικαιούχο της απαίτησης όρκο εκτιμητικό, καθορίζοντας το ανώτατο όριο, που δεν μπορεί να υπερβεί εκείνος που ορκίζεται.

2. Ως προς τη διαδικασία για την επιβολή, τη δήλωση αποδοχής και τη δόση του εκτιμητικού όρκου, την ικανότητα Ορκοδοσίας και τις συνέπειες που έχει η δόση, η μη δήλωση ή η μη εμπρόθεσμη δήλωση, η μη δόση ή η μη εμπρόθεσμη δόση, εφαρμόζονται τα άρθρα 422, 423, 424 παράγραφος 1 και 426 έως 430. Δεν επιτρέπεται η αντεπαγωγή του εκτιμητικού όρκου που έχει επιβληθεί.

*** ΠΡΟΣΟΧΗ Οι διατάξεις των άρθρων 421 έως 431 ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ από 16.9.2001 με την παρ.1 άρθρ.14 Ν.2915/2001, ΦΕΚ Α 109/29.5.2001.

ΤΙΤΛΟΣ VIII **ΕΓΓΡΑΦΑ**	**Τίτλος VIII** **Έγγραφα**
Άρθρο 432	**Άρθρο 432**
Τα έγγραφα έχουν αποδεικτική δύναμη όταν έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, έχουν τα στοιχεία τα απαραίτητα για το κύρος τους, δεν είναι τεμαχισμένα, τρυπημένα ή διαγραμμένα, δεν έχουν ξυσίματα ή εξαλείψεις ή δεν είναι με άλλον τρόπο αλλαγμένα σε ουσιώδη μέρη τους, και μπορούν να διαβαστούν.	Τα έγγραφα έχουν αποδεικτική δύναμη όταν έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, έχουν τα στοιχεία τα απαραίτητα για το κύρος τους, δεν είναι τεμαχισμένα, τρυπημένα ή διαγραμμένα, δεν έχουν ξύσιματα ή δεν είναι με άλλον τρόπο αλλαγμένα σε ουσιώδη μέρη τους, και μπορούν να διαβαστούν.
Άρθρο 433	**Άρθρο 433**
Ο τεμαχισμός, η διάτρηση ή η διαγραφή ενός εγγράφου τεκμαίρεται ότι έγινε για να εκμηδενιστεί η αποδεικτική του δύναμη, εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο.	Ο τεμαχισμός, η διάτρηση ή η διαγραφή ενός εγγράφου τεκμαίρεται ότι έγινε για να εκμηδενιστεί η αποδεικτική του δύναμη, εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο.
Άρθρο 434	**Άρθρο 434**
Αν σε ένα έγγραφο υπάρχουν μεταβολές, όποιος το χρησιμοποιεί ως αποδεικτικό μέσο πρέπει να αποδείξει πως οι μεταβολές έγιναν από εκείνον που έχει εκδώσει το έγγραφο ή από εκείνον κατά του οποίου πρόκειται να χρησιμεύσει ως Απόδειξη ή από εκείνον στον οποίο περιήλθε το δικαίωμα ή ότι έγιναν με τη συγκατάθεσή τους.	Αν σε ένα έγγραφο υπάρχουν μεταβολές, όποιος το χρησιμοποιεί ως αποδεικτικό μέσο πρέπει να αποδείξει πως οι μεταβολές έγιναν από εκείνον που έχει εκδώσει το έγγραφο ή από εκείνον κατά του οποίου πρόκειται να χρησιμεύσει ως απόδειξη η από εκείνον στον οποίο περιήλθε το δικαίωμα ή ότι έγιναν με τη συγκατάθεση τους.
Άρθρο 435	**Άρθρο 435**
Αν ένα έγγραφο χαθεί ή γίνει δυσανάγνωστο ή άχρηστο, εκείνος που διεξάγει την Απόδειξη μπορεί να αποδείξει ή ότι το έγγραφο υπάρχει νόμιμα συνταγμένο, ή το περιεχόμενό του ή και τα δυο, με κάθε αποδεικτικό μέσο και αν	Αν ένα έγγραφο χαθεί ή γίνει δυσανάγνωστο ή άχρηστο, εκείνος που διεξάγει την απόδειξη μπορεί να αποδείξει ήτοι το έγγραφο υπάρχει νόμιμα συνταγμένο ή το περιεχόμενό του ή και δύο, με κάθε αποδεικτικό μέσο και αν ακόμη πρόκειται

ακόμη πρόκειται για σχέση που για να συσταθεί επιβάλλεται από το νόμο ή από τα μέρη να συνταχθεί έγγραφο.	για σχέση που για να συσταθεί επιβάλλεται από το νόμο ή από τα μέρη να συνταχθεί έγγραφο.
Άρθρο 436	**Άρθρο 436**
1. Αν το έγγραφο που προσκομίστηκε αναφέρεται σε άλλο έγγραφο, προσάγεται και αυτό, εκτός αν εκείνο που προσκομίστηκε αντικατέστησε το έγγραφο που αναφέρεται ή περιλαμβάνει όλο το ουσιώδες περιεχόμενό του. 2. Αν το έγγραφο που προσκομίστηκε έχει περιεχόμενο διαφορετικό από το αναφερόμενο έγγραφο, προτιμάται το περιεχόμενο του τελευταίου.	1. Αν το έγγραφο που προσκομίστηκε αναφέρεται σε άλλο έγγραφο, προσάγεται και αυτό, εκτός αν εκείνο που προσκομίστηκε αντικατέστησε το έγγραφο που αναφέρεται ή περιλαμβάνει όλο το ουσιώδες περιεχόμενό του. 2. Αν το έγγραφο που προσκομίστηκε έχει περιεχόμενο διαφορετικό από το αναφερόμενο έγγραφο, προτιμάται το περιεχόμενο του τελευταίου.
Άρθρο 437	**Άρθρο 437**
Σε περίπτωση συντηρητικής Απόδειξης με έγγραφο το δικαστήριο μπορεί, εκτός από τα άλλα μέτρα, να επιτρέψει να ληφθεί επικυρωμένο αντίγραφο που ισχύει σαν πρωτότυπο αν το πρωτότυπο χαθεί, ή να διατάξει να προσκομιστεί το έγγραφο για να αποδειχθεί η γνησιότητά του.	Σε περίπτωση συντηρητικής απόδειξης με έγγραφο το δικαστήριο μπορεί, εκτός από τα άλλα μέτρα, να επιτρέψει να ληφθεί επικυρωμένο αντίγραφο που ισχύει σαν πρωτότυπο αν το πρωτότυπο χαθεί, ή να διατάξει να προσκομιστεί το έγγραφο για να αποδειχθεί η γνησιότητά του.
Άρθρο 438	**Άρθρο 438**
Έγγραφα που έχουν συνταχθεί κατά τους νόμιμους τύπους από δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ή πρόσωπο που ασκεί δημόσια υπηρεσία ή λειτουργία αποτελούν πλήρη Απόδειξη για όλους ως προς όσα βεβαιώνονται στο έγγραφο ότι έγιναν από το πρόσωπο που συνέταξε το έγγραφο ή ότι έγιναν ενώπιόν του, αν το πρόσωπο αυτό είναι καθ` ύλην και κατά τόπον αρμόδιο να κάνει αυτή τη βεβαίωση. ΑντΑπόδειξη επιτρέπεται μόνον με προσβολή του εγγράφου ως πλαστού.	Έγγραφα που έχουν συνταχθεί κατά τους νόμιμους τύπους από δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ή πρόσωπο που ασκεί δημόσια υπηρεσία ή λειτουργία αποτελούν πλήρη απόδειξη για όλους ως προς όσα βεβαιώνονται στο έγγραφο ότι έγιναν από το πρόσωπο που συνέταξε το έγγραφο ή ότι έγιναν ενώπιόν του άν το πρόσωπο αυτό είναι καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο να κάνει αυτή τη βεβαίωση. Ανταπόδειξη επιτρέπεται μόνο με προσβολή του εγγράφου ως πλαστού.

Άρθρο 439 Έγγραφα συνταγμένα από αλλοδαπό δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ή πρόσωπο που ασκεί δημόσια υπηρεσία ή λειτουργία καθ` ύλην και κατά τόπον αρμόδιο, τα οποία θεωρούνται ως δημόσια έγγραφα στον τόπο όπου εκδόθηκαν, έχουν την αποδεικτική δύναμη που ορίζει το άρθρο 438.	**Άρθρο 439** Έγγραφα συνταγμένα από αλλοδαπό δημόσιο υπάλληλο ή λειτουργό ή πρόσωπο που ασκεί δημόσια υπηρεσία ή λειτουργία καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο, τα οποία θεωρούνται ως δημόσια έγγραφα στον τόπο όπου εκδόθηκαν, έχουν την αποδεικτική δύναμη που ορίζει το άρθρο 438.
Άρθρο 440 Τα έγγραφα που αναφέρονται στα άρθρα 438 και 439 αποτελούν πλήρη Απόδειξη για όλους ως προς όσα βεβαιώνονται σ` αυτά, την αλήθεια των οποίων όφειλε να διαπιστώσει εκείνος που έχει συντάξει το έγγραφο. Επιτρέπεται όμως αντΑπόδειξη.	**Άρθρο 440** Τα έγγραφα που αναφέρονται στα άρθρα 438 και 439 αποτελούν πλήρη απόδειξη για όλους ως προς όσα βεβαιώνονται σε αυτά, την αλήθεια των οποίων όφειλε να διαπιστώσει εκείνος που έχει συντάξει το έγγραφο, επιτρέπεται όμως ανταπόδειξη.
Άρθρο 441 1. Τα έγγραφα που συντάσσονται σύμφωνα με τα άρθρα 438 και 439 για τη σύσταση ή τη βεβαίωση δικαιοπραξίας αποτελούν πλήρη Απόδειξη για όλους ως προς το περιεχόμενο των δικαιοπρακτικών δηλώσεων των μερών, επιτρέπεται όμως αντΑπόδειξη. 2. Όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 ισχύουν και για όσα αναφέρονται αφηγηματικά στο έγγραφο, εφόσον έχουν άμεση σχέση με το κύριο αντικείμενο του εγγράφου. Όσα δεν έχουν άμεση σχέση θεωρούνται ως αρχή έγγραφης Απόδειξης.	**Άρθρο 441** 1. Τα έγγραφα συντάσσονται σύμφωνα με τα άρθρα 438 και 439 για τη σύνταξη ή τη βεβαίωση δικαιοπραξίας αποτελούν πλήρη απόδειξη για όλους ως προς το περιεχόμενο των δικαιοπρακτικών δηλώσεων των μερών, επιτρέπεται όμως ανταπόδειξη. 2. Όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 ισχύουν και για όσα αναφέρονται αφηγηματικά στο έγγραφο, εφόσον έχουν άμεση σχέση με το κύριο αντικείμενο του εγγράφου. Όσα δεν έχουν άμεση σχέση θεωρούνται ως αρχή έγγραφης απόδειξης.
Άρθρο 442 Το έγγραφο που δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις των άρθρων 438 και 439 δεν έχει την αποδεικτική δύναμη δημόσιου εγγράφου, αλλά μπορεί να ισχύσει σαν ιδιωτικό έγγραφο με τους όρους του άρθρου	**Άρθρο 442** Το έγγραφο που δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις των άρθρων 438 και 439 δεν έχει την αποδεικτική δύναμη δημοσίου εγγράφου, αλλά μπορεί να ισχύσει σαν ιδιωτικό έγγραφο με τους όρους του άρθρου

443. **Άρθρο 443** Για να έχει αποδεικτική δύναμη ιδιωτικό έγγραφο πρέπει να έχει την ιδιόχειρη υπογραφή του εκδότη ή αντί για υπογραφή ένα σημάδι που αυτός έβαλε και επικυρώθηκε από συμβολαιογράφο ή άλλη δημόσια αρχή, που βεβαιώνει πως το σημάδι έχει τεθεί αντί για την υπογραφή και ότι ο εκδότης δήλωσε ότι δεν μπορεί να υπογράψει.	443. **Άρθρο 443** Για να έχει αποδεικτική δύναμη ιδιωτικό έγγραφο πρέπει να έχει την ιδιόχειρη υπογραφή του εκδότη ή αντί για υπογραφή ένα σημάδι που αυτός έβαλε και επικυρώθηκε από συμβολαιογράφο ή άλλη δημόσια αρχή, που επιβεβαιώνει πως το σημάδι έχει τεθεί αντί για την υπογραφή και ότι ο εκδότης δήλωσε ότι δεν μπορεί να υπογράψει.
Άρθρο 444 «1. Ιδιωτικά έγγραφα θεωρούνται και α) τα βιβλία που έμποροι και επαγγελματίες τηρούν κατά τον εμπορικό νόμο ή άλλες διατάξεις, β) τα βιβλία που δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, δικαστικοί επιμελητές, γιατροί, φαρμακοποιοί και μαίες τηρούν κατά τις ισχύουσες διατάξεις, γ) φωτογραφικές ή κινηματογραφικές αναπαραστάσεις, φωνοληψίες και κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση. 2. Μηχανική απεικόνιση, κατά την έννοια της παραγράφου 1, είναι και κάθε μέσο το οποίο χρησιμοποιείται από υπολογιστή ή περιφερειακή μνήμη υπολογιστή, με ηλεκτρονικό, μαγνητικό ή άλλο τρόπο, για εγγραφή, αποθήκευση, παραγωγή ή αναπαραγωγή στοιχείων, που δεν μπορούν να διαβαστούν άμεσα, όπως επίσης και κάθε μαγνητικό, ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό στο οποίο εγγράφεται οποιαδήποτε πληροφορία, εικόνα, σύμβολο ή ήχος, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό, εφόσον τα μέσα και τα υλικά αυτά προορίζονται ή είναι πρόσφορα να αποδείξουν γεγονότα που έχουν έννομη σημασία.» *** Το άρθρο 444 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 40 παρ.1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	**Άρθρο 444** 1.- Ιδιωτικά έγγραφα θεωρούνται και α) τα βιβλία που έμποροι και επαγγελματίες τηρούν κατά τον εμπορικό νόμο ή άλλες διατάξεις, β) τα βιβλία που δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, δικαστικοί επιμελητές, γιατροί, φαρμακοποιοί και μαίες τηρούν κατά τις ισχύουσες διατάξεις, γ) φωτογραφικές ή κινηματογραφικές αναπαραστάσεις, φωνοληψίες και κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση. 2. Μηχανική απεικόνιση, κατά την έννοια της παραγράφου 1, είναι και κάθε μέσο το οποίο χρησιμοποιείται από υπολογιστή ή περιφερειακή μνήμη υπολογιστή με ηλεκτρονικό, μαγνητικό ή άλλο τρόπο, για εγγραφή, αποθήκευση, παραγωγή ή αναπαραγωγή στοιχείων, που δεν μπορούν να διαβαστούν άμεσα, όπως επίσης και κάθε μαγνητικό, ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό στο οποίο εγγράφεται οποιαδήποτε πληροφορία, εικόνα, σύμβολο ή ήχος, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό, εφόσον τα μέσα και τα υλικά αυτά προορίζονται ή είναι πρόσφορα να αποδείξουν γεγονότα που έχουν έννομη σημασία.

Άρθρο 445	**Άρθρο 445**
«Έγγραφα ιδιωτικά, συνταγμένα σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, εφόσον η γνησιότητα τους αναγνωρίσθηκε ή αποδείχθηκε, αποτελούν πλήρη Απόδειξη ότι η δήλωση που περιέχουν προέρχεται από τον εκδότη του εγγράφου, επιτρέπεται όμως αντΑπόδειξη. Με τους ίδιους όρους αυτά αποτελούν πλήρη Απόδειξη και ως προς το περιεχόμενο των δικαιοπρακτικών δηλώσεων.»	Έγγραφα ιδιωτικά, συνταγμένα σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, εφόσον η γνησιότητά τους αναγνωρίστηκε ή αποδείχθηκε, αποτελούν πλήρη απόδειξη ότι η δήλωση που περιέχουν προέρχεται από τον εκδότη του εγγράφου, επιτρέπεται όμως ανταπόδειξη. Με τους ίδιους όρους αυτά αποτελούν πλήρη απόδειξη και ως προς το περιεχόμενο των δικαιοπρακτικών δηλώσεων.
*** Το άρθρο 445 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 40 παρ.2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	
Άρθρο 446	**Άρθρο 446**
Το ιδιωτικό έγγραφο αποκτά βέβαιη χρονολογία ως προς τους τρίτους μόνον όταν το θεωρήσει συμβολαιογράφος ή άλλος δημόσιος υπάλληλος, αρμόδιος κατά το νόμο ή όταν πεθάνει ένας από εκείνους που το υπέγραψαν ή όταν το ουσιώδες περιεχόμενό του αναφερθεί σε δημόσιο έγγραφο ή όταν υπάρξει άλλο γεγονός που κάνει με ανάλογο τρόπο βέβαιη τη χρονολογία. Η θεώρηση γίνεται με σημείωση επάνω στο έγγραφο της λέξης "θεωρήθηκε" και της χρονολογίας.	Το ιδιωτικό έγγραφο αποκτά βέβαιη χρονολογία ως προς τους τρίτους μόνο όταν θεωρήσει συμβολαιογράφος ή άλλος δημόσιος υπάλληλος αρμόδιος κατά το νόμο ή όταν πεθάνει ένας από εκείνους που το υπέγραψαν ή όταν το ουσιώδες περιεχόμενότου αναφερθεί σε δημόσιο έγγραφο ή όταν υπάρξει άλλο γεγονός που κάνει με ανάλογο τρόπο βέβαιη τη χρονολογία. Η θεώρηση γίνεται με σημείωση επάνω στο έγγραφο της λέξης <<θεωρήθηκε>> και της χρονολογίας.
Άρθρο 447	**Άρθρο 447**
«Το ιδιωτικό έγγραφο αποτελεί Απόδειξη υπέρ του εκδότη μόνο αν το προσκόμισε ο αντίδικος ή αν πρόκειται για τα βιβλία που αναφέρονται στις περιπτώσεις α` και β` της παραγράφου 1 του άρθρου 444.»	Το ιδιωτικό έγγραφο αποτελεί απόδειξη υπέρ του εκδότη μόνο αν το προσκόμισε ο αντίδικος ή αν πρόκειται για τα βιβλία που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 444.
*** Το άρθρο 447 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 41 παρ.1 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	

Άρθρο 448	**Άρθρο 448**
«1. Τα βιβλία που αναφέρονται στις περιπτώσεις α` και β` της παραγράφου 1 του άρθρου 444, εφόσον είναι συνταγμένα σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, αποτελούν μεταξύ εμπόρων ή άλλων προσώπων υποχρεωμένων να τηρούν όμοια βιβλία πλήρη Απόδειξη για όσα αναφέρονται σε αυτά, αλλά επιτρέπεται η αντΑπόδειξη. Κατά προσώπων όμως που δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν αυτά τα βιβλία αποτελούν πλήρη Απόδειξη για το μέγεθος της απαίτησης, όταν η ύπαρξη της είναι αποδεδειγμένη με άλλο τρόπο, και μόνο για ένα έτος αφότου γίνει η εγγραφή, εκτός αν ο υπόχρεος αναγνώρισε με την υπογραφή του το περιεχόμενο.	1. Τα βιβλία που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 444, εφόσον είναι συνταγμένα σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους, αποτελούν μεταξύ εμπόρων ή άλλων προσώπων υποχρεωμένων να τηρούν όμοια βιβλία πλήρη απόδειξη για όσα αναφέρονται σ' αυτά, αλλά επιτρέπεται η ανταπόδειξη. Κατά προσώπων όμως που δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν αυτά τα βιβλία αποτελούν πλήρη απόδειξη για το μέγεθος της απαίτησης, όταν η ύπαρξή της είναι αποδεδειγμένη με άλλο τρόπο, και μόνο για ένα έτος αφότου γίνει η εγγραφή, εκτός αν ο υπόχρεος αναγνώρισε με την υπογραφή του το περιεχόμενο.
2. Τα έγγραφα που αναφέρονται στην περίπτωση γ` της παραγράφου 1 του άρθρου 444 αποτελούν πλήρη Απόδειξη για τα γεγονότα ή πράγματα που αναγράφουν, επιτρέπεται όμως αντΑπόδειξη.	2. Τα έγγραφα που αναφέρονται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 444 αποτελούν πλήρη απόδειξη για τα γεγονότα ή πράγματα που αναγράφουν, επιτρέπεται όμως ανταπόδειξη.
3. Οι απεικονίσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 444 αποτελούν πλήρη Απόδειξη με την επιφύλαξη του άρθρου 445.»	3. Οι απεικονίσεις της παρ. 2 του άρθρου 444 αποτελούν πλήρη απόδειξη με την επιφύλαξη του άρθρου 445.
*** Το άρθρο 448 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 41 παρ.2 Ν.3994/2011, ΦΕΚ Α 165/25.7.2011.	
Άρθρο 449	**Άρθρο 449**
1. Αντίγραφα των οποίων η ακρίβεια βεβαιώνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο έχουν αποδεικτική δύναμη ίση με το πρωτότυπο.	1. Αντίγραφα των οποίων η ακρίβεια βεβαιώνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο έχουν αποδεικτική δύναμη ίση με το πρωτότυπο.
2. Φωτογραφίες ή φωτοτυπίες εγγράφων έχουν αποδεικτική δύναμη ίση με το πρωτότυπο, εφόσον η ακρίβειά τους βεβαιώνεται από πρόσωπο που είναι κατά το νόμο αρμόδιο να εκδίδει αντίγραφα.	2. Φωτογραφίες ή φωτοτυπίες εγγράφων έχουν αποδεικτική δύναμη ίση με το πρωτότυπο, εφόσον η ακρίβειά τους βεβαιώνεται από πρόσωπο που είναι κατά το νόμο αρμόδιο να εκδίδει αντίγραφα.
Άρθρο 450	**Άρθρο 450**
1. Κάθε διάδικος οφείλει να επιδείξει τα	1. Κάθε διάδικος οφείλει να επιδείξει τα

έγγραφα που χρησιμοποίησε ή επικαλέστηκε στη δίκη.	έγγραφα που χρησιμοποίησε ή επικαλέστηκε στη δίκη.
2. Κάθε διάδικος ή τρίτος έχει υποχρέωση να επιδείξει τα έγγραφα που κατέχει και που μπορούν να χρησιμεύσουν για Απόδειξη, εκτός αν συντρέχει σπουδαίος λόγος που δικαιολογεί τη μη επίδειξή τους. Σπουδαίος λόγος συντρέχει ιδίως στις περιπτώσεις που επιτρέπεται να αρνηθεί κανείς να μαρτυρήσει.	2. Κάθε διάδικος ή τρίτος έχει υποχρέωση να επιδείξει τα έγγραφα που κατέχει και που μπορούν να χρησιμεύσουν για απόδειξη, εκτός αν συντρέχει σπουδαίος λόγος που δικαιολογεί τη μή επίδειξή τους. Σπουδαίος λόγος συντρέχει ιδίως στις περιπτώσεις που επιτρέπεται να αρνηθεί κανείς να μαρτυρήσει.
Άρθρο 451	**Άρθρο 451**
1. Η επίδειξη μπορεί να ζητηθεί, εφόσον έχει την υποχρέωση αυτή ένας τρίτος, με παρεμπίπτουσα αγωγή, ενώ αν έχει την υποχρέωση διάδικος, και με τις προτάσεις. Αν δεν είναι υποχρεωτική η κατάθεση προτάσεων, η αίτηση για την επίδειξη υποβάλλεται με δήλωση που καταχωρίζεται στα Πρακτικά. 2. Η Συζήτηση και η Απόδειξη γίνονται κατά τις γενικές διατάξεις. 3. Αν είναι δύσκολη για σπουδαίους λόγους η προσαγωγή του εγγράφου στο ακροατήριο ή από τη σπουδαιότητα ή τη φύση του υπάρχει κίνδυνος να χαθεί ή να υποστεί βλάβη, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει να προσαχθεί το έγγραφο ενώπιον ενός από τα μέλη του δικαστηρίου που δικάζει την υπόθεση ή ενώπιον άλλου δικαστηρίου ή να εξεταστεί από εντεταλμένο δικαστή, που πηγαίνει στον τόπο όπου βρίσκεται το έγγραφο, ή να επιτρέψει να προσαχθεί επικυρωμένη φωτοτυπία ή φωτογραφία ή επικυρωμένο αντίγραφό του.	1. Η επίδειξη μπορεί να ζητηθεί, εφόσον έχει την υποχρέωση αυτή ένας τρίτος, με παρεμπίπτουσα αγωγή, ενώ αν έχει την υποχρέωση διάδικος, και με τις προτάσεις. Αν δεν είναι υποχρεωτική η κατάθεση προτάσεων, η αίτηση για την επίδειξη υποβάλλεται με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά. 2. Η συζήτηση και η απόδειξη γίνονται κατά τις γενικές διατάξεις. 3. Αν είναι δύσκολη για σπουδαίος λόγους η προσαγωγή του εγγράφου στο ακροατήριο ή από τη σπουδαιότητα ή τη φύση του υπάρχει κίνδυνος να χαθεί η να υποστεί βλάβη, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει να προσαχθεί το έγγραφο ενώπιον ενός από τα μέλη του δικαστηρίου η να εξεταστεί από εντεταλμένο δικαστή, που πηγαίνει στον τόπο όπου βρίσκεται το έγγραφο, ή να επιτρέψει να προσαχθεί επικυρωμένη φωτοτυπία η φωτογραφία ή επικυρωμένο αντίγραφό του.
Άρθρο 452	**Άρθρο 452**
1. Η εκτέλεση της απόφασης που διατάζει την επίδειξη γίνεται κατά τις διατάξεις που αφορούν την εκτέλεση για την ικανοποίηση απαιτήσεων που συνίστανται στην απόδοση και στην παράδοση πράγματος ή την ενέργεια πράξης.	1. Η εκτέλεση της απόφασης που διατάζει την επίδειξη γίνεται κατα τις διατάξεις που αφορούν την εκτέλεση για την ικανοποίηηση απαιτήσεων που συνίστανται στην απόδοση και στην παράδοση πράγματος ή την ενέργεια πράξης. 2. Το άρθρο 366 εφαρμόζεται και εδώ.

2. Το άρθρο 366 εφαρμόζεται και εδώ. 3. Τα άρθρα 450 και 451 εφαρμόζονται και όταν το έγγραφο βρίσκεται σε δημόσια αρχή ή δημόσιο όργανο ή άλλο υπάλληλο νομικού προσώπου δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, εκτός αν πρόκειται για έγγραφα που ανάγονται σε απόρρητα του κράτους σχετικά με την ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις του.	3. Τα άρθρα 450 και 451 εφαρμόζονται και όταν το έγγραφο βρίσκεται σε δημόσια αρχή ή δημόσιο όργανο ή άλλο υπάλληλο νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, εκτός αν πρόκειται για έγγραφα που ανάγονται σε απόρρητα του κράτους σχετικά με την ασφάλεια και τις διεθνείς σχέσεις του.
Άρθρο 453	**Άρθρο 453**
1. Ιδιωτικό έγγραφο το οποίο θέλει να μεταχειριστεί ο διάδικος για Απόδειξη πρέπει να υποβάλλεται στο πρωτότυπο με όλο το περιεχόμενό του. Το δικαστήριο κατά την κρίση του μπορεί να λάβει υπόψη επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου ή τηλεγράφημα που έχει επιδοθεί. 2. Αν πρόκειται να διεξαχθεί Απόδειξη με βιβλίο ή άλλο εκτενές έγγραφο που περιέχει περισσότερα θέματα τα οποία δεν έχουν συνάφεια με τη δίκη, μπορεί να υποβληθεί επικυρωμένο απόσπασμα που περιέχει τα μέρη του εγγράφου τα οποία έχουν συνάφεια με τη δίκη.	1. Ιδιωτικό έγγραφο το οποίο θέλει να μεταχειριστεί ο διάδικος για απόδειξη πρέπει να υποβάλλεται στο πρωτότυπο με όλο το περιεχόμενό του. Το δικαστήριο κατά την κρίση του μπορεί να λάβει υπόψη επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου η τηλεγράφημα που έχει επιδοθεί. 2. Αν πρόκειται να διεξαχθεί απόδειξη με βιβλίο ή άλλο εκτενές έγγραφο που περιέχει περισσότερα θέματα τα οποία δεν έχουν συνάφεια με τη δίκη, μπορεί να υποβληθεί επικυρωμένο απόσπασμα που περιέχει τα μέρη του εγγράφου τα οποία έχουν συνάφεια με τη δίκη.
Άρθρο 454	**Άρθρο 454**
1. Αν το έγγραφο που προσάγεται έχει συνταχθεί σε ξένη γλώσσα, υποβάλλεται μαζί και επίσημη μετάφρασή του επικυρωμένη από το Υπουργείο Εξωτερικών ή άλλο αρμόδιο κατά το νόμο πρόσωπο ή από την πρεσβεία ή το προξενείο της Ελλάδας στη χώρα, στην περιοχή της οποίας έχει συνταχθεί το έγγραφο ή από την πρεσβεία στην Ελλάδα ή το προξενείο της ίδιας χώρας. Σε οποιαδήποτε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να μεταφραστεί το έγγραφο στα ελληνικά από πραγματογνώμονα.	Αν το έγγραφο που προσάγεται έχει συνταχθεί σε ξένη γλώσσα, υποβάλλεται μαζί και επίσημη μετάφρασή του επικυρωμένη από το υπουργείο εξωτερικών ή άλλο αρμόδιο κατά το νόμο πρόσωπο ή από την πρεσβεία ή το προξενείο της Ελλάδας στη χώρα, στην περιοχή της οποίας έχει συνταχθεί το έγγραφο ή από την πρεσβεία στην Ελλάδα ή το προξενείο της ίδιας χώρας. Σε οποιαδήποτε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει να μεταφραστεί το έγγραφο στα ελληνικά από πραγματογνώμονα.

Άρθρο 455	**Άρθρο 455**
Τα δημόσια έγγραφα θεωρούνται γνήσια και επιτρέπεται μόνο να προσβληθούν ως πλαστά. Το δικαστήριο μπορεί, αν έχει αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα του εγγράφου, να ζητήσει αυτεπαγγέλτως εξηγήσεις από εκείνον που φέρεται ως εκδότης του εγγράφου.	Τα δημόσια έγγραφα θεωρούνται γνήσια και επιτρέπεται μόνο να προσβληθούν ως πλαστά. Το δικαστήριο μπορεί, άν έχει αμφιβολίες ως προς τη γνησιότητα του εγγράφου, να ζητήσει αυτεπαγγέλτως εξηγήσεις από εκείνον που φέρεται ως εκδότης του εγγράφου.
Άρθρο 456	**Άρθρο 456**
Το δικαστήριο μπορεί με βάση τις συντρέχουσες περιστάσεις να θεωρήσει γνήσιο χωρίς Απόδειξη ξένο δημόσιο έγγραφο. Για το σκοπό αυτό μπορεί να θεωρήσει επαρκή την επικύρωσή του από το Υπουργείο Εξωτερικών ή από πρεσβευτή ή πρόξενο της Ελλάδας.	Το δικαστήριο μπορεί με βάση τις συντρέχουσες περιστάσεις να θεωρήσει γνήσιο χωρίς απόδειξη ξένο δημόσιο έγγραφο. Για το σκοπό αυτό μπορεί να θεωρήσει επαρκή την επικύρωσή του από το υπουργείο εξωτερικών ή από πρεσβευτή ή πρόξενο της Ελλάδας.
Άρθρο 457	**Άρθρο 457**
1. Τη γνησιότητα ιδιωτικού εγγράφου, εφόσον αμφισβητείται, πρέπει να την αποδείξει εκείνος που το επικαλείται και το προσάγει, εκτός αν είναι τόσο φανερά αλλαγμένο ώστε το δικαστήριο να μπορεί να διαπιστώσει αμέσως και ασφαλώς ότι δεν είναι γνήσιο. 2. Εκείνος κατά του οποίου προσάγεται ιδιωτικό έγγραφο οφείλει να δηλώσει αμέσως αν αναγνωρίζει ή αρνείται τη γνησιότητα της υπογραφής, διαφορετικά το έγγραφο θεωρείται αναγνωρισμένο. 3. Αν αναγνωριστεί ή αποδειχθεί η γνησιότητα της υπογραφής, θεωρείται ότι έχει διαπιστωθεί η γνησιότητα του περιεχομένου με την επιφύλαξη της προσβολής του ως πλαστού. 4. Σε φωτογραφικές ή κινηματογραφικές αναπαραστάσεις, φωνοληψίες και κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση τη γνησιότητά τους, εφόσον αμφισβητείται, οφείλει να την	1. Τη γνησιότητα ιδιωτικού εγγράφου, εφόσον αμφισβητείται, πρέπει να την αποδείξει εκείνος που το επικαλείται και το προσάγει, εκτός αν είναι τόσο φανερά αλλαγμένο ώστε το δικαστήριο να μπορεί να διαπιστώσει αμέσως και ασφαλώς οτι δεν είναι γνήσιο. 2. Εκείνος κατά του οποίου προσάγεται ιδιωτικό έγγραφο οφείλει να δηλώσει αμέσως αν αναγνωρίζει ή αρνείται τη γνησιότητα της υπογραφής, διαφορετικά το έγγραφο θεωρείται αναγνωρισμένο. 3. Αν αναγνωριστεί ή αποδειχθεί η γνησιότητα της υπογραφής, θεωρείται ότι έχει διαπιστωθεί η γνησιότητα του περιεχομένου με την επιφύλαξη της προβολής του ως πλαστού. 4. Σε φωτογραφικές ή κινηματογραφικές αναπαραστάσεις, φωνοληψίες και κάθε άλλη μηχανική απεικόνιση τη γνησιότητά τους, εφόσον αμφισβητείται, οφείλει να την αποδείξει εκείνος που τις επικαλείται και τις

αποδείξει εκείνος που τις επικαλείται και τις προσάγει.	προσάγει.
Άρθρο 458	**Άρθρο 458**
Η Απόδειξη της γνησιότητας ιδιωτικού εγγράφου μπορεί να γίνει με κάθε αποδεικτικό μέσο.	Η απόδειξη της γνησιότητας ιδιωτικού εγγράφου μπορεί να γίνει με κάθε αποδεικτικό μέσο.
Άρθρο 459	**Άρθρο 459**
1. Αν πρόκειται να γίνει Παραβολή εγγράφων, εκείνος που διεξάγει την Απόδειξη οφείλει πέντε ημέρες πριν από την ορισμένη για την παραβολή ημέρα να κοινοποιήσει στον αντίδικο κατάλογο των εγγράφων προς τα οποία θα γίνει η παραβολή ή να καταθέσει τα πρωτότυπα στη γραμματεία του δικαστηρίου.	1. Αν πρόκειται να γίνει παραβολή εγγράφων, εκείνος που διεξάγει την απόδειξη οφείλει πέντε ημέρες πρίν από την ορισμένη για την παραβολή ημέρα να κοινοποιήσει στον αντίδικο κατάλογο των εγγράφων προς τα οποία θα γίνει η παραβολή ή να καταθέσει τα πρωτότυπα στη γραμματεία του δικαστηρίου.
2. Αν δεν υπάρχουν ή δεν είναι δυνατό να προσαχθούν εύκολα αναμφισβητήτως γνήσια έγγραφα, μπορεί ο διάδικος ή τρίτος, του οποίου αμφισβητείται η γνησιότητα της γραφής ή της υπογραφής, να υποχρεωθεί να γράψει ενώπιον του δικαστηρίου ή εντεταλμένου δικαστή με υπαγόρευσή τους ορισμένο κείμενο προς το οποίο θα γίνει η παραβολή. Το κείμενο αυτό επισυνάπτεται στα Πρακτικά ή στην έκθεση. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την άρνηση του διαδίκου ή του τρίτου να γράψει ή την προσπάθειά του να αλλοιώσει τη γραφή του.	2. Αν δεν υπάρχουν ή δεν είναι δυνατό να προσαχθούν εύκολα αναμφισβητήτως γνήσια έγγραφα, μπορεί ο διάδικος ή τρίτος, του οποίου αμφισβητείται η γνησιότητα της γραφής ή της υπογραφής, να υποχρεωθεί να γράψει ενώπιον του δικαστηρίου ή ενταταλμένου δικαστή με υπαγόρευσή τους ορισμένο κείμενο προς το οποίο θα γίνει η παραβολή. Το κείμενο αυτό επισυνάπτεται στα πρακτικά ή στης έκθεση. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την άρνηση του διαδίκου ή του τρίτου να γράψει ή την προσπάθειά του να αλλοιώσει τη γραφή του.
3. Αν τα έγγραφα που πρόκειται να παραβληθούν τα κατέχει ο αντίδικος ή τρίτος, μπορεί να ζητηθεί η επίδειξή τους. Για την παραβολή εφαρμόζονται οι διατάξεις οι σχετικές με την αυτοψία και την πραγματογνωμοσύνη.	3. Αν τα έγγραφα που πρόκειται αν παραβληθούν τα κατέχει ο αντίδικος ή τρίτος, μπορεί να ζητηθεί η επίδειξή τους. Για την παραβολή εφαρμόζονται οι διατάξεις οι σχετικές με την αυτοψία και την πραγματογνωμοσύνη.
Άρθρο 460	**Άρθρο 460**
Κάθε έγγραφο μπορεί να προσβληθεί ως	Κάθε έγγραφο μπορεί να προσβληθεί ως

πλαστό. Τα ιδιωτικά και όταν με παραβολή προς άλλα αποδείχθηκαν γνήσια.	πλαστό, τα ιδιωτικά και όταν με παραβολή προς άλλα αποδείχθηκαν γνήσια.
Άρθρο 461	**Άρθρο 461**
Αν η πλαστογραφία αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο, μπορεί να προταθεί σε οποιαδήποτε στάση της δίκης με κύρια ή παρεμπίπτουσα αγωγή ή με τις προτάσεις ή και προφορικά, όταν η υποβολή προτάσεων δεν είναι υποχρεωτική, όπως και με τους τρόπους που προβλέπει ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας.	Αν η πλαστογραφία αποδίδεται σε ορισμένο πρόσωπο, μπορεί να προταθεί σε οποιαδήποτε στάση της δίκης με κύρια ή παρεμπίπτουσα αγωγή ή **με τις προτάσεις**, όπως και με τους τρόπους που προβλέπει ο κώδικας ποινικής δικονομίας.
Άρθρο 462	**Άρθρο 462**
Αν δημιουργούνται σοβαρές υπόνοιες πλαστογραφίας εναντίον ορισμένου προσώπου, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το έγγραφο που προσβάλλεται ως πλαστό είναι κατά την κρίση του ουσιώδες για τη διάγνωση της υπόθεσης, είτε να αναβάλει τη δίκη έως το τέλος της ποινικής δίκης, είτε να διατάξει αποδείξεις για την πλαστότητα.	Αν δημιουργούνται σοβαρές υπόνοιες πλαστογραφίας εναντίον ορισμένου προσώπου, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το έγγραφο που προσβάλλεται ως πλαστό είναι κατα την κρίση του ουσιώδες για τη διάγνωση της υπόθεσης, είτε να αναβάλει τη δίκη έως το τέλος της ποινικής δίκης, είτε να διατάξει αποδείξεις για την πλαστότητα.
Άρθρο 463	**Άρθρο 463**
Όποιος προβάλλει ισχυρισμούς για την πλαστότητα εγγράφου είναι ταυτόχρονα υποχρεωμένος να προσκομίσει τα έγγραφα που αποδεικνύουν την πλαστότητα και να αναφέρει ονομαστικά τους μάρτυρες και τα άλλα Αποδεικτικά μέσα, αλλιώς οι ισχυρισμοί του είναι απαράδεκτοι.	Όποιος προβάλλει ισχυρισμούς για την πλαστότητα εγγράφου είναι ταυτόχρονα υποχρεωμένος να προσκομίσει τα έγγραφα που αποδεικνύουν την πλαστότητα και να αναφέρει ονομαστικά τους μάρτυρες και τα άλλα αποδεικτικά μέσα, αλλιώς οι ισχυρισμοί του είναι απαράδεκτοι.
Άρθρο 464	**Άρθρο 464**
Αν έγγραφο προσβάλλεται παρεμπιπτόντως	Αν έγγραφο προσβάλλεται παρεμπιπτόντως ως πλαστό χωρίς να αποδίδεται η